

EUROOPA KESKPANK

01 | 2006

02 | 2006

03 | 2006

04 | 2006

05 | 2006

06 | 2006

07 | 2006

08 | 2006

09 | 2006

10 | 2006

11 | 2006

12 | 2006**KUUBÜLLETÄÄN
DETSEMBER**

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

KUUBÜLLETÄÄN DETSEMBER 2006

2006. aastal on
kõikidel Euroopa
Keskpanga
väljaannetel
5-eurose
rahatähe motiiv

© Euroopa Keskpang, 2006

Aadress

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Saksamaa

Postiaadress

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Saksamaa

Telefon

+49 691 3440

Koduleht

<http://www.ecb.int>

Faks

+49 691 344 6000

Teleks

411 144 ecb d

Käesolev bülletään on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Kõik õigused on kaitstud. Käesoleva bülletääni taasesitus õppe- ja mitteärielistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 6. detsember 2006.

ISSN 1561-0136 (trükiversioon)

ISSN 1725-2822 (elektroniline versioon)

SISUKORD

JUHTKIRI	5	EUROALA STATISTIKA	SI
MAJANDUSLIK JA RAHAPOLIITILINE ARENG	9	LISAD	
Euroala väliskeskkond	9	Rahapoliitiliste meetmete kronoloogia	I
Rahapoliitiline areng	14	Target (üleeuroopaline automati- seeritud reaajaline brutoarveldus- süsteem)	V
Hinnad ja kulud	50	Euroopa Keskpanga poolt alates 2004. aastast avaldatud dokumendid	IX
Toodang, nõudlus ja tööturg	59	Sõnastik	XVII
Eelarvepoliitiline areng	68		
Eurosüsteemi ekspertide makromajan- duslik ettevaade euroala kohta	74		
Vahetuskursi ja maksebilansi areng	78		
Taustinfo:			
1 Kodumajapidamiste investeeringud kindlustusseltsidesse ja pensioni- fondidesse	21		
2 Likviidsuskeskkond ja rahapoliiti- lised operatsioonid alates 9. augus- tist kuni 7. novembrini 2006	26		
3 Kuidas on riskipreemiad seotud euroala tulukõvera laugenemisega viimasel ajal?	32		
4 Finantsvõimendusega väljaostute- hingute hiljutised suundumused euroalal	41		
5 Hinnangud euroala kodumajapida- miste eluasemevara kohta	47		
6 Rahvamajanduse arvepidamise andmete kasutamine euroala hinna- surve mõõtmiseks	52		
7 Tööjõu hiljutine areng euroalal	64		
8 Euroala eelarvepoliitika pikaaja- line jätkusuutlikkus	72		
9 Tehnilised eeldused	74		
10 Teiste institutsioonide prognoosid	76		

LÜHENDID

RIIGID

BE	Belgia	HU	Ungari
CZ	Tšehhi	MT	Malta
DK	Taani	NL	Madalmaad
DE	Saksamaa	AT	Austria
EE	Eesti	PL	Poola
GR	Kreeka	PT	Portugal
ES	Hispaania	SI	Sloveenia
FR	Prantsusmaa	SK	Slovakkia
IE	Iirimaa	FI	Soome
IT	Itaalia	SE	Rootsi
CY	Küpros	UK	Ühendkuningriik
LV	Läti	JP	Jaapan
LT	Leedu	US	Ameerika Ühendriigid
LU	Luksemburg		

MUUD

BIS	Rahvusvaheline Arvelduspank
ECOFIN	majandus- ja rahandusministrid
EER	efektiivne vahetuskurs, mille saamiseks kasutatakse EER-12, EER-23 või EER-42 andmeid.
EER-12	12 riigist koosnev kitsas kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Rootsi, Singapur, Šveits, Taani ja Ühendkuningriik.
EER-23	23 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad 13 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits.
EER-42	42 riigist koosnev lai kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad EER-23 liikmed ning Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Bulgaaria, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Rumeenia, Tai, Taiwan, Türgi, Uus-Meremaa ja Venemaa.
EFAMA	(endine FEFSI) Euroopa Investeerimisfondide Liit
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EMU	majandus- ja rahaliit
EONIA	euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär
ERM2	vahetuskursimehhanism 2
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem 1995
EURIBOR	euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär
FEFSI	vt EFAMA
HWWA	Hamburgi Rahvusvahelise Majanduse Instituut
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
PMI	ostujuhtide indeks
SKP	sisemajanduse koguprodukt
TARGET	üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarveldussüsteem
THI	tarbijahinnaindeks
ÜTHI	ühtlustatud tarbijahinnaindeks

Vastavalt ühenduse praktikale on ELi riigid loetletud käesolevas bülletäänis rahvuskeelsete riiginimede tähestikulises järjekorras.

JUHTKIRI

EKP nõukogu otsustas 2006. aasta 7. detsembri istungil tõsta eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alamäär 25 baaspunkti võrra 3,50%ni. Laenamise püsivõimaluse ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid tõsteti samuti 25 baaspunkti vastavalt 4,50%ni ja 2,50%ni. Need otsused jõustusid kohustusliku reservi uue hoidmisperiodi alguses, 13. detsembril 2006.

Otsus tõsta EKP baasintressimäärasid kajastab nõukogu majandus- ja rahapoliitilistes analüüsidest kindlaks tehtud hinnastabiilsusega seotud riske keskpika aja jooksul. Otsus aitab hoida keskpikad ja pikemaajalised inflatsiooniootused euroalal kindlalt hinnastabiilsusega kooskõlas oleval tasemel. Inflatsiooniootuste kinnistamine on eeltingimuseks, et rahapoliitika saaks püsivalt toetada jätkusuutlikku majanduskasvu ja töökohtade loomist euroala riikides. Ka pärast intressimäärade viimast tõusu jääb EKP rahapoliitika paindlikuks, intressimäärade tase püsib madal, rahamassi ja laenude kasv kiire ja likviidsus euroalal kõigi asjakohaste näitajate alusel suur. Selleks, et tagada hinnastabiilsuse keskmise aja jooksul, tuleb edaspidigi võtta kindlaid ja õigeaegseid meetmeid. Nõukogu jälgib väga hoolikalt kõiki arengusuundi, et vältida hinnastabiilsust keskpika aja jooksul ohustavate riskide realiseerumist.

Majandusanalüüsi osas märgitakse, et Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKP reaalkasv 2006. aasta kolmandas kvartalis 0,5%. Seega kinnitavad need andmed nõukogu seisukohta, et majandustegevus kasvas hoogsalt, ehkki aeglasmalt kui 2006. aasta esimesel poolel. Kolmandas kvartalis toetas majanduskasvu peamiselt sisenõudlus. See kinnitab ootust, et majanduse elavnemine hoogustub ning näitab, et euroala majandus laieneb üha suuremal määral autonoomselt. Majandustegevuse andmed, näiteks mitmesugused kindlustundeuringud ja näitajatel põhinevad hinnangud kinnitavad seisukohta, et jõuline majanduskasv käesoleva aasta neljandas kvartalis jätkub.

Ka tulevikku vaadates püsivad eeldused euroala kiireks majanduskasvuks potentsiaalse taseme lähedal. Ehkki aastavahetuse paiku võivad

kvartaalsed kasvumäärad mõnevõrra kõikuda, kajastades kaudsete maksude tõstmise mõju ühes suures euroala liikmesriigis, jääb majandustegevuse väljavaade keskpika aja jooksul soodsaks. Väliskeskkonna osas märgitakse, et majanduskasv on muutunud piirkondade lõikes tasakaalustatumaks. Kestvalt kiire maailmamaajanduse kasv, mida osaliselt soodustab madal naftahind, edendab euroala eksporti. Euroala sisenõudluse kasv jätkub eeldatavasti küllaltki hoogsalt. Investeeringukeskkond peaks jääma dünaamiliseks, sest seda on juba pikaajaliselt toetanud väga soodsad rahastamistingimused, ettevõtete bilansside ümberkujundamine, üha suurenevad sissetulekud ning paranev majanduslik efektiivsus. Kooskõlas kasutatava tulu arenguga ja tööturutingimuste edasise paranemisega peaks ka tarbimine euroalal hoogustuma.

Seda väljavaadet kajastab ka eurosüsteemi ekspertide uus ettevaade, mille järgi peaks reaalse SKP aastane kasvumäär ulatuma 2,5–2,9%ni 2006. aastal, 1,7–2,7%ni 2007. aastal ning 1,8–2,8%ni 2008. aastal. Üldjoontes sama arvamust väljendavad ka rahvusvaheliste organisatsioonide värskemad prognoosid. Septembris avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse 2006. ja 2007. aastaks mõneti kiiremat SKP reaalkasvu, lähtudes peamiselt eeldusest, et energiahindade langus mõjutab kasutatava tulu arengut.

Nõukogu leiab, et majanduskasvu soodsat väljavaadet ohustavad siiski riskid, mis on peamiselt seotud naftahinna võimaliku kallinemisega, proteksionismisurve suurenemise kartusega – eelkõige pärast kaubanduskõneluste Doha vooru peatamist – ning üleilmsest tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

Hindade arengu osas märgitakse, et Eurostati esialgse hinnangu kohaselt tõusis aastane ÜHTI-inflatsioonimäär 1,6%lt oktoobris ja 1,7%lt septembris 1,8%ni novembris. Ehkki ÜHTI novembrikuised üksikasjalikud andmed ei ole praegu veel kättesaadavad, võib kinnitada, et septembris ja oktoobris registreeritud madalamad ÜHTI-inflatsioonimäärad kajastavad peamiselt toornafta hinna langust alates augustist ning ka baasefektide mõju. Hoolimata sel-

lest, et energiahindade väljavaade on ebakindel, võib praeguste futuuriturgude põhjal eeldatavate naftahindade järgi arvata, et inflatsioonimäärad tõusevad 2007. aasta alguses taas ning püsivad terve aasta jooksul ligikaudu 2% tasemel, kajastades ühtlasi kaudsete maksude tõusu mõju.

Eurosüsteemi ekspertide detsembrikuisest etevaatest lähtudes peaks aastane ÜHTI-inflatsioonimäär ulatuma 2,1–2,3%ni 2006. aastal ja 1,5–2,5%ni 2007. aastal ning jääma 2008. aastal vahemikku 1,3–2,5%. Üldjoontes sama arvamust väljendavad ka rahvusvaheliste organisatsioonide värskeimad prognoosid. 2006. aasta septembris avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse 2006. ja 2007. aastaks mõneti madalamat inflatsioonimäära, lähtudes peamiselt eeldusest, et energiahinnad langevad. Siiski tuleb silmas pidada ettevaadete tingimuslikkust ning asjaolu, et need põhinevad mitmel tehnilistel eeldustel, sealhulgas turgude ootustel lühi- ja pikaajaliste intressimäärade ning nafta- ja toormehindade (v.a energia) osas.

Nõukogu on seisukohal, et hindade arengu väljavaadet jäävad ohustama hinnatõusuriskid, mis on eelkõige seotud naftahinna varasema kallinemise eeldatust oluliselt ulatuslikuma ülekandumisega, selle võimaliku uue tõusuga ning riiklikult reguleeritud hindade ja kaudsete maksude täiendava kasvuga. Arvestades viimastes kvartalites hoogustunud reaalse SKP kasvu soodsat mõju ja positiivseid märke tööhõuturgudel, võib palgatõus olla oodatust suurem. Seetõttu on oluline, et sotsiaalpartnerid võtaksid neile pandud vastustust jätkuvalt tõsiselt. Palgakokkulepete sõlmimisel tuleks arvestada tööviljakuse arengut, pidades eelkõige silmas endiselt kõrget töötuse määra ja hindade konkurentsi võimet. Samuti tuleks palgakokkulepetes vältida automaatsete, tagasivaatavate indekseerimissüsteemide kasutamist.

Rahapoliitilise analüüsi põhjal võib öelda, et rahaagregaadi M3 aastakasv püsis oktoobris muutumatuna 8,5% tasemel ehk alates euro kasutuselevõttust registreeritud kõrgeimate kasvumäärade lähedal, osutades inflatsioonirikile keskmise ja pikema aja jooksul. Viimastel kuudel on intressimäärade tõus avaldanud teatavat

mõju rahapoliitilise keskkonna arengule, kuid see hõlmas peamiselt struktuurimuutusi M3 komponentides ega piiranud rahaagregaadi enda kasvu. Eelkõige on veidi aeglustunud M1 aastakasv, kajastades üleminekut üleõhhoiustelt muudele turukesksema tootlusega M3 komponentidele.

Ka rahapakkumise ja laenude kasv on endiselt hoogne, mis näitab, et euroala intressimäärad on madalad ja majandustegevus elavnevas. Erasektorile antavate laenude aastane kasvumäär on ikka üle 10% taseme ning jaguneb ühtlaselt kodumajapidamiste ja ettevõttesektori vahel. Olukorras, mil intressimäärad tõusevad, on kodumajapidamiste laenamine viimastel kuudel mõnevõrra stabiliseerunud, ehkki laenumaht kasvab siiski väga kiiresti. Samas kasvab kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude maht jätkuvalt, ulatudes juba üle 12% taseme, mis on kõrgeim aastane kasvumäär alates 1990. aastate algusest. Rahaagregaadi M3 vastaskirjete osas märgitakse, et rahamassi kiiret kasvu mõjutab peamiselt erasektorile väljastatud laenude suurenemine.

Keskpikas ja pikemas perspektiivis on selline areng kooskõlas rahapakkumise tõususuunaga, mis on EKP rahapoliitilise analüüsi kohaselt püsinud alates 2004. aasta keskpaigast. Pärast mitmeaastast hoogsat rahamassi kasvu on likviidsus euroalal kõigi asjakohaste näitajate põhjal suur. Euroala ulatuslikku likviidsust arvestades osutab rahapakkumise ja laenude edasine ulatuslik kasv hinnatõusuoohule keskpika ja pikema aja jooksul. Seepärast tuleb rahapoliitilist arengut edaspidigi väga tähelepanelikult jälgida, pidades eelkõige silmas paranenud majandusolusid ja kinnisvaraturu jätkuvalt hoogsat arengut mitmel pool euroalal.

Kokkuvõttes püsivad aastased inflatsioonimäärad kahe järgmise aasta jooksul tõenäoliselt 2% lähedal ja võivad veelgi tõusta. Arvestades rahapakkumise ja laenude dünaamilist kasvu suure likviidsuse kontekstis, toetab majandusanalüüsi tulemuste ja rahapoliitilise analüüsi võrdlus prognoosi, et hinnastabiilsust ohustavad riskid jäävad keskpika ja pika aja jooksul püsima. Inflatsiooniootused tuleb kindlalt hoida

hinnastabiilsusega kooskõlas oleval tasemel. Selleks, et tagada hinnastabiilsus keskmise aja jooksul, tuleb jätkuvalt võtta kindlaid ja õigeaegseid meetmeid. Seepärast jälgib nõukogu väga hoolikalt kõiki arengusuundi, et vältida hinnastabiilsust keskpika aja jooksul ohustavate riskide realiseerumist.

Eelarvepoliitika osas märgitakse, et Euroopa Komisjoni sügiseste prognooside kohaselt langeb eelarve puudujääk enamikus euroala riikides 2007. aastaks alla 3% SKPst. Selline arengusuund on teretulnud. Eelarvetasakaalu kavandatavat paranemist saab siiski üksnes osaliselt seostada märkimisväärsete edusammudega struktuurilisel konsolideerimisel, sest oluline mõju on ka kiiremal majanduskasvul ja erakorralistel tuludel. Mitmetes riikides, kus eelarve tasakaalustamatus on suur, ei ole siiski tehtud piisavaid jõupingutusi selleks, et saavutada keskpikad eesmärgid õigeaegselt ning täita uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu paktis sätestatud nõudeid. Sellele asjaolule tuleb pöörata tõsist tähelepanu. Seepärast on väga oluline, et stabiilsusprogrammide uuendamisel ei kavandataks üksnes edusamme ülemäärase eelarvepuudujäägi jätkusuutlikul korrigeerimisel, vaid võetaks ka piisavaid meetmeid stabiilsete eelarvepositsioonide saavutamiseks asjaomastes riikides. Praeguse majanduskasvu tingimustes peavad kõik riigid vältima tsükllilisust toetavat poliitikat. Ka eelarve struktuurireformide läbiviimisel tuleb teha suuremaid edusamme, sest need moodustavad olulise osa ulatuslikust keskpikast strateegiast majanduslike stiimulite ja sotsiaalkindlustussüsteemide stabiilsuse tugevdamiseks. Selle kaudu toetaks eelarvepoliitika oluliselt majanduskasvu ja riikide rahanduse jätkusuutlikkust, suurendades ühtlasi kindlustunnet uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu pakti suhtes.

Struktuurireformide osas tervitab nõukogu 2006. aasta eduaruandeid, mille ELi liikmesriigid esitasid oma siseriiklike reformikavade kohta aastateks 2005–2008 kooskõlas uuendatud Lissaboni strateegiaga. Ehkki konkreetsete reformimeetmete võtmine ja kavandamine on julgustav algatus, tuleb teha veel palju jõupingutusi, et muuta euroala majandus dünaamilisemaks,

sest sellel on otsustav tähtsus globaliseerumisest, elanikkonna vananemisest ja tehnoloogia kiirest arengust tulenevate väljakutsetega toimetulekul. Reformimeetmete kaudu tuleks edendada euroala majanduse lõimumist, paindlikkust ja konkurentsivõimet, tõhustada kohandumisprotsesse ja suurendada šokitaluvust. Üksnes sel viisil saab kõige paremini kasutada ühisraha eeliseid ning parandada majanduse suutlikkust nii euroalal tervikuna kui ka kõigis liikmesriikides.

MAJANDUSLIK JA RAHAPOLIITILINE ARENG

I. EUROALA VÄLISKESKKOND

Viimased uuringud kinnitavad, et maailmamajandus jätkab kiiret, kuigi veidi mõõdukamat kasvu. Samal ajal on tarbijahindade inflatsioon mitmes riigis märkimisväärselt aeglustunud. Naftaturuga seotud riskid on paari kuu taguse olukorraga võrreldes vähenenud, kuigi naftahind jääb kõrgeks ning kõigub oluliselt. Säilinud on ka üleilmse tasakaalustamatuse ja suurenenud proteksionismisurvega kaasnevad riskid.

I.1. MAAILMAMAJANDUSE ARENG

Maailemamajandus jätkab tempokat arengut. OECD riikide (v.a euroala) tööstustoodangu kasv oli 2006. aasta septembris eelmise aastaga võrreldes jätkuvalt kiire (vt joonist 1). Uuringute põhjal on üleilmne majandusaktiivsus neljandas kvartalis mõnevõrra hoogustunud, mis kajastab teenindussektori jõudsat kasvu. Tootmissektori aktiivsus on samas veidi vähenenud.

Kui vaadelda hinnamuutusi, siis aeglustus aastane tarbijahinna inflatsioon hiljuti mitmes riigis märkimisväärselt. Üldiselt on tarbijahinnad (v.a toiduained ja energia) jätkanud tõusu suhteliselt tagasihoidlikus ja üsna muutumatus tempos. Sisendhinna uuringud viitavad inflatsioonisurve võimalikule nõrgenemisele üleilmsel tasandil.

USA

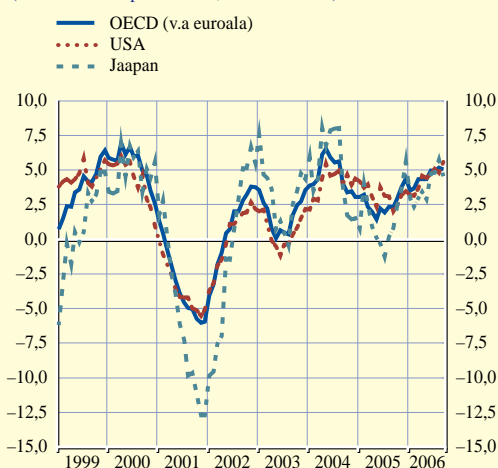
USAs osutavad 2006. aasta kolmanda kvartali SKP reaalkasvu esialgsed hinnangud majanduse kasvutempo aeglustumisele kvartalikasvu alusel – eelmise kvartali 0,6%ne näitaja on langenud 0,5%ni. SKP reaalkasvu kahanemine kolmandas kvartalis kajastab peamiselt elamuehitusse tehtavate investeeringute vähenemist. Kodumajapidamiste tarbimine pidas eluasemeturu kasvutempo raugemisele vastu ning koguinvesteeringud jäid üldiselt muutumatuks, sest kiiresti kasvavad mitteelamuehituse, seadmete, tarkvara ja varudega seotud investeeringud tasakaalustasid elamuehituse investeeringute soikumist.

Pärast aasta alguse püsivat kasvu alanes kaupade ja teenuste konto puudujääk septembris tuntuvalt. See langes 64,3 miljardi dollarini, s.t augusti madalamaks täpsustatud 69 miljardist USA dollarist allapoole. Puudujäägi alanemine oli tingitud nii ekspordi kasvust kui ka impordi järsust vähenemisest. Import kahanes peamiselt väiksema naftaimpordi tõttu, mis kajastus madalamates energiahindades ja väiksemates mahtudes.

Tarbijahindade inflatsioon aeglustus septembris märkimisväärselt ning pidurdus oktoobris veelgi tänu energiahindade jätkuvalle alanemisele ning kaupade (v.a energia) hindade tagasihoidlikule tõusule. 25. oktoobril 2006. aastal otsustas USA föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) jätta baasintressimäära muutmata, s.t 5,25% tasemele.

Joonis 1. Tööstustoodang OECD riikides

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: OECD ja EKP arvutused.
Märkus: Viimased näitajad on toodud 2006. aasta septembri kohta.

Tulevikku vaadates võib lähiajal oodata USA majanduskasvu aeglustumist trendist allapoole. Eluasemeturu pidurdunud aktiivsus ja eluasemehindade aeglustunud kasv vähendab tõenäoliselt tarbimist ja elamuehitusse tehtavaid investeeringuid. Samas võivad tarbimist soodustada töise tulu jätkuv suurenemine, madalad energiahinnad ja aktsiatulu. Kuigi neljandas kvartalis oodatakse mõningast langust, peaksid mittelelamuehitusse tehtavad ettevõtete investeeringud heade bilansinäitajate ja suure kasumlikkuse taustal kindlalt kasvama.

JAAPAN

Jaapanis jätkub majanduse kasvukiiruse taastumine ning inflatsioon on veidi aeglustunud. Toodangu suurenemist soodustab ekspordi kiire kasv ja püsiv sisenõudlus, mida toetavad eelkõige viimastes kvartalites tehtud suured ettevõtete investeeringud. Valitsuse avaldatud esialgsete andmete kohaselt kasvas reaalne SKP 2006. aasta kolmandas kvartalis eelnenud kvartali 0,4%ga võrreldes 0,5%. Hoolimata vähenenud eratarbimisest kiirendasid SKP reaalkasvu mittelelamuehitusse tehtavad suuremahulised erainvesteeringud ja netoeksport.

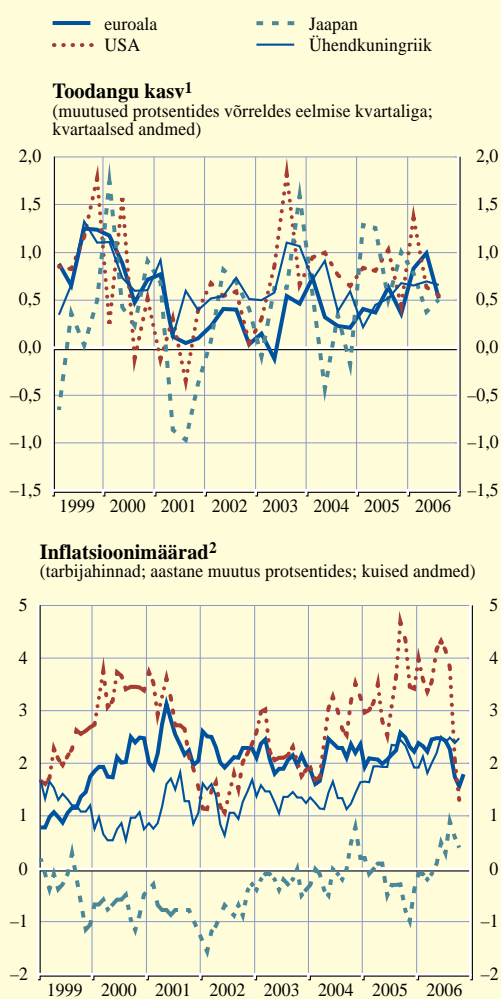
2006. aasta oktoobris aeglustus tarbijahindade inflatsioon septembrikuiselt 0,6%lt 0,4%ni. Tootjahindade inflatsioonimäär langes eelmise kuu 3,5%lt oktoobris 2,8%ni, kajastades eelkõige naftahinna hiljutist vähenemist.

Tulevikku vaadates jääb Jaapani majanduse kasvuväljavaade soodsaks. Majandusaktiivsus peaks püsiva sisenõudluse, edasise ekspordikasvu ja heade konkurentsitingimuste mõjul jätkuvalt suurenema.

ÜHENDKUNINGRIIK

Täpsustatud andmete kohaselt suurenes reaalse SKP kvartalikasv 2006. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, mis kattub eelneva kolme kvartali kasvumääruga. SKP reaalkasv tugines kolmandas kvartalis sisenõudlusele, kus investeeringute kvartalikasv kiirenes hoogsalt, kuid eratarbimise kasv aeglustus. Ekspordikasv vähenes eelmise kvartaliga võrreldes märkimisväärselt ja ületas impordikasvu langust. Samas tuleb kaubandusandmeid tõlgendada suure ettevaatusega, sest selline areng kajastab osaliselt käibemaksupettusega seostatavate kaupade müügi vähenemist.

Joonis 2. Peamised muutused suurtes tööstusriikides

Allikad: riiklikud andmed, BIS, Eurostat ja EKP arvutused.
¹ Euroala ja Ühendkuningriigi puhul on kasutatud Eurostati andmeid; USA ja Jaapani puhul on lähtutud riiklikest andmetest. SKP näitajad on sesoonselt kohandatud.
² Euroala ja Ühendkuningriigi ÜTHI; USA ja Jaapani THI.

Aastane ÜTHI-inflatsioon jäi oktoobris eelmise kuuga võrreldes muutumatult 2,4% tasemele. Keskmine tulu kasvas üsna stabiilselt ja vaoshoitult. Eluasemeturg oli elav ning eluasemehinnad ja -laenud kasvasid tempokalt. Inglise keskpanga rahapoliitika komitee otsustas 8. ja 9. novembri koosolekul kergitada ametlikku intressimäära 25 baaspunkti võrra 5,0%ni, kuid 6. ja 7. detsembri koosolekul jättis ta selle muutmata. Kokkuvõttes peaks kasvutempo jääma järgmistes kvartalites üldjoontes samaks.

MUUD EUROOPA RIIGID

Toodangu kasv oli 2006. aasta teises kvartalis enamikus euroalavälistes ELi liikmesriikides jätkuvalt kiire. Mõne riigi kohta saadaolevad kolmanda kvartali andmed viitavad üldiselt majandusaktiivsuse vähenemisele. Kui enamikus riikides oli kasvu taga põhiliselt sisenõudlus, siis paljudes 2004. aastal ELiga ühinenud riikides toetas majanduskasvu kiire ekspordikasv. Aastane ÜTHI-inflatsioon aeglustus oktoobris peaaegu kõigis riikides. Peamiselt põhjustas seda energiahinna alanemine, mis tulenes baasefektist ja nafta maailmaturu hinna soodsast arengust.

Taanis ja Rootsis vähenes reaalse SKP kvartalikasv 2006. aasta kolmandas kvartalis vastavalt 0,6 ja 1,0%ni. Mõlemas riigis on majandusaktiivsusele kaasa aidanud üsna suur sisenõudlus. Oktoobris aeglustus aastane ÜTHI-inflatsioon Taanis veelgi, jõudes 1,4%ni. Rootsis jäi aastane ÜTHI-inflatsioon püsima 1,2% tasemel.

Kolmes suurimas Kesk-Euroopa riigis (Tšehhis, Ungaris ja Poolas) oli toodangu kvartalikasv 2006. aasta teises kvartalis jätkuvalt hoogne (vastavalt 1,2%, 0,9% ja 1,0%), kuigi kahanes võrreldes eelmise kvartaliga. Esialgused andmed näitavad, et Ungaris aeglustus SKP reaalkasv kolmandas kvartalis veelgi. Toodangu kasvu soodustas Tšehhis ja Poolas sisenõudlus ning Ungaris netoeksport. Eelmise kuuga kõrvutatuna aeglustus oktoobris Tšehhis ja Poolas aastane ÜTHI-inflatsioon, mis jäi vastavalt 0,8% ja 1,1% tasemele, väljendades peamiselt energiahinna alanemist. Seevastu Ungaris kiirenes aastane ÜTHI-inflatsioon märkimisväärselt ja küündis 6,3% tasemele, väljendades reguleeritud hindade ning otseste ja kaudsete maksude tõusu.

Muudes euroalavälistes ELi liikmesriikides, eriti Slovakkias ja Balti riikides, püsis suur majandusaktiivsus. Oktoobris aeglustus inflatsioon peamiselt seoses energiahinna alanemisega enamikus riikides, kuid Baltimaades jäi inflatsioon suhteliselt kiireks. 17. novembril otsustas Läti keskpank tõsta Läti makromajanduse suundumuste tõttu rahapoliitilist intressimäära 50 baaspunkti võrra 5,0%ni.

Väljapoole ELi jäävatest Euroopa riikidest kujunes Šveitsi reaalse SKP kvartalikasvuks 2006. aasta kolmandas kvartalis 0,4%, kõrvutatuna eelmise kvartali 0,7%ga. Kui erainvesteeringud kahanesid veidi, siis kodumajapidamiste kulutused olid endiselt suured ning netoeksport soodustas majanduskasvu. Samas näitavad viimased uuringuandmed, et majanduskasv aeglustus pisut neljanda kvartali alguses. Aastane inflatsioon oli novembris 0,5%, s.t see tõusis veidi võrreldes eelmise kuuga.

Venemaal suurenes reaalse SKP aastakasv 2006. aasta teises kvartalis 7,4%ni. Tööstustoodangu enam kui 5%ne aastakasv oktoobris ning peamised näitajad viitavad sellele, et majandusaktiivsus oli kolmandas kvartalis endiselt elav. Aastane inflatsioon aeglustus oktoobris peaaegu 9%ni, kajastades rubla mõningast nominaalset kallinemist.

ARENEV AASIA

Arenevas Aasias kasvab majandusaktiivsus endiselt ühtlases tempos, kuigi kolmandas kvartalis märgiti mitmes selle piirkonna suuremas riigis kasvu mõningast aeglustumist. Nii sisemaine majandusaktiivsus kui ka väliskaubanduse kasv on piirkonnas endiselt suur. Majanduskasvu on kiirendanud eelkõige välissektor hoolimata mõnedest välisnõudluse vähenemise märkidest, mis puudutavad peamiselt Singapuri ja Taiwani. Septembriga võrreldes inflatsioon oktoobris eriti ei muutunud.

Hiina majanduskasv on jäänud tempokaks, kuigi kolmandas kvartalis SKP kasv pisut aeglustus. Kui põhivarainvesteeringute ja tööstustoodangu näitajad olid oktoobris veidi nõrgemad, siis jaemüügi kasv üha kiirenes ning ulatus oktoobris eelmise aastaga võrreldes 14,3%ni. See viitab sisetarbimise jätkuvalt stabiilsele kasvule. Kuine kaubandusülejääk suurenes samas veelgi, tõstes viimase 10 kuu kumulatiivse ülejäägi 134 miljardi USA dollarini (eelmise aasta samal ajavahemikul 80 miljardit USA dollarit). Kasvavat kaubandusülejääki ja välismaiste otseinvesteeringute püsivat sissevoolu on seostatud keskpanga jätkuvalt suurenenud reservidega. Et pangalaenude ja rahahulga kasv on samuti kiireks jäänud, suurendas Hiina keskpank pankade kohustusliku reservi nõuet sel aastal juba kolmandat korda 50 baaspunkti võrra, nii et novembris ulatus see 9%ni. Hindade arengut iseloomustab peaaegu muutumatuks jäänud inflatsioonisurve; aastane tarbijahinnaindeksi kasv oli oktoobris 1,4%. Koreas aeglustus eratarbimise kasvu alanemise tõttu reaalse SKP aastakasv veidi, ulatudes kolmandas kvartalis 4,6%ni (teises kvartalis 5,3%).

Üldiselt jäävad areneva Aasia majanduse väljavaated soodsaks ning neile aitab kaasa sisenõudluse pidev suurenemine. Hiina majanduse kiire, kuigi vaashoitud kasv peaks elavdama ekspordi ja majandusaktiivsust kogu piirkonnas. Samas võib Hiina mõne majandussektori liigse tootmisvõimsus seda väljavaadet ohustada.

LADINA-AMEERIKA

Enamikus Ladina-Ameerika riikides oli kolmanda kvartali majandusaktiivsus endiselt kõrge tänu märkimisväärsele sisenõudlusele ja soodsatele toormehindadele. Hindade arengut iseloomustas oktoobris inflatsiooni vähenemine suuremates riikides. Mehhikos vähenes reaalse SKP aastakasv kolmandas kvartalis 4,6%ni, samas kui 2006. aasta esimesel poolel oli see peaaegu 6%. Kasvu aeglustumise taga on töötleva tööstuse suhteliselt nõrgad näitajad, mille tingis USA-poolse välisnõudluse vähenemine. Brasiilias näitas majanduse kasvukiirus kolmandas kvartalis taastumise märke: reaalse SKP aastakasv oli 3,2%. Argentina kohta teadaolevad andmed viitavad majandusaktiivsuse suurenemisele, mis tugineb märkimisväärsele sisenõudlusele ja ekspordikasvule kolmandas kvartalis. Aastane inflatsioon kiirenes oktoobris veidi üle 10%. Piirkonna tulevikuväljavaated on endiselt head. Peamiseks riskiks jääb välisnõudluse oodatust kiirem kahanemine.

1.2. TOORMETURUD

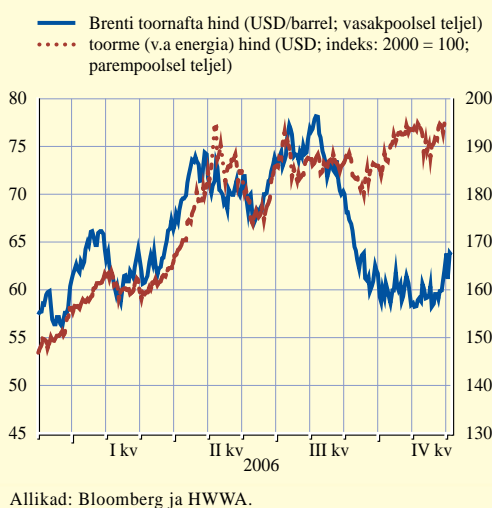
Oktoobris ja novembris kõikus naftahind mõnevõrra. Brenti toornafta hind püsis vahemikus 58–62 USA dollarit barreli kohta. Selline kõikumine oli tingitud mitmest vastuolulisest muutusest. Ühelt poolt avaldas hindadele ülespidist survet OPECi teade tootmismahu oodatust ulatuslikuma vähendamise kohta alates novembrist (umbes 1,2 miljonit barrelit päeva kohta) ning USA toodanguvarude vähenemine üsna suures ulatuses. Teiselt poolt alandasid naftahinnale survet vastukäivad arvamused OPECi suutlikkuse kohta tootmismahu vähendada ning kütteõli nõud-

luse kahanemine Põhja-Ameerika ja Euroopa suhteliselt pehme ilmastiku tõttu. Viimasel ajal on naftahind püsinud üle 60 USA dollari barreli kohta – selle põhjuseks on detsembris oodatav OPECi tootmismahu järjekordne alandamine ning USA naftavarude edasine vähenemine. 6. detsembril maksis Brenti toornafta 63,7 USA dollarit barreli kohta.

Oodatud suur nõudlus ning piiratud reservvõimsus hoiavad naftahinna endiselt kõrge, suurendades selle tundlikkust ootamatute tõrgete suhtes. Futuurlepingutel põhineva teabe järgi ootavad turuosaliselised 2007. aastal naftahinna tõusu.

Toorme (v.a energia) hinnad kasvasid oktoobris ja novembri alguses suurel määral, sest toiduainete (eriti tangainete) hindade järsk kerkimine ületas mitteraudmetallide hinnalangust. USA dollarites väljendatud toorme (v.a energia) hindade koguindeks saavutas novembris uue kõigi aegade kõrgeima taseme, olles umbes 34% suurem kui aasta tagasi.

Joonis 3. Peamised muutused toormeturul

1.3. VÄLISKESKKONNA VÄLJAVAATED

Üldiselt on väliskeskkonna ja sellest tulenevalt ka euroala kaupade ja teenuste välisnõudluse väljavaated endiselt soodsad. Kuigi ettevaatava liitindikaatori üldine nõrgenemine alates 2006. aasta märtsist viitab sellele, et majandusaktiivsus OECD riikides tervikuna võib eelolevatel kuudel väheneda, näitab indikaatori kasvu osaline taastumine septembris, et majandusaktiivsuse pidurdumine võib jääda piiratuks.

Üleilmseid väljavaateid ohustavad riskid jäävad püsima. Naftaturuga seotud riskid on paari kuu taguse ajaga võrreldes kahanenud, kuigi naftahind jääb kõrgeks ja kõikuvaks ning futuurlepingud viitavad sellele, et turuootuste kohaselt tõuseb see veelgi. Ka üleilmse tasakaalustamatuse ja suurenenud proteksionismisurvega kaasnevad riskid säilivad.

2. RAHAPOLIITILINE ARENG

2.1. RAHA JA RAHALOOMEASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD

2006. aasta juulist oktoobrini oli rahapakkumise ja laenude kasv tänu euroala madalatele intressimääradele ja suurele majandusaktiivsusele jätkuvalt hoogne. Samal ajal kinnitavad viimased andmed, et rahapoliitika arengut mõjutavad EKP baasintressimäära hiljutised tõstmised. Viimastel kuudel on jätkunud vahendite suunamine üleöhoiustest madalama likviidsusega, ent tasuvamatesse M3 komponentidesse. Kokkuvõttes viitab raha- ja laenupakkumise kiire kasv ülelikviidsuse tingimustes sellele, et keskpikas ja pikemas perspektiivis säilib hinnatõusurisk, mille põhjuseks on eeskätt majandustingimuste paranemine.

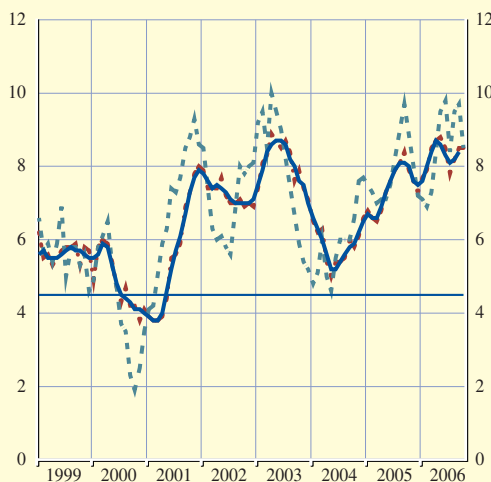
LAI RAHAAGREGAAT M3

2006. aasta kolmandas kvartalis oli M3 aastakasv eelmise kvartaliga võrreldes pisut väiksem (langedes 8,7%lt 8,1%ni), kuid püsis sellest hoolimata tempokas (vt joonist 4). Kvartaliandmetest ei nähtu aastaste kasvumäärade kiirenemist kolmandas kvartalis – M3 aastane kasvumäär, mis oli augustis 8,2% ja juulis 7,8%, küündis septembris 8,5%ni. Oktoobris jäi aastane kasvumäär muutumatuks 8,5% tasemele. M3 kiire kasv on märgatav ka lühemaajalises dünaamikas, mida mõõdetakse näiteks M3 kuue kuu aastapõhise kasvumääraga – see on alates juulist kerkinud 8,5%lt 9,7%ni. Viimased andmed viitavad rahapakkumise hoogsale kasvule.

Joonis 4. M3 kasv ja kontrollväärtus

(muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3 (aastase kasvumäära kolme kuu libisev keskmine)
- M3 (aastane kasvumäär)
- - - M3 (aastapõhine kuue kuu kasvumäär)
- kontrollväärtus (4,5%)

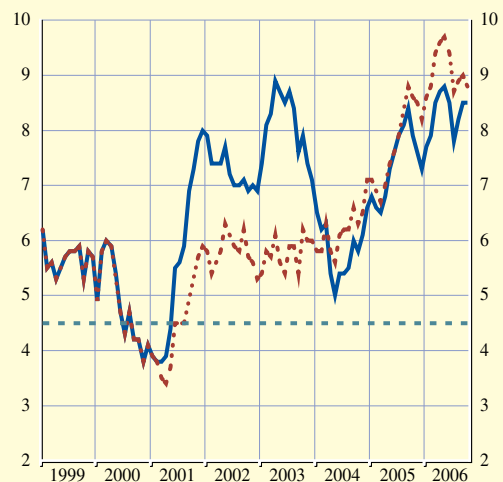

Allikas: EKP.

Joonis 5. M3 ja investeringute struktuuri hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3

(aastased protsentuaalsed muutused; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- ametlik M3
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3¹
- - - kontrollväärtus (4,5%)

Allikas: EKP.

¹ Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletäni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Värskeimad rahapoliitilised andmed kinnitavad seisukohta, et hooga rahapakkumise dünaamika taga on euroala madalad intressimäärad ja majandusaktiivsuse elavnemine, mida kajastab eeskätt kiire laenukasv. Samas kinnitavad hiljutised andmed, et EKP baasintressimäära tõstmised alates 2005. aasta detsembrist mõjutavad rahapoliitilist arengut, ehkki praegu toimub see peamiselt M3 siseste asendusefektide kaudu. Oktoobrikuised andmed näitavad eeskätt seda, et vahendite paigutamine üleööhoiuste asemel kõrgemini tasustatavasse lühiajalistesse instrumentidesse muude lühiajaliste instrumentide seas on veelgi suurenenud.

Pärast 2005. aasta neljandas kvartalis toimunud ajutist hüpet puudusid märgid investoriportfellide struktuuri edasise normaliseerumise kohta, mistõttu liikusid M3 ametlik aegrida ning investoriportfellide struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 aegrida sarnaselt (vt joonist 5). Investoriportfellide struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 aegrea aastane kasvumäär ületab endiselt M3 ametliku aegrea aastast kasvumäära, sest viimane osutab jätkuvalt investoriportfellide struktuurimuutuste normaliseerumise pärssivale mõjule 2005. aasta neljandas kvartalis. Siiski tuleb märkida, et investoriportfellide struktuurimuutuste ulatusega seotud hinnangute ebakindlust arvestades peaks korrigeeritud näitajasse suhtuma teatava ettevaatlikkusega.

M3 PEAMISED KOOSTISOSAD

M1 aastane kasvumäär jätkas aeglustumist ka 2006. aasta kolmandas kvartalis, ehkki kokkuvõttes toetas see siiski olulisel määral M3 kiiret kasvu (vt joonist 6). M1 aastane kasvumäär oli 2006. aasta oktoobris 6,3%; 2006. aasta teises ja kolmandas kvartalis oli see aga keskmiselt vastavalt 9,9% ja 7,6 % (vt tabelit 1).

Kui vaadelda M1 komponentide arengut, siis oli ringluses oleva sularaha aastane kasvumäär oktoobris 11,4%, võrrelduna 11,9% ja 11,3%ga vastavalt 2006. aasta teises ja kolmandas kvarta-

Tabel 1. Ülevaade monetaarkeskonna näitajatest

(kvartaalsed näitajad on keskmised; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

	Bilansiline jääk protsendina M3st ¹	Aastased kasvumäärad					
		2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv	2006 sept	2006 okt
M1	47,3	10,9	10,3	9,9	7,6	7,2	6,3
Ringluses olev sularaha	7,5	14,8	13,4	11,9	11,3	11,0	11,4
Üleööhoiused	39,8	10,2	9,8	9,5	7,0	6,5	5,3
M2 – M1 (= muud lühiajalised hoiused)	38,4	5,9	6,8	8,4	9,5	9,9	10,8
Kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused	17,7	6,5	9,7	15,2	19,8	21,5	24,1
Kuni kolmekuulise eetteatamisega lõpetatavad tähtajalised hoiused	20,7	5,3	4,6	3,7	2,4	1,8	1,4
M2	85,7	8,5	8,6	9,2	8,4	8,4	8,2
M3 – M2 (= turustatavad instrumentid)	14,3	3,7	3,3	5,7	6,5	9,3	10,5
M3	100,0	7,8	7,8	8,7	8,1	8,5	8,5
Laenuid euroala residentidele		7,9	8,7	9,5	9,2	9,4	9,0
Laenuid valitsussektorile		2,6	2,4	0,9	-0,9	-1,5	-2,4
Valitsussektorile väljastatud laenuid		0,0	0,8	0,3	-0,6	-0,8	-0,1
Laenuid erasektorile		9,4	10,4	11,7	11,9	12,2	12,0
Erasektorile väljastatud laenuid		9,0	10,1	11,2	11,2	11,4	11,2
Pikemaajalised finantskohustused (v.a omakapital ja reservid)		9,4	8,7	8,8	8,6	8,7	8,6

Allikas: EKP.

¹ Viimase kuu lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

lis. Üleööhoiuste aastakasv vähenes oktoobris 5,3%ni pärast 2006. aasta teise ja kolmanda kvartali vastavalt 9,5% ja 7,0% taset.

Lühiajaliste hoiuste (v.a üleööhoiuste) aastakasv on viimastel kuudel suurenenud, jõudes oktoobris 10,8%ni, võrrelduna 8,4%ga 2006. aasta teises ning 9,5%ga kolmandas kvartalis. Selle võib kanda eeskätt lühiajaliste hoiuste (s.t kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiuste) hoogsa kasvu arvele – oktoobris kasvavad need aasta arvestuses 24,1%. See on M3 antud komponendi konkurentsituult kiireim kasv alates 1998. aasta algusest. Seevastu säästuhoiuste (s.t kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavate hoiuste) aastane kasvumäär alanes viimastel kuudel.

M3 sisalduvate lühiajaliste hoiuste dünaamika erineva arengu põhjuseks on peamiselt tähtajaliste hoiuste intresside (mis on kasvanud samal ajal rahaturu intressimääradega alates 2005. aasta lõpust) ning üleööhoiuste intresside (mis on reageerinud rahaturu intressimäärade tõusule tavapäraselt tagasihoidlikult) vahe suurenemine. See on põhjustanud üleööhoiuste asendamise tähtajaliste hoiustega ning aeglustanud sedakaudu M1 kasvu, ent avaldanud vähe mõju kogu M3 dünaamikale. Ka tähtajaliste hoiuste intressimäärade ja säästuhoiuste intressimäärade vahe on alates 2005. aasta neljandast kvartalist suurenenud.

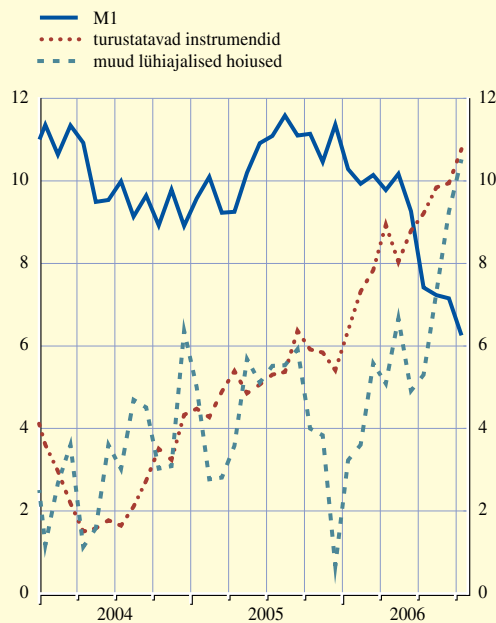
Oktoobris kerkis turustatavate instrumentide aastane kasvumäär 10,5%ni, samas kui 2006. aasta teises kvartalis oli see 5,7% ja kolmandas kvartalis 6,5% tasemel. See jättis aga osaliselt varju kõnealuse agregaadid väiksemate koostisosade erinevad arengusuundumused.

Rahaturufondide osakute (varad, millesse kodumajapidamised ja ettevõtted paigutavad oma investeringud majandusliku ebakindluse perioodidel) kasv pisut kiirenes, ent jäi M3 muude komponentidega võrreldes siiski suhteliselt tagasihoidlikuks. Aastane kasvumäär oli 2006. aasta oktoobris 2,2%. 2006. aasta teises ja kolmandas kvartalis oli see vastavalt –0,5% ja 0,8%.

Seevastu oktoobris kasvas nõudlus kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjade järele väga kiiresti, saavutades aasta arvestuses 55,2% taseme, võrrelduna 35,9%ga teises ja 36,4%ga kolmandas kvartalis. Selle koostisosa kõrgemad kasvumäärad võivad olla seotud lühiajaliste intressimäärade hiljutise kasvuga. Kuna lühiajalisi võlakirju emiteeritakse peamiselt ujuva intressimääraga, on investoritel võimalik lõigata intressimäärade tõusust kasu enne võlakirja lunastamistähtaja saabumist. Repotehingute aastane kasvumäär, mis kipub lühemas perspektiivis olema eriti volatiilne, kerkis oktoobris 8,6%ni, võrrelduna 6,7%ga 2006. aasta teises ja 5,8%ga kolmandas kvartalis.

Joonis 6. M3 aastakasvu komponendid

(panus protsendipunktides; M3 kasv protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

2006. aasta kolmandas kvartalis oli rahapakkumise kasv majandussektorite kaupa (mis tugineb lühiajaliste hoiuste ja repotehingute andmetele – M3 koostisosad, mille kohta on olemas sektoripõhine teave) teisest kvartalist pisut erinev. Kolmandas kvartalis vähenes muude finantsvahendustevõtete osakaal lühiajaliste hoiuste ja repotehingute aastakasvus. Seevastu kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete lühiajaliste hoiuste ja repotehingute mõju on olnud stabiilsem – jätkuvalt aktiivse kasvu taga on eeskätt kodumajapidamised. Oktoobris täheldati lühiajaliste hoiuste ja repotehingute aastase kasvumäära vähenemist muude finantsvahendustevõtete (17,3%lt 13,7%ni septembris) ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete puhul (eelmise kuu 10,7%ga võrreldes 9,5%ni). Kodumajapidamiste hoiuste aastane kasvumäär tõusis oktoobris 5,9%ni, võrrelduna 5,8%ga septembris.

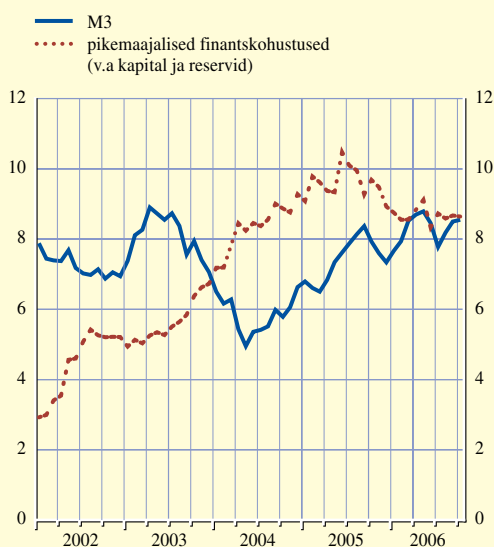
RAHAAGREGAADI M3 PEAMISED VASTASKIRJED

Vastaskirjete poolel oli rahaloomeasutuste poolt euroala residentidele väljastatud laenude aastane kasvumäär 2006. aasta oktoobris teise kvartali 9,5% ja kolmanda kvartali 9,2%ga võrreldes 9,0%. See areng kätkeb endas valitsussektorile väljastatud laenude aastase kasvumäära jätkuvat vähenemist, samas kui erasektorile väljastatud laenude kasv on viimastel kvartalitel kiirenenud (vt tabelit 1).

Oktoobris alanes valitsussektorile väljastatud laenude aastakasv 2006. aasta teise kvartali 0,9%lt ja kolmanda kvartali –0,9%lt –2,4% tasemele, kajastades eeskätt riigivõlakirjade soetamise jätkuvat vähenemist. Samal ajal kerkis erasektorile väljastatud laenuvahendite aastane kasvumäär oktoobris 12,0%ni, võrreldes 11,7%ga ja 11,9%ga 2006. aasta teises ja kolmandas kvartalis – see viitab muu hulgas erasektori emiteeritud võlakirjade soetamise kiirele kasvule. Erasektorile väl-

Joonis 7. M3 ja rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused (v.a omakapital ja reservid)

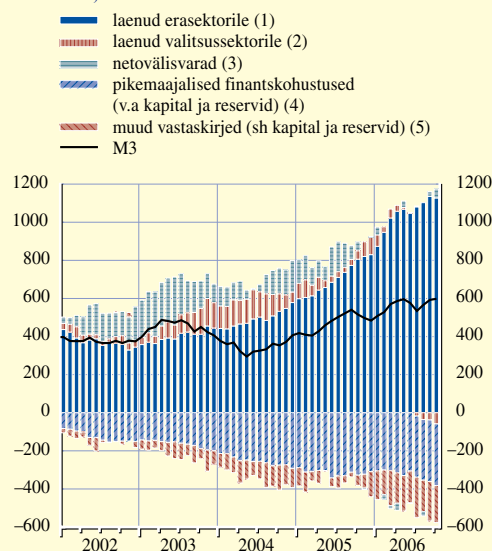
(aastane muutus protsentides; hooajaliste ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Joonis 8. M3 vastaskirjed

(aastased vood; mld EUR; hooajaliste ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Märkused. M3 on esitatud vaid võrdlusalusena

($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$).

Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid) on esitatud pöördmärkidega, sest tegu on rahaloomeasutuste sektori kohustustega.

jastatud laenude aastase kasvumäära kiirenemisele (sarnaselt teise ja kolmanda kvartaliga oli see ka oktoobris 11,2%) aitasid kaasa eeskätt rahaloomeasutuste laenud. Kaupu ja mittefinantstee-nuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude kasv küll jätkus viimastel kuudel, kuid ko-dumajapidamiste laenude aastane kasvumäär alanes, jäädes sellest hoolimata kõrgeks (vt punkte 2.6 ja 2.7 erasektorile väljastatud laenude arengu kohta erinevates majandussektorites).

M3 teiste vastaskirjete hulgast on raha hoidva sektori poolt hoitavate rahaloomeasutuste pike-maajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) dünaamika olnud viimastel kuudel elav (vt joonist 7). Nende instrumentide aastane kasvumäär püsis 2006. aasta kolmandas kvartalis ja ka oktoobris 8,6% juures, mis on pisut madalam tase kui teises kvartalis. See tähendab, et nende pärssiv mõju M3 aastakasvule on olnud viimasel ajal üldiselt stabiilne.

Rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni aastane voog ulatus oktoobris 47 miljardi euroni, võrrelduna 25 miljardiga septembris. See viitab teatavale M3 aastakasvu tõstvale mõjule, kuigi üldjoontes jäi positsioon tasakaalulähedaseks (vt joonist 8).

Rahapakkumise ja laenude kasv oli eelkõige seoses euroala madalate intressimäärade ning majandusaktiivsuse suurenemisega jätkuvalt kiire. M3 tempokas kasv tulenes peamiselt laenu-kasvust, kuigi suur nõudlus pikemaajaliste finantskohustuste järele avaldas sellele pidurdavat mõju. Rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni tagasihoidlik voog viimastel kuudel annab tunnistust välismõju vähesest osast M3 kasvus.

ÜLDHINNANG EUROALA LIKVIIDSUSKESKKONNALE

Rahapakkumise vahe saadaolevate näitajate kohaselt on M3 hiljutine dünaamika toonud kaasa likviidsuse kasvu jätkumise 2006. aasta kolmandas kvartalis – see saavutas taas kõrgeima taseme alates EMU kolmanda etapi käivitamisest. Nii M3 ametliku aegrea kui ka investoriportfellide struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 abil koostatud rahapakkumise nomi-naalse vahe suurenemine peatus aga 2006. aasta oktoobris. Pärast 2005. aasta neljandas kvartalis toimunud ajutist hüpet puudusid märgid investoriportfellide struktuurimuutuste normaliseeru-mise jätkumise kohta ning need kaks rahapakkumise vahe näitajat on viimasel ajal liikunud paralleelselt. Sellest hoolimata on nad jäänud väga erinevaks, kusjuures korrigeeritud M3 aegrea põhjal arvatud rahapakkumise vahe oli oluliselt väiksem (vt joonist 9).

Rahapakkumise reaalse vahe hindamisel võetakse arvesse tööika, et hinnatõus on neelanud osa akumulleenud likviidsusest, kajastades inflatsioonimäärade ülespidiseid hälbeid EKP poolt ees-märgiks seatud hinnastabiilsusest. Seepärast on M3 ametliku aegrea ja investoriportfelli struk-tuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 põhjal koostatud rahapakkumise reaalne vahe väiksem kui vastav rahapakkumise nominaalne vahe (vt jooniseid 9 ja 10).

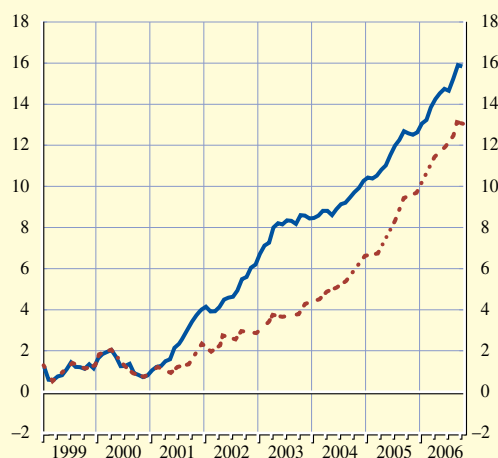
Need mehaanilised näitajad annavad likviidsuskeskkonnale siiski vaid pooliku hinnangu. Baas-periodi valik on teatud määral meelevaldne, mistõttu nende näitajate suhtes valitseb märkimis-väärne ebakindlus ning neisse tuleks suhtuda ettevaatusega. Seda ebakindlust iseloomustab ülal-nimetatud nelja näitaja alusel antud hinnangute suur lahknevus.

Kuigi nendesse üksikutesse näitajatesse ei saa suhtuda täie kindlusega, viitab nende poolt antud pilt suurele likviidsusele euroalal. Kokkuvõttes osutab raha- ja laenupakkumise kiire kasv suure likviidsuse tingimustes sellele, et keskpikas ja pikemas perspektiivis avaldub hinnastabiilsusele eeskätt majandustingimuste paranedes ülespidine surve.

Joonis 9. Rahapakkumise nominaalse vahe hinnangud¹

(protsent rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe
- ..... investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe²

Allikas: EKP.

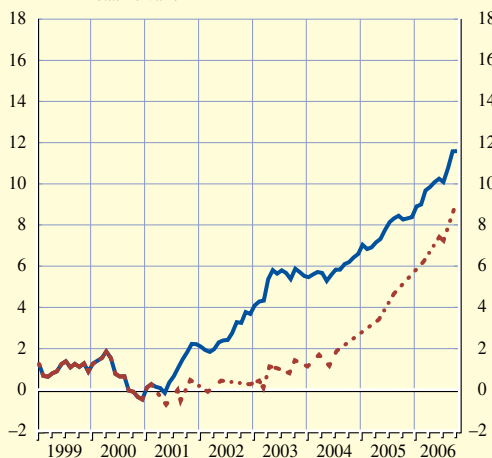
¹ Rahapakkumise nominaalne vahe on erinevus M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast kasvust kontrollväärtusega 4,5% alates 1998. aasta detsembrist (baasperiod).

² Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Joonis 10. Rahapakkumise reaalse vahe hinnangud¹

(protsent reaalsest rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe
- ..... investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe²

Allikas: EKP.

¹ Rahapakkumise reaalne vahe on erinevus ÜTHIga kohandatud M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast nominaalsest kasvust kontrollväärtusega 4,5% ja ÜTHI-inflatsioonist vastavalt EKP hinnastabiilsuse mõistele. Baasperiodina kasutatakse 1998. aasta detsembrist.

² Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

2.2. REAALSEKTORI JA INSTITUTIONAALSETE INVESTORITE FINANTSINVESTEERINGUD

2006. aasta teises kvartalis kahanes reaalsektori finantsinvesteeringute aastane kasvumäär pisut. Institutsionaalsete investorite andmed 2006. aasta esimese poole kohta näitavad, et investeeringud avatud investeerimisfondide osakutesse kajastavad eeskätt kindlustusseltside ja pensionifondide kaudu tehtud kaudseid investeeringuid, mitte kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuva erasektori otseinvesteeringuid.

REAALSEKTOR

Reaalsektori finantsinvesteeringute aastane kasvumäär alanen 2006. aasta teises kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on vastavad andmed olemas) esimeses kvartalis täheldatud 5,0%ga võrreldes 4,9%ni (vt tabelit 2). See osutab lühiajaliste finantsinvesteeringute aastase kasvumäära langusele, samas kui pikaajaliste finantsinvesteeringute aastane kasvumäär ei muutunud. Samal ajal jätkus lühiajaliste finantsinvesteeringute kasv palju kiiremas tempos kui pikaajaliste finantsinvesteeringute kasv (vt joonist 11).

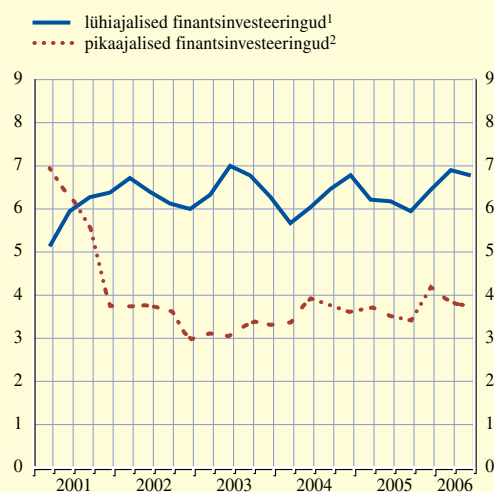
2006. aasta esimeses ja teises kvartalis 3,8% tasemel püsinud pikaajaliste finantsinvesteeringute aastane kasvumäär ei muutunud, kajastades sellega eri instrumentide vastandlikku arengut. Investeerimisfondide osakutesse (v.a rahaturufondide osakud) ning kindlustusseltside ja pensionifondide toodetesse (mida väljendab kindlustustehniline reserv) tehtud investeeringute

aeglasemat kasvu tasakaalustas pikaajalistesse võlakirjadesse tehtud investeeringute kiirem kasv ning noteeritud aktsiate omandamise lan-guse leevenemine. Lühiajaliste finantsinves-teeringute aastase kasvumäära tagasihoidlik alanemine 6,8%ni 2006. aasta teises kvartalis võrreldes esimese kvartali 6,9%ga osutab sularaha hoidmise pisut väiksemale kasvule.

Realsektori kasvu peamisteks teguriteks olid lühiajalised hoised ning kindlustus- ja pensionitooted – kaks investeerimisperioodi poolest vastandlikku kategooriat –, mille osakaal 2006. aasta teises kvartalis täheldatud 4,9%lisest aastakasvust moodustas 3,9 protsendipunkti (vt taustinfot 1, kus käsitletakse vara, mille on kodumajapidamised investeerinud kindlustusseltside ja pensionifondide toodete-se).

Joonis 11. Realsektori finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab sularaha, lühiajalisi hoiseid, lühiajalisi võlaväärtpabereid, rahaturufondide osakuid, kindlustuspreemiate ettemakseid ja nõuete reserve.

² Hõlmab pikaajalisi hoiseid, pikaajalisi võlaväärtpabereid, noteeritud aktsiaid, avatud investeerimisfondide osakuid (v.a rahaturufondide osakud, kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondide reservi netovara).

Tabel 2. Euroala realsektori finantsinvesteeringud

	Bilansiline jääk finantsvarade protsendina ¹	Aastased kasvumäärad									
		2004 I kv	2004 II kv	2004 III kv	2004 IV kv	2005 I kv	2005 II kv	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv
Finantsinvesteeringud	100	4,3	4,8	4,8	4,8	4,7	4,6	4,4	5,0	5,0	4,9
Sularaha ja hoised	37	5,2	5,3	5,8	5,9	5,7	5,8	5,4	6,0	6,2	6,0
Väärtpaberid, v.a aktsiad	11	-2,3	1,4	2,2	4,1	3,9	3,5	2,6	2,5	5,0	5,4
millest: lühiajalised	1	-1,3	24,7	29,4	35,6	15,8	8,2	5,7	-3,4	13,8	11,8
millest: pikaajalised	10	-2,4	-0,6	-0,3	1,0	2,6	3,0	2,2	3,3	3,8	4,6
Avatud investeerimisfondide osakud	12	5,2	3,3	2,3	1,7	1,8	2,4	3,6	4,1	3,1	2,0
millest: avatud investeerimisfondide osakud, v.a rahaturufondide osakud	9	5,8	3,7	2,9	2,5	3,2	3,9	5,2	5,2	4,0	2,7
millest: rahaturufondide osakud	2	3,0	1,6	0,1	-1,6	-3,3	-3,4	-1,9	-0,1	-0,4	-0,8
Noteeritud aktsiad	15	1,9	3,8	3,0	1,2	1,1	-0,9	-1,7	1,0	-1,2	-0,1
Kindlustustehniline reserv	25	6,9	6,8	6,7	6,9	6,8	7,0	7,2	7,3	7,5	7,2
M3 ²		6,3	5,4	6,0	6,6	6,5	7,6	8,4	7,3	8,5	8,5
Realsektori väärtpaberite aastakasum ja -kahjum (protsent SKPst)		8,7	4,2	3,5	2,4	2,8	4,4	8,0	6,9	9,8	5,7

Allikas: EKP.

Märkus. Vt ka kuubülletääni "Euroala statistika" osa 3.1.

¹ Viimase kvartali lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

² Kvartali lõpp. Rahaagregaat M3 sisaldab rahalaadseid instrumente, mida euroala mitterahaloomesautused (s.t realsektor ja kõik asutused peale rahaloomeasutuste) hoiavad euroala rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

Taustinfo I

KODUMAJAPIDAMISTE INVESTEERINGUD KINDLUSTUSSELTSIDESSE JA PENSIONIFONDIDESSE

Tavaliselt investeerivad kodumajapidamised oma vara eluasemesse ja/või finantsvaradesse.¹ Sõltuvalt pensionisüsteemi ülesehitusest (s.t riikliku pensioni osatähtsus võrreldes erasektoril põhineva pensionisüsteemiga) võidakse märkimisväärne osa kodumajapidamiste finantsvarast omakorda investeerida kindlustusseltsidesse ja pensionifondidesse. Sellise investeringute liigi analüüsimine on oluline nii monetaar keskkonna kui ka reaalmajanduse analüüsi seisukohast. Näiteks tulenevalt kodumajapidamiste ja institutsionaalsete investorite erinevast käitumisest raha hoidmisel mõjutavad monetaar keskkonna arengut ka muutused kodumajapidamiste poolt kindlustusseltsidesse ja pensionifondidesse tehtavates investeringutes.² Kodumajapidamiste rahaliste varade kasv on üldiselt aeglasem ja vähem volatiilne kui institutsionaalsete investorite rahaliste varade kasv. Lisaks võivad kindlustus- ja pensionitoodetena hoitavates varades toimuvad muutused viidata rahapoliitilise ülekandemehhanismi erinevustele rohkem kui muude kodumajapidamiste varade puhul. Eeltoodust lähtuvalt käsitletakse käesolevas taustinfos kodumajapidamiste investeringuid kindlustusseltsidesse ja pensionifondidesse ajavahemikus 1995–2005.

Kui suurt rolli mängivad kindlustus- ja pensionitooted kodumajapidamiste finantsinvesteringutes?

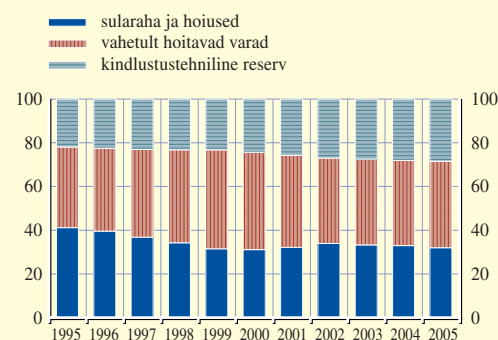
Rahaliidu finantskontode andmetes kajastatakse kodumajapidamiste sektori poolt kindlustusseltsidesse ja pensionifondidesse tehtud investeringuid nn kindlustustehnilise reservina. Kindlustustehniline reserv hõlmab kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondide

¹ Vt ka käesoleva kuubülletääni taustinfot „Hinnang euroala kodumajapidamiste poolt eluasemesse tehtud investeringute suuruse kohta”. Käesolevas taustinfos hõlmab mõiste “kodomajapidamiste sektor” nii kodumajapidamisi kui ka kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

² Vt ka EKP 2005. aasta juuni kuubülletääni taustinfot „Kindlustusseltside ja pensionifondide vahendajaroll ja selle mõju rahapoliitilisele arengule”.

Joonis A. Euroala kodumajapidamiste finantsvara koostisosad

(protsendina kõigi kodumajapidamiste kogufinantsvarast)

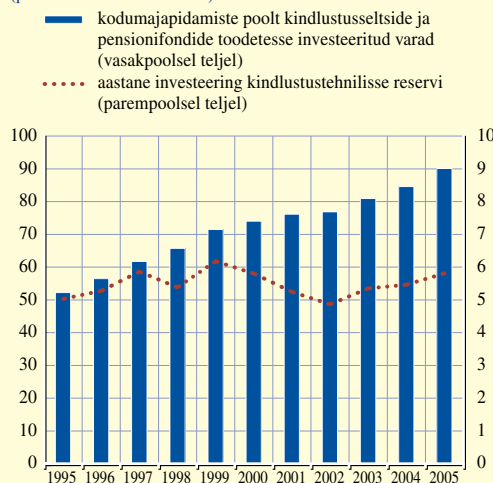

Allikas: EKP.

¹ Vahetult hoitavad varad hõlmavad vahetult kodumajapidamiste sektoris hoitavaid laenusid, väärtapabereid ja muid debiitorseid võlgnevusi.

Joonis B. Kodumajapidamiste nõuded kindlustusseltside ja pensionifondide vastu

(protsent kasutatavast tulust)

Allikas: EKP.

reservi netoväärtust (mis koosneb tavaliselt pikaajaliste elukindlustuspoliiside ja pensionite nõuetest) ning kindlustuspreemiate ettemakseid ja kogunenud nõuete reservi (mis koosnevad enamasti lühiajalistest nõuetest, mis võivad tekkida seoses mis tahes tüüpi kindlustus- või pensionilepinguga). Joonisel A on näidatud, et ajavahemikus 1995–2005 moodustas kindlustustehniline reserv keskmiselt ligikaudu 25% kodumajapidamiste finantsvarast. Samuti on joonisel näha, et kindlustustehnilise reservi osakaal kodumajapidamiste kogufinantsvaras kasvas vaatlusel perioodil järjepidevalt: 1995. aastal oli see näitaja 21% ning 2005. aastal 28%.

Jooniselt B selgub, et kodumajapidamiste poolt kindlustus- ja pensionitoodetesse investeeritud vara on viimase kümne aasta jooksul märkimisväärselt suurenenud, moodustades 2005. aastal 90% kasutatavast tulust. Võrdluseks võib öelda, et sularahas ja hoiustena hoitava vara suhe kasutatavasse tulusse on püsinud üldiselt muutumatuna. Samas tuleb silmas pidades, et vara hoiustamine sõltub investeringute ja ümberhindluskasumi kumulatiivsest mõjust³, seega saab kindlustus- ja pensionitoodetesse investeerimise otsust paremini hinnata pigem tehingute põhjal. Viimase kümnendi jooksul moodustasid kindlustustehnilisse reservi suunatud investeerimistehingud keskmiselt 5,5% kodumajapidamiste kasutatavast tulust (vt joonist B), s.o veidi rohkem kui ühe kolmandiku kodumajapidamiste kogusäästumäärast.

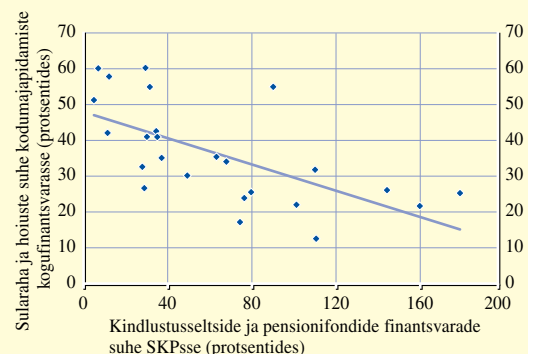
Kuidas selgitada kindlustus- ja pensionitoodete arengusuundumusi viimastel aastatel?

Kindlustus- ja pensionitoodete osakaalu märkimisväärset suurenemist kodumajapidamiste finantsinvesteeringutes võib seletada kahe laiemal põhjustel. Esiteks, kui lähtuda tsükliliste muutuste aspektist, siis osutab kindlustustehnilisse reservi suunatud investeringute suhteliselt stabiilne sissevool (eriti võrrelduna mõne muu finantsinvesteeringuvõimalusega, mida kodumajapidamised saaksid kasutada, näiteks omandiväärtpaberid või võlakirjad (v.a aktsiad)) asjaolule, et kindlustusseltside ja pensionifondide toodete riski ja kasumi suhe on olnud ligiõmbav ning seda just vaatlusel perioodil, mil aktsiaturgudel oli tegu silmatorkava tõusu- ja langusükliga.

Teiseks, kui lähtuda pikemaajalisest või struktuurilisest perspektiivist, on aidanud kindlustusseltsidesse ja pensionifondidesse tehtavate investeeringute nõudluse kasvule kaasa kodumajapidamiste üha suurenev teadlikkus probleemidest, mis on seotud rahvastiku vananemisega ning vajadusega tagada endale pensionile jäädes piisav toetus.⁴ Seda arengusuunda toetavad ka kohustuslike riiklike pensionisüsteemide hiljutised reformid, millega vähendati üldiselt pensionisüsteemide heldekäelisust ning seoti toetuste tase eeldatava elueaga.⁵ Ülaltooduga on osaliselt seotud ka maksusoodustused ja suurema rõhu

Joonis C. Kodumajapidamiste sularaha ja hoiuste suhe kindlustusseltside ja pensionifondide sektori suurusesse

(aasta keskmised ajavahemikul 2001–2004)

Allikad: EKP, Eurostat, OECD, liikmesriikide keskpangad ja riiklikud statistikaasutused.
Märkus. Valim koosneb 25 OECD riigist.

³ Kindlaksmääratud toetuste süsteemi puhul ei suurenda varade ümberhindluskasum kindlustustehnilist reservi, küll aga suureneb see kindlaksmääratud pensionimaksete süsteemi puhul.

⁴ Vt ka EKP 2006. aasta oktoobri kuubülletääni artiklit „Demographic change in the euro area: projections and consequences”.

⁵ P. Whiteford ja E. Whitehouse (2006) „Pension challenges and pension reforms in OECD countries”, Oxford Review of Economic Policy, kd 22, nr 1.

asetamine erakapitalil põhinevatele pensionisüsteemidele, mis on samuti innustanud kodumajapidamisi kindlustusseltside ja pensionifondide tooteid omandama. Kokkuvõttes võib öelda, et joonisel A kujutatud olukord, kus kindlustustehnilise reservi osakaal kodumajapidamiste finantsvaras üldjoontes kasvab ning sularaha ja hoiuste osakaal kahaneb, peaks püsima ka edaspidi.

See väide leiab mõningal määral tõestust joonisel C. Joonisel selgub 25riigilise valimi (30st OECD riigist) põhjal, et kindlustusseltside ja pensionifondide sektori suurem maht riigi SKP suhtes seondub üldiselt väiksema sularaha ja hoiuste osakaaluga kodumajapidamiste finantsvaras. Antud seos viitab sellele, et kui riigi finantssüsteemid on rohkem arenenud, hoitakse finantsvara vähem sularahas ja hoiustena. Riigi asukoht joonisel väljendub veel mitme teguri mõju, näiteks riigi demograafilist struktuuri, pensionifondide sektori arengutaset ja valitsuse eelarvepositsiooni.

Kokkuvõttes võib öelda, et kindlustustehnilise reservi arengus kajastuv kindlustusseltside ja pensionifondide vahendajaroll on viimastel aastatel muutunud aina tähtsamaks ning eelduste kohaselt peaks samasugune areng jätkuma, sest kodumajapidamised muutuvad järjest enam teadlikuks erakapitalil põhinevate pensionisüsteemide vajalikkusest. Eeltoodud seoste tõlgendamine ning nende mõju määratlemine reaalmajanduse ja monetaarkeskkonna analüüsi raames sõltub aga loomulikult kindlustusseltside ja pensionifondide tehingute ja bilansside kohta esitatavate andmete õigeaegsusest ja täpsusest.

INSTITUTIONAALSED INVESTORID

Euroola investeerimisfondide koguvara väärtuse aastane kasvumäär alanes 2006. aasta teises kvartalis 19,1%ni, võrrelduna 28,1%ga 2006. aasta esimeses kvartalis. Need koguvara väärtuse muutused sisaldavad hindamismõju ja seepärast ei anna nad institutsionaalsete investorite investeerimiskäitumise kohta täielikku ülevaadet. EFAMA¹ esitatud andmete kohaselt vähenes aktsiafondide aastane netokäive 2006. aasta teises kvartalis võrreldes 2006. aasta esimese kvartaliga, samas kui aktsiafondidesse tehtavate netoinvesteeringute aastane kasvumäär jäi üldjoontes samaks (vt joonist 12). Segafondidesse tehtud investeeringute suurenemisega seoses kasvas investeerimisfondide (v.a rahaturufondid) aastane netokäive veelgi. Samuti jäid aastased netoinvesteeringud rahaturufondidesse pigem positiivseks.

Eelmise kvartaliga võrreldes jäi kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute aastane kasvumäär euroalal 2006. aasta teises kvartalis muutumatult 6,9% tasemele (vt joonist 13). Hoiuste ja laenude suuremat osatähtsust tasakaalustas nii võlakirjadesse kui ka investeerimisfondide osakutesse tehtud investeeringute väiksem mõju. Teatud langusest hoolimata püsis investeerimisfondide osakutesse tehtud investeeringute aastane kasvumäär endiselt kõrgel tasemel võrreldes eelmiste aastatega. Noteeritud aktsiatesse tehtud investeeringute aastane kasvumäär jäi üldjoontes muutumatuks.

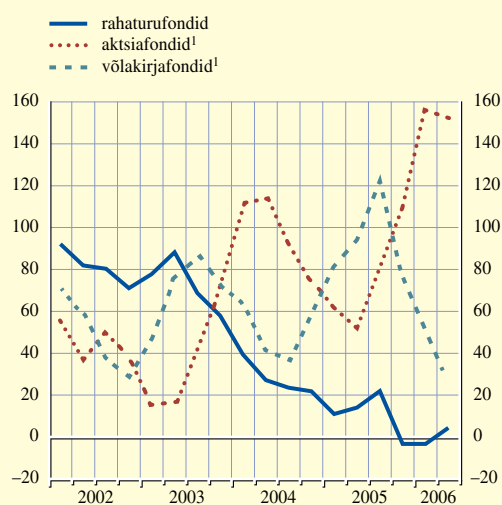
Kokkuvõttes kinnitavad viimased andmed 2006. aasta esimeses kvartalis täheldatud finantsinvesteeringute arengut. Realsektor jätkas jõulist investeerimist kindlustus- ja pensionitoodetes, samas kui kindlustusseltsid ja pensionifondid investeerisid neid vahendeid investeerimisfondidesse (v.a rahaturufondid) palju suuremal hulgal kui varasematel aastatel.

¹ Euroopa Fondivalitsejate Liit (EFAMA) väljastab andmeid Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi, Austria, Portugali ja Soome lepinguliste aktsia- ja võlakirjafondide avalike emissioonide netokäibe (netosissevoo) kohta. Vt EKP 2004. aasta juuni kuubülletääni taustinfot „Netorahavood euroala aktsia- ja võlakirjafondidesse”.

Joonis 12. Aastased netoinvesteeringud investeerimisfondidesse (kategooriate kaupa)

(mld EUR)

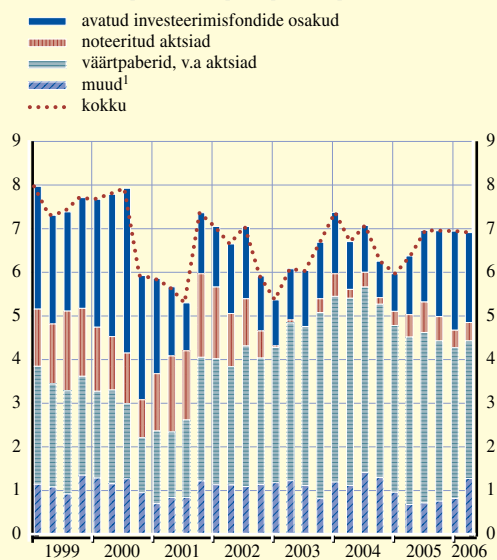

Allikad: EKP ja EFAMA.

¹ EKP arvutused EFAMA poolt esitatud riiklike andmete põhjal.

Joonis 13. Kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab laenusid, houseid ja kindlustustehnilisi reserve.

2.3. RAHATURU INTRESSIMÄÄRAD

2006. aasta septembrist detsembri alguseni tõusid rahaturu intressimäärad kõikide tähtaegade lõikes, sest turg ootas EKP baasintressimäärade edasist tõusu, eeskätt 2006. aasta lõpus. Samal perioodil muutus rahaturu tulukõver laugemaks, saavutades 2006. aasta madalaima taseme.

Rahaturu intressimäärad kasvasid märkimisväärselt alates septembri algusest. 2006. aasta novembris jäid kaheteistkümnekuulise tähtajaga lepingute intressimäärad üldjoontes stabiilseks, samas suurenesid ühe- ja kolmekuulise tähtajaga lepingute intressimäärad, sest turul valitses ootus, et aasta lõpus kergitab EKP baasintressimäära veelgi. Ühe-, kolme-, kuue- ja kaheteistkümnekuulise tähtajaga lepingute intressimäärad olid 6. detsembri seisuga 3,60%, 3,65%, 3,74% ja 3,83%, mis on vastavalt 50, 39, 28 ja 20 baaspunkti kõrgemal kui 2006. aasta 1. septembril täheldatud tase. Rahaturu tulukõvera tõusunurk muutus septembris märgatavalt laugemaks, tõusis korra oktoobris, ent jätkas novembris allapoole liikumist, jõudes 2006. aasta madalaimale tasemele (vt joonist 14).

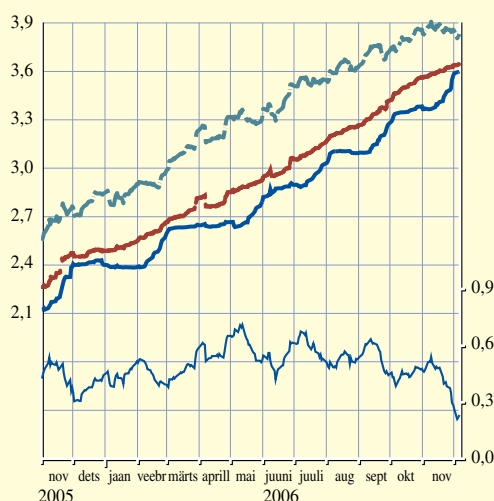
Alates 2006. aasta septembri algusest on turuosalised tõstnud oma ootusi seoses lühiajaliste intressimäärade arenguga 2007. aastal. Seda muutust peegeldavad 2007. aasta märtsis, juunis ja septembris lõppevate kolme kuu EURIBORi futuurlepingute intressimäärad, mis olid 6. detsembri 2006. aasta seisuga vastavalt 3,79%, 3,82% ja 3,81%, s.t 6, 10 ja 11 baaspunkti kõrgemad kui 2006. aasta 1. septembril (vt joonist 15).

Viimase kolme kuu jooksul jätkus kolme kuu EURIBORi futuurlepingute optioonidest tuletatud eeldatava volatiilsuse vähenemine, mille tagajärjel saavutas see novembris ajalooliselt madala

Joonis 14. Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

- ühe kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- kolme kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- - - 12 kuu EURIBOR (vasakpoolsel teljel)
- 12 kuu ja ühe kuu EURIBORi vahe (parempoolsel teljel)

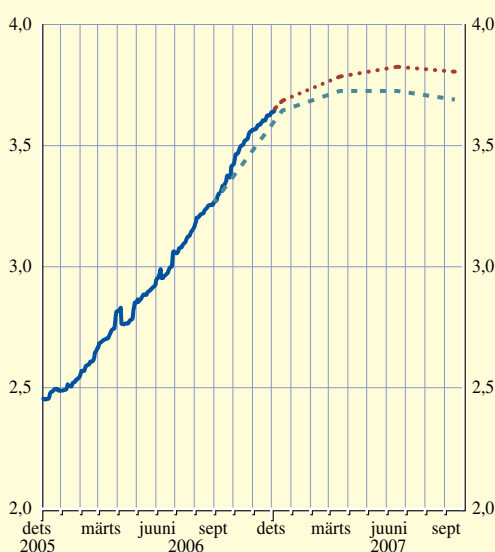

Allikad: EKP ja Reuters.

Joonis 15 Kolme kuu intressimäärad ja futuuride intressimäärad euroalal

(protsenti aastas; päevased andmed)

- kolme kuu EURIBOR
- futuuride intressimäärad seisuga 6. detsember 2006
- - - futuuride intressimäärad seisuga 1. september 2006

Allikas: Reuters.

Märkus. Londoni Rahvusvahelisel Finantsfutuuri Börsil (LIFFE) noteeritud kolmekuulised futuurlepingud, mille loovutustähtaeg on käesoleva ja järgneva kolme kvartali lõpus.

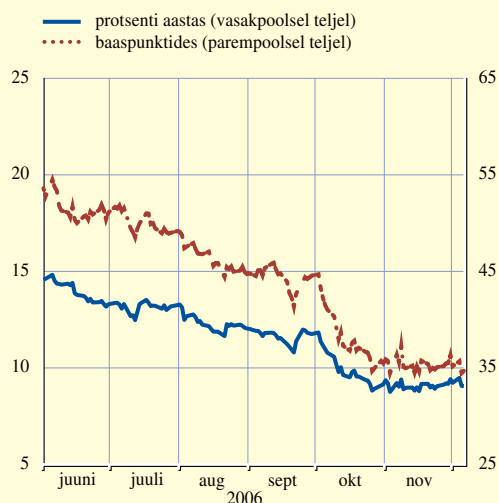
taseme. Kirjeldatud areng viitab sellele, et turuosaliste ebakindlus seoses lühiajaliste intressimäärade arenguga on 2006. aasta lõpus ja 2007. aasta alguses jätkuvalt väga väike (vt joonist 16).

5. oktoobril 2006 otsustas EKP nõukogu tõsta EKP baasintressimäära 25 baaspunkti. Selle tulemusena kerkisid rahaturu kõige lühemate tähtaegadega lepingute intressimäärad. EONIA ja pakkumisintressi alammäära vahe vähenes märgatavalt kahel kohustusliku reservi arvestusperioodil, mis lõppesid vastavalt 5. septembril ja 10. oktoobril 2006. Intressimäärade erinevuse vähenemine kajastas eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide käigus pakutud baasmahtu ületavat likviidsust nimetatud arvestusperioodidel. Sellest tingituna vähendati pakutud likviidsuse baasmahtu ületav osa järkjärguliste meetmete abil nullini. 7. novembril 2006. aastal lõppenud arvestusperioodil kasvas EONIA ja pakkumisintressi alammäära vahe aegamööda. Intressimäärade vahe kasvamiseks suurendas eurosüsteem kohustusliku reservi arvestusperioodi viimase refinantseerimisoperatsiooni käigus pakkumise kogumahtu 1 miljardi võrra üle likviidsuse baasmahu. Üksikasjalikum kirjeldus EONIA arengu kohta nimetatud kolmel arvestusperioodil on esitatud taustinfos 2. 8. novembril 2006. aastal alanud arvestusperioodi neljal esimesel nädalal püsis EONIA stabiilsena vahemikus 3,32–3,33%, s.t 7–8 baaspunkti üle pakkumisintressi alammäära (vt joonist 17).

Põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäära ja pakkumisintressi alammäära vahe vähenes 5. septembril ja 10. oktoobril lõppenud arvestusperioodi operatsioonide käigus 5 baaspunktilt 0 baaspunkti ning küündis 7. novembril alanud perioodil 6 baaspunkti.

Joonis 16. Eeldatav volatiilsus, mis on tuletatud kolme kuu EURIBORI optioonidest, mille tähtaeg on 2007. aasta juunis

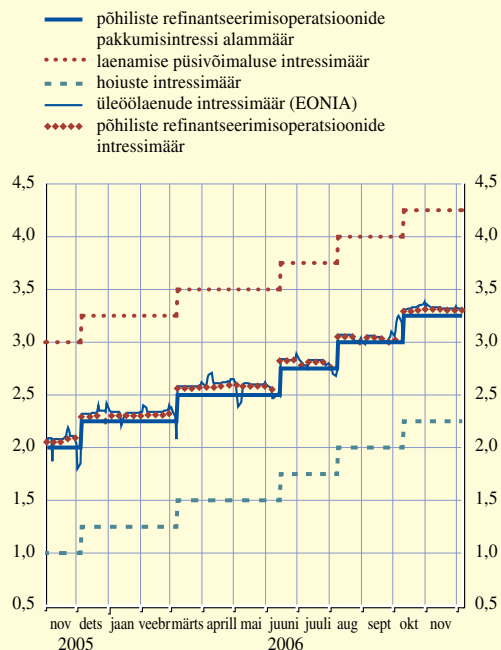
(protsenti aastas; baaspunktides; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg, Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Baaspunktid arvutatakse välja protsentides esitatud eeldatava volatiilsuse ja vastava intressimäära põhjal (vt ka 2002. aasta mai kuubülletääni taustinfot „Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures”).

Joonis 17. EKP intressimäärad ja üleöölaenu intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

28. septembril, 26. oktoobril ja 30. novembril sooritatud eurosüsteemi pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad olid vastavalt 11, 7 ja 6 baaspunkti madalamad kui neil kuupäevadel kehtinud kolme kuu EURIBOR.

Taustinfo 2

LIKVIIDSUSKESKKOND JA RAHAPOLIITILISED OPERATSIOONID ALATES 9. AUGUSTIST KUNI 7. NOVEMBRINI 2006

Käesolevas taustinfos käsitletakse EKP likviidsusjuhtimist kohustusliku reservi kolmel arvestusperioodil, mis lõppesid vastavalt 5. septembril, 10. oktoobril ja 7. novembril 2006.

Pangandussüsteemi likviidsusvajadused

Vaatlusalusel perioodil püsis pankade likviidsusvajadus üldiselt muutumatuna (vt joonist A), kasvades ainult 3 miljardi euro võrra. Kasvu mõjutasid võrdselt nii autonoomsete tegurite suurem mõju kui ka suurema kohustusliku reservi nõue. Ringluses olevate pangatähtede maht, mis kujutab endast olulisimat (likviidsust vähendavat) autonoomset tegurit, saavutas 3. novembril läbi aegade kõrgeima taseme (597 miljardit eurot).

Kokkuvõttes ulatus eurosüsteemi likviidsuspuudujääk vaatlusalusel perioodil autonoomsete tegurite mõjul keskmiselt 264,5 miljardi euroni, samas kui teise peamise likviidsusvajaduse allika – kohustusliku reservi nõude – mõju küündis keskmiselt 166,1 miljardi euroni. Päevased keskmised ülereservid (s.t kohustuslikku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse

arvelduskontodel) hõlmasid eurosüsteemi likviidsuspuudujäägist keskmiselt 0,68 miljardit eurot. Keskmised ülereservid kasvasid 5. septembril, 10. oktoobril ja 7. novembril lõppenud kohustusliku reservi arvestusperioodidel vastavalt 0,60, 0,67 ja 0,79 miljardi euron (vt joonist B).

Likviidsuse pakkumine ja intressimäärad

Likviidsuse nõudluse kasvu kõrval püsis avaturuoperatsioonide maht üldiselt muutumatuna (vt joonist A). Keskmiselt moodustas põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutavate likviidsete vahendite maht 311,3 miljardit eurot. Osapoolte esitatud pakkumiste ja rahuldatud pakkumiste vaheline suhtarv (pakkumiste katte suhtarv) kõikus vahemikus 1,00 ja 1,24, kusjuures keskmine suhtarv oli vaatlusalusel ajavahemikul 1,15.

Pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide vahendusel pakutud likviidsus jäi kogu perioodiks püsima 120 miljardi euro tasemele.

5. septembril lõppenud arvestusperiood

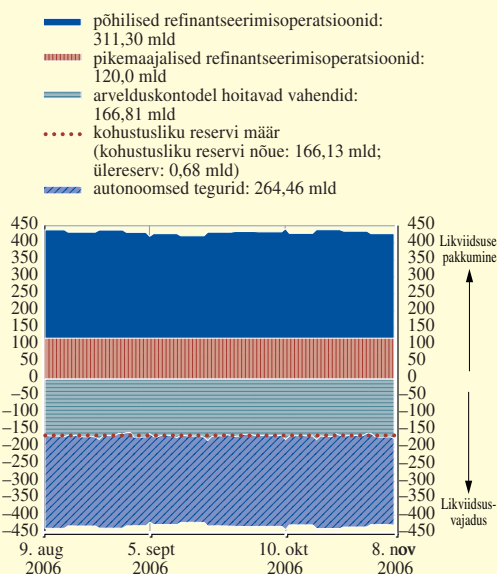
3. augustil otsustas EKP nõukogu tõsta pakkumisintressi alammäära ning hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti võrra vastavalt 3,00%, 2,00% ja 4,00% tasemele. See muudatus jõustus 9. augustil, s.t arvestusperioodi alguses.

EKP jätkas kogu arvestusperioodi jooksul kolmel eelmisel arvestusperioodil rakendatud poliitikat, suurendades kõikide põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul pakkumise kogumahtu 2 miljardi euro võrra üle baasmahu (s.t üle likviidsuse nõudlust ja pakkumist tasakaalustava mahu).

Arvestusperioodi esimesel poolel olid põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad vastavalt 3,05% ja 3,06%, kusjuures EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär) püsis 3,07% tasemel, ületades pakkumisintressi alammäära 7 baaspunktiga. Arvestusperioodi

Joonis A. Pangandussüsteemi likviidsusvajadus ja likviidsuse pakkumine

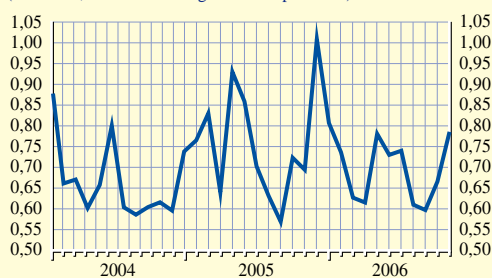
(mld EUR; iga kirje juures on esitatud kogu perioodi päevased keskmised näitajad)

Allikas: EKP.

Joonis B. Ülereserv¹

(mld EUR, keskmine tase igal arvestusperioodil)

Allikas: EKP.

¹ Pankade kohustusliku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel.

kolmandal nädalal püsisid nimetatud intressimäärad muutumatuna, kuid EONIA hakkas alanema ja langes 3,01% tasemele. Seejärel alanesid järgmisel pakkumisel ka põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad ning kaalutud keskmised intressimäärad vastavalt 3,00% ja 3,02% tasemele. Arvestusperioodi viimasel nädalal jäi EONIA püsima pakkumisintressi alammäära tasemele. Perioodi viimasel päeval sooritas EKP oodatavalt 11,5 miljardi euro suurust likviidsusülejääki vähendava peenhäälestusoperatsiooni. Arvestusperioodi lõpus kasutati laenamise püsivõimalust 0,6 miljardi euro ulatuses ning EONIA oli 3,04% tasemel.

10. oktoobril lõppenud arvestusperiood

5. septembril teatas EKP, et lähtudes ühelt poolt rahaturu intressimäärade ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärade ning teiselt poolt pakkumisintressi alammäära erinevuse vähendamisel tehtud jätkuvatest edusammudest, mis saavutati tänu pakkumise kogumahu suurendamisele 2 miljardi euro võrra üle baasmahu kõikide põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul, kavatab EKP vähendada pakkumise kogumahtu 1 miljardi euronni üle baasmahu.

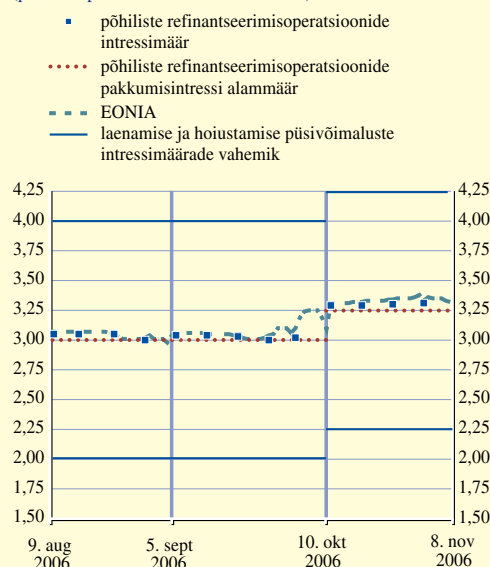
Arvestusperioodi kolmel esimesel nädalal vähenesid põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad 1 baaspunkti võrra vastavalt 3,03% ja 3,04%ni. EONIA hakkas aga järjest kiiremini langema, jõudes arvestusperioodi alguse tasemelt (3,06%) kolmanda nädala lõpuks 3,01%le. Seepärast avaldas EKP 26. septembril teate selle kohta, et rahaturu ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärade ning pakkumisintressi alammäära vahelise vahe vähendamisel saadud tulemusi silmas pidades kavatab EKP baasmahu välja jaotada. Samuti teatas EKP, et jälgib ka edaspidi pakkumismahtude väljajaotamisel tähelepanelikult intressimäärade vahelisi vahesid.

Arvestusperioodi eelviimasel pakkumisel langesid põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad vastavalt 3,00% ja 3,03% tasemele, kerkides seejärel viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus vastavalt 3,02% ja 3,04%ni. Perioodi eelviimasel nädalal tõusis EONIA 3,10% ning viimasel nädalal 3,25% tasemele.

Arvestusperioodi viimasel päeval sooritas EKP 9,5 miljardi euro suuruse likviidsust suurendava peenhäälestusoperatsiooni. Hoiustamise püsivõimalust kasutati arvestusperioodi lõpus 0,2 miljardi euro ulatuses ning EONIA oli 3,09% tasemel, s.t ületas pakkumisintressi alammäära 9 baaspunktiga.

Joonis C. EONIA ja EKP intressimäärad

(päevased protsentuaalsed intressimäärad)

Allikas: EKP.

7. novembril lõppenud arvestusperiood

5. oktoobril otsustas EKP nõukogu tõsta EKP baasintressimäärasid 25 baaspunkti võrra. See muudatus jõustus 11. oktoobril, s.t arvestusperioodi alguses. Arvestusperioodi kolmel esimesel nädalal jaotas EKP baasmahu välja.

Arvestusperioodi kahel esimesel nädalal püsisid põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad muutumatuna vastavalt 3,29% ja 3,30% tasemel. EONIA kerkis arvestusperioodi alguse tasemelt (3,31%) 25. oktoobriks 3,34%le. Pakkumistel kujunenud intressimäärad kasvasid eelviimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus 1 baaspunkti võrra, samas kui EONIA kerkis 31. oktoobriks 3,38% tasemele, s.t ületas pakkumisintressi alammäära 13 baaspunktiga. EONIA jätkuvat tõusu võib osaliselt selgitada kuulõpu tavapärase mõjuga. Sellega seoses jaotas EKP arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus välja 1 miljard eurot üle baasmahu. Arvestusperioodi viimasel nädalal hakkas EONIA järk-järgult alanema, langedes 6. novembril (arvestusperioodi eelviimasel päeval) 3,33% tasemele. Perioodi lõpus kasutati laenamise püsivõimalust 2,0 miljardi euro ulatuses ning EONIA oli 3,32% tasemel.

Kokkuvõttes kasvas EONIA ja EKP pakkumisintressi alammäära vaheline keskmine vahe 5. septembril lõppenud arvestusperioodi 4 baaspunktilt kahe järgmise arvestusperioodi jooksul 8 baaspunktini.

2.4. VÕLAKIRJATURUD

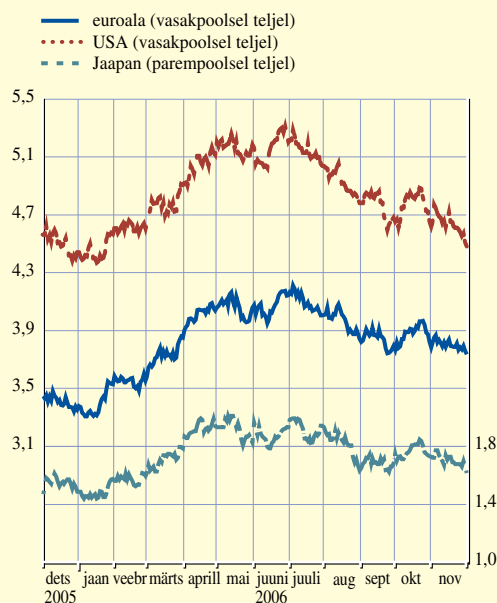
Viimase kolme kuu jooksul on euroala ja USA pikaajaliste võlakirjade intressimäärad langenud. Euroalal alanes pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär mõnevõrra 2006. aasta augusti lõpust kuni detsembri alguseni, samas kui USAs langes see aasta madalaimale tasemele. Pikaajaline võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus ja sellega seotud riskipreemiad jäid euroalal üldiselt muutumatuks, kuid alanesid USAs märgatavalt.

Kuigi euroalal ja USAs liikusid pikaajalised intressimäärad viimasel kolmel kuul paralleelselt, muutus pikaajaliste võlakirjade intressimäärade üleatlandiline erinevus pisut väiksemaks (vt joonist 18). Euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär langes augusti lõpust kuni 6. detsembrini umbes 10 baaspunkti. Viimatinimetatud kuupäeval oli see 3,8%. Samal ajal alanesid USA pikaajaliste võlakirjade intressimäärad ligikaudu 25 baaspunkti, jõudes vaatlusaluse perioodi lõpus umbes 4,5% tasemele. Seetõttu vähenes USA ja euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärade erinevus 6. detsembriks ligikaudu 75 baaspunktini. Jaapani kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär oli 6. detsembri seisuga 1,7%.

Augusti lõpust kuni 6. detsembrini vähenesid USAs pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärad märkimisväärselt eeskätt tänu madalamatele inflatsiooniootustele, mida kinnitab võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus ja viimaste uuringute andmed. Samas langesid pikaajaliste indekseeritud võlakirjade intressimäärad ligikaudu 10 baaspunkti. Asjaolu, et septembris ja oktoobris oli võlakirjade intressimäärade puhul raske mõnda ilmselget suundumust esile tuua, tuleneb osaliselt makromajanduslike andmete mitmetitõlgendatavusest. Novembri algusest detsembri alguseni avaldasid uued majandusaktiivsuse ja hindade arengu andmed võlakirjade intressimääradele kokkuvõttes pärssivat mõju. Sel perioodil hakkasid USA riigikassa pikaajaliste võlakirjade intressimäärad langema, jõudes detsembri alguseks tasemele, mida polnud täheldatud alates 2006. aasta jaanuarist. Pikaajaliste võlakirjade intressimäärade areng tõi kaasa USA tulukõvera

Joonis 18. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär

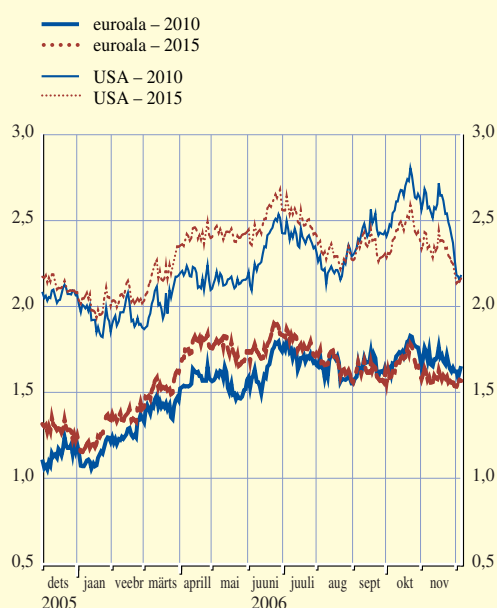
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg ja Reuters.
Märkus. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär viitab kümneaastastele võlakirjadele või võlakirjadele, mille tähtaeg on kümnele aastale kõige lähemal.

Joonis 19. Võlakirjade reaalinressimäär

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

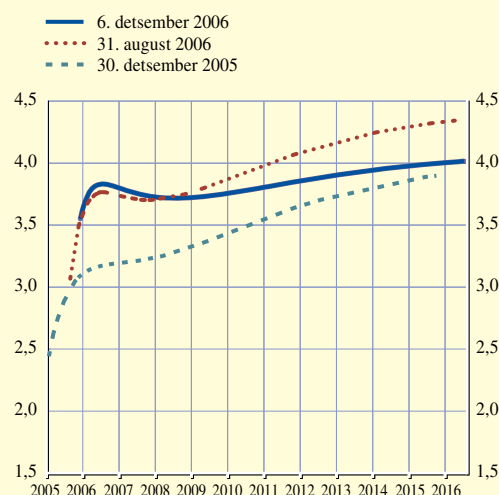
pöördumise: kümneaastase ja kolmekuulise intressimäära vaheline negatiivne erinevus suurenes detsembri alguseks ligikaudu –80 baaspunkti.

Euroalal vähenesid vaatlusalusel perioodil pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärad. Euroala võlakirjade intressimäärade üsna madal eeldatav ja tegelik volatiilsus osutas sellele, et euroala majandusaktiivsuse uusimad andmed kinnitavad üldjoontes endiselt turuosaliste ootusi. Lühiajaliste ja keskpika tähtajaga võlakirjade intressimäärade tõus jätkus ka viimasel kolmel kuul, millega seoses muutus euroala tulukõver veelgi laugemaks. Lisaks rahapoliitilise kohandamise järkjärgulisele lõpetamisele alates eelmise aasta detsembrist väljendab riskipremiate järjepidevat vähenemist viimastel aastatel asjaolu, et euroala tulukõver on peaaegu pöördunud – seda eeskätt pikemaajaliste võlakirjade kõvera puhul. Vt ka taustinfot 3 „Kuidas on seotud riskipremiad tulukõvera laugenemisega viimasel ajal?”.

Tulukõvera laugemaks muutumist täheldati ka euroala reaalinressimäärade puhul (vt joonist 19), mida mõõdetakse indekseeritud võlakirjade tootlusega. Keskpika tähtajaga (lunastamistähtaeg 2010. aastal) indekseeritud võlakirjade intressimäär langes veidi viimasel kolmel kuul. Pikaajaliste indekseeritud võlakirjade (lunastamistähtajaga 2015. aastal) tootlus jäi sel perioodil üldjoontes samaks, ent nende forvardtehingute eeldatavad intressimäärad alanesid pisut. Selle taustal näib tõenäoline, et forvardtehingute eeldatava pikaajalise reaalinressimäära hiljutise languse võib vähemalt osaliselt kanda nendega seotud riskipremiate jätkuva alanemise, mitte turuosaliste euroala majanduse pikaajaliste kasvuootuste vähendamise arvele.

Joonis 20. Euroala üleölaenude eeldatavad forvardkursid

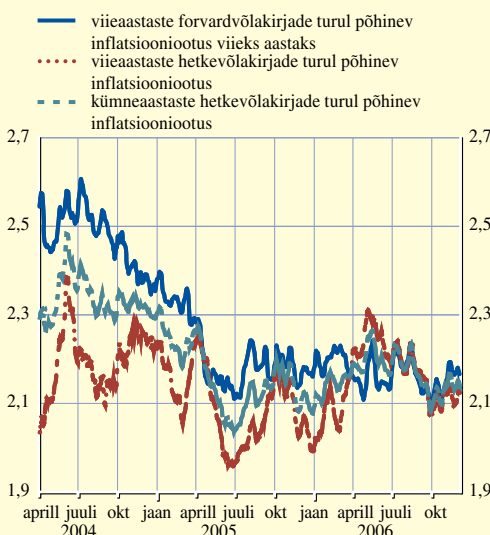
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikas: EKP hinnang.
Märkused. Turul vaadeldavate intressimäärade tähtajalisest struktuurist tuletatud eeldatav forvardtulukõver kajastab turuootusi lühiajaliste intressimäärade tulevaste tasemete suhtes. Eeldatavate forvardtulukõverate arvutamise meetodit on kirjeldatud EKP 1999. aasta jaanuari kuubülletääni taustinfos 4. Hinnangus kasutatud andmed on saadud vahetuslepingutest.

Joonis 21. Nullkuponjidega hetke- ja forvardvõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

EKP nõukogu 15. oktoobri koosoleku otsust tõsta baasintressimäära 25 baaspunkti seostati üleölaenude eeldatava forvardtehingute intressimäära kõvera lühiajalise segmendi ülespoole nihkumisega augusti lõpust 6. detsembrini. Keskpikas kuni pikas perspektiivis forvardtehingute eeldatav intressimäär sama perioodi jooksul langes, kajastades muu hulgas madalamaid riskipreemiaid (vt joonist 20).

Forvardtehingute võlakirjaturupõhine viieaastane inflatsiooniootus vähenes pisut augusti lõpust kuni 6. detsembrini ning oli selle ajavahemiku lõpus 2,1% (vt joonist 21). Viieaastane hetkehingute võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus ühtib nii hiljutise suhteliselt aeglase ÜTHI-inflatsiooniga kui ka madalamate lähiajaliste inflatsiooniootuste uuringu andmetega. Euroala võlakirjaturu eeldatav volatiilsus kahanes mõnevõrra, osutades sellele, et turuosaliste ebakindlus lähiaja pikaajaliste võlakirjade intressimäärade suundumuste suhtes jäi ajaloolises plaanis suhteliselt tagasihoidlikuks.

KUIDAS ON RISKIPREEMIAID SEOTUD EUROALA TULUKÕVERA LAUGENEMISEGA VIIMASEL AJAL?

Intressimäärade tähtajaline struktuur ehk „tulukõver” on keskpankade jaoks oluline teabeallikas. Näiteks eelkõige 1980. ja 1990. aastatel kogus majandustsükli juhtindikaatorina populaarsust pikaajaliste ja lühiajaliste intressimäärade erinevuse („tähtaegade vahe”) põhjal mõõdetav tulukõvera kalle. Tähtaegade vahe kujutas endast enamasti suhteliselt head prognoosivahendit, mis kajastas tulevast majandusaktiivsust tavalise majandustsüklite arengu korral. Tähtaegade vahe suurenemine osutas majanduskasvu kiirenemisele ning vähenemine majandusaktiivsuse peatsele alanemisele.¹ Tavaliselt on just negatiivset vahet („pöördunud tulukõverat”) käsitletud margina majanduslanguse suurest tõenäosusest.² Kuidas on selline ettenägemisvõime võimalik? Põhjendused lähtuvad enamasti tõsiasiast, et tulukõver sisaldab teavet tulevaste lühiajaliste intressimäärade eeldatava liikumise kohta, mis omakorda on seotud turuosaliste ootustega edasise majandusaktiivsuse suhtes. Seetõttu võib suur ja positiivne tähtaegade vahe viidata sellele, et turul oodatakse majanduskasvu positiivse välja-vaate valguses lühiajaliste intressimäärade tõusu. Kui taolised ootused on järjekindlalt õiged, siis statistilises mõttes võib tähtaegade vahe alusel majandusaktiivsuse kasvu üsna edukalt prognoosida. Samas tuleb pidada meeles, et lisaks tulevaste lühiajaliste intressimäärade oodatavale liikumisele sisaldab tulukõver ka mõõdetamatut riski ehk „tähtajapreemiaid”, mis aja jooksul tõenäoliselt muutuvad.

Tähtajapreemia tähendab erinevust pikaajaliste võlakirjade intressimäära ja võlakirja tähtaja saabumiseni eeldatava keskmise lühiajalise intressimäära vahel. Käesoleva taustinfo kontekstis käsitletakse mõisteid „riskipreemia” ja „tähtajapreemia” sünonüümidenä. Seega võivad muutused tähtajapreemias vähendada mõnikord tulukõvera kui juhtindikaatori kasulikkust. Taustinfos esitatakse hinnangud euroala tähtajapreemiate kohta ning kirjeldatakse, kuidas viimasel ajal aset leidnud euroala tulukõvera laugemaks muutumine võib olla seotud tähtajapreemiate muutumisega.

Varasemad andmed näitavad, et tähtaegade vahe on viimase 30 aasta jooksul olnud keskmiselt positiivne. See osutab üldiselt positiivsete tähtajapreemiate olemasolule, sest aja jooksul peaksid ootused lühiajaliste intressimäärade kasvu ja languse suhtes vastastikku tasakaalustuma. Seega võib väita, et tulukõvera kalle sisaldab nii teavet lühiajaliste intressimäärade tulevaste muutuste kohta (s.t „ootuste komponenti”) kui ka tähtajapreemiate kohta (s.t „riskikomponenti”). Nende kahe komponendi eristamiseks on vaja teada hinnanguid tähtajapreemiate kohta. Joonisel A on toodud hinnangud euroala tähtajapreemiate tähtajalise struktuuri kohta 2004. aasta jaanuaris ja 2006. aasta oktoobris.³ 2004. aasta jaanuaris olid pikaajaliste intressimäärade tähtajapreemiad märkimisväärselt suuremad kui lühiajaliste intressimäärade omad. Seevastu

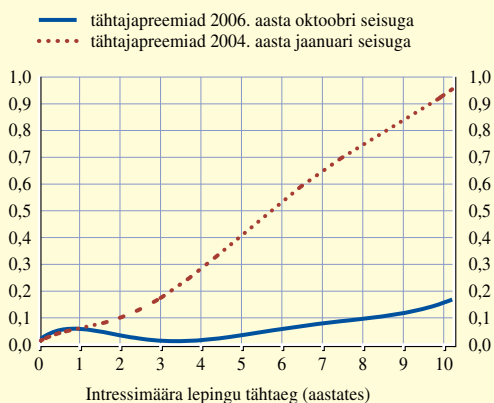
¹ Vt näiteks A. Estrella ja G. Hardouvelis „The term structure as a predictor of real economic activity”, *Journal of Finance*, 46(2), 1991, lk 555–576.

² Vt ka 2006. aasta veebruari kuubülletään taustinfot „Does the flattening of the yield curve signal lower growth ahead?”.

³ Siin esitatud andmed tähtajapreemiate kohta kujutavad endast EKP hinnanguid, mis põhinevad kahefaktorilise ja afiitse tähtajalise struktuuri mudelil. See sarnaneb Ameerika Ühendriikide jaoks D. H. Kimi ja A. Orphanidese välja töötatud mudeliga („Term structure estimation with survey data on interest rate forecasts”, *Finance and Economics Discussion Series 2005-48*, USA Föderaalreservi Süsteemi nõukogu, 2005). Euroala mudel on koostatud Saksamaa vahetustehingute intressimäärade (1995. aasta jaanuar – 1998. aasta detsember) ja euroala vahetustehingute intressimäärade (1999. aasta jaanuarist alates) alusel. Samas tuleb rõhutada, et tähtajapreemiate hinnangud hõlmavad paljuski ebakindlaid tegureid, mis ei tulene mitte ainult mudeli parameetritele antavate statistiliste hinnangute tavapärasest ebakindlusest, vaid ka asjaolust, et tähtajalise struktuuri mudelite puhul on võimalik mitme erineva struktuurilise jaotuse olemasolu.

Joonis A. Euroala tähtajapreemiad

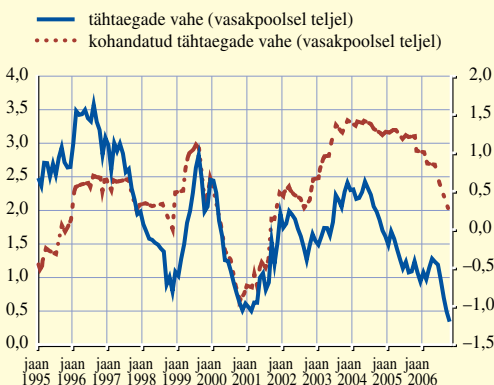
(protsendipunktid; kuu lõpu andmed)

Allikad: Bloomberg ja EKP arvutused.

Joonis B. Euroala tähtaegade vahe ja kohandatud tähtaegade vahe

(protsendipunktid; kuised andmed)

Allikad: Bloomberg ja EKP arvutused.

2006. aasta oktoobris oli tähtajapreemiade tähtajaline struktuur ebatavaliselt ühtlane, püsides kõikide tähtaegade lõikes nulli lähedal. Seega viitavad eeltoodud hinnangud tõsiasjale, et vaatlusalusel perioodil oli euroala tulukõvera laugenemine osaliselt tingitud riskipreemiade märkimisväärselt kahanemisest.

Joonisel B on toodud muutused euroala tähtaegade vahes, mida mõõdetakse kümneaastaste ja kolmekuuliste intressimäärade erinevuse põhjal.⁴ Tähtaegade vahe on praegu väga väike, püsides umbes kümne aasta madalaimal tasemel. Arvestades eelkirjeldatud tähtaegade vahe prognoosivõimalusi, võib väita, et euroala ähvardab märkimisväärne majandusaktiivsuse vähenemise oht. Samas ei kajasta selline seisukoht viimase aja tähtajapreemiade muutusi, mida kujutab joonis A. Tegelikult selgub USA tulukõverat puudutavatest värsketest uuringutest, et tähtajapreemiade liikumine kipub vähendama tähtaegade vahe kui majandustsükli juhtindikaatori kasulikkust. Et suurendada tulukõveras sisalduva teabe informatiivsust, soovitatakse tähtaegade vahet lahutada hinnangulised tähtajapreemiad.⁵

Joonisel B on toodud kohandatud tähtaegade vahe kümneaastase hinnangulise tähtajapreemia puhul. Hiljutised muutused kohandatud tähtaegade vahes kajastavad ilmselgelt asjaolu, et võrreldes 2005. aasta detsembriga on EKP intressimäärad tõusnud. Võrreldes kohandamata tähtaegade vahet ei ole kohandatud tähtaegade vahe olnud viimasel ajal sugugi ebatavaliselt väike – see on püsinud 1995. aastast alates mõõdetud keskmise taseme lähedal. Seega ei osuta riskipreemia suhtes korrigeeritud tähtaegade vahe majanduslanguse lähenemisega seonduvatele suurematele riskidele, millele viitab kohandamata tähtaegade vahe ebatavaliselt madal tase. Siinkohal ei tohi aga unustada, et tähtajapreemiade hindamisega kaasneb alati ka märkimisväärne ebakindlus.

⁴ Joonisel B toodud tähtaegade vahe on arvatud vahetustehingute intressimäärade alusel, mida kasutatakse tähtajapreemiade hinnanguliste mudelite koostamiseks. Et euroalal on vahetustehingute intressimäärade vahe suhteliselt väike ja stabiilne (umbes 10–15 baaspunkti), siis teevad kümneaastaste võlakirjade intressimäärad ja kolme kuu EURIBOR läbi vägagi sarnaseid muutusi.

⁵ Vt A. Ang, M. Piazzesi ja M. Wei „What does the yield curve tell us about GDP growth?“, Journal of Econometrics, 2006, lk 359–403.

2.5. AKTSIATURUD

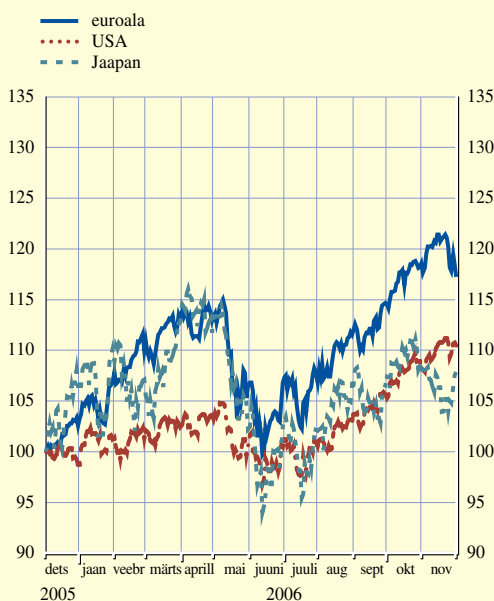
Üleilmsed aktsiahinnad on alates augusti lõpust tõusnud. Euroala ja USA aktsiahindade hiljutine kasv toimus üsna arvestatava tulude suurenemise, sagenenud ühinemiste ja ülevõtmiste ning energiahindade ja pikaajaliste intressimäärade languse taustal. USA aktsiahindu sisemajanduse aktiivsuse jätkuv vähenemine ei mõjutanud. Samal ajal langes üleilmse aktsiaturu ebakindlus tasemele, mida täheldati viimati enne turge mõjutanud tormilisi sündmusi mais ja juunis.

Viimasel kolmel kuul tõusid suurriikides aktsiahinnad (vt joonist 22). Augusti lõpust kuni 6. detsembrini kerkisid Dow Jonesi EURO STOXX indeksiga mõõdetavad euroala aktsiahinnad ning Standard & Poor's 500 indeksiga mõõdetavad USA aktsiahinnad vastavalt 7 ja 8%. Nikkei 225 indeksiga mõõdetavad Jaapani aktsiahinnad kõikusid sel perioodil märkimisväärselt, kuid kasvasid üldkokkuvõttes veidi.

Aktsiaoptioonidest tuletatud eeldatava volatiilsuse alusel mõõdetav aktsiaturgude ebakindlus vähenes peamistel turgudel viimase kolme kuu jooksul (vt joonist 23). Koos sellega kaasneva mitteinvesteeringujärgu ja BBB-reitinguga ettevõtete võlakirjade hinnavahe vähenemisega tähendab see, et investorite riskivalmidus on teise kvartali lõpus turge mõjutanud tormilistest sündmustest enam-vähem täielikult taastunud. Riskivalmiduse suurenemine nähtub ka Merrill Lynch'i üleilmsest fondivalitsejate küsitlusest, mille kohaselt on tavalisest suuremast portfelli-riskist teatanud investorite osakaalu netosaldo kasvanud augustist novembrini 18 protsendipunkti.

Joonis 22. Aktsiahinnaindeksid

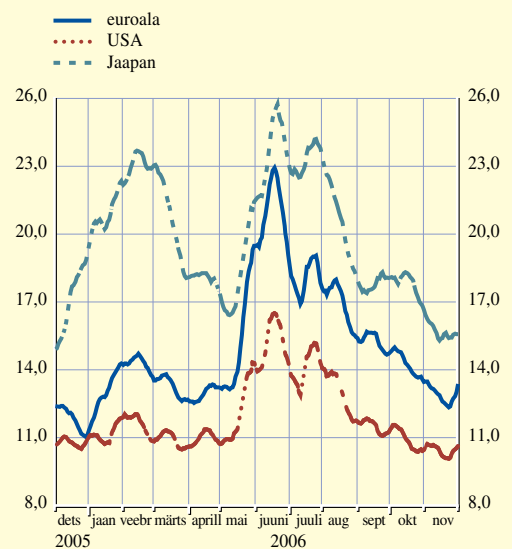
(indeks: 1. detsember 2005 = 100; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja Thomson Financial Datastream.
 Märkus. Kasutatakse järgmisi indekseid: Euroala Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, USA Standard & Poor's 500 indeks ja Jaapani Nikkei 225 indeks.

Joonis 23. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete kümnepäevane libesve keskmine)

Allikas: Bloomberg.
 Märkus. Eeldatava volatiilsuse aegrida viitab aktsiahinnaindeksitega seotud optioonide hindades väljenduvale aktsiahindade protsentuaalsete muutuste oodatavale standardhälbele kolmekuulise perioodi jooksul. Eeldatav volatiilsus kajastab euroalal Dow Jonesi EURO STOXX 50 aktsiaindeksi, USA Standard & Poor's 500 aktsiaindeksi ning Jaapanis Nikkei 225 aktsiaindeksi näitajaid.

ti. Selles valguses on tõenäoline, et aktsiate riskipremia on suurimatel turgudel viimastel kuudel pisut vähenenud.

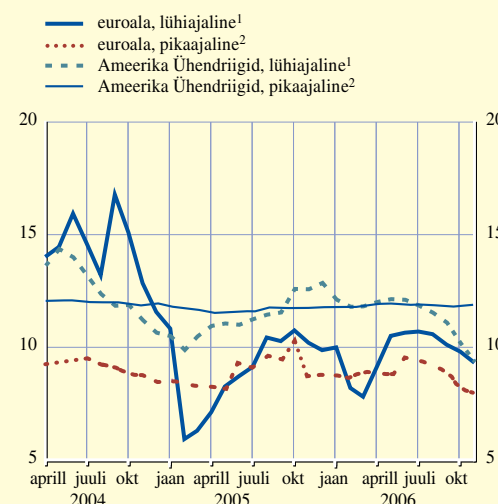
USAs tõusid aktsiahinnad viimasel kolmel kuul pisut – eeskätt on selle põhjuseks tulude kiire kasv ning investorite soodsad riskiprognosid ja hoiakud. Thomson Financial Datastreami kohaselt kasvas indeksisse Standard & Poor's 500 kaasatud ettevõtete tulu aktsia kohta 12 kuu jooksul kuni 2006. aasta novembrini 14,0%. Kuigi analüütikute prognoosid seoses aktsia kohta järgmise 12 kuu jooksul teenitava tulu kasvuga langesid 2006. aasta novembris 9,4%ni (vt joonist 24), osutavad need jätkuvalt tulude kasvu headele väljavaadetele. USA aktsiahindade hiljutine tõus tõestab, et majandusaktiivsuse jätkuvale vähenemisele viidanud viimased makromajanduslikud andmed ei ole USA aktsiahindu seni veel mõjutanud. On tõenäoline, et aktsiate hindamisel diskontoteguriks olevad madalamad pikaajaliste võlakirjade reaaltressimäärad olid aktsiahindadele toeks, neutraliseerides tagasihoidlikumate majandusväljavaadete negatiivse mõju. Naftahinna märkimisväärne langus vaatlusaluse perioodi esimesel poolel mõjus tõenäoliselt soodsalt energiasektoriga mitteseotud aktsiatele.

Ka euroalal kerkisid aktsiahinnad viimasel kolmel kuul märkimisväärselt tänu nii tegelike kui ka prognoositud tulude kiirele kasvule, endiselt sagedastele ühinemistele ja ülevõtmistele ning eelnimetatud üleilmse riskivalmiduse kasvule. Thomson Financial Datastreami andmetel jätkus Dow Jonesi EURO STOXX indeksisse kuuluvate ettevõtete aktsia kohta teenitud tegeliku tulu kasv üsna kiires tempos – 2006. aasta novembris oli see 20,8%, võrrelduna 21,3%ga augustis. Samal ajal alandasid analüütikud veidi oma prognoose seoses aktsia kohta järgmisel kaheteistkümnel kuul teenitava tuluga: augustikuiselt 10,6%lt langes see novembris 9,3%ni. See võib kajastada tulude edasise kasvu madalamat potentsiaali käesoleva aasta üllatavalt kiire tulude kasvu järel. Analüütikute viimased prognoosid tulude kasvu suhtes pikemas perspektiivis (kolm kuni viis aastat) langesid ajavahemikul augustist novembrini 9,2%lt 7,9%ni aastas. Lisaks on võimalik, et euro novembrilõpu kiire kallinemine USA dollari suhtes on hakanud avaldama survet euroala aktsiahindadele.

Kui vaadelda euroala aktsiahinnaindeksite arengut sektorite lõikes, siis kerkisid aktsiahinnad vaatlusalusel perioodil kõigis majandussektorites peale tervishoiu (vt tabelit 3). Tervishoiusektoris ei sõltu tulud tavaliselt majandus tsüklist ja seda ei peeta seetõttu nii riskantseks. Selle sektori tagasihoidlikumad tulemused võivad pärast investorite riskivalmiduse suurenemist osutada kohati suuremale suhtelisele nõudlusele riskantsemate investeeringute järele. Viimasel kolmel kuul on sektoriülest omakapitali tootlust mõjutanud konkreetsete sektorite, eeskätt eriti suurt kasumit teeninud kommunaalteenuste sektori jätkuv konsolideerumine. Hiljutistes ühinemistes

Joonis 24. Ettevõtete tulu eeldatav kasv aktsia kohta USAs ja euroalal

(protsenti aastas; kuised andmed)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Eeldatav tulu kasv euroalal Dow Jonesi EURO STOXX indeksi järgi ja USAs Standard & Poor's 500 indeksi järgi

¹ "Lühiajaline" viitab analüütikute järgmise 12 kuu tuluootustele (aastased kasvumäärad).

² "Pikaajaline" viitab analüütikute järgmise 3–5 aasta tuluootustele (aastased kasvumäärad).

Tabel 3. Hinnamuutused Dow Jonesi EURO STOXX majandussektorite indeksites

(hinnamuutused protsendina perioodi lõpu seisuga)

	Põhi- toor- ained	Teenused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tervis- hoiu- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Telekom- munikat- siooni- sektor	Kom- munaal- teenuste sektor	EURO STOXX
Sektori osakaal turu kapitaliseerituses	5,9	6,4	11,0	7,0	34,7	3,1	11,1	4,9	6,5	9,4	100,0
<i>(perioodi lõpu andmed)</i>											
Hinnamuutused											
<i>(perioodi lõpu andmed)</i>											
2005 III kv	12,5	1,7	11,8	14,1	9,8	4,5	7,0	4,8	1,3	6,5	8,1
2005 IV kv	6,2	4,3	0,6	-6,3	9,0	6,5	7,1	7,0	-4,1	5,7	4,5
2006 I kv	11,5	5,6	11,3	2,7	12,5	11,3	14,8	11,2	-0,1	12,9	10,3
2006 II kv	-1,2	-3,0	-7,5	-3,9	-7,1	-2,1	-5,4	-9,7	-5,8	-2,4	-5,6
2006 III kv	8,7	7,8	8,8	0,6	10,5	-2,2	4,4	-0,4	6,0	11,9	7,4
oktoober	6,5	1,6	3,0	3,5	3,1	-3,5	3,0	0,1	7,9	2,6	3,1
november	-0,2	-0,4	0,7	2,4	-1,3	-0,8	2,5	0,1	-0,6	2,7	0,2
31. aug – 6. det	11,7	6,0	5,8	5,4	5,2	-2,2	10,2	0,3	13,5	12,4	6,9

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

ja ülevõtmistes annavad tooni finantsvõimendusega väljaostmised (vt ka taustinfot 4 „Finantsvõimendusega väljaostutehingute hiljutised suundumused euroalal”).

2.6. KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÖTETE FINANTSEERIMINE JA FINANTSSEISUND

2006. aasta kolmandas kvartalis oli kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisvahenditega rahastamise reaalkulu stabiilne, jäädes ajalooliselt madalale tasemele. Samal perioodil intensiivistasid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted võlakirjade emiteerimist, suurendades seejuures eelkõige laenuvahenditega finantseerimist ja võlakirjade emiteerimist. Seetõttu kasvas sektori võla suhe SKPsse 2006. aasta kolmandas kvartalis mõnevõrra.

RAHASTAMISKULUD

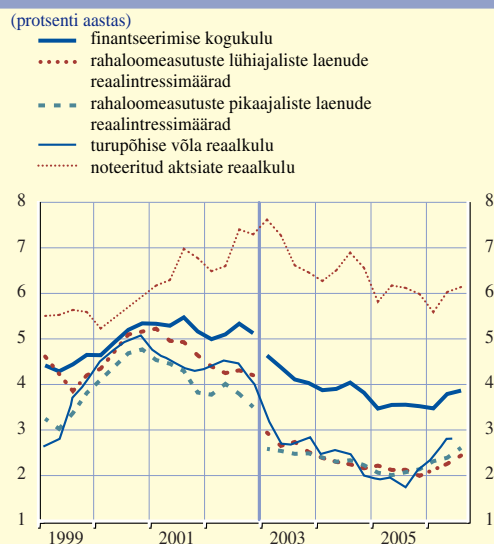
Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisvahenditega rahastamise reaalkulu, mille arvutamiseks kaalutakse erinevate rahastamisallikate kulu bilansilise jäägi (mille hindamismõjusid on korrigeeritud) alusel, oli 2006. aasta kolmandas kvartalis stabiilne, kuid jäi siiski ajalooliselt madalale tasemele (vt joonist 25).² Pangalaenude reaalkulu kasvu tasakaalustas turupõhise võla reaalkulu ja noteeritud omakapitali reaalkulu vähenemine samal perioodil pärast aktsiahindade taastumist.

2006. aasta kolmandas kvartalis kerkis pangalaenude reaalkulu veelgi. Mis puutub jaotusesse tähtaegade kaupa, siis tõusid rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud (ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga) lühiajaliste laenude intressimäärad 2006. aasta juunist septembrini 27–28 baaspunkti.

² Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalse piirkulu näitaja täpsem kirjeldus on esitatud 2005. aasta märtsi kuubülletääni taustinfos 4.

ti, jäädes pisut alla rahaturu intressimäärade kasvule samal perioodil (vt tabelit 4). Alates 2005. aasta septembrist, mil rahaturu intressimäärad hakkasid tõusma, on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud lühiajaliste laenude intressimäärad tõusnud 85–100 baaspunkti. Ka see näitaja on veidi väiksem kui vastavate rahaturu intressimäärade 120–140 baaspunkti suurune tõus. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud (enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga) pikaajaliste laenude intressimäärad kerkisid 2005. aasta septembrist 2006. aasta septembrini ligikaudu 60 baaspunkti, võrrelduna vastavate pikaajaliste rahaturu intressimäärade 50–100 baaspunkti suuruse kasvuga. 2006. aasta kolmandas kvartalis tõusid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud pikaajaliste laenude intressimäärad ligikaudu 20 baaspunkti, samas kui vastavad pikaajalised rahaturu intressimäärad hoopis langesid. See näitab aeglast kohandumist, mille puhul pikaajaliste laenude intressimäärakasv kajastab varasemates kvartalites täheldatud

Joonis 25. Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu

Allikad: EKP, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch ja Consensus Economics Forecast.
Märkused. Välisrahastamise reaalkulu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete jaoks mõeldakse pangalaenu kulu, võlaväärtpaberite kulu ja aktsiate kulu kaalutud keskmisena, mille arutamiseks kohandatakse vastavad bilansilised jäägid inflatsiooniootustega (vt 2005. aasta märtsi kuubületääni taustinfot 4).
2003. aasta alguses hakati kasutama rahaloomeasutuste laenude ühtlustatud intressimäärasid, mis põhjustas statistilises aegreas katkemise.

Tabel 4. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud uute laenude intressimäärad

(protsenti aastas; baaspunktid; kaalutud ¹)							Muutus baaspunktides kuni septembrini 2006 ²		
	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 aug	2006 sept	2006 märts	2006 juuni	2006 aug
Rahaloomeasutuste väljastatud laenude intressimäärad									
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud arvelduslaenu	5,13	5,14	5,30	5,46	5,58	5,69	39	23	11
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu, kuni 1 miljon EUR									
ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,81	3,99	4,23	4,47	4,67	4,74	51	27	7
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,06	4,10	4,19	4,40	4,52	4,59	40	19	7
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu, üle 1 miljoni EUR									
ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	2,97	3,24	3,50	3,74	3,96	4,02	52	28	6
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,88	3,98	4,22	4,26	4,45	4,47	25	21	2
Memokirjed									
Rahaturu kolme kuu intressimäär	2,14	2,47	2,72	2,99	3,23	3,34	61	35	11
Kaheaastaste riigivõlakirjade intressimäär	2,21	2,80	3,22	3,47	3,59	3,62	40	15	4
Vieeaastaste riigivõlakirjade intressimäär	2,60	3,07	3,47	3,78	3,75	3,70	22	-8	-6

Allikas: EKP.

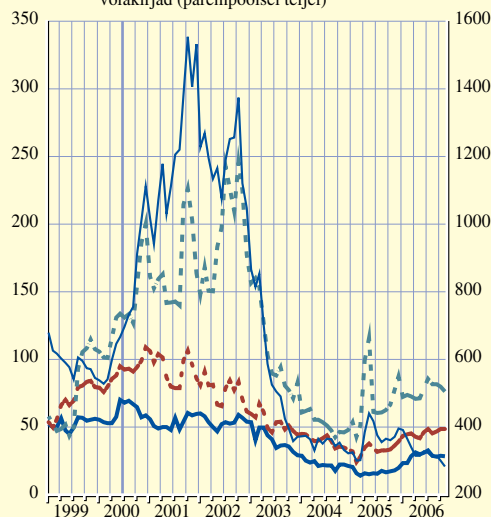
¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubületääni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level“.

² Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

Joonis 26. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavaheed

(baaspunktid; kuised andmed)

- AA-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- ..... A-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- - - BBB-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- eurodes nomineeritud kõrge intressimääraga võlakirjad (parempoolsel teljel)

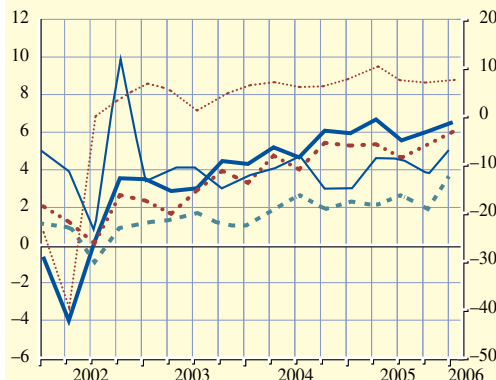

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavahe arutamiseks kõrvutatakse nimetatud võlakirjade intressimäär AAA-reitinguga riigivõlakirjade tulususega.

Joonis 27. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete kasumimäär

(puhastulu ja netokäibe suhtarvud; kvartaalsed andmed)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted kokku (vasakpoolsel teljel)
- ..... töötlev tööstus (vasakpoolsel teljel)
- - - hulgi- ja jaemüük (vasakpoolsel teljel)
- ehitus (vasakpoolsel teljel)
- ..... transport ja side (parempoolsel teljel)

Allikad: Thomson's Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Viimased andmed viitavad 2006. aasta teisele kvartalile.

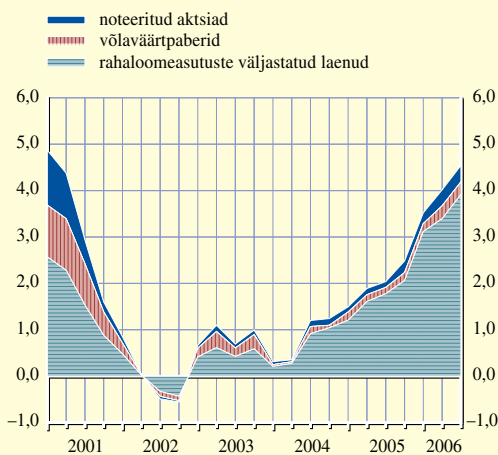
rahaturu intressimäärade hilisemat mõju. Selle tulemusena lõppes 2006. aasta kolmandas kvartalis alates 2003. aasta algusest kestnud võrreldava tähtajaga laenuintressimäärade ja rahaturu intressimäärade vahe langustrend keskmise tähtajaga ja pikaajaliste laenude puhul, samas kui lühiajaliste laenuintresside vahed jäid üldjoontes stabiilseks. Pikaajaliste riskivabade intressimäärade languse ja ettevõtete võlakirjade hinnavahe stabiliseerumise tulemusena vähenes kolmandas kvartalis mõnevõrra kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete turupõhise võla reaalkulu (vt joonist 26). Euroala BBB-reitinguga võlakirjade hinnavaheed on pärast 2006. aasta mai- ja juunikuist suurenemist viimastel kuudel vähenenud. Kuigi ettevõtete laenukvaliteedi väljavaated on head, ilmneb märke, et aja jooksul ja võlgnevuse kasvades võib toimuda teatav korrektsioon.³

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete omakapitali reaalkulu langes 2006. aasta kolmandas kvartalis kuigivõrd, kajastades eeskätt aktsiaturu arengut, kuid jäi kolmandas kvartalis laenuvahenditega finantseerimise reaalkulust keskmiselt tuntuvalt suuremaks kui eelmises kvartalis.

³ Vt 2006. aasta novembri kuubülletääni taustinfot 4 „The outlook for corporate credit spreads in the euro area”.

Joonis 28. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantseerimise aastase reaalse kasvumäära komponendid¹

(aastane muutus protsentides)

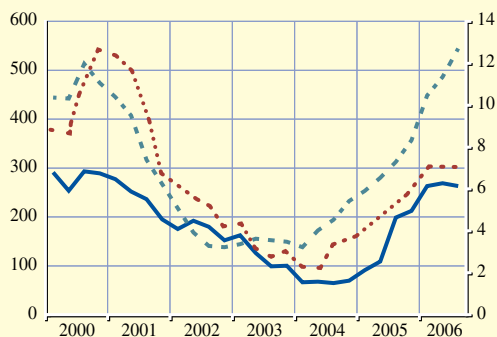
Allikas: EKP.

¹ Aastast reaalsel kasvumäära mõõdetakse aastase tegeliku kasvumäära ja SKP deflaatori vahena.

Joonis 29. Laenude areng ning ühinemise ja ülevõtmise euroala mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektoris

(lõpetatud tehingute väärtus (mld EUR); 12 kuu libisev summa; ostjateks euroala reaalsektori ettevõtted)

— mittefinantsilised ühinemised ja ülevõtmised, makstuna sularahas või võlatehinguga (vasakpoolisel teljel)
 ..... mittefinantsiliste ühinemiste ja ülevõtmiste kogumaht, kõik makseviisid (vasakpoolisel teljel)
 - - - - rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu (parempoolisel teljel)

Allikas: Bureau van Dijk (Zephyri andmebaas).

Märkused. "Ühinemised ja ülevõtmised, makstuna sularahas või võlatehinguga" osutavad ühinemistele ja ülevõtmistele, mis hõlmavad sularaha või võlatehingut. Erinevus ühinemiste ja ülevõtmiste kogumahu ning sularahas või võlatehinguga ühinemiste ja ülevõtmiste kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektoris määratakse kindlaks tehingutega, mille eest on makstud muul viisil kui sularahas või võlatehingutega, peamiselt väärtipaberitega.

RAHASTAMISVOOD

Kui käsitleda sisemisi rahastamisallikaid, siis jäi euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kasumlikkus (mida mõõdetakse kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud euroala ettevõtete koondfinantsaruannete andmetele tuginevate erinevate kasuminäitajate põhjal) kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete koondfinantsaruannete andmete kohaselt 2006. aasta esimesel poolel suureks. Kasuminäitajad kasvasid eriti kiiresti transpordi- ja kommunikatsioonisektorites, samas kui hulgikaubandus- ja jaemüügisektorite kasum jäi alla keskmise (vt joonist 27).

Aktiaturupõhiste kasumlikkuse näitajate põhjal peaks noteeritud suurettevõtete kasumlikkuse kasv järgmise 12 kuu jooksul pisut vähenema, ent jääma siiski kiireks (vt joonist 24).⁴ See võib viidata teatavale normaliseerumisele pärast eelnenud aastate eriti suuri kasumikasvu ootusi, kui loodeti taastumist ettevõtete kasumlikkuse järsust langusest aastatel 2002 ja 2003.

Lisaks rikkalikele sisemistele finantsvahenditele suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete nõudlus välisvahenditega rahastamise järele 2006. aasta kolmandas kvartalis veelgi (vt joonist 28). Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastane reaalne kasvumäär tõusis 2006. aasta teises kvartalis täheldatud 4,0% tasemelt kolmandas kvartalis 4,5%ni. See tulenes eeskätt rahaloomeasutuste laenude osakaalu jätkuvast järsust tõusust. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete väljastatud võlakirjade ja noteeritud aktsiate osa jäi aga tagasihoidlikuks.

⁴ Lisaks kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele sisaldab Dow Jonesi EURO STOXX indeksile tuginev ettevõtete tulude näitaja ka finantsettevõtteid.

Tabel 5. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamine

	Bilansiline jääk viimase kvartali lõpu seisuga (mld EUR)	Aastased kasvumäärad (muutus protsentides; kvartali lõpp)					
		2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv	oktoober 2006 ³
Rahaloomeasutuste väljastatud laenud	3,730	7,3	8,3	10,5	11,3	12,7	12,9
kuni 1 aasta	1,108	5,4	5,8	7,7	8,0	10,5	10,7
1 kuni 5 aastat	683	6,7	9,9	14,9	17,4	20,6	20,1
üle 5 aasta	1,939	8,6	9,3	10,7	11,4	11,4	11,7
Emiteeritud võlakirjad	637	2,9	3,7	3,0	5,0	4,8	–
lühiajalised	97	–1,3	–0,4	–7,0	–2,0	–0,4	–
pikaajalised, millest ¹ :	540	3,7	4,4	5,1	6,4	5,7	–
fikseeritud ja muutuva intressimääraga	413	0,4	0,4	0,2	1,1	1,3	–
muutuva intressimääraga	110	18,3	23,3	24,9	30,7	28,0	–
Noteeritud aktsiate emiteerimine	4,087	0,5	1,0	0,7	1,0	1,0	–
Memokirjed²							
Kogufinantseerimine	9,177	4,4	5,5	6,2	7,0	6 ^{3/4}	–
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud	4,233	5,8	7,7	9,7	10,7	–12 ^{1/2}	–
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondide reservid	320	4,5	4,2	4,4	4,2	4 ^{1/4}	–

Allikas: EKP.

Märkused. Käesolevas tabelis esitatud andmed (v.a memokirjed) kajastavad raha-, pangandus- ja väärtpaperi emissioonide statistikat. Väikesed lahknevused finantskontode statistika põhiste andmetest võivad tuleneda peamiselt hindamise meetodite erinevustest.

¹ Fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite summa ei tarvitse kokku langeda pikaajaliste võlaväärtpaberite koguarvuga, sest käesolevas tabelis ei ole eraldi välja toodud nullkupongidega pikaajalisi võlaväärtpabereid, mille puhul tuleb arvestada hindamismõju.

² Andmed kajastavad finantskontode statistikat. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kogufinantseerimine hõlmab laene, võlaväärtpaberite emiteerimist, noteeritud aktsiate emiteerimist ja pensionifondide reserve. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetele väljastatud laenud hõlmavad rahaloomeasutuste ja teiste finantsettevõtete väljastatud laene. Viimase kvartali andmed on hinnangulised ning põhinevad raha-, pangandus- ja väärtpaperi emissioonide statistikal.

³ 2006. aasta oktoobri andmed on olemas ainult rahaloomeasutuse väljastatud laenude kohta.

Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastane kasvumäär kerkis 2006. aasta kolmanda kvartali lõpus teise kvartaliga võrreldes 11,3%lt 12,7%ni (vt tabelit 5) ning jõudis oktoobris 12,9%ni. Selliseid aastaseid kasvumäärasid pole täheldatud alates euro kasutuselevõtust 1999. aastal. Mis puutub jaotusesse tähtsusega kaupa, siis tõusis rahaloomeasutuste väljastatud lühiajaliste laenude aastane kasvumäär 2006. aasta kolmandas kvartalis veidi, ulatudes oktoobris 10,7% tasemele. Samal ajal jäi rahaloomeasutuste väljastatud pikaajaliste (tähtajaga üle viie aasta) laenude aastane kasvumäär püsima 1,5% juures – juuni lõpus saavutatud tasemel; ühe- kuni viieaastase tähtajaga laenude aastane kasvumäär jätkas aga tõusmist ning saavutas oktoobris 20,1% taseme.

Pangalaenude kasutamist soodustasid nende madal reaalkulu, pankade soosiv suhtumine laenude väljastamise ja kasvanud kindlustunne. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude edasine kiire kasv võib olla osaliselt seotud euroala majandusaktiivsuse positiivse arenguga käesoleva aasta esimeses kolmes kvartalis. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted võisid kasutada osa nendest vahenditest reaalinvesteeringuteks, millele viitab põhivarasse tehtud kapitali kogumahutuse kiire kasv kõnealusel perioodil. Ettevõtete laenuvõtmise kiirele kasvule võis kaasa aidata ka euroala ühinemis- ja ülevõtmistegevus 2006. aasta kolmandas kvartalis, kuigi vähemal määral kui eelmistes kvartalites (vt joonist 29). Sellest tulenevalt viitavad 2006. aasta oktoobri pankade laenutegevuse uuringu tulemused sellele, et majandustegevuse ja finantstegevusega seotud rahastamisvajadused (nt ühinemised ja ülevõtmised ning võla restruktureerimine) on kiirendanud laenuõudluste suurenemist, kuigi viimati nimetatut on viimasel ajal pisut vähenenud.⁵ Vastavalt kuni 2006. aasta teise kvartalini saadaolevatele

⁵ Vt 2006. aasta novembri kuubülletäni taustinfot 2 „The results of the October 2006 bank lending survey for the euro area”.

Taustinfo 4

FINANTSVÖIMENDUSEGA VÄLJAOSTUTEHINGUTE HILJUTISED SUUNDUMUSED EURO-ALAL

Viimase aasta jooksul on ühinemiste ja ülevõtmiste elavnemist kohati soodustanud börsivälise kapitalitehingute, eeskätt finantsvõimendusega väljaostude aktiveerumine.¹ Käesolevas taustinfos analüüsitakse hiljutisi suundumusi, mis puudutavad finantsvõimendusega väljaoste euroalal, ja käsitletakse võimalikke rahapoliitilisi mõjusid.

Finantsvõimendusega väljaost tähendab, et äriühingu juhtkond, peamine osanik ja muud investorid (usaldusosanikud või finantsvõimendusega väljaostufond) ostavad äriühingu aktsiad välja. Omanike kapitali nappuse tõttu on uus äriühing suure finantsvõimendusega.² Tavalise finantsvõimendusega väljaostutehingu käigus lisab peamine osanik (kelleks on sageli börsiväline äriühing) koos usaldusosanikega – näiteks institutsionaalsete või erainvestoritega – finantsvõimendusega väljaostufondi teatud hulga omakapitali. Finantsvõimendusega väljaostufond hangib lisaks laenuvahendid ja kasutab kombineeritud fonde sihtettevõttesse investeerimiseks. Et leida ülevõtmiseks vajalik raha, kasutab finantsvõimendusega väljaostufond tagatisena sihtettevõtte vara või tulevase rahavooge. Investeeringutasuvuse võib sageli lühikese ajavahemiku järel tagada mitmel viisil: esialgse avaliku pakkumise teel, ettevõtte müümisega teisele ettevõttele, teise väljaostu kaudu teise börsivälise äriühingu poolt või rekapiitalseerimise näol (dividendide väljavõtmine). Tasuvuse tagamise hetkeks võib ettevõtte finantsvõimendus olla väga suur. Finantsvõimendusega väljaostud võivad seega mõjutada kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori üldist võlgnevust.

Kui peamiste ja usaldusosanike poolt investeeritud kapitali hulk on suhteliselt väike (võrreldes võla osakaaluga), siis finantsvõimendusega väljaostutehingu omakapitali tootlus on

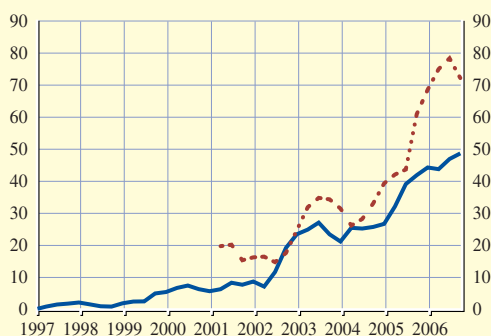
¹ Vt 2006. aasta juuli kuubülletääni taustinfot „Recent trends in mergers and acquisition activity in the euro area“.

² J. Tirole The Theory of Corporate Finance, Princeton University Press, 2006.

Joonis A. Finantsvõimendusega väljaostutehingute väärtus euroala äriühingute suhtes ning finantsvõimendusega väljaostust tulenevad sündikaat laenud

(mld EUR)

— finantsvõimendusega väljaostust tulenevad sündikaatlaenud
 ..... finantsvõimendusega väljaostud

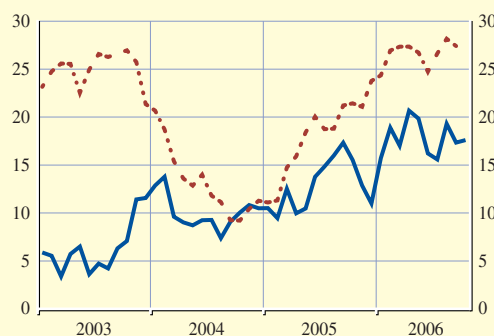

Allikad: Bureau van Dijk (Zephyr) ja Thomson Deals.

Joonis B. Rahaloomeasutuste laenud muudele finantsvahendustevõtetele ning mitterahaloomealiste finantsettevõtete emiteeritud võlakirjad

(aastane kasvumäär; protsentides)

— rahaloomeasutuste kogulaen muudele finantsvahendajatele
 ..... mitterahaloomealiste finantsettevõtete emiteeritud võlakirjad

Allikas: EKP.

sageli märkimisväärne. Lisaks motiveerivad finantsvõimendusega väljaostutehinguid sõlmi- ma maksude säästmine (sest intressimaksud saab maksustatavast tulust sageli maha arvata) ja huvivahendusprobleemid (juhtkonna suurem motiveerimine, aktiivsem seire aktsionäride poolt ja vabade rahavoogude kõrvaldamine). Samas kätkeb finantsvõimendusega väljaost endas finantssurutise ja pankroti ohtu, kui ettevõtte tulevastest rahavoogudest ei peaks võla tasumiseks piisama.³

USAs on finantsvõimendusega väljaostude laineid täheldatud sageli, ent euroalal on selline tegevus hakanud ilmnema alles hiljaaegu, eeskätt viimasel kahel aastal. 2006. aasta kolmandas kvartalis küündis finantsvõimendusega väljaostutehingute käive aasta arvestuses peaaegu 80 miljardi euroni (vt joonist A).⁴ See areng kajastub ka rahaloomeasutuste poolt muude finantsvahendajate sektorile väljastatud laenude, muu hulgas börsivälise kapitali toel loodud eriotstarbeliste ettevõtete (finantsvõimendusega väljaostufondide) üle 10%lises kasvumääras ning võlakirjade jõulises emiteerimises mitterahaloomeliste finantsettevõtete poolt (vt joonist B). Kuigi need laenuvahenditega finantseerimise vood ei viita üksnes finantsvõimendusega väljaostufondidele või börsivälisete ärihingutele üldisemalt, võivad nad siiski osutada finantsvõimendusega väljaostutehingute tähtsuse kasvule. Ei saa välistada, et pangad liigitavad mõningaid finantsvõimendusega väljaostutehinguid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude hulka ning seepärast võivad finantsvõimendusega väljaostud olla soodustanud ka kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastase kasvumäära kerkimist – 2006. aasta oktoobris tõusis see 12,9%ni.

Finantsvõimendusega väljaostude hiljutise elavnemise euroalal võib kanda nii üleilmsete suundumuste kui ka euroalale omaste asjaolude arvele. Üleilmse iseloomuga teguritest suurendasid mittepankadest finantsettevõtete – nt riskifondide ja ettevõtete laenumaksetega tagatud võlakirjafondide – riskivalmidust tõenäoliselt ka suur likviidsus, madalad intressimäärad, maksejõuetuse väike osakaal ning krediituletistehingute turu teke.⁵ Krediituletistehingute turg on võimaldanud pankadel maandada märkimisväärse osa oma laenuportfellide laenuriskist ning tõsta uute laenude väljastamise võimet. Euroala tasandil on börsivälise ärihingute huvi finantsvõimendusega väljaostude vastu suurendanud ettevõtete kasumlikkuse püsiv kasv, mis on kasvatanud ettevõtete vaba raha ja seega ka nende atraktiivsust finantsvõimendusega väljaostu sihtmärgina.⁶ Lisaks võis euro kasutuselevõtt aidata kaasa mastaabisäästu saavutamisele, mis on vajalik kõrge tulususega võlakirjade ja teiste likviidsete, kehvema kvaliteediga laenuinstrumentide (vahefinantseerimine, teisel järjekohal olevad laenud ja loonuslaenud) turu tekkeks. Viimati nimetatud laenuinstrumente kasutatakse finantsvõimendusega väljaostutehingutes tavaliselt allutatud laenuna, et tagada põhivõlg, milleks on üldiselt pangalaen.⁷

Rahapoliitika seisukohast on finantsvõimendusega väljaostude elavnemist oluline jälgida, sest see võib mõjutada euroala ettevõttesektori üldist finantsvõimendust ja rahastamistingimusi,

³ Vt ka „Financial Stability Review”, EKP, detsember 2006.

⁴ Et joonisel A kasutatud allikad ei ole ammendavad, siis võib finantsvõimendusega väljaostutehingute käive olla isegi pisut suurem.

⁵ Ettevõtete laenumaksetega tagatud võlakiri (CLO) on võlakiri, mis on tagatud kommertslaenudega. Ettevõtete laenumaksetega tagatud võlakirjade fond on investeerimisfond, mis investeerib ettevõtete laenumaksetega tagatud võlakirjadesse.

⁶ Liigset rahavoogu saab kasutada finantsvõimendusega väljaostutehingu jaoks võetud laenu tagasimaksamiseks.

⁷ Vahefinantseerimine on laenu ja omakapitali abil finantseerimise kombinatsioon. Sisuliselt on tegu laenukapitaliga, mis annab laenuandjale õiguse muuta see ettevõtte omakapitaliks, kui laenu ei tagastata ettenähtud tähtajaks täielikult. Üldiselt on see allutatud esimesel järjekohal olevatele laenudele. Loonuslaen on erandlik laenu liik, mille puhul laenu saaja ei soorita laenu väljastamise ja laenu tagasimaksamise tähtaja vahelisel perioodil laenuandjale jooksvaid makseid. Teisel järjekohal olevaid laene kasutatakse finantsvõimendusega väljaostude puhul selleks, et täita väiksemaid lünki laenuvõtja rahastamisvõimaluste ja põhilaenu ja/või loonuslaenu andja maksimumsumma vahel (mida mõõdetakse nt finantsvõimenduse põhjal).

pangandussektori finantsseisundit ja likviidsuse teket. Esiteks, finantsvõimendusega väljaoste soodustavad madalad intressimäärad võivad varjata euroala finantsvõimendusega laenuturul peituvaid riske. Seega püsivad euroala ettevõtete võlakirjade hinnaerinevused hoolimata võla suhte kasvust ajalooliselt väiksena. Sellest tulenevalt võib ettevõtete laenukvaliteedi halvenemine tuua kaasa suure kahjumi pankade laenuportfellides ning piirata lõppkokkuvõttes laenu-pakkumist. Muret tekitab asjaolu, et esialgsete andmete kohaselt on finantsvõimenduse kor-dajad viimasel ajal toimunud finantsvõimendusega väljaostutehingute puhul kasvanud ning laenuleppeid ja amortisatsioonigraafikuid on pikendatud. Teiseks, kuigi finantsvõimendusega väljaostutehingute tulemusena on suudetud ettevõtte väärtust sageli suurendada (huvivahenduskulude vähendamise teel), võivad aktiivsed finantsvõimendusega väljaostutehingute peri-oodid tuua kaasa mittejätkusuutliku finantsvõimenduse taseme ja liiga leebed laenuitingimused. USAs on see toonud kaasa äriühingute läbipõrumisi ja mõjunud majandusaktiivsusele nega-tiivselt.⁸ Kolmandaks, omandava äriühingu võetud laen võib põhjustada täiendava likviidsuse tekke ulatuses, milles sihtäriühingu olemasolevatele aktsionäridele tehtavad maksed soodus-tavad rahaliste vahendite suurenemist.

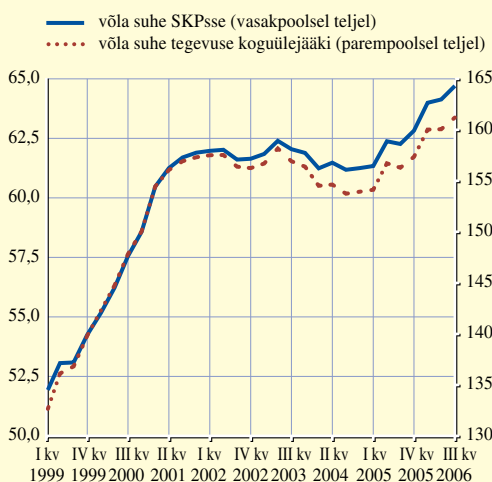
⁸ Vt nt Kaplan and Stein „The evolution of buyout and financial structure in the 1980s”, Quarterly Journal of Economics, 108(3), 1993, lk 313–357.

andmetele jätkus paralleelselt rahaloomeasutuste väljastatud laenudega ka mitterahaloomeasu-tuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastase kasvumäära järsk suurenemine. Laenukasv võib osaliselt tuleneda finantsvõimendusega väljaostu-tudest (vt taustinfot 4).

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate et-tevõtete emiteeritud võlakirjade aastane kas-vumäär kerkis 2006. aasta septembri lõpuks 4,8%ni. Selle jätkuvalt mõõduka kasvu või-malikud põhjused peituvad turupõhise võlafin-antseerimise soodsa reaalkulu tingimustes leiduvate sisevahendite kättesaadavuses, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud pangalaenude kiires kasvus, mis viitab võimalikule asendusefek-tile, ning võlakirjade suhteliselt suures lunas-tamises. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pak-kuvate ettevõtete poolt emiteeritud võlakir-jade aastase kasvumäära üldine tõus viitab pikaajaliste võlakirjade emiteerimise aastase kasvumäära liikumisele ülespoole. Seevastu jäi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emiteeritud lühiajaliste võlakirjade aastane muutuse määr 2006. aasta kolmandas kvartalis negatiivseks, nagu ka 2006. aasta esimesel poolel ja peaaegu kogu 2005. aasta jooksul. Kaudne finantseerimine mitteraha-loomeliste finantsettevõtete, näiteks eriotst-arbeliste finantsettevõtete kaudu oli väga suur.

Joonis 30. Reaalsektori ettevõtete võla suhtarvud

(protsentides)

Allikad: EKP ja Eurostat.
Märkused. Tegevuse koguuilejääk on seotud tegevuse koguuile-jäägi ning kogu majanduse segatuluga. Võlg kajastub finants-kontode statistikas. See hõlmab laene, emiteeritud võlaväärt-pabereid ja pensionifondi reserve. Arvestatakse viimase kvar-tali seisuga.

Septembri lõpus ulatus 27,4%ni kõnealuse sektori poolt emiteeritud võlakirjade aastane kasvumäär, mis oli eelmise kvartali lõpus 24,7% tasemel. Selles sektoris korraldatakse emissioone erinevate ühingute, sh rahaloomeasutuste ja muude finantsvahendusettevõtete kaudu.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastane kasvumäär püsis 2006. aasta kolmandas kvartalis peaaegu muutumatult 1% tasemel. Noteeritud aktsiate üldise tagasihoidliku kasvu üheks põhjuseks võib olla aktsiate tagasiostuprogrammide jätkuv populaarsus. Viimasel ajal on brutoemissioon tänu nii esialgsetele kui ka täiendavatele avalikele pakkumistele ning osaliselt ka sagedastele ühinemistele ja ülevõtmistele märkimisväärselt suurenenud.

FINANTSSEISUND

Kajastades kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuvahenditega finantseerimise aastase kasvumäära jätkuvat tõusu, suurenes selle sektori koguvõla suhe SKPsse 2006. aasta kolmandas kvartalis 65%ni (vt joonist 30). Pärast konsolideerimisperioodi on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhe seepärast suurem kui 2003. aasta keskpaigas täheldatud kõrgtasemed, mis saavutati pärast võla järsku kasvu 1990. aastate teisel poolel. Samal ajal kerkis 2006. aasta kolmandas kvartalis pisut võla suhe tegevuse koguülejääki. Võla areng koos intressimäära muutusega näib olevat kaasa toonud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete intressikoormuse olulise tõusu 2006. aasta esimeses kolmes kvartalis.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamise, eeskätt rahaloomeasutuste laenude kiire kasv viitab sellele, et euroala äriühingute jaoks on finantseerimine vägagi kättesaadav. Hoolimata võla suhte ja netointressimaksede suurenemisest on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsseisund soodne. Selle taga on peamiselt suur kasumlikkus ja finantseerimise jätkuvalt madal kulu.

2.7. KODUMAJAPIDAMISTE SEKTORI FINANTSEERIMINE JA FINANTSSEISUND

2006. aasta kolmandas kvartalis jätkus kodumajapidamiste hoogne laenuvõtt – seda soodustasid head finantseerimistingimused, eluasemeturu aktiivsus ja tarbijate kasvanud kindlustunne. Rahaloomeasutuste väljastatud eluasemelaenude kasv püsis kiire, kuigi alates 2006. aasta keskpaigast on täheldatud tempo aeglustumist. Kodumajapidamiste võla suhe SKPsse kasvas 2006. aasta kolmandas kvartalis veelgi, kajastades jätkuvalt aktiivset laenuvõtmist.

RAHASTAMISTINGIMUSED

Rahaloomeasutuste intressimäärastatistika ja 2006. aasta oktoobri pankade laenutegevuse uuringu⁶ kohaselt jäid euroala kodumajapidamiste rahastamistingimused 2006. aasta kolmandas kvartalis soodsaks hoolimata laenamise kallinemisest EKP baasintressimäära tõusu tõttu.

Rahaloomeasutuste eluasemelaenude intressimäärade tõus jätkus 2006. aasta kolmandas kvartalis kõigi erineva tähtajaga laenude puhul (vt joonist 31). Kvartaalse keskmise põhjal olid need 18–29 baaspunkti kõrgemad kui 2006. aasta teises kvartalis. Lühemaajaliste eluasemelaenude intressimäär kerkis pisut rohkem kui pikemaajaliste eluasemelaenude intressimäär ja eeldatav hinnavahe langes veelgi. Septembris oli üle kümneaastase fikseeritud intressimääraga laenude

⁶ Vt 2006. aasta novembri kuubülletäni taustinfot 2 „The results of the October 2006 bank lending survey for the euro area”.

intressimäär 14 baaspunkti kõrgem kui ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga laenude intressimäär. Rahaloomeasutuste tarbimislaenude intressimäärade olid kuni üheks aastaks ja enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärad keskmiselt vastavalt 54 ja 21 baaspunkti kõrgemad kui 2006. aasta teises kvartalis, samas kui enam kui üheks aastaks ja kuni viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäär oli vaid 4 baaspunkti kõrgem kui eelmises kvartalis. Kodumajapidamiste laenuintresside ja võrreldavate rahaturu intressimäärade vahed jäid 2006. aasta teises ja kolmandas kvartalis üldjoontes muutumatuks.

2006. aasta oktoobris avaldatud pankade laenugevuse uuringu põhjal jäid pankade poolt eluasemelaenu võtjale esitatavad nõuded 2006. aasta kolmandas kvartalis üldjoontes muutumatuks ning tarbimis- ja muude laenude tingimused muutusid pisut leebemaks. Pankade andmetel aitas laenuvõtjatele esitatavate nõuete leevenemisele kaasa pankadevaheline konkurents ja üldise majandusaktiivsusega seotud ootused. Eluasemelaenude puhul leiti, et esimest korda pärast 2005. aasta teist kvartalit võis täheldada ka laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamist seoses eluasemeturu väljavaadete halvenemisega. Tarbimislaenu võtjatele esitatavate nõuete leevendamisele avaldas pärssivat mõju pankade hinnang tarbijate krediivõimele.

RAHASTAMISVOOD

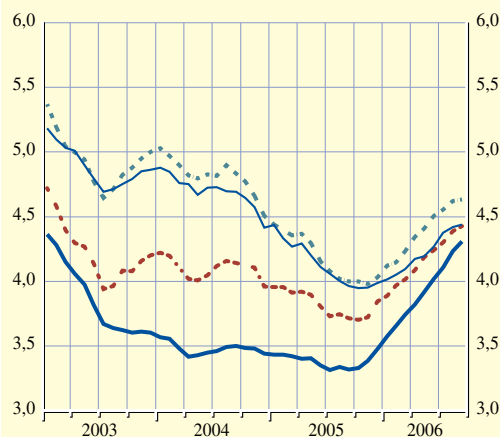
Kõigi finantsinstitutsioonide poolt euroala kodumajapidamistele väljastatud laenude aastane kasvumäär vähenes veidi 2006. aasta teises kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on euroala kvartaalsed finantsaruanded olemas), langes 9,5%ni, võrrelduna 2006. aasta esimese kvartali 9,7%ga (vt joonist 32). Selle väikese languse peamiseks põhjuseks olid mitterahaloomeasutuste – muude finantsvahendusettevõtete, kindlustusseltside ja pensionifondide – väljastatud laenud. Euroala rahaloomeasutuste väljastatud laenude osakaal suurenes veelgi. 2006. aasta kolmandas kvartalis langes kodumajapidamistele väljastatud laenude aastane hinnanguline kasvumäär veelgi pisut.

Kuni 2006. aasta oktoobrini olemasolevaid rahaloomeasutuste andmeid vaadeldes ilmneb, et kodumajapidamistele väljastatud laenude aastane kasvumäär jäi kõrgeks, kuid kevadel täheldatud aeglustumine jätkus. Aeglustumine väljendub eeskätt eluasemelaenude kasvu arengus, mille arvele võib kanda suurema osa praegusest aktiivsest laenugevusest. Eluasemelaenude aastane kasvumäär oli 2006. aasta oktoobris 10,4%. 2006. aasta septembris oli see 11,0% ning 2006. aasta teises ja kolmandas kvartalis oli see vastavalt 12,1 ja 11,3%. 2006. aasta oktoobri pankade laenugevuse uuringu tulemused näitavad, et rahaloomeasutuste eluasemelaenude

Joonis 31. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud eluasemelaenude intressimäärad

(protsenti aastas; v.a tasud; uute laenude ja hoiuste intressimäärad, kaalutud¹)

- ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga
- üheks kuni viieks aastaks fikseeritud intressimääraga
- - - - - viieks kuni kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga
- rohkem kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga

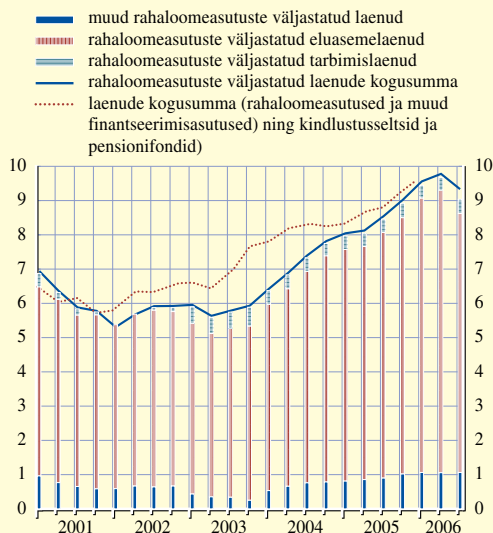

Allikas: EKP.

¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubülletääni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level”.

Joonis 32. Kodumajapidamiste väljastatud laenude kogusumma

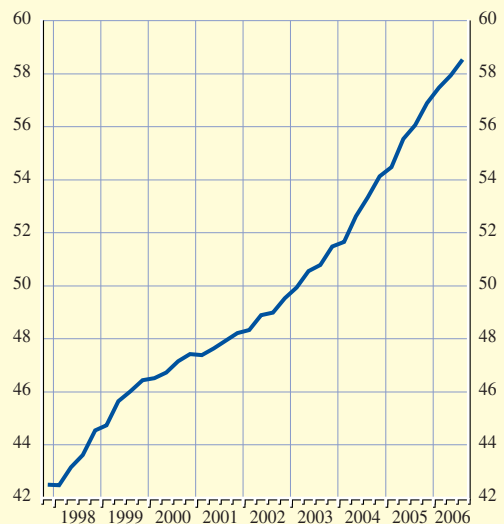
(aastased kasvumäärad protsentides; panus protsendipunktides; kvartali lõpp)

Allikas: EKP.
Märkus. 2006. aasta kolmanda kvartali laenude kogusumma (rahaloomeasutused ja muud finantseerimisasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid) on hinnanguline näitaja, mis põhineb raha- ja pangandusstatistikas kajastatud tehingutel. Kasvumäärade arvutamise erinevusi on käsitletud tehnilistes märkustes.

Joonis 33. Kodumajapidamiste võla suhe SKPsse

(protsentides)

Allikas: EKP.
Märkused. Need kvartaalsete finantskontode põhjal koostatud andmed näitavad, et kodumajapidamiste võla suhe SKPsse on pisut väiksem kui siis, kui need põhineksid aastasel finantskontol, peamiselt seetõttu, et euroalaväliste pankade väljastatud laene pole arvesse võetud. Viimase kvartali kohta esitatud andmed on osaliselt hinnangulised.

nõudluse vähenemine võib olla seotud eluasemeturu varasemast vähem optimistlike väljavaadete, ent ka selliste teguritega nagu eluasemega mitteseotud tarbimiskulutuste nõrgem mõju. Sellest hoolimata oli eluasemelaenude kasv kiire, viidates soodsatele laenuitingimustele, tarbijate kindlustunde kasvule ning eluasemeturu hoogsale dünaamikale paljudes euroala piirkondades.

Tarbimislaenude aastane kasvumäär langes oktoobris 7,7% ni, võrrelduna 8,3% ga septembris ning 8,2% ga 2006. aasta teises ja 8,5% ga kolmandas kvartalis. Kodumajapidamiste väljastatud muude laenude aastane kasvumäär oli oktoobris 2,5%, jäädes septembriga võrreldes muutumatuks ning olles pisut kõrgem kui 2006. aasta teise kvartali 2,1% ja kolmanda kvartali 2,3%. Pankade laenugevuse 2006. aasta oktoobrikuise uuringu kohaselt soodustavad tarbijate kindlustunne ja nõudlus kestvuskaupe järele positiivset netonõudlust tarbijate kindlustunne ja nõudlus kestvuskaupe järele, kuigi viimase teguri osakaal on võrreldes eelmise kvartaliga vähenenud.

FINANTSSEISUND

Laenuvõtu jätkuvalt kiire kasvu tulemusena suurenes kodumajapidamiste võla suhe SKPsse veelgi. Hinnanguliselt moodustas see 2006. aasta kolmandas kvartalis ligikaudu 58,7% SKPsse (vt joonist 33). Eluasemehindade kiire tõusu tingimustes lisandus kodumajapidamiste võla pikaajalise kasvu perioodile viimastel aastatel kodumajapidamiste eluasemevara märkimisväärne tõus (vt taustinfot 5, kus käsitletakse EKP uusi hinnanguid euroala kodumajapidamiste eluasemevara kohta). Kodumajapidamiste võla teenindamise kogukoormus (s.t intressimaksed ja põhiosa tagasimaksed suhtena kasutatavast tulust) tõusis 2005. aastal veidi ja peaks prognooside kohaselt mõnevõrra suurenema ka 2006. aastal. Selle põhjuseks on eelkõige kiire laenukasv ja pankade intressimäärade tõus kuni oktoobrini.

Taustinfo 5

HINNANGUD EUROALA KODUMAJAPIDAMISTE ELUASEMEVARA KOHTA

Käesolevas taustinfos esitatakse EKP uued hinnangud euroala kodumajapidamiste eluasemevara kohta. Kodumajapidamiste eluasemevara määratletakse kui kõigi kodumajapidamistele kuuluvate eluasemete jooksev turuväärtus, sh nende all oleva maa väärtus. Eluasemevara moodustab ligikaudu 60% kodumajapidamiste kogurikkusest ja sellel võib olla oluline mõju kodumajapidamiste tarbimisele, investeringutele ja investeerimisotsustele. Käesolevas taustinfos selgitatakse perioodi 1980–2005 kohta saadud uusi hinnanguid ja vaadeldakse neid valitud näitajate alusel.

Hindamiseetod

Mitme euroala riigi kodumajapidamiste eluasemevara kohta ei ole praegu andmeid ning seepärast ei saa euroala kodumajapidamiste eluasemevara koondandmeid tuletada pelgalt riikide andmete liitmise teel. Iga-aastased andmed kodumajapidamiste eluasemevara (sh andmed nii elamufondi kui ka elamualuse maa väärtuse) kohta on SKP hõlmavust arvesse võttes praegu saadaval umbes 80% puhul euroalast. Nende riikide osa, kelle andmed puuduvad, on välja arvatud ligikaudselt, kasutades teavet riikide kohta, kelle kohta on vastavad hinnangud olemas.¹

Hindamine koosneb mitmest osast. Esmalt määrati kindlaks euroala elamufondi väärtus. Selleks kasutati olemasolevaid riigisiseseid andmeid ning puuduvate riikide kohta antud hinnanguid, mis tuginesid eeldusele, et nende 1980. aasta SKP ja elamufondi suhe võrdub nende riikide keskmise suhtarvuga, mille kohta on andmed olemas. Järgmisena võrdsustati antud aasta elamufond eelmise aasta väärtusega, millest lahutati see osa elamufondist, mille kasutusega oli lõppenud (seda näitavad mahakandmismäärad). Sellele liideti jooksva aasta põhivarasse tehtud kapitali kogumahutus ja seejärel lahutati põhivara kulum või amortisatsioon. Mahakandmis- ja amortisatsioonimäärad vastavad keskmistele suhtarvudele, mida on tähelestatud andmed esitanud riikide puhul.² Et selle tulemusena saadud euroala aegrida viitab kogu majandusele, siis tuli järgmise sammuna hinnata kodumajapidamistele kuuluva elamufondi osa, eeldades, et andmed esitanud riikide kodumajapidamiste kaalutud keskmine osa kogu majanduse elamufondis kehtib ka nende riikide kohta, mille andmed puuduvad. Kolmandaks hinnati elamualuse maa väärtust, sealjuures kasutati taas andmed esitanud riikide elamufondi kaalutud keskmist ka nende riikide puhul, mille kohta andmed puuduvad. Lõpphinnangutes võeti arvesse ka ümberhindamismõjusid, mis kajastavad elamufondi muutusi.

Kodumajapidamiste eluasemevara hinnangud

Joonisel A on näidatud, et hinnangute kohaselt on euroala kodumajapidamiste eluasemevara kasvanud 3,7 triljonilt eurolt (1980) 19,6 triljoni euroni (2003).³ See tähendab, et kogu perioodi keskmine aastane kasvumäär on 7,6%. Üldnimetatud eeldused viitavad sellele, et euroala kodumajapidamiste eluasemevara hinnangud on palju ebakindlamad kui muu euroala

¹ Läbivaadatud edastamisprogramm, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 2223/96 ühenduses kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta ja mis peaks jõustuma 2007. aastal, sisaldab liikmesriikide statistikaametite kohustust edastada andmed kodumajapidamistele kuuluvate eluasemete kohta, ent maad puudutavate andmete edastamine jääb vabatahtlikuks. Uusi andmeid kasutatakse euroala eluasemevara statistika kvaliteedi parandamiseks.

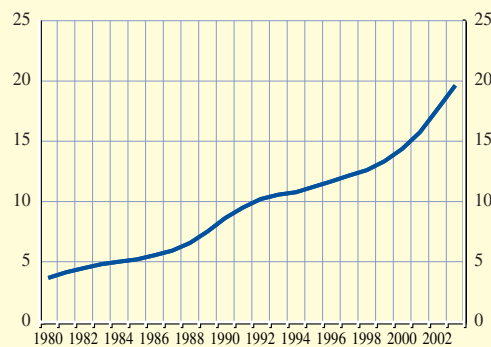
² Seda metoodikat kasutati varem euroala kapitaliolemi andmete hindamiseks konstantsete hindade puhul. Vt 2006. aasta mai kuubületääni taustinfot "Estimates of the euro area capital stock".

³ Enne 1999. aastat kogutud koondandmete aluseks on euro fikseeritud vahetuskursid.

Joonis A. Euroala kodumajapidamiste eluasemevara

(jooksvates turuhindades; mld eurot)

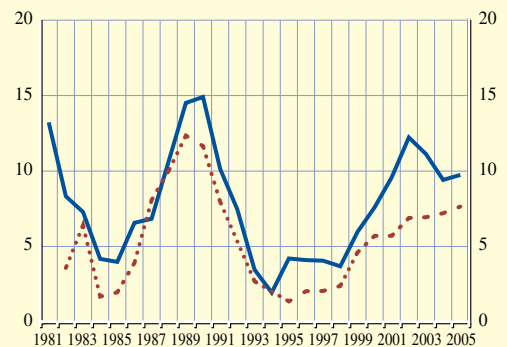

Allikas: EKP.
Märkus. Hinnangutes arvestatakse kodumajapidamiste elamufondi amortisatsiooni.

Joonis B. Euroala eluasemevara kasv ja elamukinnisvara hinnad

(aastane muutus protsentides)

— eluasemevara
..... elamukinnisvara hinnad

Allikas: EKP.

statistika, peamiselt seepärast, et hinnangu koostamisel kasutatud riigisised andmed on ise palju ebausaldusväärsemad kui muu riiklik statistika. Üheks põhjuseks on näiteks eluasemehindade statistika kehvem kvaliteet (mitmes riigis on eluasemehinnad eluasemevara kasvu kindlaksmääramisel otsustavaks teguriks). Sellest hoolimata viitavad mitmed korraldatud tundlikkusanalüüsid selleni, et kodumajapidamiste eluasemevara kasvumäärad reageerivad suhteliselt vähe hinnangute aluseks olevates eeldustes tehtavatele muutustele.

Joonisel B on näidatud kodumajapidamiste eluasemevara ja elamukinnisvara hinna aastased kasvumäärad euroalal. Andmed kodumajapidamiste eluasemevara kohta on praegu saadaval vaid kuni 2003. aastani ja seepärast on viimaste aastate andmeid hinnatud ühest küljest eluasemevara ning teisest küljest eluasemehindade ja eluasemetesse tehtud netoinvesteeringute ajaloaliste ökonomeetriliste suhete alusel. Eluasemetesse tehtud netoinvesteeringute kohta on andmed saadaval kuni 2005. aastani. Seepärast tuleks suhtuda teatava ettevaatlikkusega kodumajapidamiste eluasemevara hinnangutesse, mis puudutavad ajavahemikku 2004–2005. Jooniselt nähtub, et euroalal on olnud kaks suurt eluasemevara kasvu tsüklit, mille tiptase jääb ajavahemikku 1989–1990 ja võimalik, et ka aastasse 2002. Joonise kohaselt on muutused kodumajapidamiste eluasemevaras kulgenud üsna täpselt koos euroala eluasemehindade arenguga. Selles pole midagi üllatavat, sest muutused eluasemehindades mõjutavad olemasoleva elamufondi väärtust ning eluasemetesse tehtavad investeeringud ja amortisatsioonivood on kogu eluasemefondi arvesse võttes üsna tagasihoidlikud. Eluasemevara näitaja väärtus seisneb selles, et see võib anda teavet muutuste kohta eluasemevara tasandil, mida on vaja erinevatel analüütilistel eesmärkidel.

Kodumajapidamiste netovara hinnangud

Joonisel C on toodud kodumajapidamiste netovara (s.t kodumajapidamiste eluasemevara ja finantsvara summa, millest on maha arvatud nende kohustused) areng protsendina kasutatavast kogutulust euroalal aastatel 1995–2005 (perioodil, mille kohta on olemas kodumajapidamiste

finantsvara andmed).⁴ Näib, et kodumajapidamiste koguvara, millest on maha arvatud kohustused, kasvas euroalal 1990. aastate teisel poolel suhteliselt ühtlases tempos protsendina kasutatavast tulust, moodustades 2000. aastal ligikaudu 535% kasutatavast tulust. Kodumajapidamiste netovara kasv tulenes eeskätt aktsiaturgude soodsast arengust ja sellega seotud kodumajapidamiste finantsvara kasvust kõnealusel perioodil, samas kui 1998. aastani jäi kodumajapidamiste eluasemevara kasutatava tuluga võrreldes suhteliselt stabiilseks. Seejärel kerkis kodumajapidamiste netovara euroalal kiiresti – 2005. aastal moodustas see ligikaudu 650% kasutatavast tulust. See areng näitab eeskätt eluasemeturu aktiivset dünaamikat ja eluasemehindade tõusu, mida on täheldatud viimasel seitsmel aastal ja mis on kaasa toonud kodumajapidamiste eluasemevara märkimisväärse kasvu ligikaudu 310%lt kasutatavast tulust 1998. aastal kuni 445%ni kasutatavast tulust 2005. aastal. Kodumajapidamiste võlgnevus on euroalal alates 1995. aastast samuti üsna stabiilselt kasvanud, kuid kasv on jäänud kodumajapidamiste eluasemevara ja finantsvara kasvust oluliselt madalamaks. Samas tuleb lisada, et varad ja kohustused ei ole kodumajapidamiste vahel võrdselt jaotunud.

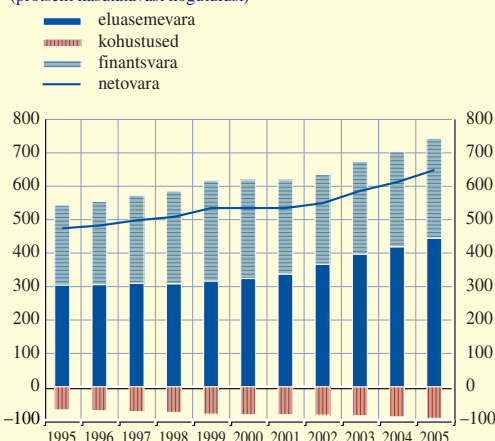
EKP uued hinnangud euroala kodumajapidamiste eluasemevara kohta aitavad täita majandus- ja finantsanalüüsides ja -prognoosides esinevat andmelünka. Hinnangud viitavad alates 1998. aastast alanud eluasemevara kiirele kasvule, mis on kooskõlas eluasemeturu aktiivse dünaamikaga paljudes euroala piirkondades. Kui analüüsida selle kasvu mõju – näiteks seoses võla ja rikkuse suhtarvuga –, tuleks mees pidada, et uued kodumajapidamiste eluasemevara

⁴ Kodumajapidamiste soetatud kestva kaup ei loeta riigisisestes aruannetes investeeringuks ja selles kontekstis ei ole neid lisatud kodumajapidamiste kogurikkuse hinnangutesse. Andmed kodumajapidamiste kasutatava kogutulu (kasutatava netotulu ja põhivarasse tehtud kapitali kogumahutuse tarbimise summa) ning muude lõimitud ja mittefinants- ja finantskontode andmete kohta euroala institutsionaalsetes sektorites on toodud EKP 31. mai 2006. aasta pressiteates “First release of euro area accounts for institutional sectors (1999–2004)”.

⁵ Uued eluasemevara aegred on saadaval EKP koduleheküljel (Statistical Data Warehouse’ist)

Joonis C. Euroala kodumajapidamiste netovara

(protsent kasutatavast kogutulust)

Allikad: EKP arvutused.
Märkus. 2005. aasta finantsvara ja kohustusi käsitlevad andmed on hinnangulised.

3. HINNAD JA KULUD

Pärast madalast naftahinnast põhjustatud inflatsioonimäärade suurt langust kiirenes ÜTHI-inflatsioon euroalal esialgse hinnangu kohaselt novembris taas, ulatudes 1,8%ni. Praegu võib tootjahindade andmete alusel öelda, et varasema nafta- ja toormehinna tõusu mõjul on mõningane surve hinnataseme tõusuks tootmisahelas siiski edasi kandunud. Samas püsib euroala hinnasurve, sealhulgas tööturust põhjustatud surve värskeimate näitajate kohaselt mõõdukas. Tulevikku vaadates kiireneb euroala ÜTHI-inflatsioon kaudsete maksude tõstmise tulemusel tõenäoliselt taas 2007. aasta jaanuaris. Eurosüsteemi ekspertide viimase makromajandusliku ettevaate järgi peaks ÜTHI-inflatsioon jääma lähiaastail ligikaudu 2% taseme lähedale. Hindade arengu väljavaadet ohustab aga endiselt hinnatõusurisk, eelkõige võivad paranevad tööturu-tingimused tuua kaasa oodatust märgatavalt suurema palgasurve.

3.1. TARBIJAHINNAD

2006. AASTA NOVEMBRI ESIALGNE HINNANG

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt kasvas ÜTHI-inflatsioonimäär oktoobrikuiselt 1,6%lt novembris 1,8%ni (vt tabelit 6). ÜTHI komponentide üksikasjalik jaotus avaldatakse detsembri keskpaigas. Aastase inflatsioonimäära tõus kajastab tõenäoliselt negatiivset baasefekti, mille põhjustas 2005. aasta orkaanidest Katrina ja Rita tingitud energiahindade langus.

ÜTHI-INFLATSIOON KUNI 2006. AASTA OKTOOBRINI

Pärast 2006. aasta juulis alanud inflatsioonimäärade suurt langust kiirenes ÜTHI-inflatsioon taas novembris (vt joonist 34). Inflatsiooni aeglustumise põhjustas peamiselt toornafta hinna ja sellega tihedalt seotud energiahindade alanemine. Euroala ÜTHI-inflatsioon aeglustus 2006. aasta juulikuiseelt 2,4%lt oktoobris 1,6%ni. Naftahinnast põhjustatud varasema otsese hinnatõusu taandumine on vähendanud erinevust üldise ÜTHI aastakasvu ning töötlemata toidukaupade ja energia komponentideta ÜTHI vahel. Alates 2006. aasta teisest kvartalist on töötlemata toidukaupade ja energia komponentideta ÜTHI aastakasv püsinud üldjoontes stabiilne.

Tabel 6. Hinnamuutused

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

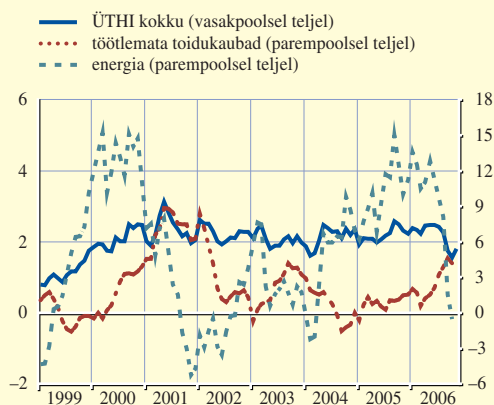
	2004	2005	2006 juuni	2006 juuli	2006 aug	2006 sept	2006 okt	2006 nov
ÜTHI ja selle komponendid								
Üldindeks ¹	2,1	2,2	2,5	2,4	2,3	1,7	1,6	1,8
Energia	4,5	10,1	11,0	9,5	8,1	1,5	-0,5	.
Töötlemata toidukaubad	0,6	0,8	2,1	3,2	3,9	4,6	4,2	.
Töödeldud toidukaubad	3,4	2,0	2,2	2,3	2,2	1,8	2,3	.
Tööstuskaubad, v.a energia	0,8	0,3	0,7	0,6	0,6	0,8	0,8	.
Teenused	2,6	2,3	2,0	2,1	1,9	2,0	2,1	.
Muud hinnanäitajad								
Tööstustoodangu tootjahinnad	2,3	4,1	5,8	6,0	5,7	4,6	4,0	.
Naftahind (EUR/barrel)	30,5	44,6	55,4	58,8	57,8	50,3	47,6	46,7
Toorme (v.a energia) hinnad	10,8	9,4	22,0	26,7	26,8	26,4	28,7	22,9

Allikad: Eurostat, HWWA ja Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused.

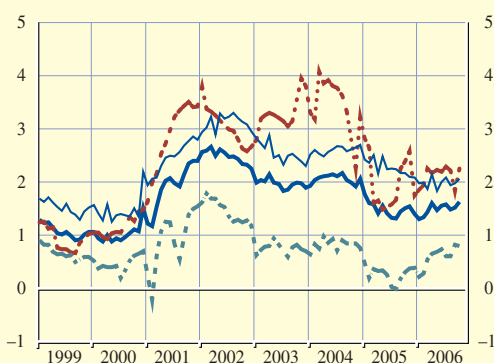
¹ ÜTHI-inflatsioon novembris 2006 viitab Eurostati esialgsele hinnangule.

Joonis 34. ÜTHI-inflatsiooni jaotus: peamised komponendid

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

— ÜTHI kokku (v.a energia ja töötlemata toidukaubad)
 ..... töödeldud toidukaubad
 - - - - - tööstuskaubad, v.a energia
 — teenused

Allikas: Eurostat.

Hiljutine areng kinnitab tähelepanekut, et energiahindade inflatsiooni kõikumine võib oluliselt mõjutada üldise ÜTHI-inflatsiooni taseme kujunemist lühiajalises perspektiivis. Energiatooted, eelkõige naftat sisaldavad tooted alandasid energiahindade üldist taset veelgi 2006. aasta oktoobris, mil bensiinihind vähenes aasta arvestuses 7,2% ning vedelkütuse hind 5,5%. See hinnalangus avaldub tarbijahindades enam, kui ainult toornaftahinna arengut arvestades võiks eeldada. Nagu 2006. aasta novembri kuubülletääni taustinfos 5 „Recent developments in oil and petrol prices” kirjeldati, võis sellele kaasa aidata toornafta ja rafineeritud bensiini hinna erinevuse vähenemine.

Töötlemata toidukaupade hindade aastakasv aeglustus esimest korda pärast märtsikuud mõnevõrra 2006. aasta oktoobris. Viimastel kuudel on püsinud töötlemata toidukaupade hinnatase kõrgel. Selle on osaliselt tinginud suvised ilmaolud, mis alandasid puu- ja juurviljade pakkumist võrreldes nõudlusega.

Kui vaadata arengut pikema perioodi jooksul, kinnitavad euroala rahvamajanduse arvepidamise näitajad, et alates 2004. aasta keskpaigast kuni 2006. aasta teise kvartalini tõusnud ÜTHI-inflatsioonimäär viitas peamiselt välisele kulusurvele, näiteks kõrgema naftahinna mõjule. Samal ajal jäi hinnatõus euroalal tagasihoidlikuks (vt taustinfot 6 “Rahvamajanduse arvepidamise andmete kasutamine euroala hinnasurve mõõtmiseks”).

Viimased ÜTHI andmed lubavad arvata, et euroala hinnasurve püsib üldiselt mõõdukas. ÜTHI (v.a töötlemata toidukaubad ja energia) aastakasv on 2006. aasta aprillist oktoobrini olnud üldjoontes stabiilne. Töödeldud toidukaupade ja teenuste hinnad on mõnevõrra kõikunud ning tööstuskaupade (v.a energia) hindade aastakasv on vähehaaval kiirenenud. Viimane arengusuund viitab sellele, et nafta ja muude toorainete hinna varasema kallinemise mõju tarbijahindadele on siiani jäänud vaoshoituks. ÜTHI (v.a töötlemata toidukaubad ja energia) aastakasv hoogustus mõnevõrra oktoobris, ulatudes 1,6%ni – selle põhjuseks olid töödeldud toiduainete ja teenuste veidi kõrgemad hinnad. Tööstuskaupade (v.a energia) hindade aastakasv jäi samale tasemele. Töödeldud toidukaubad kallinesid oktoobris peamiselt Saksamaal toimunud tubakatoote hinnatõusu tõttu, mis omakorda tulenes sealsest kavandatavast käibemaksu suurendamisest 2007. aasta jaanuaris. Teenusehinnad aga tõusid seepärast, et sidevahendite ja -teenuste hinnad langesid veidi.

RAHVAMAJANDUSE ARVEPIDAMISE ANDMETE KASUTAMINE EUROALA HINNASURVE MÕÖTMISEKS

Euroala majanduse hinnasurve hindamine on üks põhieesmärke EKP korraldatavas konjunktuurianalüüsis, mille oluliseks osaks on hinna- ja kulunäitajate analüüs. Tavaliselt võetakse aluseks mitmesugustest allikatest saadud teave, näiteks tarbija- ja tootjahinnaindeksid, tööjõukulude andmed, toormehinnad ja uuringud. Ka rahvamajanduse arvepidamise andmed pakuvad väärtuslikku teavet. Käesolevas taustinfos antakse ülevaade rahvamajanduse arvepidamise hinna- ja kuluandmetest ning hinnatakse nende mõju euroala praegusele hinnasurvele.

Rahvamajanduse arvepidamise hinna- ja kuluraamistik

Rahvamajanduse arvepidamise andmeid saab analüüsiks jaotada mitmeti. Kasutades lõppnõudluse deflaatorit kui üldist terviklikku näitajat, on impordideflaatori arengu põhjal võimalik hinnata välismaist hinnasurvet ning SKP deflaatori põhjal sisemaist hinnasurvet (vt joonist A). Lõppnõudluse deflaatori võib jaotada ka sellisteks tarbimiskomponentideks nagu eratarbimise deflaator (mis sarnaneb ÜTHiga, kuid erineb sellest näiteks selle poolest, et hõlmab ka omanike valdusse kuuluvate eluasemetega seotud kaudselt arvatud kulutusi), investeeringute ja valitsussektori tarbimise deflaator. SKP võib jaotada erinevateks tulukomponentideks. Nende kaudu saab teavet sisemaise hinnasurve kohta, mis on omakorda jaotatud hüvitiste, tegevuse kogulejäägi või -kasumi ning maksude (miinus tootmis- ja impordisubsiidiumid) järgi. Et SKP deflaator mõõdab kogulisandväärtuse "hinda" toodanguühiku kohta¹, on seda võimalik jaotada tööjõu erikuludeks, tegevuse kogulejäägiks (või -kasumiks) toodanguühiku kohta ja kaudseteks netomaksudeks toodanguühiku kohta. Teine võimalus on käsitada kasumit kui tööjõukulude hinnalisa. Rahvamajanduse arvepidamise andmed annavad aimu ka eri majandussektorite ja -valdkondade kulude muutustest.

Rahvamajanduse arvepidamise andmed koondavad erinevad majandusaspektid põhjalikku ja kooskõllalisse süsteemi ning seepärast kasutatakse neid eurosüsteemi ekspertide ettevaate raamistikuna. Siiski esineb selliste andmete kasutamisel ka puudusi, eriti andmete kvartaalse struktuuri ja pika viitaja tõttu (näiteks rahvamajanduse arvepidamise 2006. aasta kolmanda kvartali euroala tuluandmed on kavas avaldada alles 2007. aasta jaanuari keskpaigas). Lisaks võidakse rahvamajanduse arvepidamise andmeid aja jooksul korduvalt täpsustada, mis muudab nende hindamise reaajas ebakindlamaks. Ja et rahvamajanduse arvepidamise puhul tuginetakse deflatsioonilisele esmastele statistilistele allikatele (näiteks tarbija- ja tootjahinna andmetele), kajastuvad olemasoleva hinnastatistika võimalikud puudused ka rahvamajanduse arvepidamise deflaatorites (nt äriteenuste ja väliskaubanduse hinnastatistika erinevused).

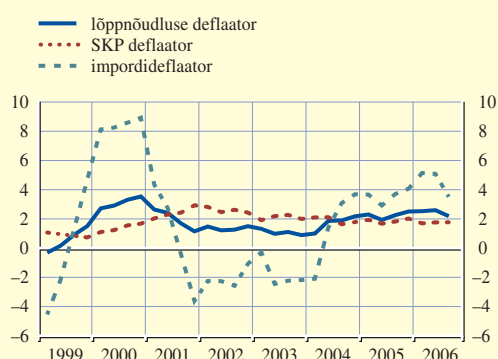
Välis- ja sisemaise hinnasurve viimased arengusuundumused

Viimaste arengusuundumuste puhul annavad joonised A ja B ettekujutuse euroalal valitseva välismaise hinnasurve tugevusest. Impordideflaator on viimastel aastatel märgatavalt kasvanud – see viitab välismaise hinnasurve märkimisväärsele suurenemisele. Kuigi impordideflaator

¹ Lisandväärtuse saamiseks lahutatakse kogutoodangust vahetarbimine. Et arvutada välja "hind" lisandväärtuse ühiku kohta, on vaja lisandväärtuse jooksevhindades väljendatud väärtuse ja mahuandmeid. Kuna lisandväärtust mahuna või ka "kogusena" tegelikult ei mõõdata, arvutatakse seda enamasti nn kaheastmelise deflatsiooni meetodi abil, mille puhul kogulisandväärtuse mahu leidmiseks lahutatakse toodangust (püsivhindades) vahetarbimine (püsivhindades).

Joonis A. Lõppnõudluse, SKP ja impordideflaatorid

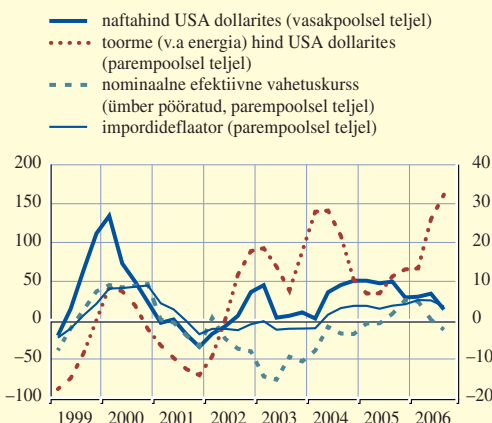
(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis B. Toorme hind, vahetuskurs ja impordideflaator

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: EKP, Eurostat, HWWA, Thomson Financial Data-stream ja EKP arvutused.

hõlmab nii euroalavälist kui ka -sisest kaubandust, ilmneb jooniselt B, et suur osa deflaatori kasvust on tingitud naftahinna tõusust. Hiljutine naftahinna alanemine, samuti euro efektiivse vahetuskursi hiljutine tugevnemine on aidanud hinnasurvet leevendada. Sellele vaatamata on teiste imporditud kaupade, näiteks toorme (v.a nafta) ja eriti tööstustooraine hinna jätkuv hoogne tõus 2006. aasta teisel poolel põhjustanud edasist välismaist tõususurvet.

Vastupidiselt välismaisele hinnasurvele on SKP (lisandväärtuse) deflaatori aastakasvus kajastav sisemine hinnasurve jäänud viimastel aastatel väiksemaks. Pärast 2001. aasta lõpus täheldatud kõrget 3% taset on see alates 2004. aastast püsinud umbes 2% kandis. Kuid nagu on näidatud joonisel C, on SKP deflaatori komponentides olnud üsna erinevaid muutusi. Eelkõige on alates 2002. aastast olulisel määral kahanenud tööjõu erikulude kasvu osa, mis jõudis 2006. aasta teises kvartalis umbes 0,5 protsendipunkti. See langus näitab üldiselt tagasihoidlikku palkade arengut suure tööpuuduse ja elavnenu üleilmse konkurentsi taustal. Viimasel ajal on tööjõu erikulude kasvu aidanud pidurdada ka tööviljakuse tsükliline paranemine. Seevastu kaudsete maksude (ühiku kohta) mõju on aja jooksul suurenenud, sellal kui kasumi (ühiku kohta) mõju on jäänud üldjoontes muutumatult 0,9 protsendipunkti juurde. Seega on tootjad hoolimata suurest tööjõuga mitteseotud sisendikulude hinnasurvest ja tihenenu rahvusvahelisest konkurentsist üldiselt suutnud kasumi suurendamist jätkata.

Majandussektorite areng

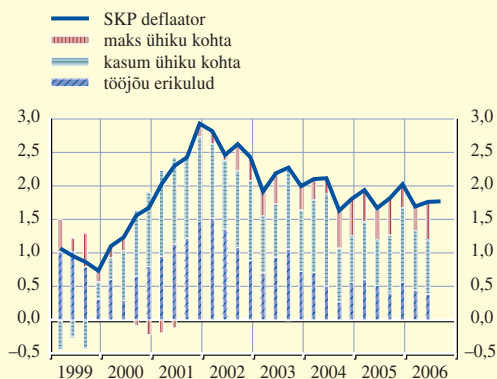
Kasumite paindlikkus ilmneb eriti selgelt tööstussektori (v.a ehitus) arengu puhul. Joonisel D on näidatud muutused tööstustoodangu tootjahindades ja tööstussektori lisandväärtuse deflaatoris (ning selle jaotuses tööjõu erikuludeks ja tööjõu erikuludele lisatud kasumi hinnalisa näitajaks)². Tootjahindade ja lisandväärtuse deflaatori arengu märkimisväärne erinevus on tingitud eelkõige vahetarbimissisendite kulude suurenemisest³. Et nende tõusude mõju ei ole

² Kuna sektoripõhine teave toodetega otseselt mitteseotud tootjate kasumite (miinus subsiidiumid) kohta puudub, kasutatakse siin kasumi hinnalisa näitajat, kus hinnalisa lähendiks on kogulisandväärtuse deflaatori (baashindades) ja tööjõu erikulude muutuste määra vahe.

³ Tootjahinnad mõeldavad kogutoodangu hinda, lisandväärtuse deflaator mõeldab aga ainult lisandväärtuse hinda (s.t erinevust kogutoodangu ja vahetarbimissisendi vahel). Seega tõstab täielikult edasikandunud vahetarbimissisendi hinna suurenemine kogutoodangu hinda, kuid lisandväärtuse deflaatorit see ei muuda.

Joonis C. SKP deflaatori komponendid

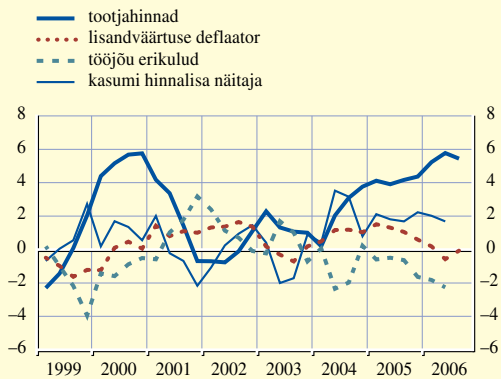
(aastane muutus protsentides ja protsendipunktides, kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis D. Tööstustoodangu tootjahinnad ja tööstussektori lisandväärtuse deflaatori jaotus

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus: Tööstus, v.a ehitus.

veel täielikult tootjahindadeni kandunud, on nad mõjutanud kasumi hinnalisa, kuigi erineval määral, sõltuvalt tootmisahela etapist, ning lisandväärtuse deflaatori kasv tööstussektoris ter- vikuna on aeglustunud. Lisaks on vähenenud tööjõu erikulud, mis on soodustanud tööjõuga mitteseotud sisendikuludest tingitud ülespidise hinnasurve tasakaalustamist. See muutus on võimaldanud ettevõtetel hoida kasumi hinnalisa tasakaalus. Kui aga tööjõu erikulud peaksid suurenema, nagu juhtus ajavahemikus 2000–2002, avaldaks see ettevõtete tootmissisendiku- ludele lisasurvet.

Tööjõu erikulude kasv on alates 2002. aastast pidurdunud ka teenindussektoris. Seda on näha tabelist, milles kirjeldatakse muutusi lisandväärtuse deflaatoris ja nende alajaotustes töös-

Lisandväärtuse deflaatori komponendid

(aastane muutus protsentides ja protsendipunktides, aastased andmed)

	Kogu majandus			Tööstussektor			Teenindussektor		
	lisand- väärtuse deflaator	tööjõu erikulud	kasumi hinnalisa näitaja	lisand- väärtuse deflaator	tööjõu erikulud	kasumi hinnalisa näitaja	lisand- väärtuse deflaator	tööjõu erikulud	kasumi hinnalisa näitaja
1999	0,7	1,8	-1,1	-1,1	-1,8	0,7	1,5	3,4	-1,9
2000	1,4	1,1	0,4	-0,2	-1,1	0,9	1,8	1,7	0,1
2001	2,6	2,3	0,3	1,1	1,3	-0,3	2,9	2,6	0,3
2002	2,6	2,4	0,2	1,4	1	0,4	3	2,8	0,1
2003	2,1	1,8	0,3	-0,2	0,4	-0,6	2,6	2	0,6
2004	1,7	0,9	0,8	1	-1	2	2	1,7	0,2
2005	1,6	1	0,6	1,1	-0,8	2	1,7	1,2	0,5
2006 I poolaasta ¹	1,4	0,9	0,5	-0,2	-2	1,9	1,5	1,6	-0,1

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Täielikud rahvamajanduse arvepidamise andmed (s.t sealhulgas tulu) on praegu olemas ainult 2006. aasta esimese poole kohta. Märkus: Tööstus, v.a ehitus. Kuna sektoripõhine teave toodetega otseselt mitteseotud tootjateks (miinus subsiidiumid) kohta puudub, kasutatakse siin kasumi hinnalisa näitajat, kus hinnalisa lähendiks on kogulisandväärtuse deflaatori (baashindades) ja tööjõu erikulude muutuste määrade vahe.

tus- ja teenindussektoris pärast 1999. aastat. Tööjõu erikulude kasv teenindussektoris on siiski üldjuhul keskmiselt kiirem kui tööstussektoris, kajastades peamiselt kasvu väiksema tööviljakusega teenindussektoris. Kuigi kasumi hinnalisa näitaja erinevused ei ole tööstus- ja teenindussektori vahel olnud samavõrra süstemaatilised, on kasumi hinnalisa olnud just tööstussektoris volatiilsem ja keskmiselt suurem. Selline kõrgem volatiilsus näitab muude tegurite hulgas selle sektori ulatuslikumat tsüklilisust ning suuremat avatust välismaistele hinnamuutustele, sealhulgas toormehindade kõikumistele.

Võib öelda, et rahvamajanduse arvepidamise näitajad annavad kasulikku teavet euroala hinna- ja kulumuutuste kohta nii kogu majanduse kui ka sektorite tasemel. Praegu näitab sisemaise hinnasurve analüüs seda, et hoolimata tööjõu erikulude vaoshoitud kasvust hoiavad sisemaist hinnasurvet tugevana valitsussektori meetmed ja kasumimuutused. Analüüsisist selgub ka, et viimastel aastatel on välismaine hinnasurve pidevalt suurenenud.

3.2. TÖÖSTUSTOODANGU TOOTJAHINNAD

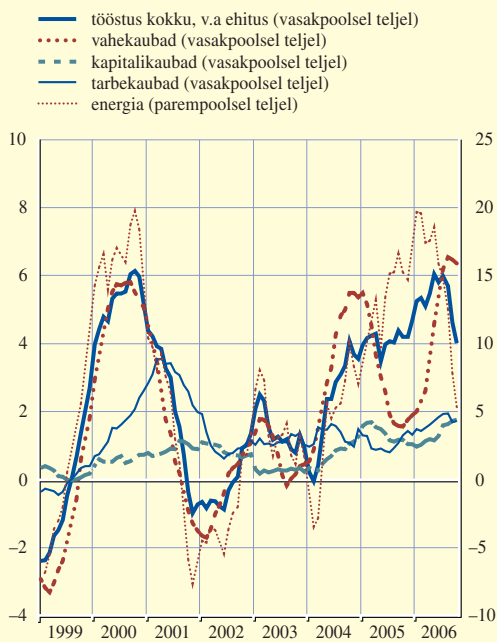
Kuigi seoses madalamate energiahindadega on tööstustoodete aastane hinnatase viimastel kuudel langenud, tõendab muude sektorite (v.a energiasektor) tootjahindade kiire inflatsioon jätkuvalt tootmisahelas edasi kandunud hinnasurvet. Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus) alanesid madalama energiahinna tulemusel aasta arvestuses 2006. aasta juulikuisele 6,0%lt oktoobris 4,0%ni (vt joonist 35). Samal ajal püsis muude sektorite (v.a energiasektor) tootjahindade inflatsioon üldjoontes muutumatult kõrgel tasemel. Pärast aasta alguse madalat taset kiirenes tootjahindade inflatsioon aga märkimisväärselt. 2006. aasta teisel poolel oli see eriti tempokas – selle taga oli vahekaupade sektori nafta ja muu toorme hindade varasem kallinemine. Kapitali- ja tarbekaupade tootjahindade aastakasv on seevastu jäänud suhteliselt tagasihoidlikuks. Varasemate toormehinnatõusude kaudse mõju tõttu on tootjahindade inflatsioon tarbekaupade sektoris alates 2005. aasta keskpaigast siiski tõusnud.

NTC Economicsi hinnauuringute andmetel on tootmissisendite hinnasurve alates 2006. aasta keskpaigast alanenud nii töötlevas tööstuses kui ka teenindussektoris. Novembris viitasid aga mõlema sektori tootmissisendite hinnaindeksid jätkuvalt hinnatõusule ettevõtete tasandil (vt joonist 36). Tootmissisendite hinnasurve alanemine on tõenäoliselt tihedalt seotud madalamate energiahindadega, ehkki muude toormehindade kallinemine aitas ilmselt kaasa selle edasisele suurenemisele. Tootmissisendite hindade hiljutise alanemisega kaasnes ka töötleva tööstuse ja teenindussektori vastavate hinnanäitajate vähenemine.

Joonis 35. Tööstustoodangu tootjahindade jaotus

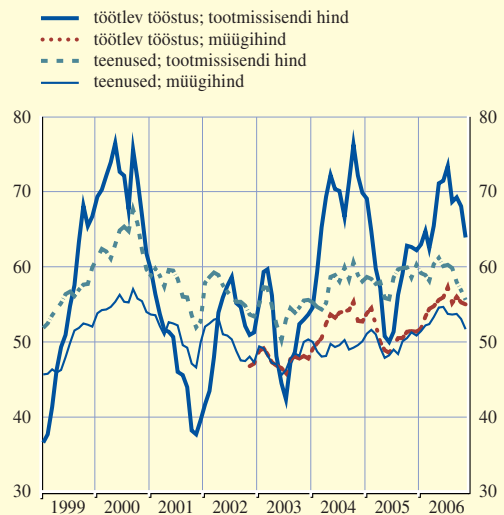
(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 36. Tootmissisendi ja toodangu hinna uuringud

(hajuvusindeksid; kuised andmed)

Allikas: NTC Economics.
Märkus. 50 punkti ületav indeks viitab hinnatõusule, 50 punkti allapoole jääv väärtus näitab hindade langust.

3.3. TÖÖJÕUKULUDE NÄITAJAD

Pärast 2005. aasta mõõdukat taset on palgakasv 2006. aastal mõnevõrra kiirenenud, kuid jääb siiski vaoshoituks. Kollektiivlepinguga määratud palkade kasv 2006. aasta kolmandas kvartalis kinnitab varasemat hinnangut, et osaliselt jäi teises kvartalis täheldatud tõus tõenäoliselt ajutiseks. Tõepoolest aeglustus kollektiivlepinguga määratud palkade kasv euroalal pärast teises kvartalis 2,4%ni ulatunud ajutist tõusu kolmandas kvartalis 2,0%ni (vt tabelit 7 ja joonist 37). Selle peamiseks põhjuseks oli palgalepetes sisalduvate ühekordsete maksete mõju, mis hoogustas palgakasvu teises kvartalis ning pidurdas taas kolmandas kvartalis. Seetõttu ei viita värskeimad andmed palgakasvu kiirenemisele kolmandas kvartalis. Teised tööjõukulude näitajad ei ole seda siiski veel kinnitanud.

Tabel 7. Tööjõukulude näitajad

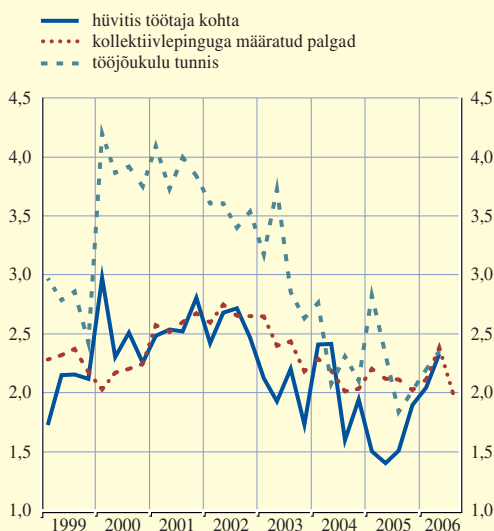
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2004	2005	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv
Kollektiivlepinguga määratud palgad	2,1	2,1	2,1	2	2,1	2,4	2
Tööjõukulu tunnis kokku	2,3	2,2	1,8	2	2,2	2,4	.
Hüvitis töötaja kohta	2,1	1,6	1,5	1,9	2	2,3	.
<i>Memokirjed:</i>							
tööviljakus	1	0,7	0,9	1	1,2	1,6	.
tööjõu erikulud	1,1	0,9	0,6	0,9	0,8	0,8	.

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

Joonis 37. Valikulisel töajõukulude näitajad

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

Kokkuvõttes toetavad töajõukulud endiselt nõrka euroalasisest inflatsioonisurvet. Tööturutingimuste hiljutine paranemine ei ole siiani tõenäoliselt avaldanud erilist survet palkade tõusuks. Mõõduka palgatõusu ja tööviljakuse tsüklilise suurenemise tulemusel on töajõu erikulude kasv jäänud aeglaseks. 2006. aasta teises kvartalis jäi töajõu erikulude aastakasv muutumatult 0,8% tasemele. Üldjoontes on töajõu erikulude kasv olnud märksa aeglasem kui ajavahemikul 2001–2003 (vt ka taustinfot 6 “Rahvamajanduse arvepidamise andmete kasutamine euroala hinnasurve mõõtmiseks”). Tööturutingimuste paranemine võib siiski tuua kaasa palgasurve, mis on praegu oodatavast märkimisväärselt suurem.

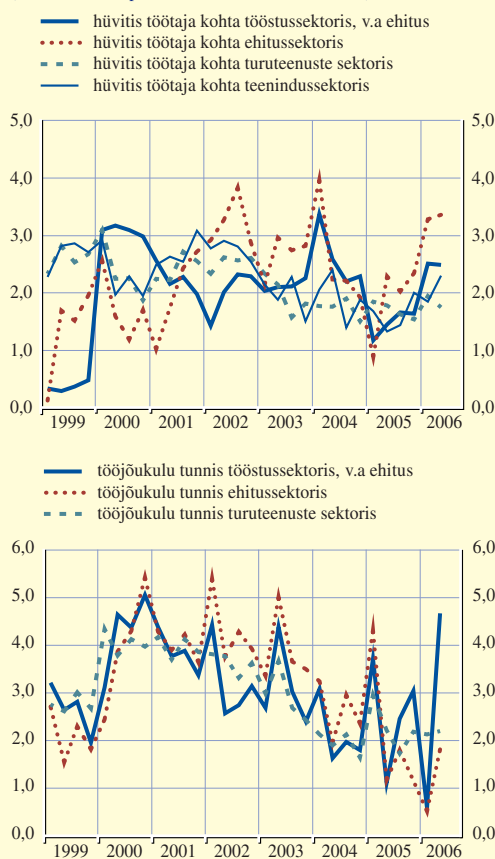
Kui vaadelda töajõukulude arengut sektorite lõikes, näitavad 2006. aasta esimese poole andmed üldjoontes seda, et tööstussektoris oli palkakasv mõnevõrra dünaamilisem ja heitlikum kui teenindussektoris (vt joonist 38).

3.4. EUROALA ELAMUKINNISVARA HINNAD

Suurest hinnatõusust hoolimata aeglustus euroala elamukinnisvara hindade kasv 2006. aasta esimesel poolel veel mõnevõrra. Euroala elamukinnisvara hindade aastakasv langes hinnangute kohaselt 2006. aasta esimesel poolel 6,8%ni, võrreldes 7,3%ga 2005. aasta teisel poolel ning

Joonis 38. Töajõukulude muutused majandussektorite kaupa

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

7,6%ga 2005. aasta kokkuvõttes. 2006. aasta esimese poole hinnang euroala kohta põhineb mitme euroala liikmesriigi osalistel ja esialgsel andmetel ning võib seega tulevikus muutuda.

Keskpikas perspektiivis kajastab euroala elamukinnisvara hindade jätkuv dünaamilisus eelkõige reaalselt kasutatava tulu tõusu ning kodumajapidamiste eluasemelaenude jõulist kasvu. Alates 2005. aasta teisest poolest täheldatud eluasemehindade kasvu aeglustumine viitab siiski kinnisvaraturu normaliseerumisele hüpoteeklaenu võtmise suurenevate kulude taustal. Lisaks näitavad liikmesriikide esialgsed andmed, et eluasemehinnad on alanenud kõige rohkem nendes riikides, kus varem oli hinnatõus eriti jõuline.

3.5. INFLATSIOONIVÄLJAVAADE

Euroala ÜTHI-inflatsioon peaks 2007. aasta jaanuaris veelgi kiirenema. Selle peamiseks põhjuseks on käibemaksu tõus Saksamaal. ÜTHI-inflatsiooni lühiajalise taseme peamine määraja on energiahindade võimalik kõikumine. Energiahinna varasemast ulatuslikust kõikumisest tulenevad baasefektid põhjustavad 2007. aastal tõenäoliselt ÜTHI-inflatsiooni suhtelist volatiilsust kuude lõikes. Tootmisahela hilisemate etappide tootjahindade andmete alusel võib arvata, et surve hindade tõusuks, mis tuleneb toormehindade varasema tõusu edasikandumisest tootmisahelas, ei ole lõplikke tarbijahindu veel mõjutanud. Samas peaks palgasurve tiheda rahvusvahelise konkurentsi taustal tugevnema üksnes järk-järgult. Tööturutingimuste paranemine võib siiski tuua kaasa oodatust suurema palgasurve. Eurosüsteemi ekspertide värskema makromajandusliku ettevaate kohaselt ulatub ÜTHI-inflatsioon 2007. aastal 1,5–2,5%ni ning jääb 2008. aastal vahemikku 1,3–2,5%. Lisateavet ettevaate kohta saab 6. peatükist „Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta”.

Tulevikus võib hindade tõusu soodustada mitu riskitegurit. Eelkõige on need seotud naftahinna varasema kallinemise eeldatust märksa suurema ülekandumisega, selle võimaliku uue tõusuga ning reguleeritud hindade ja kaudsete maksude edasise kasvuga. Arvestades viimastes kvartalites hoogustunud reaalse SKP kasvu soodsat mõju ja positiivseid märke tööturgudel, võib palgatõus olla oodatust suurem. Seetõttu on oluline, et sotsiaalpartnerid võtaksid neile pandud vastutust jätkuvalt tõsiselt. Palgakokkulepete sõlmimisel tuleks arvestada peamisi muutusi tootlikkuses, mis on seotud (endiselt) kõrge tööpuuduse ja hindade konkurentsivõimega. Samuti tuleks palgakokkulepetes vältida automaatsete, tagasivaatavate indekseerimissüsteemide kasutamist.

4. TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Eurostati esimene hinnang euroala SKP reaalkasvu kohta 2006. aasta kolmandas kvartalis kinnitas, et euroala majandus elavnes jõuliselt, kuid siiski aeglasemalt kui esimesel poolaastal. Kolmanda kvartali kasv oli sektorite lõikes laiapõhjaline, toetudes eelkõige sisenõudlusele. Samuti paranesid jätkuvalt tööturutingimused. Uuringunäitajad viitavad üldjoontes majandusaktiivsuse edasisele suurenemisele 2006. aasta neljandas kvartalis, mis peaks kujunema kolmanda kvartali kasvutempoga võrreldavaks; arengut peaksid soodustama nii välis- kui ka sisetegurid. Pike-mas perspektiivis püsivad euroala kiire majanduskasvu eeldused endiselt potentsiaalse taseme lähedal, nagu on nimetatud ka eurosüsteemi ekspertide viimases makromajanduslikus ettevaates euroala kohta. Seda väljavaadet ohustavad siiski riskid, mis on eelkõige seotud naftahinna uue võimaliku tõusu, üleilmse tasakaalustamatuse ebakorrapäraste keerdkäikude ja proteksionismisurvega.

4.1. TOODANGU JA NÕUDLUSE ARENG

REAALNE SKP JA TARBIMISKOMPONENDID

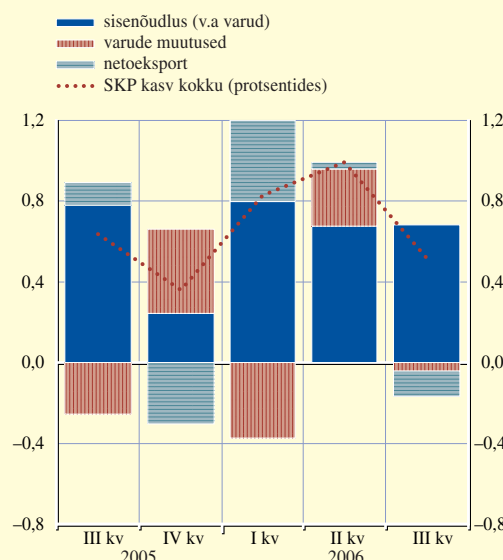
Eurostati esimene hinnang euroala SKP reaalkasvu kohta 2006. aasta kolmandas kvartalis kinnitab, et euroala majandus elavnes jõuliselt, kuid siiski aeglasemalt kui esimesel poolaastal. Eurostati rahvamajanduse arvepidamise esialgsete andmete kohaselt kujunes 2006. aasta kolmandas kvartalis euroala SKP reaalkasvuks eelmise kvartaliga võrreldes 0,5% (vt joonist 39), teises kvartalis oli tõus eelmise kvartaliga võrreldes 1,0% (esialgsetel andmetel 0,9%). Kolmandas kvartalis oli euroala SKP aastakasv 2,7% ehk pisut väiksem kui teise kvartali 2,8%. Kolmandas kvartalis tugines majanduskasv eelkõige sisenõudlusele (v.a varud), mis andis SKP kvartalikasvust 0,7 protsendipunkti.

Majanduskasvu tarbimiskomponentidest langes investeeringute kasvumäär teise kvartali 2,3% tasemelt kolmandas kvartalis 0,8%ni. Seda alanemist tuleks vaadelda kui normaliseerumist pärast teise kvartali väga kõrget kasvumäära. Investeeringute alusdünaamika oli jätkuvalt hoogne. Eratarbimine kiirenes kolmandas kvartalis märkimisväärselt ehk eelmise kvartaliga (0,3%) võrreldes 0,6%, kuid jäi pisut alla esimese kvartali kasvumäärale (0,7%). Oluliselt suurenes kolmandas kvartalis ka valitsussektori tarbimine (kvartalikasv 0,8%), kõrvutatuna 0,1%ga teises kvartalis. Nende muutuste tulemusel on euroala sisenõudlus muutunud eri majandussektorite lõikes laiapõhjalisemaks.

Kui teises kvartalis jäi netoeksporti mõju SKP kvartalikasvule neutraalseks, siis kolmandas kvartalis oli see negatiivne. Selle põhjustas asjaolu, et impordi maht kasvas ekspordiga võrreldes kiiremini, kuigi mõlema kasv jäi suureks. Varude mõju jäi kolmandas kvartalis neutraalseks, võrreldes positiivse mõjuga teises kvartalis.

Joonis 39. SKP reaalkasv ja selle komponendid

(kvartaalne kasvumäär ja kvartaalne panus protsendipunktes; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

SEKTORITE TOODANG JA TÖÖSTUSTOOTMINE

Kui vaadelda reaalse SKP kasvu majandussektorite lõikes, siis võib öelda, et 2006. aasta kolmandas kvartalis oli see laiapõhjaline. Lisandväärtuse kasv tööstussektoris (v.a ehitus) kiirenes kolmandas kvartalis märgatavalt, ehkki jäi aeglasemaks kui esimesel poolaastal. Ka ehitussektoris suurenes lisandväärtus kolmandas kvartalis tuntavalt, vähenedes siiski pärast teise kvartali märkimisväärset kasvu, mille olid tinginud ilmastikuolud. Teenindussektoris oli lisandväärtuse tõus mõnevõrra tagasihoidlikum hoolimata sellest, et seda soodustas jõuline turuteenuste sektor.

Euroala tööstustegevus püsis kolmandas kvartalis hoogne, kuid selle põhikomponentide arengus esines mõningaid erinevusi (vt joonist 40). Tööstustoodang (v.a ehitus) kasvas kolmandas kvartalis 0,9% (kvartalikasv), võrreldes 1,2%lise kasvuga teises kvartalis. Kolmanda kvartali tõusu põhjustas peamiselt vahe- ja kapitalikaupade toodangu kiire suuremine. Samal ajal jäi tarbekaupade toodangu kasv tagasihoidlikuks. See omakorda kajastas kestvusaupade tootmismahu väga tempokat kasvu ja kulukaupade tootmise taseme muutumatuna püsimist.

Kooskõlas tööstustootmise soodsa arenguga kogu kolmandas kvartalis kasvas uute tööstustelimumuste maht kolmandas kvartalis 3,6% (kvartalikasv) või, kui välja arvata heitlik muude transpordivahendite komponent, siis 1,8%. Kokkuvõttes osutavad värskemad andmed kolmandas kvartalis tööstustegevuse jätkuvalle laienemisele, ehkki see toimus aeglasemalt kui teises kvartalis.

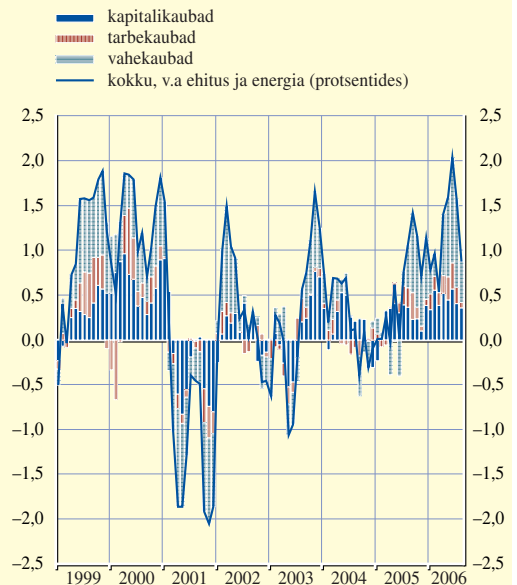
TÖÖSTUS- JA TEENINDUSSEKTORI UURINGUTE ANDMED

Kuni novembrini kättesaadavate sektoripõhiste andmete kohaselt jätkub 2006. aasta neljandas kvartalis kiire ja laiapõhjaline kasv.

Euroopa Komisjoni tööstussektori kindlustunde näitaja paranes oktoobrist kuni novembrini võrreldes kolmanda kvartaliga, seevastu töötleva tööstuse ostujuhtide indeks kahanes mõnevõrra (vt joonist 41). Tööstussektori kindlustunde näitaja tõus oktoobrist kuni novembrini kajastab kapitali- ja vahekaupade tootmise soodsat arengut ning vähemal määral ka tarbekaupade tootmise kasvu. Kuigi tööstussektori kindlustunde näitaja ja töötleva tööstuse ostujuhtide indeks annavad vastukäivaid märke kasvu täpse suuruse kohta, on mõlemad näitajad tõusnud kõigi aegade kõrgeimale tasemele, mis lubab arvata hoogse kasvu jätkumist ka neljandas kvartalis.

Joonis 40. Tööstustoodangu kasv ja selle komponendid

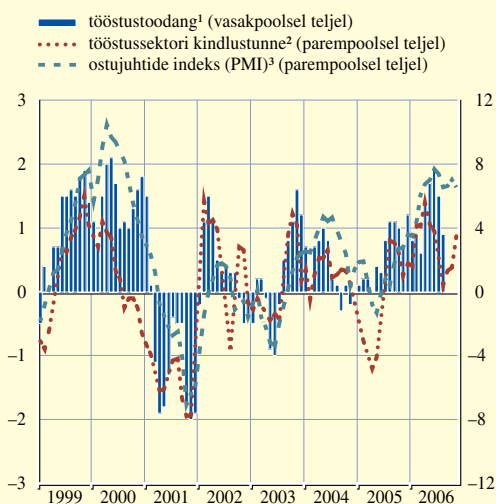
(kasvumäär ja panus protsendipunktides; küised andmed, sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Esitatud andmed arvutatakse kolme kuu libisevate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

Joonis 41. Tööstustoodang, tööstussektori kindlustunne ja ostujuhtide indeks

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbija-uuringud, NTC Economics ja EKP arvutused.

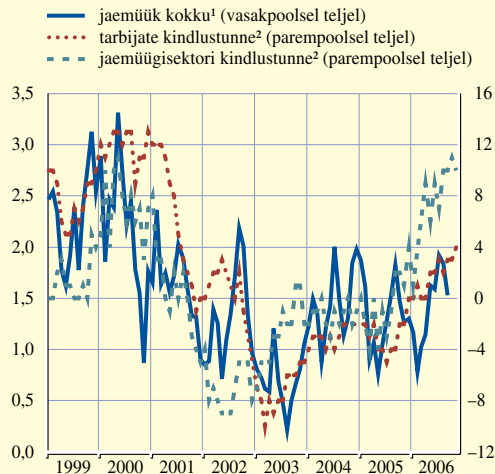
¹ Töötlev tööstus; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kolme kuuga.

² Protsentide saldo; muutused võrreldes eelmise kolme kuuga.

³ Ostujuhtide indeks; 50punktise indeksi hälbed.

Joonis 42. Jaemüük ning jaemüügisektori ja kodumajapidamiste kindlustunne

(kuised andmed)

Allikad: Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbija-uuringud ning Eurostat.

¹ Aastane muutus protsentides; kolme kuu libisevad keskmised; tööpäevade arvuga kohandatud.

² Protsentide saldo; sesoonselt ja keskväärusega kohandatud. Prantsuskeelses küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused tarbijate kindlustunde osas alates 2004. aasta jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

Teenindussektori uuringuandmetest kujunes Euroopa Komisjoni kindlustunde näitaja sarnaselt kolmanda kvartaliga ka oktoobris ja novembris keskmiselt väga kõrgeks. See kinnitab teenindussektori jõulise kasvu jätkumist neljandas kvartalis, ehkki tõenäoliselt mõnevõrra aeglasemalt kui käesoleva aasta alguses. Samas oli ostujuhtide äritegevuse indeks teenindussektoris oktoobrist kuni novembrini keskmiselt madalam kui kolmandas kvartalis, ulatudes siiski üle 50 (nullkasvu teoreetiline lähteväärtus). Üldjoontes kinnitavad euroala teenindussektori uuringuandmed kiire kasvu jätkumist teenindussektoris.

KODUMAJAPIDAMISTE KULUTUSTE NÄITAJAD

Värskeimate olemasolevate andmete alusel kasvas tarbimine kolmandas kvartalis märkimisväärselt. Nagu eespool nimetatud, suurenes eratarbimine kolmandas kvartalis peamiselt mittejaemüügi komponentide mõjul 0,6% (kvartalikasv), võrrelduna 0,3% lise kasvuga teises kvartalis. Jaemüügi maht (moodustab ligikaudu 40% eratarbimisest) kasvas kolmandas kvartalis 0,6% (kvartalikasv). Samal ajal vähenes uute registreeritud sõiduautode arv (moodustab umbes 5% eratarbimisest) 2,2% (kvartalikasv). Kolme kuu libiseva keskmise alusel suurenes jaemüük oktoobris 0,5%, samas kui uute registreeritud sõiduautode arv kahanes ajavahemikul augustist oktoobrini vähesel määral.

Euroopa Komisjoni tarbijate kindlustunde näitaja püsis oktoobrist kuni novembrini keskmiselt kõrgemal kui kogu kolmandas kvartalis täheldatud pikaajalisest keskmisest kõrgem tase (vt joonist 42). Näitaja nelja komponenti vaadeldes võib öelda, et hiljutine kasv kajastab peamiselt

tööpuudusega seotud ootuste paranemist ning üldise majanduskeskkonna ja oodatava finantsolukorra hinnangut. Samal ajal langesid mõningal määral säästmisega seotud ootused.

Üldiselt viitavad värskemad andmed ja uuringunäitajad tarbimise jõudsale kasvule 2006. aasta neljandas kvartalis.

4.2. TÖÖTURG

Euroala tööturutingimused jätkasid 2006. aasta kolmandas kvartalis paranemist. Soodsamast olukorrast tööturul annavad kinnitust eelkõige töötuse määra ja töötute arvu hiljutine langus. Tööhõive jätkuvale lühiajalisele kasvule viitavad ka värskemad andmed hõiveootuste kohta.

TÖÖPUUDUS

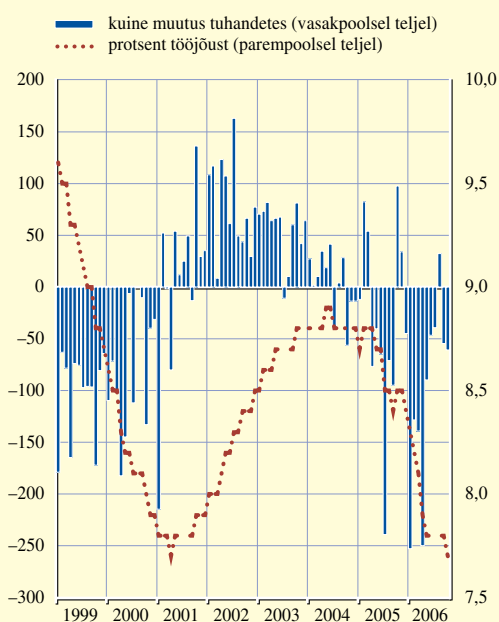
Euroala standardiseeritud tööpuuduse määr vähenes 2006. aasta oktoobris 7,7%ni, võrreldes 7,8%ga septembris (vt joonist 43). Tegemist on esimese langusega pärast 2006. aasta maid, kusjuures aasta alguses vähenes töötuse määr märkimisväärselt. Tööpuuduse määr langes ühtlaselt kõigis vanuserühmades. Töötute arv euroalal kahanes oktoobris 61 000 võrra, võrreldes 55 000 inimesega septembris (esialgset näitajat 60 000 korrigeeriti 5000 võrra). Viimasel ajal on töötute arv langenud aeglasemalt kui ajavahemikul käesoleva aasta jaanuarist aprillini. See võib osaliselt olla tingitud suuremast töajajõu osalemise määrast ning osutab tööturuväljavaadete paranemisele. Taustinfos 7 kirjeldatakse euroala töajajõutu viimast arengut, eelkõige seda, et viimastel aastatel on tööturureformid aidanud suurendada töajajõu osalemise määra, eriti naiste ja eakamate töötajate osas.

HÕIVE

Rahvamajanduse arvepidamise esimese ja teise kvartali olemasolevad näitajad kinnitavad, et töökohtade loomine on alates 2005. aasta keskpaigast küllaltki püsivalt hoogustunud. 2006. aasta teises kvartalis kasvas tööhõive 0,4% (kvartalikasv), võrreldes 0,3%lise kasvuga esimeses kvartalis (vt tabelit 8). Tööhõive kasv oli teises kvartalis laiapõhjaline. Teenindussektoris jätkus 2005. aasta keskpaigas alanud hõive kiire kasv ning see tugines jätkuvalt tööhõive suurenemisele finants- ja äriteenuste allsektoris. Tööstussektori (v.a ehitus) hõive püsis teises kvartalis esimesega võrreldes muutumatuna. Kõigis eelnenud kvartalites alates 2004. aasta lõpust on täheldatud tööstussektori tööhõive vähenemist. Ehitussektoris püsis tööhõive kasv kiirena juba kolmandat kvartalit järjest.

Joonis 43. Tööpuudus

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

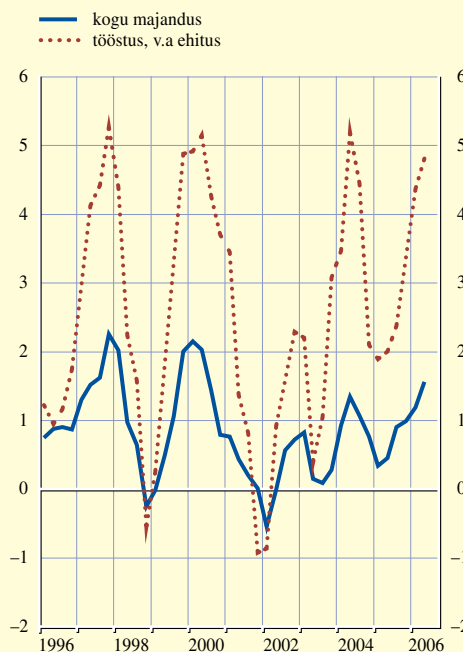
Allikas: Eurostat.

Tööviljakuse aastakasv tõusis 2006. aasta esimese kvartali 1,2%lt teises kvartalis 1,4%ni (vt joonist 44). Selline kasv oli laiapõhjaline. Tööstussektoris ulatus tööviljakuse aastakasv (v.a ehitus) 4,8%ni, teenindussektoris jäi tõus tagasihoidlikumaks. Teadaolevad andmed kolmanda kvartali kohta osutavad tööviljakuse edasisele kasvule, kuigi võrreldes teise kvartali kasvuga peaks tempo mõnevõrra aeglustuma.

Uringuandmed kinnitavad, et hõiveootused püsivad kõrgena ning lühiperioodil jätkub tööturutingimuste paranemine. Kolmandas kvartalis täheldatud keskmise tasemega võrreldes suurenesid ajavahemikul oktoobrist novembrini Euroopa Komisjoni ettevõtlusuuringute ja ostujuhtide hõiveindeksi kohaselt tööstussektori hõiveootused. Ajavahemikul oktoobrist novembrini püsisid nii Euroopa Komisjoni hõiveootuste indeks kui ka teenindussektori ostujuhtide tööhõiveindeks kolmandas kvartalis täheldatud tasemest keskmiselt kõrgemal (vt joonist 45).

Joonis 44. Tööviljakus

(aastane muutus protsentides)

Allikad: Eurostat, ja EKP arvutused.

Tabel 8. Hõive kasv

(muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga; sesoonselt kohandatud)

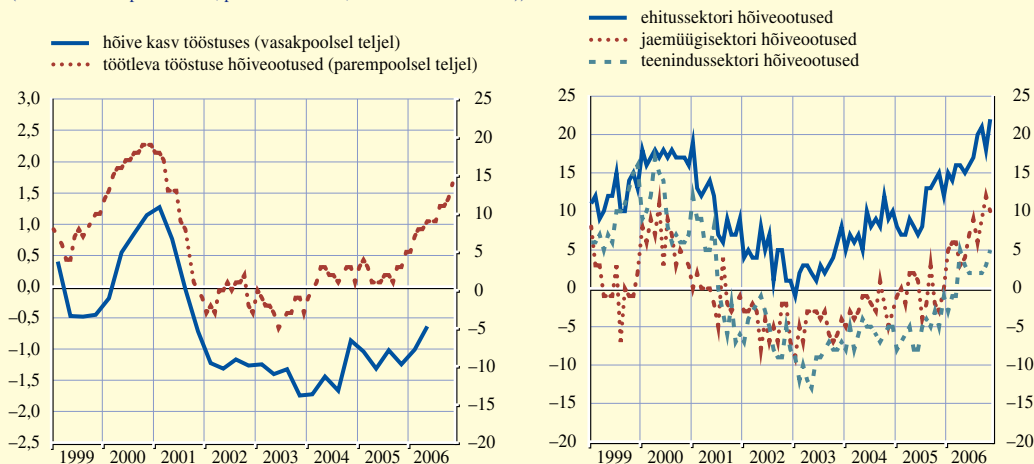
	Aastased määrad		Kvartaalsed määrad				
	2004	2005	2005 II kv	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv
Kogu majandus,	0,7	0,8	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4
<i>millest:</i>							
põllumajandus ja kalandus	-1,7	-1,7	0,1	0	0,1	-0,6	0,9
tööstus	-0,6	-0,1	-0,1	-0,1	0,2	0	0,2
v.a ehitus	-1,4	-1,2	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	0
ehitus	1,4	2,5	0,6	0	1,1	0,6	0,7
teenused	1,4	1,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5
kaubandus ja transport	0,9	0,8	-0,1	0	0,4	0,3	0,4
rahandus ja äri	1,9	2,1	0,4	0,7	1,1	0,6	1
avalik haldus	1,5	1,2	0,4	0,4	0,1	0,6	0,2

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 45. Hõive kasv ja hõiveootused

(aastane muutus protsentides, protsentide saldo; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud.
 Märkus. Protsentide saldo on keskväärtsusega kohandatud.

Taustinfo 7

TÖÖJÕU HILJUTINE ARENG EUROALAL

Töötajad hõlmab kõiki tööturul aktiivselt osalevaid inimesi (nii töötuid kui ka hõivatuid) ja selle alusel on võimalik määratleda tööjõupakkumist. Töötajate arengut mõjutavad nii euroala rahvastiku demograafilised muutused kui ka töötajate osalemise otsused. Pikemas perspektiivis on töötajate kasv üheks potentsiaalset toodangut määravaks teguriks. Käesolevas taustinfos kirjeldatakse euroala töötajate mõjutanud hiljutisi muutusi ja nende peamisi põhjusi.

Majanduskasvu hiljutise aeglustumise ajal püsis töötajate kasv jõuline

Tabelis on esitatud euroala töötajate arengut iseloomustavad näitajad ja seda mõjutavad põhitegurid, s.t muutused rahvastikus ja töötajate osalemise määras. Andmed on esitatud viie aasta keskmiste näitajateks. Ajavahemikel 1981–1985, 1991–1995 ja 2001–2005 oli majanduskasv vaoshoitud, SKP reaalkasv oli keskmiselt ligikaudu 1,5%. Aastail 1986–1990 ja 1996–2000 oli majanduskasv hoogsam ning SKP reaalkasv ulatus 2,5%ni või isegi ületas selle.¹

Ajavahemikul 2001–2005 oli töötajate keskmine aastakasv 1,1%. Kui võrrelda alates 1980. aastate algusest vaadeldud (nii aeglase kui ka kiire majanduskasvuga) viit perioodi, siis on käesoleval juhul tegu suurima kasvuga. Rahvastiku kasvu mõju ja töötajate osalemise määra mõju eristamisel on võimalik teatud määral mõista, miks on töötajate kasv viimasel ajal olnud ebatavaliselt suur. Esiteks on varem tsüklilisust kajastanud töötajate osalemise määr avaldanud märkimisväärselt positiivset mõju töötajate kasvule (0,7 protsendipunkti), hoolimata sellest, et ajavahemikul 2001–2005 oli majanduskasv aeglane. Teiseks on tööealise elanik-

¹ Nimetatud ajavahemikud ei vasta tavaliste majandustsüklite tõusudele ja langustele, kuid nende põhjal tuleb paremini esile viita, mis kuulub töötajate näitajate tsüklilistele muutustele reageerimiseks.

Euroala tööealine elanikkond, töäjõud ja selles osalemise määr

(aastased kasvumäärad protsentides ja protsendipunktides)

	1981–1985	1986–1990	1991–1995	1996–2000	2001–2005
SKP kasv	1,5	3,4	1,3	2,7	1,3
Tööealise elanikkonna kasv	0,9	0,5	0,4	0,3	0,4
Töäjõus osalemise määr	64,1	65,5	65,3	67,5	69,8
Töäjõus osalemise määra muutus	0	0,3	-0,1	0,4	0,5
Töäjõu kasv	0,9	1	0,3	1	1,1
Rahvastiku kasvu mõju	0,9	0,6	0,2	0,3	0,4
Töäjõus osalemise määra mõju		0	0,3	0,1	0,7

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Töäjõus osalemise määr tähendab töäjõu hulka kuuluvate inimeste arvu, mida väljendatakse protsendina kogu tööealisest elanikkonnast (s.t inimestest, kes on 15–64 aasta vanused). Rahvastiku kasvu mõju ja töäjõus osalemise määra mõju kajastatakse protsendipunktides osana töäjõu kasvust.

konna kasvamine, mida on 1980. aastate algusest saadik iseloomustanud langustrend, viimasel ajal soodustanud märkimisväärselt ka töäjõu kasvu. Järgnevalt tutvustatakse neid kahte tegurit lähemalt.

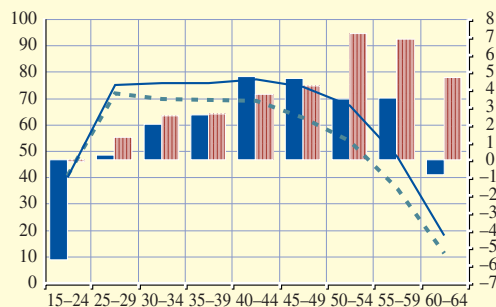
Tööturureformid on suurendanud töäjõus osalemise määra

Ajavahehikul 2001–2005 kasvas töäjõus osalemise määr aastas keskmiselt 0,5 protsendipunkti – vastupidiselt arengusuundumustele, mis iseloomustasid varasemaid sama tagasihoidliku majanduskasvuga perioode. Viimase aja ning 1990. aastate esimese poole arengusuundumuste põhierinevus tuleneb mõlemast soost noorte ja vanemaealiste käitumisest (vt jooniseid A ja B). Kui ajavahehikul 1991–1995 langes 15–24aastaste töäjõus osalemise määr märkimisväärselt, siis aastail 2001–2005 püsis see üldiselt muutumatuna. Ajavahehikul 1991–1995 langes tunduvalt üle 50aastaste meeste, eriti üle 55aastaste meeste töäjõus osalemise määr, kuid aastail 2001–2005 see tõusis. Kui aga vaadelda üle 50aastaste naiste töäjõus osalemise määra, siis viimase viie aasta jooksul on see kerkinud kiiremini kui ajavahehikul 1991–1995.

Joonis A. Meeste töäjõus osalemise määr ajavahehikul 1991–1995 ja 2001–2005

(protsentides ja protsendipunktides)

- muutus osalemises ajavahehikul 1991–1995 (parempoolsel teljel)
- muutus osalemises ajavahehikul 2001–2005 (parempoolsel teljel)
- - - osalemise määr 1995. aastal (vasakpoolsel teljel)
- osalemise määr 2005. aastal (vasakpoolsel teljel)

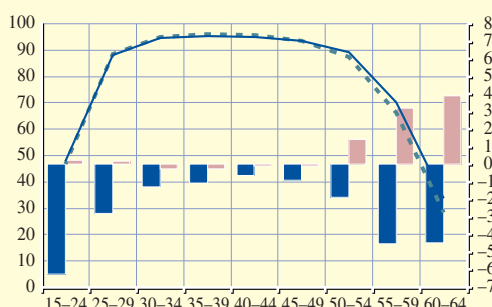

Allikas: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis B. Meeste töäjõus osalemise määr ajavahehikul 1991–1995 ja 2001–2005

(protsentides ja protsendipunktides)

- muutus osalemises ajavahehikul 1991–1995 (parempoolsel teljel)
- muutus osalemises ajavahehikul 2001–2005 (parempoolsel teljel)
- - - osalemise määr 1995. aastal (vasakpoolsel teljel)
- osalemise määr 2005. aastal (vasakpoolsel teljel)

Allikas: Eurostat ja EKP arvutused.

Nooremate ja vanemate töötajate käitumises toimunud muutusi võib osaliselt seostada institutsionaalse raamistiku muudatustega, mis on tingitud mõnes euroala riigis toimunud tööturureformidest. Näiteks avaldab osajalepingute laiem kasutuselevõtt ja sedakaudu saavutatav suurem paindlikkus tõenäoliselt positiivset mõju 15–24aastaste meeste ja naiste tööjõus osalemise määrale. Mis aga puudutab vanemaid töötajaid, võib nende tööjõus osalemise määra tõusu põhjendada asjaoluga, et enne tähtaega pensionile jäämise skeeme rakendatakse üha vähem, sest pensionileminekut lükatakse edasi. Lisaks on nii nooremate kui ka vanemate töötajate osalemist soodsalt mõjutanud muudatused töötushüvitise süsteemis, tööjõu maksustamises ja töökaitses.²

Hiljutist tööjõu kasvu on toetanud ka tööealise elanikkonna arengusuundumused

Ajavahemikul 1981–1985 oli tööealise elanikkonna keskmine aastakasv 0,9% ning aastatel 1996–2000 langes see 0,3% tasemele. Pärast seda on kasv veidi kiirenenud ja jõudnud 0,4%ni. Hiljutist kasvu võib selgitada Hispaanias toimuvate muutustega, eelkõige immigrandidest töötajate seadustamisega. Kui jätta Hispaania andmed kõrvale, oleks tööealise elanikkonna kasv ajavahemikul 2001–2005 keskmiselt 0,2%.

Lisaks eeltoodule on võrreldes 1980. aastate algusega mõnevõrra muutunud ka tööealise rahvastiku struktuur. Nimelt on parimas tööeas (25–54aastaste) inimeste osakaal veidi suurenenud. Sellised struktuurimuutused mõjutavad tööjõu kasvu positiivselt, suurendades tööjõus osalemise kogumäära. Nende muutustega saab õigupoolest põhjendada ka 4,5protsendipunktilisest tööjõus osalemise määra kasvust ligikaudu 14% ajavahemikul 1995–2005.

Kokkuvõttes tuleb öelda, et ajavahemikul 2001–2005 oli tööjõu kasv suhteliselt tempokas. Selline tõus tulenes osaliselt immigratsioonist, kuid ka tööjõus osalemise üldisest suurenemisest eelkõige nooremas ja vanemas vanuserühmas – see on tõenäoliselt seotud tööturureformidega. Olemasolevad andmed näitavad, et tööjõu hoogne kasv jätkus ka 2006. aasta esimesel poolel tänu tööjõus osalemise määra ja tööealise elanikkonna kasvutrendi püsimisele. Paraku on tulevikku vaadates oodata tööjõu kasvu alanemist, sest prognooside kohaselt tööealise elanikkonna kasv aeglustub. Seepärast tuleb tööturu arengut majanduspoliitiliste vahenditega toetada. Näiteks saab motiveerida vanemaid mehi pensionile minekut edasi lükkama või soodustada paindlike töölepingute sõlmimist, et noored ja parimas tööeas naised saaksid töötamise kõrvalt õppida ja pere luua.

² Vt V. Genre, R. Gómez-Salvador ja A. Lamo "European women: why do(n't) they work?", EKP teadustoimetis nr 454, märts 2005.

4.3. MAJANDUSTEGEVUSEGA SEOTUD VÄLJAVAATED

Euroala laiapõhjaline majanduskasv tugineb endiselt peamiselt sisenõudlusele, hoolimata sellest, et viimasel ajal on kasvutempo aasta algusega võrreldes pisut aeglustunud. Värskeimate andmete ja uuringunäitajate alusel peaks toodangu reaalkasv püsima jõuliselt potentsiaalilähedasel tasemel. Ehkki aastavahetuse paiku võivad kvartaalsed kasvumäärad mõnevõrra kõikuda, kajastades kaudsete maksude tõstmise mõju Saksamaal, jääb majanduskasvu väljavaade keskpikas perspektiivis ikkagi soodsaks. Edasine jõuline maailmamajanduse kasv edendab euroala ekspordi. Sisenõudluse kasv peaks jätkuma eeldatavalt küllaltki hoogsalt, sh investeringuid peaksid

toetama endiselt väga soodsad rahastamistingimused, ettevõtete bilansside ümberkujundamine, üha suurenevad sissetulekud ning ettevõtete paranev tõhusus. Järk-järgult peaks tugevnema ka tarbimise kasv kooskõlas reaalse kasutatava tulu arenguga, millele peaks kaasa aitama tööturu-tingimuste jätkuv paranemine. Sellest lähtudes peaks SKP reaalkasv jääma eurosüsteemi ekspertide poolt euroala kohta koostatava viimase makromajandusliku ettevaate kohaselt 2007. aastal vahemikku 1,7–2,7% ning 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Ettevaateperioodil ohustavad majanduskasvu soodsat väljavaadet riskid, mis on seotud peamiselt naftahinna võimaliku tõusuga, proteksionismisurve suurenemisega – eelkõige kaubanduskõneluste Doha vooru peatamise tõttu – ning üleilmsest tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

5. EELARVEPOLIITILINE ARENG

Euroopa Komisjoni 2006. aasta sügisprognosid annavad kinnitust, et üldjoontes on euroala eelarvetasakaal paranemas ning viiest praegu ülemäärase eelarvepuudujäägiga riigist kolm peaksid käesoleval aastal viima oma puudujäägi kontrollväärtusest (3% SKPst) allapoole või hoidma seda selle lähedal. Siiski on eelarveseisundi paranemine tingitud põhiliselt suuremast majanduskasvust ja erakorralistest tuludest. 2007. aasta prognooside kohaselt paraneb euroala eelarveseisund veelgi tänu mõne riigi ambitsioonikatele konsolideerimisprogrammidele. Enamikus tasakaalustamata eelarvega liikmesriikides täheldatakse uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu paktis kehtestatud nõuete taustal konsolideerimises siiski vajakajäämisi.

Tulevikku vaadates tuleb eelarvestrateegiatega koostamisel vältida liigset rahulolu seni saavutatuga, selle asemel tuleb kasutada soodsamat majanduskeskkonda eelarve konsolideerimise kiirendamiseks ning hoiduda erakorraliste tulude kulutamisest. Eelkõige peavad ülemäärase eelarvepuudujäägiga riigid võtma kõik vajalikud meetmed, et võimalikult kiiresti olukorda parandada, ning kohaldama rangelt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust. Praegustel “headel” aegadel peavad kõik riigid täitma stabiilse eelarvepositsiooni saavutamiseks õigeaegselt oma keskpikad eesmärgid. Samuti tuleb jätkata sotsiaalkindlustusreformi, et arvestada rahvastiku vananemisega seotud eelarvekulusid.

EELARVEPOLIITILINE ARENG 2006. AASTAL

Euroalal näib riikide rahanduse väljavaade järk-järgult paranevat. Euroopa Komisjoni poolt 2006. aasta novembris avaldatud sügisprognoside kohaselt oodatakse valitsussektori keskmiseks eelarvepuudujäägiks 2006. aastal 2,0% (vt tabelit 9), mis on madalam kui 2005. aasta 2,4% tase. Viiest senise ülemäärase eelarvepuudujäägiga riigist peaksid Saksamaa, Kreeka ja Prantsusmaa viima oma eelarvepuudujäägi prognooside järgi kontrollväärtusest (3% SKPst) allapoole või hoidma seda selle lähedal. Kahe riigi – Itaalia ja Portugali – puhul jääb eelarvepuudujääk üle 3%

Tabel 9. Eelarvepoliitiline areng euroalal

(protsent SKPst)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Euroopa Komisjoni majandusprognoos, sügis 2006						
a. Tulud kokku	45,1	45,1	44,8	45,1	45,2	45,2
b. Kulud kokku	47,7	48,2	47,6	47,6	47,2	46,7
<i>millest:</i>						
c. Intressikulud	3,5	3,3	3,1	2,9	2,9	2,9
d. Esmased kulud (b – c)	44,2	44,9	44,5	44,6	44,3	43,8
Eelarve tasakaal (a – b)	-2,5	-3,1	-2,8	-2,4	-2	-1,5
Eelarve esmane tasakaal (a – d)	0,9	0,2	0,3	0,5	0,9	1,4
Tsükliiliselt kohandatud eelarve tasakaal	-2,8	-2,7	-2,5	-1,9	-1,7	-1,2
Koguvõlg	68	69,2	69,7	70,6	69,4	68
Memokirje: reaalne SKP (aastane muutus protsentides)	0,9	0,8	2	1,4	2,6	2,1
2005.–2006. aasta uuendatud stabiilsusprogrammidel põhinevad euroala keskmised¹						
Eelarve tasakaal			-2,5	-2,5	-2,3	-1,8
Eelarve esmane tasakaal			.	0,6	0,7	1,2
Tsükliiliselt kohandatud eelarve tasakaal			-2,5	-2,1	-1,9	-1,4
Koguvõlg			70,1	71	70,8	69,6
Memokirje: reaalne SKP (aastane muutus protsentides)			.	1,4	2,1	2

Allikad: Euroopa Komisjon, 2005.–2006. aasta uuendatud stabiilsusprogrammid ja EKP arvutused.

Märkus. Andmed ei sisalda UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

Viimaste Euroopa Komisjoni andmete puhul on Sloveenia kõigi esitatud aastate puhul arvatud euroala hulka. Võrdlemisel tuleks seda asjaolu arvesse võtta.

¹ Andmed 2006. aasta mai seisuga.

SKPst. Teistest euroala riikidest püsib Luksemburgis ja Austrias eeldatavasti märkimisväärne tasakaalustamatus, samas kui Belgias, Hispaanias, Iirimaa, Hollandis ja Soomes oodatakse stabiilset eelarvepositsiooni.

Kui võrrelda Euroopa Komisjoni viimaseid prognoose 2005. aasta lõpu ja 2006. aasta esimese poole uuendatud stabiilsusprogramides kehtestatud eelarve-eesmärkidega, on näha mõningast paranemist umbes 0,3 protsendipunkti võrra SKPst. Seda on soodustanud oodatust paremad tulemused Saksamaal (kus puudujääk viiakse kontrollväärtusest allapoole aasta varem kui kavandatud) ning mitmes hea eelarvepositsiooniga riigis.

Komisjoni prognooside kohaselt on valitusssektori võlakooormus esimest korda pärast 2002. aastat langenud, jäädes 2006. aastal pisut allapoole kui 70% SKPst. See omakorda kajastab võlakooormuse vähenemist enamikus riikides. Suurima erandi moodustavad Itaalia (kõige suurema võlakooormusega riik) ja Portugal.

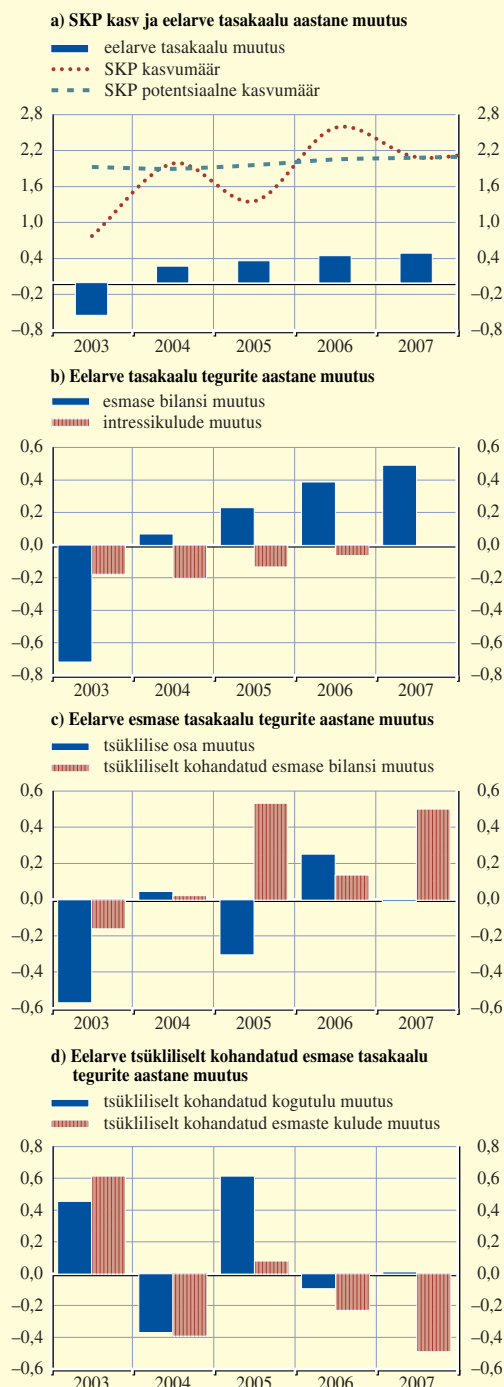
2006. AASTA EELARVE ARENGUT MÕJUTAVAD TEGURID

Eelarveseisund on paranenud peamiselt tänu kiirele majanduskasvule, mida on pärast eelmise aasta kevadet euroala keskmise osas 0,5 protsendipunkti võrra ülespoole korrigeeritud, ning vähemal määral tänu eelarve konsolideerimisele. Seoses potentsiaalsest kiirema hinnangulise reaalse majanduskasvuga oodatakse, et majandustsükkel avaldab eelarvetasakaalule positiivset mõju ning et ka tsükliliselt kohandatud esmane tasakaal paraneb veidi (vt joonist 46). See on kooskõlas asjaoluga, et paranev eelarvetasakaal on valdavalt tingitud suuremast esmasest ülejäägist, samas kui kahanevad intressimaksud mängivad palju väiksemat rolli.

Ülalkirjeldatud muutused näitavad suuri erinevusi riikide lõikes. Tunduvalt tasakaalustamata eelarvega riikidest eeldatakse Kreeka ja Portugali puhul, et tsükliliselt kohandatud tasakaal

Joonis 46. Euroala eelarve arengu tegurid

(protsendipunkti SKPst; protsentuaalsed muutused)

Allikad: Euroopa Komisjon (2006. aasta sügise majandusprognoos) ja EKP arvutused. Märkus. Sloveenia on käesolevas prognoosis kõigi esitatud aastate puhul euroala hulka arvatud.

paraneb märkimisväärselt. Saksamaa ja Prantsusmaa puhul oodatakse mõningast edasiliikumist. Seevastu Itaalias (keda mõjutab ka Euroopa Kohtu hiljutise otsuse negatiivne mõju eelarvele), Luksemburgis ja Austrias halveneb tsükliliselt kohandatud eelarvetasakaal suuremal või vähemal määral.

Eelarvekohandused hõlmavad mõningast kulude kärpimist. Lisaks on positiivset mõju avaldanud erakorralised tulud, mis on suuremad kui otseselt soodsast majanduskeskkonnast ja konsolideerimismeetmetest võiks tuleneda. Maksutulude tõusutendents võib olla tingitud mitmest tegurist, sealhulgas ettevõtete suuremast kasumist, eratarbimise taastumisest, aktsiaturgude headest tulemustest ning mõningates riikides ka kerkinud eluasemehindadest. Need tegurid suurendavad sissetuleku ja vara pealt tasutavaid makse, sealhulgas ettevõtte volatiilset tulumaksu, kuid nende täpset mõju erakorralistele tuludele on raske hinnata.

RIIKIDE RAHANDUSALASED VÄLJAVAATED 2007. AASTAKS

Euroopa Komisjoni 2007. aasta prognoosid näitavad euroala keskmise eelarvepuudujäägi edasist alanemist 1,5%le SKPst. Et eelduste kohaselt on majandustsüklil eelarvetasakaalule üldiselt neutraalne mõju ning intressimaksud jäävad prognooside kohaselt stabiilseks, väljendab prognoositud nominaalne eelarveseisundi paranemine täies ulatuses euroala jaoks keskmiselt 0,5 protsendipunkti suurust struktuurset konsolideerimist. Konsolideerimist kiirendab plaanikohane kulude kärpimine ja maksude tõstmine mõnes riigis. Kui võtta arvesse teiste riikide maksukärpeid ja kahanevat tulubaasi, jääb üldine maksumäär eeldatavasti siiski senisele tasemele. Keskmine võla suhe SKPsse kahaneb 68%ni ja selle põhjuseks on eelkõige esmase ülejäägi suurenemine.

Euroala riikide eelarvete konsolideerimise keskmine koondnäitaja kajastab suures ulatuses kohandamise meetmeid Saksamaal (jätkuva kulutuste piiramise ja kaudsete maksude tõstmise tulemusel) ning Itaalias (seletatav 2007. aasta eelarvekavas sisalduvate konsolideerimismeetmetega ja ka eelnimetatud kohtuotsusega seotud ajutiste mõjude raugemisega). Ülemäärase eelarvepuudujäägiga riikidest on vaid Portugalil 2007. aasta eelarvepuudujääk palju kõrgem kui kontrollväärtus (3% SKPst), samas kui Itaalia puudujääk jääb prognooside kohaselt sellest piirmäärast napilt allapoole.

EUROALA RIIKIDE RAHANDUSE ARENGU HINNANG

Rõõmustava edusammuna hakkavad euroala eelarvepuudujäägi koondnäitajad paranema ning prognooside kohaselt saavutavad kõik riigid peale ühe 2007. aasta lõpuks 3% lisest kontrollväärtusest madalama eelarvepuudujäägi. Sellest hoolimata jääb eelarve struktuurne konsolideerimine üldiselt tagasihoidlikuks ja valmistab mõnel juhul isegi pettumust. Suuremad kohandamisprogrammid 2006.–2007. aastaks on olemas vaid mõnes üksikus riigis. Näib, et enamik tasakaalustamata eelarvega riikidest ei kasuta soodsamat makromajanduslikku keskkonda piisavalt ära selleks, et suurendada riigi rahanduse stabiilsust ning täita täielikult uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu paktiga võetud kohustusi, mis hõlmavad õigel ajal keskpikkade eesmärkide saavutamist.

Praegune olukord avaliku sektori rahanduses ja selle tugevdamisel vajaks põhjalikku analüüsi. Programmid vastavad nõutavatele struktuurse konsolideerimise vajadustele erineval määral. Lisaks sellele võidakse kohandamise meetmeid ettevaadetes üle hinnata – isegi nii palju, et plaanitud areng hõlmab lisaks püsivamatele mõjudele ka ajutisi erakorralisi tulusid. Samuti tuleb märkida, et konsolideerimismeetmete hindamist takistab mõnevõrra tõik, et need haaravad endasse mitmeid ajutisi meetmeid ja ebamäärase suurusega ühekordset mõju.

Kui minna täpsemaks ja pidada silmas eelkõige praeguse ülemäärase eelarvepuudujäägiga riike, täidab Saksamaa 2006. ja 2007. aastal vähemalt 1 protsendipunkti suuruse kumuleeritud struktuurse kohanduse nõude, nagu on soovitanud ECOFINi nõukogu oma ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses. Nõue täidetakse tänu eelarve konservatiivsele täitmisele ja 2006. aasta erakorralistele tuludele, samuti 2007. aasta usaldusväärsetele konsolideerimismeetmetele. Kreekas kahaneb eelarvepuudujääk 2006. aastal eelduste kohaselt alla 3% SKPst – selle taga on nii püsivad kui ka ühekordsed meetmed. Samas nähakse 2007. aasta struktuurses konsolideerimises puudujääke. Lisaks heidavad eelarveseisundile ja selle väljavaadetele varju puudujäägi ja võlakoorumuse arengu püsivad vastuolud ning statistilise aruandluse probleemid. Prantsusmaa puhul on nominaalse tasakaalu paranemine ebatõenäoline, sest 2006. aastal kompenseerivad suured tulud ajutiste meetmete raugevat mõju ning struktuurne konsolideerimine jääb 2007. aastal alla 0,5% SKPst. Itaalia puhul hinnatakse struktuurset konsolideerimist 2006. ja 2007. aastal piisavaks, et viia eelarvepuudujääk 2007. aastal allapoole 3% SKPst kooskõlas riigi poolt endale võetud kohustustega. Prognooside kohaselt võib kogu kohandamine jääda siiski pisut allapoole nõukogu soovitatud miinimummäärast (1,6% SKPst) ning 2006. aastal saavutatakse kohandustest vähem kui pool. Portugali puhul jääb praeguse poliitika juures saavutamata eelarvepuudujäägi viimine kontrollväärtusest allapoole 2008. aastaks, mille nõukogu on kehtestanud Portugali ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtjaks.

Tasakaalustamata eelarvega, kuid ilma ülemäärase puudujäägita riikide seas on struktuurse konsolideerimise kontrollmäär (0,5% SKPst) järgimine väga piiratud. Riigid, kus tasakaalustamata eelarvet ei esine, säilitavad prognooside kohaselt sama seisundi, ehkki mõnel juhul on oodata eelarvepoliitika teatavat lõdvenemist.

EELARVEPOLIITIKA STRATEEGIA

Seoses eelarve väljavaadete paranemisega enamikus riikides tuleb eelarvestrateegiate koostamisel hoiduda liigsest rahulolust seni saavutatuga ning keskenduda konsolideerimismeetmete tugevdamisele. Lähiaja majanduskeskkonna soodne väljavaade tuleb täielikult ära kasutada, et saavutada võimalikult kiiresti hea eelarvepositsioon ning vähendada tempokalt võlakoorumust; arvestades seejuures ka eesootavaid eelarvepoliitika jätkusuutlikkust mõjutavaid demograafilisi probleeme (vt taustinfot 8). Et Euroopa Liidu eelarvepoliitilise raamistiku usaldusväärsus kasvaks, on tähtis, et uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu paktis võetud kohustusi täidetakse täielikult kõikides riikides. Need seisukohad tuleks kaasata eelarvepoliitika strateegiasse, mis on riikide stabiilsusprogrammide peatse ajakohastamise aluseks.

Varasemad kogemused kinnitavad, et eelarvepoliitiliselt tõusuteel olevate riikide puhul on peamiseks ohuks loorberitele puhkama jäämine. Nagu juhtus EMU algusaastatel, võib paranev eelarvetasakaal ja erakorralised tulud majandustõusu ajal ahvatleda valitsusi kehtestama kompenseerimata maksukärpeid ja/või leevendama kulutuste piiramist. Kui suurem kasv ja erakorralised tulud osutuvad ajutiseks, tooks selline käitumine kaasa eelarvepositsiooni kiire halvenemise. Tulemuseks olev riigi rahanduse haavatavus võib hiljem kaasa tuua vajaduse karmistada eelarvepoliitikat nn halbadel aegadel, mis omakorda tingiks tsüklilisuse võimendumise. Kui turvavaru allpool ülemäärase eelarvepuudujäägi kontrollväärtust on liiga väike, võib see raskendada ka stabiilsuse ja majanduskasvu pakti rakendamist.

Et vältida mineviku vigade kordamist, peaksid kõik liikmesriigid hoiduma tsüklilisust suurendavast eelarvepoliitika lõdvendamisest. Tugeva eelarvepositsiooni saavutanud liikmesriigid peaksid seda hoidma või püüdma seda edasi konsolideerida. Üksikutel juhtudel – kui eelarvepo-

sitsioon on juba ülejäägis, kuid majandusnõudlus on intensiivne – võib konservatiivsem eelarvepositsioon aidata vähendada ülekuumenemise ohtu.

Tasakaalustamata eelarvega, kuid ülemäärase eelarvepuudujäägita liikmesriigid peaksid kiirendama konsolideerimismeetmeid ning saavutama oma keskpikad eesmärgid varem kui eelmistes stabiilsusprogrammide versioonides kavandatud. Selleks tuleb järgida vähemalt 0,5%se kohandamise määra, mis on kehtestatud uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu paktis.

Riigid, mille eelarvepuudujääk ületab kontrollväärtust (3% SKPst), peavad võtma kõik vajalikud meetmed, et olukorda võimalikult kiiresti parandada, ning järgima täpselt nõukogu soovitusi. Eelarve väljavaadete paranemine suurendab võimalust tühistada lähiajal mitmes riigis ülemäärast puudujääki käsitlevad otsused. Seoses sellega on oluline, et ülemäärast puudujääki korrigeeritaks jätkusuutlikult püsivate ja usaldusväärsete konsolideerimismeetmete abil. Seejärel tuleb riikidel hakata järjekindlalt edasi liikuma keskpikkade eesmärkide poole, et luua eelarvepuudujäägi piirmäära järjekordse ületamise ennetamiseks mõningane manööverdamisruum. Et vältida tasakaalustamata eelarveid ja neid korrigeerida, on endiselt olulised kvaliteetsed arvandmed ja täpne statistiline aruandlus. Riikides, kus prognoosid viitavad kohustuste täitmist ohustavatele riskidele, tuleb teha suuremaid jõupingutusi, et saavutada eesmärgid ning ennetada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses kohaldatavaid lisameetmeid.

Taustinfo 8

EUROALA EELARVEPOLIITIKA PIKAAJALINE JÄTKUSUUTLIKKUS

Euroopa Komisjon avaldas hiljuti oma esimese jätkusuutlikkuse aruande.¹ Aruandes antakse avaliku sektori rahanduse jätkusuutlikkusele hinnang, mis tugineb uutele ühistelevetele vananemisega seotud kulude², praeguse eelarveseisundi ja mitme lisateguri kohta, mis võivad avaliku sektori rahandust tulevikus mõjutada. Jätkusuutlikkust hinnatakse korrapäraselt riikide stabiilsus- ja lähenemisprogrammide iga-aastase kontrolli käigus; lisaks hakkab Euroopa Komisjon pärast uute vananemisega seotud ettevaadete valmimist regulaarselt avaldama põhjalikke aruandeid.

Euroopa Komisjoni jätkusuutlikkuse hinnang põhineb kahel peamisel kvantitatiivsel näitajal (nn erinevused jätkusuutlikust tasemest, edaspidi: jätkusuutlikkuse lõhed), milles võetakse arvesse valitsuse jooksvat eelarvepuudujääki, võlga ning ajavahemikul 2005–2050 prognoositavaid muutusi vananemisega seotud pensioni-, tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse kulutustes (vt tabelit). Niinimetatud S1 näitaja väljendab seda, kui palju oleks vaja suurendada maksustavat tulu või vähendada valitsussektori kulusid, et rahastada elanikkonna vananemise kulusid ning saavutada 2050. aastaks valitsussektori võlg 60% SKPst. Niinimetatud S2 näitaja on pisut ambitsioonikam ja väljendab seda, mil määral on vaja maksustatavat tulu suurendada või kulusid kärpida, et elanikkonna vananemise kulusid oleks võimalik rahastada ning et kunagi kaugemas tulevikus saaks tasuda kõik valitsussektori võlad (tehniliselt näitab S2 näitaja seda, milliseid eelarveseisundi parandusi on vaja selleks, et võrdsustada tulevase esmase tasakaalu nüüdisväärtus koguvõla jäägiga). Aruandes tutvustatakse ka tundlikkusanalüüsi, mille kohaselt võivad eeldatava eluea pikenemine või nõudlus tervishoiu järele jätkusuutlikkuse lõhet veelgi suurendada.

¹ Euroopa Komisjoni aruanne „The long-term sustainability of public finances in the European Union” (2006).

² Majanduspoliitika komitee ja Euroopa Komisjoni aruanne „Vananemise mõju riiklikele kulutustele” (2006).

Lisaks neile kvantitatiivsetele näitajatele võtab komisjon arvesse suurt hulka muid nn kvalitatiivseid näitajaid, et koostada kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide üldine riskiliigitus vastavalt sellele, kas jätkusuutlikkuse risk on väike, keskmine või suur. Eelkõige pööratakse tähelepanu võla praegusele tasemele, struktuurireformide mõjule, ettevaadete usaldusväärsusele, jätkusuutlikkuse näitajate stabiilsusele tundlikkusanalüüside suhtes ning senise maksumuutuse tasemele (sest kõrge tase võib piirata riikide suutlikkust tulla tulevikus toime uute eelarvepoliitikaliste probleemidega). Samuti käsitletakse pensionite piisavusega seotud riske, sest mitteküllaldased pensionireservid võivad põhjustada edaspidi eelarveriske. Üldiselt oleks võimalik arvesse võtta ka valitsussektori tingimuslikke kohustusi (mis tulenevad nt valitsuse antud tagatistest, mida võidakse nõuda), kuid küllaldaste andmete puudumise tõttu ei võeta neid praegu arvesse.

Aruandes leitakse, et enamikus euroala riikides on jätkusuutlikkuse riskid mõõdukad või suured ning selleks, et tulla toime valitsussektori suure võlaga ja rahvastiku vananemisest tulenevate eelarvekuludega, on vaja märkimisväärset konsolideerimist. Euroalal tervikuna tuleb jätkusuutlikkuse tagamiseks eelarveseisundit pidevalt parandada (maksutõusu või kulutuste vähendamise kaudu), kuni taset on tõstetud 3,5% võrra SKPst. Suuremas osas euroala riikidest ei piisa 2005.–2006. aasta stabiilsusprogrammides märgitud eelarvepuudujäägiga seotud eesmärkide saavutamiseks. See rõhutab enamiku euroala riikide puhul vajadust järgida rangelt kolmesuunalist strateegiat, mis hõlmab võla vähendamist, tööhõive ja tootlikkuse suurendamist ning pensioni- ja tervishoiusüsteemi reformimist, nagu on öeldud Lissaboni strateegias.

Jätkusuutlikkuse lõhed

(protsendina SKPst)

Riik	Vananemisega seotud kulude muutus	Jätkusuutlikkuse lõhe S1 ¹	Jätkusuutlikkuse lõhe S2 ²	Riskiliigitus
Belgia	6,6	0,4	1,8	keskmine
Saksamaa	4	3,5	4,4	keskmine
Kreeka ³	1,4	3,2	3	suur
Hispaania	8,9	0,2	3,2	keskmine
Prantsusmaa	3,2	3,2	4	keskmine
Iirimaa	7,8	-0,8	2,9	keskmine
Itaalia	2,3	3,4	3,1	keskmine
Luksemburg	8,4	4,6	9,5	keskmine
Holland	5,2	-0,2	1,3	väike
Austria	1,1	0,1	0,3	väike
Portugal	9,7	7,9	10,5	suur
Soome	5	-3,3	-0,9	väike
euroala	4,4	2,3	3,5	

Allikad: Euroopa Komisjoni aruanne „The long-term sustainability of public finances in the European Union” (2006).

¹ S1 näitajal põhinev jätkusuutlikkuse lõhe on erinevus 2050. aastaks 60%lise võlakoores saavutamiseks vajaliku SKP osakaaluna väljendatud püsiva maksumäära ning kehtiva maksumäära ja SKP suhte vahel.

² S2 näitajal põhinev jätkusuutlikkuse lõhe on erinevus SKP osakaaluna väljendatud püsiva maksumäära (mis võrdsustab tulevase esmase tasakaalu nüüdisväärtuse koguvõla jäägiga) ning kehtiva maksumäära ja SKP suhte vahel.

³ Kreeka puhul pensioniga seotud ettevaated puuduvad ning see põhjustab vananemisega seotud kulutuste kasvu märkimisväärset alahindamist selles riigis. Eelmiste arvutuste kohaselt oli nende kulutuste kasv ligikaudu 10% SKPst.

6. EUROSÜSTEEMI EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

Eurosüsteemi eksperdid on kuni 24. novembrini 2006 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Reaalse SKP keskmine aastakasv peaks ulatuma 2006. aastal 2,5–2,9%ni, 2007. aastal 1,7–2,7%ni ning jääma 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2006. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2007. aastal 1,5–2,5% ning jääb 2008. aastal vahemikku 1,3–2,5%.

Taustinfo 9

TEHNILISED EELDUSED

Eurosüsteemi ekspertide ettevaade põhineb mitmetel intressimäärasid, vahetuskursse, naftahinda ja eelarvepoliitikat käsitlevatel eeldustel.

Tehnilised eeldused intressimäärade kohta ning naftahinna ja muude toorainete (v.a energia) hinna kohta põhinevad turgude ootustel. Kolme kuu EURIBORina mõõdetavate lühiajaliste intressimäärade puhul tuginevad turgude ootused forvardtehingute kurssidele 2006. aasta 14. novembri seisuga, andes läbilõike tulukõvera hetkeseisust. Nende eelduste kohaselt peaksid lühiajalised intressimäärad tõusma keskmiselt 3,1%lt 2006. aastal keskmiselt 4,0%ni 2007. aastal ja langema 2008. aastal mõnevõrra, ulatudes keskmiselt 3,8%ni. 2006. aasta 14. novembri seisuga peaks turgude ootuste kohaselt riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal püsima nii 2006., 2007. kui ka 2008. aastal samal tasemel. 14. novembril lõppenud kahe nädalase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 65,5 USD 2006. aastal, 64,6 USD 2007. aastal ja 67,2 USD 2008. aastal. Muude toorainete (v.a energia) hinnad peaksid USA dollarites ulatuma 2006. aastal 28,8%ni, 2007. aastal 15,2%ni ja jääma 2008. aastal 3,7% tasemele.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatu 14. novembrile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurss püsima tasemel 1,28 ning euro efektiivne vahetuskurss peaks olema 2005. aasta keskmisest 1,6% kõrgem.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

RAHVUSVAHELINE KESKKOND

Euroala väliskeskond peaks ettevaateperioodil jääma soodsaks. Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis peaks SKP reaalkasv mõnevõrra aeglustuma, arenevas Aasias aga olema ettevaate kohaselt jätkuvalt kiire. SKP reaalkasvu Aasias toetab tugevalt sisenõudlus. Enamikus suurtes majandusriikides peaks kasv püsima dünaamiline. 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühinenud riikides jätkub ettevaate kohaselt kiire majanduskasv.

¹ Ettevaate koostamisel osalesid nii EKP kui ka euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid. See kuulub materjalide hulka, mida EKP nõukogu kasutab kaks korda aastas majandusarengu ning hinnastabiilsusega seotud riskide hindamiseks. Lisateavet ettevaate koostamisel kasutatavate menetluste ja meetodite kohta saab 2001. aasta juunis koostatud EKP juhendist „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele.

Kokkuvõttes peaks reaalse SKP aastakasv väljaspool euroala olema 2006. aastal keskmiselt 5,3% ning 2007. ja 2008. aastal ligikaudu 4,8%. Euroalaväliste eksporditurgude kasvutempo ulatub ettevaate kohaselt 10,2%ni 2006. aastal, 7,1%ni 2007. aastal ja 6,7%ni 2008. aastal.

SKP REAALKASVU ETTEVAADE

Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKP reaalkasv 2006. aasta teises kvartalis eelmise kvartaliga võrreldes 1,0% ja kolmandas kvartalis 0,5%. SKP kvartalikasv peaks ettevaateperioodil püsima 0,5% tasemel või veidi kõrgemal, välja arvatud 2007. aasta esimeses kvartalis, mil kasvu pärsib tõenäoliselt mõnevõrra kaudsete maksude märkimisväärne tõus.

Sellest lähtudes peaks SKP keskmine aastane reaalkasv ulatuma ettevaate kohaselt 2,5–2,9%ni 2006. aastal, 1,7–2,7%ni 2007. aastal ja jääma 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Eeldatavalt tugeva välisnõudluse püüdes peaks majandustegevust ettevaateperioodil jätkuvalt toetama ekspordi kasv. Hoolimata 2007. aasta alguses kavandatava kaudsete maksude tõusu ajutisest mõjust peaks euroala sisenõudlus suurenema üldjoontes stabiilselt.

Tabel 10. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1,2}

	2005	2006	2007	2008
ÜTHI	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5	1,3–2,5
Reaalne SKP	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7	1,8–2,8
Eratarbimine	1,4	1,8–2,2	1,3–2,3	1,2–2,8
Valitsussektori tarbimine	1,3	1,4–2,6	0,5–1,5	0,8–1,8
Kapitali kogumahutus põhivarasse	2,7	4,4–5,4	2,5–5,5	1,8–5,0
Eksport (kaubad ja teenused)	4,6	6,6–9,4	4,2–7,4	4,2–7,4
Import (kaubad ja teenused)	5,5	6,7–9,3	3,9–7,3	4,0–7,4

¹ Kõigi muutujate ja ajavahemike kohta esitatud väärtusvahemikud põhinevad euroala keskpankade eelmiste perioodide ettevaadete ja tegelike tulemuste vaheliste erinevuste absoluutväärtuste keskmisel. Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

² Ettevaade hõlmab 2007. aasta hinnangutes euroala kohta ka Sloveeniat. Sloveenia osakaal euroala 2005. aasta SKPs oli 0,3%. Protsentides väljendatud muutused 2007. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Sloveenia on kaasatud juba 2006. aastal.

SKPsse kuuluvate euroala kulukomponentide osas leitakse, et eratarbimine suureneb 2006. aastal keskmiselt 1,8–2,2%, 2007. aastal 1,3–2,3% ja 2008. aastal 1,2–2,8%. 2006. aasta lõpus peaks tarbimise kasv olema suhteliselt kiire, kuid 2007. aastal jääb see kaudsete maksude eeldatava tõusu tulemusel tõenäoliselt tagasihoidlikumaks. Kodumajapidamiste kasutatavat tulu toetavad ettevaate kohaselt tööturutingimuste paranemine ja mõningal määral mittetõise tulu suurenemine ettevõtete kasumi kiire kasvu taustal. Säästumäär peaks ettevaateperioodil püsima üldjoontes stabiilsena.

Põhivarainvesteeringute keskmine aastane kasvumäär on ettevaate kohaselt 2006. aastal 4,4–5,4%, 2007. aastal 2,5–5,5% ja 2008. aastal 1,8–5,0%. Ettevõtlusinvesteeringuid peaksid toetama suur välisnõudlus, soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete tulu suurenemine. Erasisikute investeeringud elamuehitusse peaksid ettevaateperioodil mõõdukalt elavnema.

Koguekspordi (k.a euroalasisene kaubandus) keskmine aastane muutus peaks 2006. aastal olema 6,6–9,4% ning jääma 2007. ja 2008. aastal vahemikku 4,2–7,4%. Euroalaväliste eksporditurgude osakaal peaks suurema üleilmse konkurentsi ja hindade konkurentsivõime vähenemise järeilmõju tõttu veidi kahanema. Koguimpordi keskmine aastane kasvumäär peaks jääma vas-

tava ekspordinäitajaga võrreldes veidi madalamale. Netoeksporti mõju peaks püsima ettevaateperioodil üldjoontes neutraalne.

Tööhõive peaks 2006. aasta soodsa majandusarengu toel ettevaateperioodil stabiilselt kasvama. Tööjõupakkumine tõenäoliselt suureneb, sest uute töökohtade loomise väljavaated on paranenud ja mitme euroala riigi tööturul on läbi viidud struktuurireforme. Töötuse määr peaks ettevaateperioodil veelgi vähenema.

HINNA- JA KULUETTEVAATED

ÜTHI keskmine kogukasv on 2006. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2007. aastal 1,5–2,5% ja 2008. aastal 1,3–2,5%. Kõrgemate energia ja tooraine (v.a nafta) hindade viimastel aastatel täheldatud märkimisväärne mõju muude hindade arengule peaks naftahinna hiljutise languse ja üksnes tagasihoidliku naftafutuuride hindade tõusu tõttu ettevaateperioodil vähenema. Samas põhinevad hinnaettevaated ootusel, et palgakasv jääb mõõdukaks ja kiireneb vaid ettevaateperioodi lõpus mõnevõrra. Töövõljalikuse kasv peaks püsima üldjoontes stabiilsena, viidates tööjõu erikulude aeglasele kasvutempole ettevaateperioodil. 2007. aastal mõjutavad ÜTHI-inflatsiooni eelkõige kõrgemad kaudsed maksud (muutes euroala ÜTHI-inflatsiooni kokku 0,5 protsendipunkti võrra). Seevastu 2008. aastal ei peaks kaudsed maksud praeguse ettevaate kohaselt inflatsiooni mõjutama. Lisaks põhinevad ÜTHI ettevaated ootusel, et kasumimarginaalid suurenevad stabiilselt ja impordist (v.a tooraine) tulenev hinnasurve jääb madalaks.

VÕRDLU 2006. AASTA SEPTEMBRI ETTEVAATEGA

Värskeimatele andmetele ja oodatust madalamatele energiahindadele tuginedes prognoositakse 2006. aasta septembri kuubülletäänis avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes 2006. ja 2007. aastaks mõnevõrra kiiremat SKP reaalkasvu. Ka ÜTHI-inflatsioon jääb madalamate energiahindade eeldusel ettevaate kohaselt 2006. ja 2007. aastal oodatust aeglasemaks.

Tabel 11. Võrdlus 2006. aasta septembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2005	2006	2007
Reaalne SKP – september 2006	1,5	2,2–2,8	1,6–2,6
Reaalne SKP – detsember 2006	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7
ÜTHI – september 2006	2,2	2,3–2,5	1,9–2,9
ÜTHI – detsember 2006	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5

Taustinfo 10

TEISTE INSTITUTSIOONIDE PROGNOOSID

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja eraettevõtted on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta. Kuna kõnealused prognoosid koostati erineval ajal ning on seetõttu osaliselt vananenud, siis ei saa neid omavahel ega ka eurosüsteemi ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. Lisaks kasutatakse eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas naftahinda käsitlevate eelduste väljatöötamisel erinevaid, kohati määratlemata meetodeid.

Teiste institutsioonide kättesaadavate prognooside kohaselt ulatub euroala SKP aastakasv 2006. aastal 2,4–2,6%ni, 2007. aastal 1,9–2,2%ni ja 2008. aastal 2,0–2,3%ni. Keskmine aastane ÜTHI-inflatsioonimäär on 2006. aastal 2,2–2,3%, 2007. aastal 1,9–2,4% ja jääb 2008. aastal 1,8–2,1% piiresse. Ehkki Rahvusvaheline Valuutafond prognoosib 2006. aastaks eurosüsteemiga võrreldes mõnevõrra aeglasemat SKP kasvu, jäävad kõigi ülejäänud institutsioonide prognoosid eurosüsteemi prognoosiga samale tasemele.

Euroala SKP reaalkasvu ja ÜTHI-inflatsioonimäära prognooside võrdlus

(keskmine aastane muutus protsentides)

	Avaldamiskuupäev	SKP kasv			ÜTHI-inflatsioon		
		2006	2007	2008	2006	2007	2008
Euroopa Komisjon	nov 2006	2,6	2,1	2,2	2,2	2,1	1,9
RVF	sept 2006	2,4	2,0	2,0	2,3	2,4	2,1
OECD	nov 2006	2,6	2,2	2,3	2,2	1,9	1,8
Consensus Economics Forecasts	nov 2006	2,6	1,9	–	2,2	2,1	–
Survey of Professional Forecasters	nov 2006	2,6	2,0	2,0	2,2	2,1	1,9

Allikad: Euroopa Komisjoni Economic Forecasts (sügis 2006); RVFi World Economic Outlook (september 2006); OECD Economic Outlook nr 80 (esialgne versioon), Consensus Economics Forecasts ja EKP Survey of Professional Forecasters. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmeid, kuid Euroopa Komisjoni ja RVFi prognoosides on need tööpäevade arvu järgi korrigeerimata. Muude organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas andmed on tööpäevade arvu järgi korrigeeritud või mitte.

7. VAHETUSKURSI JA MAKSEBILANSI ARENG

7.1. VAHETUSKURSID

Pärast juunist augustini kestnud üldist stabiilsusperioodi hakkas euro nominaalne efektiivne vahetuskurss järgnenud kolme kuu jooksul tugevnema. Euro kallines peaaegu kõigi maailma põhivaluutade suhtes, kuid seda arengusuunda tasakaalustas osaliselt euro nõrgenemine suuremate uute liikmesriikide vääringute suhtes.

USA DOLLAR / EURO

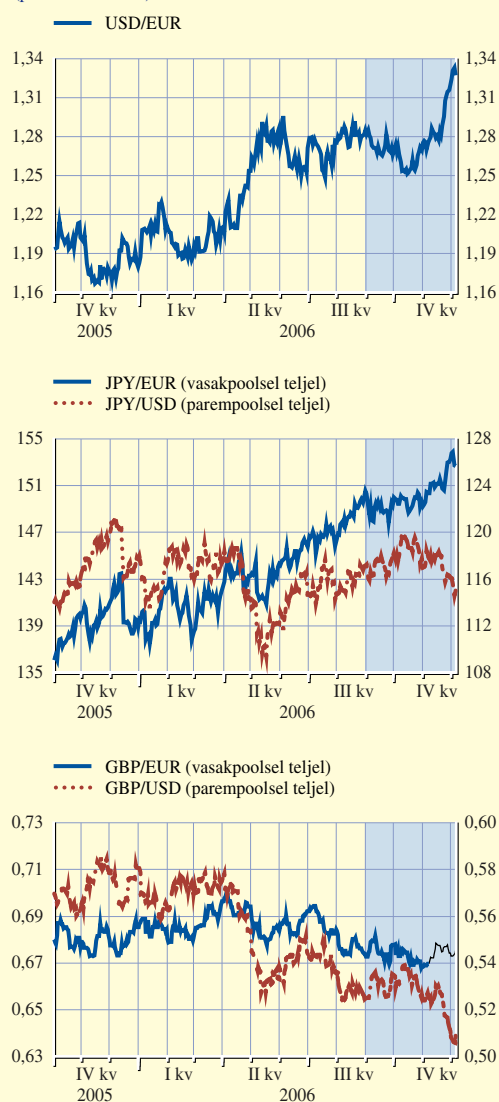
Pärast järsku kallinemist aasta esimesel poolel ja suhteliselt stabiilset suveperioodi jätkas euro 2006. aasta novembrile eelnenud kolme kuu jooksul kallinemist USA dollari suhtes. Samal ajavahemikul nõrgenes USA dollar ka kõigi teiste põhivaluutade suhtes (vt varjutatud ala joonisel 47). Euro kallinemine hoogustus novembris, saavutades 2005. aasta märtsi lõpu taseme. USA majandusaktiivsuse aeglustumisele viitavad tõendid ja euroala jõulist majanduskasvu kinnitavad uudised näivad olevat mõjutanud turuootusi nende kahe majanduspiirkonna väljavaadete suhtes ning on seetõttu USA dollarit nõrgendanud. Selline turuootustes euro kasuks toimunud muutus kajastus ka valuuta tuletistehingute hindades. 6. detsembril oli euro kurss USA dollari suhtes 1,33, s.o 3,5% kõrgem kui augusti lõpus ning 6,9% kõrgem kui 2005. aasta keskmine tase (vt joonist 47).

JAAPANI JEEN / EURO

2006. aasta esimese kaheksa kuu jooksul kalines euro peaaegu pidevalt Jaapani jeeni suhtes. Oktoobris püsis euro septembri tippasemest üldjoontes pisut madalamal ja jätkas novembris tõusu. Tõendid Jaapani suure majandusaktiivsuse kohta, mida toetas 2006. aasta kolmanda kvartali oodatust kiirem SKP kasv, ei avaldanud Jaapani vääringule positiivset mõju. Lisaks ei viidanud valuutaoptsioonide hinnad novembrile eelnenud kolme kuu jooksul mitte jeeni võimalikule tugevnemisele euro suhtes, vaid euro ja jeeni vahetuskursi lühiajalisele stabiilsusele. 6. detsembril oli euro kurss Jaapani jeeni suhtes 153, s.o 1,4% kõrgem kui augusti lõpus ning 11,5% kõrgem kui 2005. aasta keskmine tase (vt joonist 47).

Joonis 47. Vahetuskursside liikumine

(päevased andmed)

Allikas: EKP.
Märkus. Varjutatud alad viitavad ajavahemikule 31. augustist 2006 kuni 6. detsembrini 2006.

Joonis 48. Vahetuskursside liikumine ERM2s

(päevased andmed; keskkursi hälve protsendipunktides)

Allikas: EKP.
Märkus. Euro keskkursi positiivne või negatiivne hälve viitab sellele, et vääring on vastavalt kõikumisvahemiku nõrgemal või tugevamal poolel. Taani krooni puhul on kõikumisvahemik $\pm 2,25\%$; kõikide teiste vääringute puhul kohaldatakse standardset kõikumisvahemikku $\pm 15\%$. Varjutatud alad viitavad ajavahemikule 31. augustist 2006 kuni 6. detsembrini 2006.

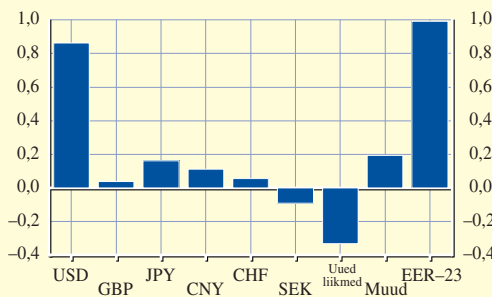
Joonis 49. Euro efektiivne vahetuskurs ja selle osad¹

(päevased andmed)

Efektiivse vahetuskursi muutuste komponendid²

31. august – 6. detsember 2006
(protsendipunktides)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ülespoole liikumine tähendab euro kallinemist euroala kõige olulisemate kaubanduspartnerite ja kõigi euroalaväliste ELi liikmesriikide vääringute suhtes. Varjutatud alad viitavad ajavahemikele 31.augustist 2006 kuni 6.detsembrini 2006.

² EER-23 muutuste osakaalu näidatakse eraldi euroala kuue peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes. Kategooria „Uued liikmed“ osutab ELiga 1. mail 2004 ühinenud kümne uue liikmesriigi vääringute koondosale. Kategooria „Muud“ osutab EER-23 indeksis euroala ülejäänud seitsme kaubanduspartneri koondosale. Muutuste arvutamisel kasutatakse vastavaid väliskaubanduse osatähtsuse kaalusid indeksis EER-23.

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE VÄÄRINGUD

Alates 2006. aasta augusti lõpust on enamik ERM2s osalevaid vääringuid püsinud stabiilsed ning nendega jätkati kauplemist nende keskkursside tasemel või lähedal (vt varjutatud ala joonisel 48). Slovakkia kroon on pärast juulikuist lühikest langusperioodi tugevnenud peaaegu 6% ja 6. detsembril kaubeldi sellega 7,8% ERM2 keskkursist kõrgemal. Kui vaadelda teisi ELi liikmesriikide vääringuid, siis euro nõrgenes Rootsi krooni suhtes 2% ja tugevnes naelsterlingi suhtes – 6. detsembril oli naelsterlingi kurss euro suhtes 0,68, mis on augusti lõpu tasemest 1% kõrgem ning 0,5 protsendipunkti 2005. aasta keskmisest tasemest madalam. Alates augustist on euro kurss naelsterlingi suhtes mõnevõrra kõikunud. Esialgu kaldusid Ühendkuningriigi septembri- ja oktoobrikuisel positiivsed majandus- ja uuringuandmed toetama Suurbritannia vääringut. Oktoobrikuu oodatust madalamate inflatsiooninäitajate avalikustamine novembris võis siiski soodustada euro tugevnemist. 6. detsembril oli euro kurss naelsterlingi suhtes pisut kõrgem kui augusti lõpu tase. ELi suuremate uute liikmesriikide vääringutest nõrgenes euro Tšehhi krooni (ligikaudu 0,5 protsendipunkti), Poola zloti (3,2%) ja Ungari forint suhtes (7%).

MUUD VÄÄRINGUD

Augusti lõpust kuni 6. detsembrini kallines euro peaaegu kõigi teiste põhivaluutade suhtes. Hiina jüaani suhtes tugevnes see ligi 1,5%, Šveitsi frangi ja Norra krooni suhtes 1% ning Kanada dollari suhtes 7%.

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS

Arvestades neid euro kahepoolsete vahetuskursside muutusi, oli ühisraha nominaalne efektiivne vahetuskurss mõõdetuna euroala 23 olulise kaubanduspartneri vääringu suhtes 6. detsembril 1% kõrgem kui augusti lõpus ning peaaegu 3% kõrgem kui 2005. aasta keskmine tase (vt joonist 49). Kui vaadelda euroala hindade ja kulude rahvusvahelise konkurentsivõime näitajaid ja võtta aluseks nii tarbija- kui ka tootjahindade muutused, siis oli euro reaalse efektiivse vahetuskursi indeks 2006. aasta novembris 2005. aasta keskmisest tasemest pisut kõrgem (vt joonist 50).

7.2. MAKSEBILANSS

Kuni 2006. aasta kolmanda kvartalini näitavad maksebilansandmed nii kaupade impordi kui ka ekspordi jõulist kasvu. Ekspordi kasv näib peegeldavat välisnõudluse taastumist, samas kui impordi soodustas sisemaise nõudluse hoogne kasv ja impordi suur osakaal ekspordis. Võrrelduna aastataguse ülejäägiga oli euroala kumuleeritud jooksevkonto 12 kuu jooksul kuni 2006. aasta septembrini puudujäägis, moodustades umbes 0,3% SKPst; sellise languse põhjuseks oli eelkõige suurenev naftakaubanduse puudujääk. Finantskonto puhul oli kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute netoväljavool 12 kuu jooksul kuni 2006. aasta septembrini 18,2 miljardit eurot, kõrvutatuna mulluse 44 miljardi euro suuruse netosisseveooluga. Netoväljavoolu kasvu on tinginud peamiselt nihe võlakirjade netosisseveoolult netoväljavoolu suunas.

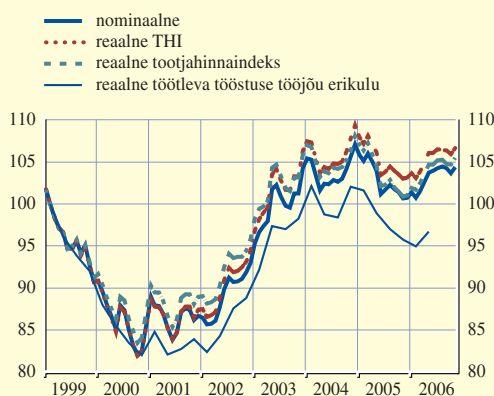
KAUBANDUS JA JOOKSEVKONTO

Pärast teise kvartali toimunud langust kasvas euroalaväline kaubandus 2006. aasta kolmandas kvartalis jõudsalt. Kolmandas kvartalis suurenes kaupade ja teenuste ekspordiväärtus eelmise kvartaliga võrreldes 2,4%, samas kui teise kvartali kasv oli 1,9%. Samas hoogustus järsult kaupade ja teenuste import – võrreldes teise kvartali 2,2%ga oli kasv kolmandas kvartalis 3,9% (vt tabelit 12 ja joonist 51).

Kasv oli kõige silmapaistvam kaubandusbilansi puhul. 2006. aasta kolmandas kvartalis suurenes kaupade eksport ja import vastavalt 3,5% ja 4,9%, millega saavutati taas aasta alguses täheldatud väga kõrged kasvumäärad (vt joonist 52). Samuti viitavad kolmanda kvartali kaubanduse esialgsed hinna- ja mahuandmed sellele, et jõuline kasv tulenes peamiselt kaubandusmahu muu-

Joonis 50. Euro nominaalsed ja reaalsed efektiivsed vahetuskursid¹

(kuised/kvartaalsed andmed; indeks: 1 kv 1999 = 100)

Allikas: EKP.

¹ EER-23 indeksi liikumine ülespoole näitab euro kallinemist. Kuiste andmete viimased vaatlused pärinevad 2006. aasta novembrist.

Reaalsele töötleva tööstuse tööjõu erikulule tugineva EER-23 viimane vaatlus pärineb 2006. aasta teisest kvartalist ja on osaliselt hinnanguline.

Tabel 12. Euroala maksebilansi peamised kirjed

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)								
			3 kuu libiseva keskmise tulemused, mis lõpevad				12 kuu kumuleeritud tulemused, mis lõpevad	
	2006 aug	2006 sept	2005 dets	2006 märts	2006 juuni	2006 sept	2005 sept	2006 sept
<i>mld EUR</i>								
Jooksevkonto	-3,9	-0,3	-4,7	-2,2	-0,7	-2,1	23,6	-28,8
Kaupade bilanss	-1,3	1,7	1,1	1,6	1,6	0,1	63,7	13,3
Eksport	115,9	121,1	105,9	111,1	113,6	117,5	1,189,90	1,344,30
Import	117,2	119,4	104,9	109,5	111,9	117,4	1,126,10	1,331,00
Teenuste bilanss	1,6	2,2	3,7	3,2	2,9	2,5	32	36,9
Eksport	35,2	35,2	34,9	35,2	35,5	35,2	386,7	422,3
Import	33,6	33	31,1	32	32,6	32,7	354,7	385,4
Tulude bilanss	1,8	2,7	-3	-1,8	-0,3	1,8	-8,2	-10,1
Jooksevülekannete bilanss	-6	-6,8	-6,4	-5,2	-5	-6,4	-63,9	-68,9
Finantskonto¹	-8,3	45,2	-14,1	21,9	17	16,4	74,6	123,6
Otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	-22,6	20,7	-28,7	-2,9	28,9	-3,4	44	-18,2
Otseinvesteeringud (netosumma)	-7,6	-19,9	-12,2	-10,5	-4	-12,3	-187,8	-117,1
Portfelliinvesteeringud (netosumma)	-15	40,5	-16,5	7,6	33	8,9	231,7	98,8
Omandiväärtpaberid	-12,2	20,4	1,5	8,1	18,2	15,9	196,6	131
Võlainstrumendid	-2,8	20,1	-17,9	-0,4	14,8	-7,1	35,1	-32,1
Võlakirjad	-8,6	13,5	-10,8	-3	22,1	-2,9	9,9	16
Rahaturinstrumendid	5,8	6,6	-7,1	2,6	-7,3	-4,2	25,2	-48,1
<i>Muutused protsentides eelmisel perioodil</i>								
Kaubad ja teenused								
Eksport	0,4	3,4	1,7	3,9	1,9	2,4	8,2	12,1
Import	2,6	1	2,3	4	2,2	3,9	12,5	15,9
Kaubad								
Eksport	0,4	4,4	1,5	4,9	2,2	3,5	8,1	13
Import	1,4	1,9	3,1	4,4	2,2	4,9	13,8	18,2
Teenused								
Eksport	0,3	0	2,4	0,9	0,9	-1	8,4	9,2
Import	6,8	-1,8	-0,3	2,7	1,9	0,3	8,5	8,7

Allikas: EKP.

Märkus. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

¹ Näitajad viitavad saldole (netosissevool). Positiivne (negatiivne) märk osutab netosissevoolule (-väljavoolule). Sesoonselt kohandamata.

tustest. Samal ajal oli teenustega kauplemine kolmandas kvartalis endiselt vaoshoitud – teenuste eksport vähenes 1,0% ja import suurenes 0,3% võrra.

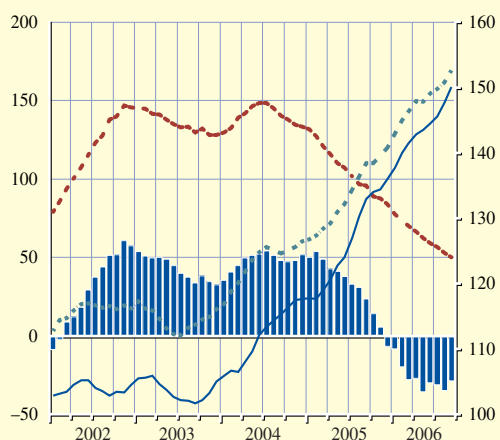
Kaupade ekspordi kasv näib olevat kooskõlas välisnõudluse suurenemisega kolmandas kvartalis. Tundub, et euroala ekspordi suurenemine selles kvartalis on tingitud eelkõige väga järsust septembrikuisest kasvust, mille põhjustas peamiselt Saksamaa eksport. Toodete lõikes kasv kolmandas kvartalis suurel määral vahekaupade eksport, samas kui geograafiline jaotus osutab elavnenud ekspordile Aasiasse (eriti Hiinasse), Šveitsi ja OPECi riikidesse. Vahekaupade ekspordi hoogne kasv võib osaliselt kajastada naftat eksportivate riikide kasvanud nõudlust seoses kõrgemast naftahinnast tuleneva suure akumuleerunud tuluga.

Imporditud kaupade väärtuse kiire kasv 2006. aasta kolmandas kvartalis näib osaliselt olevat tingitud euroalasisest nõudluse jätkuvast hoogustumisest. Importi on arvatavasti süvendanud ka euro kallinemise järelmõju alates 2006. aasta algusest. Lisaks on impordimahtu tõenäoliselt suurendanud ekspordi kasv. Andmed viitavad sellele, et impordi osakaal euroala ekspordis on

Joonis 51. Euroala jooksevkonto ja kaubandusbilanss

(mld EUR; kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

- jooksevkonto saldo (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- ..... kaubandusbilanss (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- - - kaupade ja teenuste eksport (3 kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)
- kaupade ja teenuste import (3 kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)

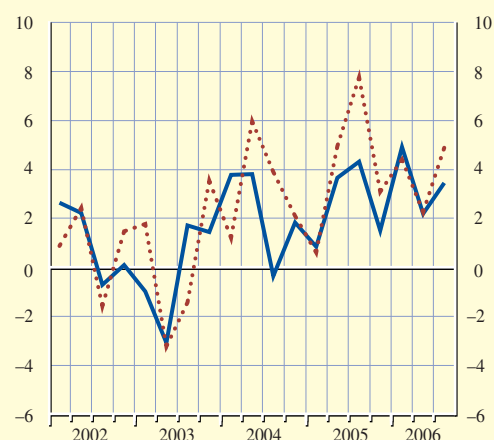

Allikas: EKP.

Joonis 52. Euroalaväline kaubandus

(kvartaalsed muutused protsentides)

- kaupade eksport
- ..... kaupade import

Allikas: EKP.
Märkus. Viimased näitajad puudutavad 2006. aasta septembrit.

märkimisväärne – seda näib kinnitavat joonis 52, mis osutab üldjoontes kaupade ekspordi ja impordi positiivsele korrelatsioonile. Kui vaadelda hindasid, siis võib impordi kasv kolmandas kvartalis olla põhjustatud impordihindadele avaldunud tõususurvest, mis tulenes nafta ja muude toorainete kõrgematest hindadest juulis ja augustis. Kui aga võtta arvesse naftahinna langust viimastel kuudel, võib see hinnasurve olla alanenud.

Pikemas perspektiivis oli 12 kuu kumuleeritud jooksevkonto puudujääk kuni 2006. aasta septembrini 28,8 miljardit eurot (umbes 0,3% SKPst), võrrelduna aastataguse 23,6 miljardi euro suuruse ülejäägiga. Nihe puudujäägi suunas tuleneb peaaegu täielikult kaubanduse ülejäägi vähenemisest 50,4 miljardi euro võrra, mille põhjuseks olid suuremad kulutused nafta- ja energiaimpordile. 2006. aasta augustis suurenes 12 kuu kumuleeritud naftakaubanduse puudujääk aasta arvestuses 46,2 miljardi euro võrra 179,9 miljardi euroni (rohkem kui 2% SKPst).

FINANTSKONTO

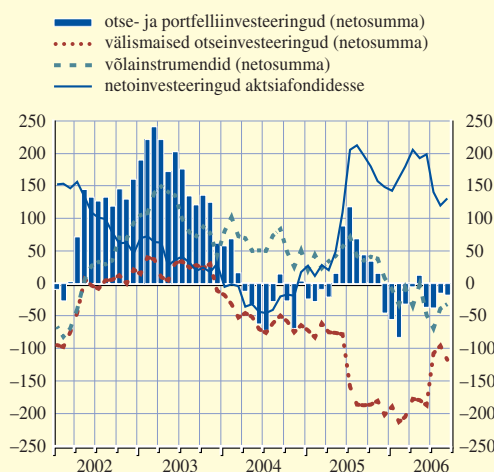
2006. aasta kolmandas kvartalis moodustas euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute netoväljavool 3,4 miljardit eurot. Selle taga on otseinvesteeringute 12,3 miljardi euro suurune netoväljavool ja portfelliinvesteeringute 8,9 miljardi euro suurune netosissevool. Portfelliinvesteeringute löikes tingis euroala omandiväärtpaberite suur netosoetamine mitteresidentide poolt omandiväärtpaberite netosissevoolu, mida osaliselt tasakaalustas võlainstrumentide netoväljavool.

2006. aasta septembrile eelnenud 12 kuu jook-sul oli kombineeritud otse- ja portfelliinves-teeringute netoväljavool 18,2 miljardit eurot, võrrelduna mulluse 44 miljardi euro suuruse netosissevooluga. Nihke netosissevoolult netoväljavoolu suunas on tinginud peamiselt portfelli võlainstrumentides toimunud struk-tuurimuutus, mille tõttu on aastatagune 35,1 miljardi euro suurune netosissevool muutunud 32,1 miljardi euro suuruseks netoväljavooluks. Samas jäi 12 kuu kumuleeritud otseinvesteeringute netoväljavool ja portfelliinvesteeringute netosissevool suhteliselt stabiilseks (kui jätta kõrvale 2005. aasta juuni erakordselt suure tehingu mõju)¹, ulatudes vastavalt 117,1 miljardi ja 131,0 miljardi euroni.

Võlakirjad ja ka rahaturuinstrumentid on alates 2005. aasta keskpaigast soodustanud võlainstrumentide netosissevoolu langustren-di. Languse peamiseks põhjuseks on olnud eu-roala võlaväärtpaberite väiksem netosoetamine mitteresidentide poolt. Selline käitumine on kooskõlas euroala võlakirjade suhteliselt madala kogutuluga võrreldes USA võlakirjadega samal ajavahemikul. Suur välisnõudlus euroala oman-diväärtpaberite järele ja samaaegne euroala ettevõtete tulususe kasv võivad osutada sellele, et välisinvestorid on osaliselt muutnud oma eelistusi euroalal tehtavate investeeringute suhtes ning otsustanud investeerida võlainstrumentide asemel hoopis aktsiakapitali.

Joonis 53. Euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringud

(mld EUR; kuised andmed; 12 kuu kumuleeritud vood)

Allikas: EKP.

¹ Selle tehingu mõju kohta saab lisateavet 2006. aasta oktoobri kuubülletäänist lk 47.

EUROALA STATISTIKA

SISUKORD¹

EUROALA ÜLEVAADE	
Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest	S5
I RAHAPOLIITIKA STATISTIKA	
1.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne	S6
1.2 EKP baasintressimäärad	S7
1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid	S8
1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus	S9
2 RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID	
2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss	S10
2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss	S11
2.3 Rahandusstatistika	S12
2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus	S14
2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus	S17
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaberite jaotus	S20
2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine	S21
2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa	S22
2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilanss	S24
2.10 Investeerimispoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeerimisfondide varad	S25
3 FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD	
3.1 Reaalsektorite peamised finantsvarad	S26
3.2 Reaalsektorite peamised kohustused	S27
3.3 Kindlustusettevõtete ja pensionifondide peamised finantsvarad ja -kohustused	S28
3.4 Aastane sääst, investeeritud ja rahastamine	S29
4 FINANTSTURUD	
4.1 Väärtpaberite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa	S30
4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa	S31
4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad	S33
4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	S35
4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes	S37
4.6 Rahaturu intressimäärad	S39
4.7 Riigivõlakirjade intressimäärad	S40
4.8 Aktsiaturgude indeksid	S41
5 HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD	
5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud	S42
5.2 Toodang ja nõudlus	S45
5.3 Tööturud	S49

¹ Täiendava teabe saamiseks võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.int. Pikemate perioodide kohta leiate andmed ka EKP kodulehelt (<http://www.ecb.int>).

6	RIIGI RAHANDUS	
6.1	Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak	S50
6.2	Valitsemissektori võlg	S51
6.3	Võla muutus	S52
6.4	Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak	S53
6.5	Kvartaalne võlg ja võla muutus	S54
7	VÄLISMAJANDUS	
7.1	Maksebilanss	S55
7.2	Maksebilansi rahaline esitus	S60
7.3	Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus	S61
7.4	Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)	S63
7.5	Kaubad	S65
8	VAHETUSKURSID	
8.1	Efektiivsed vahetuskursid	S67
8.2	Kahepoolsed vahetuskursid	S68
9	EUROALAVÄLINE ARENG	
9.1	Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides	S69
9.2	Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis	S70
	JOONISTE LOETELU	S72
	TEHNILISED MÄRKUSED	S73
	ÜLDMÄRKUSED	S77

Tabelites kasutatud tingmärgid

“_”	andmed puuduvad / andmed pole kohaldatavad
“.”	andmed pole veel saadaval
“...”	null või mittearvestatav
“miljard”	10 ⁹
(⁰)	tinglik

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

1. Rahanduspoliitika areng ja intressimäärad

	M1 ¹	M2 ¹	M3 ^{1,2}	M3 ^{1,2} 3 kuu liikuv keskmine (keskel)	Rahaloome- asutuste laenuid euroala residentidele, v.a rahaloomeasutus- tele ja valitsemis- sektorile ¹	Väärtpaberid, v.a kaupu ja mitte- finantsteenu- seid pakkuvate ettevõtete ja mitterahaloome- asutuste poolt eurodes emiteeri- tud aksiad ¹	3 kuu intres- simäär (EURI- BOR, protsenti aastas, perioodi keskmised)	10aastase täht- ajaga riigivõla- kirjade intressi- määr (protsenti aastas, perioodi keskmised)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	10,0	6,3	5,9	–	6,1	10,0	2,11	4,14
2005	10,4	7,9	7,4	–	8,1	12,7	2,18	3,44
2005 IV kv	10,9	8,5	7,8	–	9,0	14,8	2,34	3,42
2006 I kv	10,3	8,6	7,8	–	10,1	16,3	2,61	3,56
II kv	9,9	9,2	8,7	–	11,2	16,1	2,90	4,05
III kv	7,6	8,4	8,1	–	11,2	15,8	3,22	3,97
2006 juuni	9,3	9,1	8,5	8,3	11,0	15,1	2,99	4,07
juuli	7,4	8,2	7,8	8,1	11,1	15,9	3,10	4,10
aug	7,2	8,4	8,2	8,2	11,3	15,9	3,23	3,97
sept	7,2	8,4	8,5	8,4	11,4	16,4	3,34	3,84
okt	6,3	8,2	8,5	–	11,2	–	3,50	3,88
nov	–	–	–	–	–	–	3,60	3,80

2. Hinnad, toodang, nõudlus ja tööturud

	ÜTHI	Tööstustoodangu tootjahinnad	Tööjõukulu tunnis	Reaalne SKP	Tööstustoodang, v.a ehitus	Tootmisvõimsuse rakendusaste (protsentides)	Tööhõive	Tööpuudus (protsenti tööjõust)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	2,1	2,3	2,3	2,0	2,0	81,5	0,7	8,8
2005	2,2	4,1	2,2	1,4	1,2	81,2	0,8	8,6
2005 IV kv	2,3	4,4	2,0	1,8	2,1	81,5	0,7	8,5
2006 I kv	2,3	5,2	2,2	2,2	3,4	82,2	1,0	8,2
II kv	2,5	5,8	2,4	2,8	4,1	83,0	1,2	7,9
III kv	2,1	5,4	–	2,7	3,9	83,8	–	7,8
2006 juuni	2,5	5,8	–	–	4,8	–	–	7,8
juuli	2,4	6,0	–	–	3,4	83,6	–	7,8
aug	2,3	5,7	–	–	6,0	–	–	7,8
sept	1,7	4,6	–	–	2,9	–	–	7,8
okt	1,6	4,0	–	–	–	83,9	–	7,7
nov	1,8	–	–	–	–	–	–	–

3. Maksebilans, reservid ja vahetuskursid

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti)

	Maksebilans (netotehingud)				Reservid (perioodi lõpu positsioonid)	Euro efektiivne vahetuskurs: EER-23 ³ (indeks, 1999 I kv = 100)		USD/EUR vahetuskurs
	Jooksev- ja kapitalikontod	Kaubad	Otseinvesteeringud	Portfelli- investeeringud		Nominaalne	Reaalne (THD)	
2004	72,2	103,5	–64,2	68,2	281,0	103,8	105,8	1,2439
2005	3,7	48,2	–202,3	156,9	320,1	103,0	105,2	1,2441
2005 IV kv	–3,6	3,9	–36,5	–49,5	320,1	100,9	103,2	1,1884
2006 I kv	–10,8	–2,8	–31,5	22,9	327,1	101,2	103,5	1,2023
II kv	–6,6	6,3	–12,1	98,9	323,8	103,5	105,7	1,2582
III kv	1,5	6,2	–36,8	26,6	325,0	104,3	106,4	1,2743
2006 juuni	11,4	5,2	–15,9	60,5	323,8	103,9	106,1	1,2650
juuli	3,2	5,6	–9,4	1,0	330,1	104,3	106,5	1,2684
aug	–1,0	–2,8	–7,6	–15,0	326,4	104,4	106,5	1,2811
sept	–0,7	3,4	–19,9	40,5	325,0	104,2	106,4	1,2727
okt	–	–	–	–	325,5	103,7	105,9	1,2611
nov	–	–	–	–	–	104,4	106,7	1,2881

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat) ja Reuters.

Märkus. Täiendav teave andmete kohta on esitatud käesoleva osa järgmistes tabelites.

¹ Kuiste andmete aastane muutus protsentides viitab kuu lõpu seisule, kvartaalsete ja aasta andmete muutused viitavad perioodi aegrea keskmiste väärtuste aastasele muutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

² M3 ja selle osad ei sisalda euroalavälise riikide residentide rahaturufondide osakuid ja võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat.

³ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

I.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne (mln EUR)

1. Varad

	10. november 2006	17. november 2006	24. november 2006	1. detsember 2006
Kuld ja nõuded kullas	174 860	174 763	174 657	174 537
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	142 834	141 038	142 241	147 154
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	23 683	22 547	22 846	23 930
Nõuded euroalaväliste residentide vastu eurodes	11 218	10 913	11 462	10 814
Laenud euroala krediidiasutustele eurodes	423 008	424 001	441 532	428 175
Peamised refinantseerimisoperatsioonid	303 003	303 999	321 501	307 999
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	120 002	120 002	120 002	119 999
Tasanduspöördoperatsioonid	0	0	0	0
Struktuursed pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Laenamise püsivõimalus	0	0	23	177
Lisatagatise nõudega seotud laenud	3	0	6	0
Muud nõuded euroala krediidiasutuste vastu eurodes	9 060	10 083	9 353	9 833
Euroala residentide väärtpaberid eurodes	79 795	79 422	78 953	78 999
Valitsemissektori võlg eurodes	40 027	40 027	40 027	40 027
Muud varad	208 347	210 442	212 243	212 675
Varad kokku	1 112 832	1 113 236	1 133 314	1 126 144

2. Kohustused

	10. november 2006	17. november 2006	24. november 2006	1. detsember 2006
Ringluses olevad pangatähed	595 647	594 418	593 657	601 760
Kohustused euroala krediidiasutuste ees eurodes	172 666	175 640	170 843	184 044
Arvelduskontod (mis hõlmavad kohustusliku reservi süsteemi)	172 644	175 611	170 831	184 009
Hoiustamise püsivõimalus	19	29	12	32
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0
Tasanduspöördoperatsioonid	0	0	0	0
Lisatagatise nõudega seotud hoiused	3	0	0	3
Muud kohustused euroala krediidiasutuste ees eurodes	128	128	128	128
Väljastatud võlasertifikaadid	0	0	0	0
Kohustused muude euroala residentide ees eurodes	54 799	55 867	78 971	44 248
Kohustused euroalaväliste residentide ees eurodes	16 327	16 143	16 332	16 458
Kohustused euroala residentide ees välisvaluutas	101	118	104	83
Kohustused euroalaväliste residentide ees välisvaluutas	8 610	5 374	6 940	12 923
Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikute vastaskirje	5 701	5 701	5 701	5 701
Muud kohustused	70 551	71 542	72 331	72 491
Ümberhindluskontod	123 721	123 721	123 721	123 721
Kapital ja reservid	64 581	64 584	64 586	64 587
Kohustused kokku	1 112 832	1 113 236	1 133 314	1 126 144

Allikas: EKP.

1.2 EKP baasintressimäärad
(protsenti aastas, muutused protsendipunktides)

	Jõustunud alates ¹	Hoiustamise püsivõimalus		Põhilised refinantseerimisoperatsioonid			Laenamise püsivõimalus	
				Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid	Muutus		
		Tase	Muutus	Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär		Tase	Muutus
		1	2	3	4	5	6	7
1999	1. jaan	2,00	–	3,00	–	–	4,50	–
	4. ²	2,75	0,75	3,00	–	–	3,25	–1,25
	22.	2,00	–0,75	3,00	–	–	4,50	1,25
	9. aprill	1,50	–0,50	2,50	–	–0,50	3,50	–1,00
	5. nov	2,00	0,50	3,00	–	0,50	4,00	0,50
2000	4. veebr	2,25	0,25	3,25	–	0,25	4,25	0,25
	17. märts	2,50	0,25	3,50	–	0,25	4,50	0,25
	28. aprill	2,75	0,25	3,75	–	0,25	4,75	0,25
	9. juuni	3,25	0,50	4,25	–	0,50	5,25	0,50
	28. ³	3,25	–	–	4,25	–	5,25	–
	1. sept	3,50	0,25	–	4,50	0,25	5,50	0,25
	6. okt	3,75	0,25	–	4,75	0,25	5,75	0,25
2001	11. mai	3,50	–0,25	–	4,50	–0,25	5,50	–0,25
	31. aug	3,25	–0,25	–	4,25	–0,25	5,25	–0,25
	18. sept	2,75	–0,50	–	3,75	–0,50	4,75	–0,50
	9. nov	2,25	–0,50	–	3,25	–0,50	4,25	–0,50
2002	6. dets	1,75	–0,50	–	2,75	–0,50	3,75	–0,50
2003	7. märts	1,50	–0,25	–	2,50	–0,25	3,50	–0,25
	6. juuni	1,00	–0,50	–	2,00	–0,50	3,00	–0,50
2005	6. dets	1,25	0,25	–	2,25	0,25	3,25	0,25
2006	8. märts	1,50	0,25	–	2,50	0,25	3,50	0,25
	15. juuni	1,75	0,25	–	2,75	0,25	3,75	0,25
	9. aug	2,00	0,25	–	3,00	0,25	4,00	0,25
	11. okt	2,25	0,25	–	3,25	0,25	4,25	0,25
	13. dets	2,50	0,25	–	3,50	0,25	4,50	0,25

Allikas: EKP.

¹ Alates 1. jaanuarist 1999 kuni 9. märtsini 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kehtivad intressimäärade muutused alates esimesest operatsioonist pärast osutatud kuupäeva. 18. septembril 2001 toimunud muudatus jõustus samal päeval. Alates 10. märtsist 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele ning põhilistele refinantseerimisoperatsioonidele (muudatused jõustuvad EKP nõukogu intressiotsusele järgnenud esimesest refinantseerimisoperatsioonist), kui pole osutatud teisiti.

² 22. detsembril 1998 teatas EKP erandlikult kitsa (50 baaspunkti suuruse) intressimäärade kõikumisvahemiku kohaldamisest hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärade vahel ajavahemikul 4. kuni 21. jaanuar 1999 eesmärgiga lihtsustada turuosaliste jaoks üleminekut uuele rahasüsteemile.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 sooritatud operatsioonist hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega operatsiooni osapooled võivad pakkumisi esitada.

1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid^{1, 2} (mln EUR, aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid³

Arvelduspäev	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades
				Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴	Kaalutud keskmine intressimäär	
	1	2	3	4	5	6	7
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid							
2006 9. aug	359 131	353	318 000	3,00	3,05	3,06	6
15.	367 386	349	311 000	3,00	3,05	3,06	8
23.	376 014	388	317 500	3,00	3,05	3,06	7
30.	323 482	343	310 500	3,00	3,00	3,02	7
6. sept	350 124	346	307 000	3,00	3,04	3,05	7
13.	356 118	369	300 500	3,00	3,04	3,04	7
20.	346 764	394	311 000	3,00	3,03	3,04	7
27.	313 570	354	313 000	3,00	3,00	3,03	6
3. okt	342 164	342	312 000	3,00	3,02	3,04	8
11.	367 380	378	308 000	3,25	3,29	3,30	7
18.	378 950	398	318 500	3,25	3,29	3,30	7
25.	378 282	387	314 000	3,25	3,30	3,31	7
1. nov	382 135	366	307 000	3,25	3,31	3,32	7
8.	392 532	372	303 000	3,25	3,31	3,32	7
15.	403 488	368	304 000	3,25	3,31	3,32	7
22.	392 901	371	321 500	3,25	3,30	3,31	7
29.	385 957	343	308 000	3,25	3,30	3,31	7
6. dets	374 364	333	329 000	3,25	3,30	3,31	7
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid							
2005 22. dets ⁵	89 877	165	12 500	–	2,45	2,46	98
23. ⁵	45 003	127	17 500	–	2,44	2,45	97
2006 26. jaan	69 438	168	40 000	–	2,47	2,48	91
23. veebr	63 980	164	40 000	–	2,57	2,57	98
30. märts	56 708	170	40 000	–	2,73	2,75	91
27. aprill	63 596	188	40 000	–	2,76	2,78	91
1. juuni	59 771	161	40 000	–	2,87	2,88	91
29.	57 185	167	40 000	–	3,00	3,01	91
27. juuli	54 824	158	40 000	–	3,08	3,09	91
31. aug	51 079	148	40 000	–	3,20	3,21	91
28. sept	49 801	136	40 000	–	3,30	3,32	84
26. okt	62 854	159	40 000	–	3,48	3,50	98
30. nov	72 782	168	40 000	–	3,58	3,58	91

2. Muud pakkumisoperatsioonid

Arvelduspäev	Operatsiooni liik	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades
						Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005 12. juuli	Tähtajaliste hoiuste kogumine	9 605	11	9 605	2,00	–	–	–	1
9. aug	Tähtajaliste hoiuste kogumine	500	1	500	2,00	–	–	–	1
6. sept	Pöörde tehing	51 060	41	9 500	–	2,00	2,09	2,10	1
11. okt	Tähtajaliste hoiuste kogumine	23 995	22	8 500	2,00	–	–	–	1
5. dets	Tähtajaliste hoiuste kogumine	21 240	18	7 500	2,00	–	–	–	1
2006 17. jaan	Pöörde tehing	24 900	28	7 000	–	2,25	2,27	2,28	1
7. veebr	Pöörde tehing	28 260	28	6 500	–	2,25	2,31	2,32	1
7. märts	Tähtajaliste hoiuste kogumine	2 600	3	2 600	2,25	–	–	–	1
11. aprill	Pöörde tehing	47 545	29	26 000	–	2,50	2,55	2,58	1
9. mai	Tähtajaliste hoiuste kogumine	15 810	16	11 500	2,50	–	–	–	1
14. juuni	Tähtajaliste hoiuste kogumine	4 910	8	4 910	2,50	–	–	–	1
11. juuli	Tähtajaliste hoiuste kogumine	9 000	9	8 500	2,75	–	–	–	1
8. aug	Tähtajaliste hoiuste kogumine	19 860	21	18 000	2,75	–	–	–	1
5. sept	Tähtajaliste hoiuste kogumine	13 635	17	11 500	3,00	–	–	–	1
10. okt	Pöörde tehing	36 120	26	9 500	–	3,00	3,05	3,06	1

Allikas: EKP.

¹ Summad võivad osas 1.1 toodust pisut erineda jaotatud, kuid arveldamata tehingute tõttu.

² Alates 2002. aasta aprillist liigitatakse põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hulka kombineeritud pakkumisoperatsioonid, s.t ühenädalase tähtajaga operatsioonid, mida sooritatakse tavapakkumismenetlusena paralleelselt põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega. Enne praegust kuud sooritatud kombineeritud pakkumisoperatsioonide kohta leiate teavet tabeli 2 osast 1.3.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunist 2000 hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga pakkumismenetlustena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega osapooled võivad pakkumisi esitada.

⁴ Likviidsust suurendavates (vähendavates) operatsioonides viitab piirmäär madalaimale (kõrgeimale) määrale, millega pakkumisi aktsepteeritakse.

⁵ Pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni menetlusele tuginedes viidi läbi erakorraline operatsioon, sest väärpakkumine ei võimaldanud EKP-l eelmisel päeval oma pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone täielikus mahus sooritada.

1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus

(mld EUR; perioodi keskmised positsioonid päevas, kui pole viidatud teisiti; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaas

Reservibaas seisuga ¹	Kokku	Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 2% list reservimäära			Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 0% list reservimäära		
		Hoiused (üleõhoiused, hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga kuni 2 aastat)	Võlakirjad lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Hoiused (lepingulise tähtajaga üle 2 aasta ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga üle 2 aasta)	Repotehingud	Võlakirjad lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	
2004	12 415,9	6 593,7	458,1	1 565,2	913,7	2 885,3	
2005	14 040,7	7 409,5	499,2	1 753,5	1 174,9	3 203,6	
2006 I kv	14 500,2	7 604,7	550,2	1 825,1	1 241,5	3 278,8	
2006 aprill	14 649,5	7 740,4	563,8	1 833,0	1 231,5	3 280,7	
mai	14 769,0	7 765,7	583,5	1 843,6	1 264,4	3 311,7	
juuni	14 712,2	7 764,5	550,9	1 877,1	1 174,4	3 345,3	
juuli	14 797,1	7 787,3	553,4	1 891,9	1 192,2	3 372,4	
aug	14 850,7	7 760,2	576,3	1 906,6	1 234,7	3 372,8	
sept	15 261,0	8 064,9	584,0	1 931,6	1 269,7	3 410,8	

2. Reserve hoidmine

Hoidmisperioodi lõpp	Kohustusliku reservi nõue	Krediidasutuste arvelduskontod	Ülereservid	Puudujääk	Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär
	1	2	3	4	5
2004	137,9	138,5	0,6	0,0	2,05
2005	152,0	153,0	1,0	0,0	2,07
2006 I kv	157,7	158,3	0,6	0,0	2,31
II kv	162,6	163,3	0,7	0,0	2,57
2006 11. juuli	165,6	166,3	0,8	0,0	2,81
8. aug	166,5	167,1	0,6	0,0	2,80
5. sept	165,8	166,4	0,6	0,0	3,04
10. okt	166,3	167,0	0,7	0,0	3,03
7. nov	166,2	167,0	0,8	0,0	3,30
12. det	172,5				

3. Likviidsus

Hoidmisperioodi lõpp	Likviidsust lisavad tegurid							Likviidsust vähendavad tegurid			Krediidi- asutuste arveldus- kontod	Baas- raha
	Eurosüsteemi rahapoliitilised operatsioonid											
	Eurosüsteemi netovarad kullas ja välis- valuutas	Põhilised refinantsee- rimisoperat- sioonid	Pikemaajali- sed refinant- seerimis- operatsioonid	Laenamise püsi- võimalus	Muud likviidsust lisavad operat- sioonid	Hoius- tamise püsi- võimalus	Muud likviidsust vähend- avad operat- sioonid	Ringluses olevad pangatähed	Keskvalit- suse hoiused euro- süsteemis	Muud tegurid (netoväär- tuses)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	298,0	265,7	75,0	0,1	0,0	0,1	0,5	475,4	60,2	-36,0	138,5	614,1
2005	313,2	301,3	90,0	0,0	0,0	0,1	0,3	539,8	51,0	-39,6	153,0	692,9
2006 II kv	336,9	287,0	120,0	0,1	0,0	0,1	0,1	572,0	45,5	-37,0	163,3	735,4
2006 11. juuli	334,3	316,5	120,0	0,2	0,0	0,6	0,3	578,8	67,0	-42,1	166,3	745,7
8. aug	327,6	329,7	120,0	0,2	0,0	0,1	0,6	588,2	73,0	-51,5	167,1	755,4
5. sept	327,3	314,0	120,0	0,1	0,0	0,1	0,4	588,7	61,4	-55,6	166,4	755,2
10. okt	326,7	308,7	120,0	0,1	0,3	0,2	0,0	588,5	59,1	-59,1	167,0	755,7
7. nov	327,4	311,9	120,0	0,1	0,0	0,1	0,0	592,8	60,2	-60,6	167,0	759,8

Allikas: EKP.

¹ Perioodi lõpp.

2

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss (mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele				Euroala residentide poolt emiteeritud väärt-paberid, v.a aktsiad				Rahaturu-fondide osakud ¹	Euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurosüsteem														
2004	1 197,3	546,5	21,5	0,6	524,3	154,8	140,0	1,7	13,1	–	14,2	294,1	14,0	173,8
2005	1 404,9	635,5	20,7	0,6	614,2	185,7	165,6	2,1	18,1	–	14,8	337,0	14,7	217,2
2006 I kv	1 431,3	636,9	20,7	0,6	615,6	188,2	168,0	2,3	18,0	–	15,8	348,9	14,7	226,7
II kv	1 532,1	731,1	20,3	0,6	710,1	192,8	170,3	2,3	20,2	–	16,4	343,7	14,6	233,5
2006 juuli	1 554,2	741,4	20,3	0,6	720,4	197,9	173,6	2,1	22,1	–	16,4	352,6	14,8	231,2
aug	1 529,5	709,0	20,3	0,6	688,0	204,4	179,0	2,2	23,3	–	16,4	348,9	14,8	236,0
sept	1 521,6	694,2	20,3	0,6	673,2	206,5	179,9	2,2	24,4	–	16,5	348,5	14,8	241,1
okt ⁰	1 532,3	699,2	20,4	0,6	678,2	210,5	182,8	2,2	25,5	–	16,8	350,3	14,9	240,7
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi														
2004	21 355,4	12 825,3	811,9	7 555,6	4 457,8	3 188,1	1 299,9	465,5	1 422,7	72,6	945,5	2 943,4	159,6	1 220,9
2005	23 653,0	13 684,0	826,9	8 287,4	4 569,7	3 498,6	1 429,4	551,5	1 517,7	83,1	1 007,0	3 672,0	165,7	1 542,6
2006 I kv	24 358,8	14 024,0	816,3	8 551,5	4 656,3	3 584,9	1 440,5	573,5	1 570,9	83,6	1 092,3	3 850,2	166,3	1 557,6
II kv	24 722,0	14 323,9	809,3	8 784,3	4 730,3	3 588,0	1 402,8	600,0	1 585,3	86,6	1 104,9	3 872,9	167,9	1 577,8
2006 juuli	24 900,1	14 439,5	806,2	8 859,0	4 774,4	3 601,0	1 385,0	612,4	1 603,5	86,2	1 107,4	3 956,7	168,2	1 541,1
aug	24 926,0	14 447,8	800,9	8 874,1	4 772,8	3 585,2	1 362,2	609,4	1 613,6	89,4	1 111,2	3 961,3	168,4	1 562,7
sept	25 370,8	14 609,4	804,2	8 980,6	4 824,5	3 601,3	1 354,4	618,3	1 628,5	88,6	1 133,5	4 104,8	168,9	1 664,4
okt ⁰	25 604,1	14 688,0	806,2	9 038,4	4 843,4	3 615,7	1 340,8	633,7	1 641,2	93,8	1 151,9	4 223,3	169,6	1 661,8

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Euroala residentide hoiused				Rahaturufon-dide osakud ²	Emiteeritud võlakirjad ³	Kapital ja reservid	Välis-kohustused	Ülejäänud kohustused
			Kokku	Keskvalitus	Muu valitsemis-sektor / muud euroala residentid	Rahaloome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosüsteem											
2004	1 197,3	517,3	346,6	24,7	15,0	306,8	–	0,5	138,4	27,2	167,4
2005	1 404,9	582,7	385,4	24,4	14,5	346,5	–	0,1	202,9	27,6	206,2
2006 I kv	1 431,3	574,7	405,0	45,0	15,0	345,0	–	0,1	214,5	30,3	206,6
II kv	1 532,1	598,2	487,4	69,3	21,5	396,5	–	0,1	206,2	30,6	209,5
2006 juuli	1 554,2	607,7	490,1	64,7	19,3	406,1	–	0,1	214,0	31,0	211,3
aug	1 529,5	603,9	467,6	63,7	15,0	388,9	–	0,1	211,4	31,7	214,8
sept	1 521,6	607,7	448,3	55,2	16,1	377,0	–	0,1	211,6	33,8	220,0
okt ⁰	1 532,3	613,3	454,0	53,4	20,1	380,5	–	0,1	211,7	31,1	222,1
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi											
2004	21 355,4	–	11 487,5	137,7	6 640,9	4 709,0	677,4	3 496,9	1 203,1	2 815,0	1 675,6
2005	23 653,0	–	12 214,6	149,2	7 214,2	4 851,2	698,9	3 858,3	1 310,6	3 518,0	2 052,7
2006 I kv	24 358,8	–	12 419,6	148,1	7 322,0	4 949,5	686,7	3 991,5	1 368,7	3 733,7	2 158,7
II kv	24 722,0	–	12 708,7	138,1	7 512,7	5 057,9	703,1	4 060,7	1 376,2	3 701,4	2 171,9
2006 juuli	24 900,1	–	12 750,8	129,6	7 517,2	5 103,9	713,5	4 095,8	1 395,6	3 779,3	2 165,3
aug	24 926,0	–	12 723,6	121,1	7 521,6	5 080,8	721,8	4 125,9	1 400,8	3 793,8	2 160,0
sept	25 370,8	–	12 884,7	147,8	7 615,0	5 121,9	728,0	4 160,6	1 404,9	3 905,2	2 287,4
okt ⁰	25 604,1	–	12 911,7	138,5	7 638,1	5 135,1	730,3	4 212,5	1 414,6	4 007,9	2 327,1

Allikas: EKP.

¹ Euroala residentide poolt väljastatud summad. Euroalavälise residentide poolt väljastatud summad on kajastatud välisvarade all.

² Euroala residentide poolt hoitavad summad.

³ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss
(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Väärtpaberid, v.a residentide poolt emiteeritud aktsiad			Muude euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2004	15 723,6	8 389,6	833,4	7 556,3	1 907,1	1 439,9	467,2	669,9	3 237,4	173,6	1 345,9
2005	17 892,3	9 135,6	847,5	8 288,1	2 148,5	1 595,0	553,6	708,8	4 009,0	180,4	1 710,0
2006 I kv	18 475,4	9 389,1	837,0	8 552,1	2 184,2	1 608,4	575,8	780,1	4 199,2	181,0	1 741,8
II kv	18 738,2	9 614,6	829,6	8 785,0	2 175,4	1 573,1	602,3	782,3	4 216,6	182,5	1 766,8
2006 juuli	18 867,3	9 686,2	826,5	8 859,6	2 173,3	1 558,7	614,6	788,3	4 309,3	183,0	1 727,3
aug	18 882,8	9 696,0	821,2	8 874,7	2 152,7	1 541,2	611,5	786,9	4 310,1	183,2	1 753,9
sept	19 260,9	9 805,9	824,6	8 981,3	2 154,8	1 534,3	620,5	802,3	4 453,3	183,7	1 861,0
okt ⁽¹⁾	19 459,5	9 865,6	826,5	9 039,0	2 159,5	1 523,5	635,9	820,1	4 573,7	184,5	1 856,2
Tehingud											
2004	1 269,9	499,7	-6,7	506,4	92,1	58,1	33,9	36,5	437,7	2,7	201,3
2005	1 606,3	711,2	12,8	698,4	154,9	75,3	79,6	48,5	448,2	1,4	242,1
2006 I kv	597,9	240,5	-10,4	250,8	54,4	28,6	25,8	65,0	206,5	-0,2	31,7
II kv	367,0	235,5	-7,2	242,7	13,3	-15,6	28,9	9,6	86,1	1,5	21,0
2006 juuli	114,8	72,5	-3,8	76,3	-4,8	-16,6	11,7	1,7	84,2	0,3	-38,9
aug	20,6	12,4	-5,3	17,7	-22,4	-21,7	-0,7	-4,9	8,1	0,2	27,1
sept	361,1	115,4	6,1	109,3	-1,1	-9,9	8,9	18,0	123,8	0,7	104,2
okt ⁽¹⁾	185,3	61,5	2,7	58,8	5,4	-9,5	14,9	8,6	114,5	0,8	-5,5

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskvalitsuse hoiused	Muu valitsemis-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturufondide osakud ¹	Emiteeritud võlakirjad ²	Kapital ja reservid	Väliskohustused	Ülejäänud kohustused	Rahaloomeasutuste vaheliste kohustuste ülejääk
Bilansiline jääk										
2004	15 723,6	468,4	162,4	6 655,9	604,9	2 061,7	1 051,6	2 842,2	1 842,9	33,6
2005	17 892,3	532,8	173,6	7 228,8	615,8	2 322,6	1 200,6	3 545,6	2 258,9	13,7
2006 I kv	18 475,4	532,3	193,1	7 337,0	603,1	2 402,7	1 255,2	3 764,0	2 365,3	22,6
II kv	18 738,2	553,7	207,4	7 534,2	616,5	2 455,3	1 243,5	3 732,0	2 381,4	14,0
2006 juuli	18 867,3	562,7	194,3	7 536,5	627,3	2 470,2	1 274,0	3 810,3	2 376,6	15,3
aug	18 882,8	559,0	184,8	7 536,6	632,4	2 489,1	1 271,6	3 825,5	2 374,7	9,0
sept	19 260,9	563,2	203,0	7 631,1	639,4	2 507,8	1 268,8	3 939,0	2 507,4	1,2
okt ⁽¹⁾	19 459,5	567,1	191,9	7 658,1	636,4	2 545,9	1 277,7	4 039,1	2 549,2	-5,9
Tehingud										
2004	1 269,9	70,5	6,1	377,4	22,3	197,2	49,6	276,9	232,1	37,8
2005	1 606,3	64,4	10,8	498,1	-3,0	213,5	88,2	448,0	337,1	-50,8
2006 I kv	597,9	-0,5	19,6	103,0	9,0	77,1	27,0	240,6	87,7	34,5
II kv	367,0	21,4	15,2	204,8	14,9	64,9	4,4	19,4	16,7	5,3
2006 juuli	114,8	9,0	-13,1	2,5	12,6	16,6	20,7	79,7	-14,2	1,1
aug	20,6	-3,7	-9,5	0,6	4,2	23,4	-5,0	20,3	-5,2	-4,7
sept	361,1	4,2	18,2	94,1	-3,8	15,4	1,0	108,2	134,4	-10,6
okt ⁽¹⁾	185,3	3,9	-11,1	27,1	0,2	37,7	-0,6	98,7	38,2	-8,8

Allikas: EKP.

¹ Euroala residentide poolt hoitavad summad.

² Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoivad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.3 Rahandusstatistika

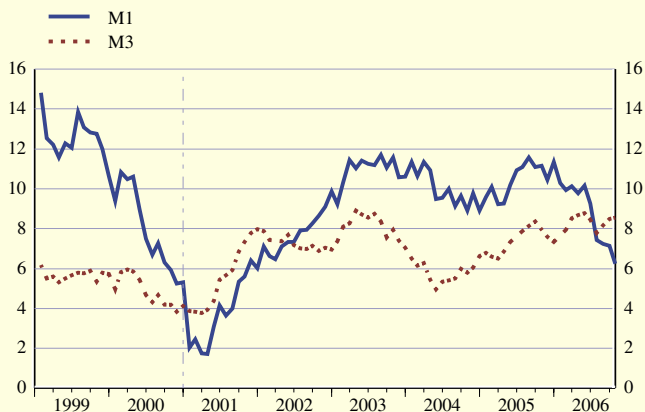
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Rahaagregaadid¹ ja vastaskirjed

	M2				M3	M3 3 kuu libisev keskmine (keskel)	Pikemaajalised finants- kohustused	Laenu- valitsemis- sektorile	Laenu- muudele euroala residentidele		Netovälis- varad ²
	M1	M2-M1	M2	M3-M2	Laenu-						
	1	2							3	4	
Bilansiline jääk											
2004	2 908,7	2 660,5	5 569,2	964,6	6 533,8	–	4 465,3	2 294,6	8 694,9	7 548,8	385,9
2005	3 423,4	2 650,6	6 074,0	993,7	7 067,6	–	5 005,8	2 468,0	9 555,1	8 281,4	455,8
2006 I kv	3 496,6	2 722,5	6 219,1	1 007,5	7 226,6	–	5 142,0	2 439,1	9 905,6	8 561,6	442,0
II kv	3 564,3	2 779,0	6 343,3	1 028,0	7 371,3	–	5 223,6	2 391,4	10 136,4	8 755,5	481,1
2006 juuli	3 545,9	2 804,8	6 350,6	1 036,3	7 386,9	–	5 282,3	2 378,7	10 247,4	8 836,0	500,9
aug	3 571,0	2 836,7	6 407,7	1 057,7	7 465,4	–	5 296,4	2 369,8	10 329,0	8 908,0	479,3
sept	3 592,1	2 882,1	6 474,1	1 087,9	7 562,1	–	5 316,1	2 368,7	10 440,5	8 997,7	503,1
okt ⁰	3 586,0	2 908,8	6 494,8	1 086,5	7 581,3	–	5 363,2	2 358,3	10 529,8	9 055,2	519,6
Tehingud											
2004	238,6	110,7	349,3	57,7	407,0	–	341,7	54,5	578,1	506,1	166,0
2005	338,6	138,8	477,5	6,5	483,9	–	396,8	92,6	830,0	699,4	1,9
2006 I kv	74,9	74,6	149,5	28,8	178,3	–	102,8	-13,6	334,5	267,0	-19,6
II kv	70,3	60,0	130,2	27,6	157,8	–	106,0	-28,0	250,1	203,7	56,4
2006 juuli	-18,4	25,9	7,4	11,4	18,9	–	49,2	-15,5	107,8	82,1	9,8
aug	25,0	32,5	57,5	20,9	78,4	–	15,9	-13,1	82,9	74,6	-19,3
sept	20,3	44,3	64,6	21,5	86,0	–	19,5	-1,4	116,8	92,5	9,7
okt ⁰	-6,1	26,9	20,8	1,5	22,3	–	37,4	-8,4	80,5	58,5	11,9
Kasvumäärad											
2004 dets	8,9	4,3	6,7	6,4	6,6	6,5	8,2	2,4	7,1	7,2	166,0
2005 dets	11,4	5,4	8,5	0,7	7,3	7,5	8,8	4,0	9,5	9,2	1,9
2006 märts	10,1	7,8	9,0	5,6	8,5	8,4	8,7	2,0	11,5	10,9	-8,5
juuni	9,3	8,8	9,1	4,9	8,5	8,3	8,0	0,1	11,5	11,0	-1,8
2006 juuli	7,4	9,2	8,2	5,3	7,8	8,1	8,7	-0,7	11,8	11,1	3,0
aug	7,2	9,8	8,4	7,1	8,2	8,2	8,4	-1,4	11,9	11,3	-11,1
sept	7,2	9,9	8,4	9,3	8,5	8,4	8,2	-1,5	12,2	11,4	24,8
okt ⁰	6,3	10,8	8,2	10,5	8,5	8,1	8,1	-2,4	12,0	11,2	46,6

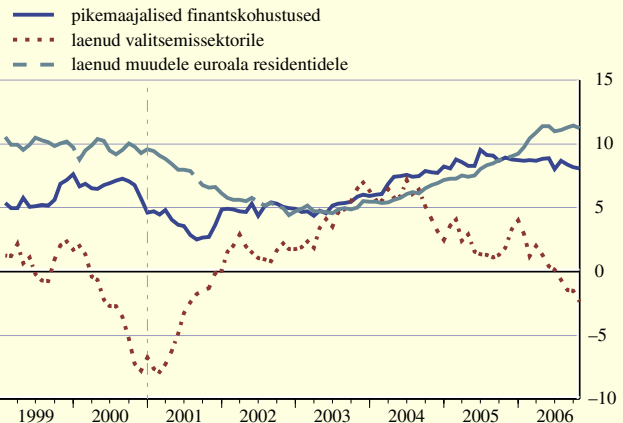
J1 Rahaagregaadid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J2 Vastaskirjed

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (postiasutus, riigikassa) rahalised kohustused euroala residentidest mitterahaloomeasutuste suhtes, v.a keskvalitsus (M1, M2, M3: vt sõnastikku).

² Kasvumäärade osas kajastatud väärtused on kõnealusel perioodil lõppenud 12 kuu jooksul sooritatud tehingute summad.

2.3 Rahandusstatistika

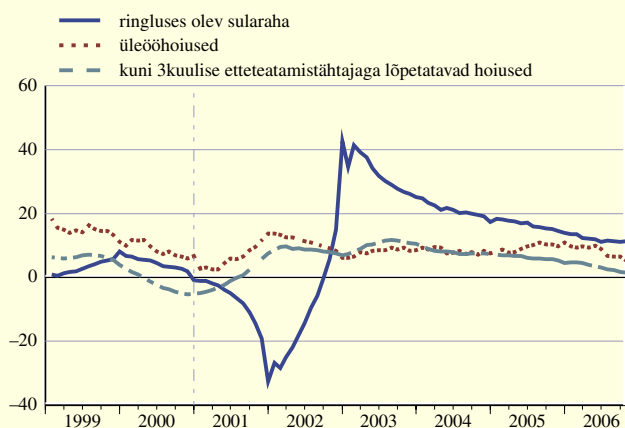
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Rahaagregaatide komponendid ja pikemaajalised finantskohustused

	Ringluses olev sularaha	Üleööhoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Kuni 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Repo-tehingud	Rahaturu-fondide osakud	Võlakirjad tähtajaga kuni 2 aastat	Võlakirjad tähtajaga üle 2 aasta	Üle 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	Kapital ja reservid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2004	456,4	2 452,3	1 024,5	1 636,0	242,3	620,0	102,3	1 964,8	90,2	1 359,5	1 050,8
2005	520,4	2 903,0	1 107,9	1 542,7	236,6	630,8	126,2	2 203,9	87,0	1 515,3	1 199,6
2006 I kv	535,5	2 961,1	1 159,3	1 563,3	240,9	603,5	163,1	2 240,0	88,4	1 559,7	1 253,8
2006 II kv	547,8	3 016,6	1 215,6	1 563,4	247,2	619,0	161,7	2 290,5	92,2	1 601,0	1 239,9
2006 juuli	552,3	2 993,6	1 242,1	1 562,7	252,5	623,3	160,5	2 304,6	93,8	1 611,5	1 272,4
2006 aug	558,7	3 012,3	1 270,0	1 566,7	255,3	624,0	178,4	2 313,5	95,7	1 617,2	1 270,0
2006 sept	563,4	3 028,6	1 314,4	1 567,6	269,6	641,1	177,2	2 328,4	97,7	1 626,4	1 263,6
2006 okt ⁽¹⁾	572,3	3 013,7	1 342,1	1 566,7	256,3	636,6	193,5	2 339,9	99,6	1 647,7	1 276,0
Tehingud											
2004	67,7	170,9	-2,2	112,9	24,5	21,9	11,3	185,9	-0,9	107,1	49,6
2005	64,0	274,7	69,3	69,5	-6,7	-3,2	16,4	199,2	-4,3	113,9	88,0
2006 I kv	15,2	59,8	53,8	20,8	4,3	-5,6	30,1	39,9	1,4	34,8	26,7
2006 II kv	12,2	58,0	59,6	0,3	7,1	17,0	3,5	58,0	3,8	42,1	2,2
2006 juuli	4,5	-22,9	26,6	-0,7	5,2	6,1	0,1	14,5	1,6	10,5	22,6
2006 aug	6,4	18,6	28,4	4,1	2,8	-0,2	18,3	13,1	1,9	5,8	-4,9
2006 sept	4,7	15,6	43,4	0,9	14,2	6,3	1,0	9,5	2,0	10,7	-2,7
2006 okt ⁽¹⁾	8,9	-14,9	27,8	-0,9	-13,3	-1,3	16,1	11,3	1,9	21,3	3,0
Kasvumäärad											
2004 dets	17,4	7,5	-0,2	7,4	11,3	3,7	12,3	10,3	-1,0	8,6	4,9
2005 dets	14,0	10,9	6,6	4,4	-2,8	-0,5	15,7	10,0	-4,7	8,3	8,1
2006 märts	12,4	9,8	12,7	4,4	3,8	-0,5	43,5	8,7	-3,2	9,1	9,1
2006 juuni	11,1	8,9	17,2	3,0	2,6	0,8	30,4	8,1	1,6	9,0	7,2
2006 juuli	11,5	6,7	18,9	2,5	4,7	0,7	29,8	8,6	4,1	9,2	8,6
2006 aug	11,4	6,5	20,9	2,2	5,2	0,8	42,3	8,2	7,1	9,3	7,8
2006 sept	11,0	6,5	21,5	1,8	12,3	1,2	43,6	8,1	10,7	9,4	6,5
2006 okt ⁽¹⁾	11,4	5,3	24,1	1,4	8,6	2,2	55,2	7,5	13,8	10,0	6,3

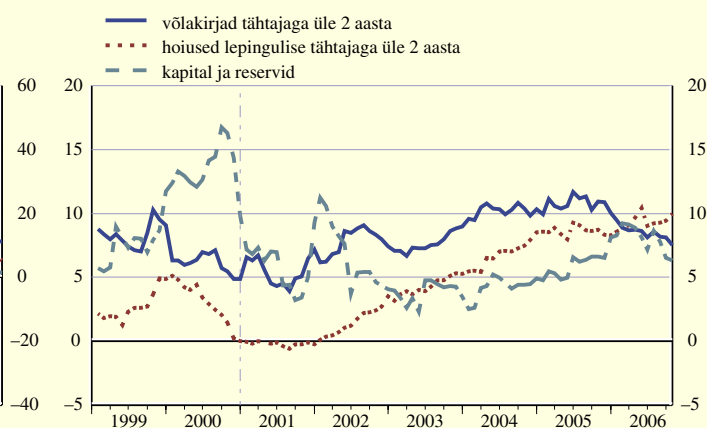
J3 Rahaagregaatide komponendid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J4 Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus¹

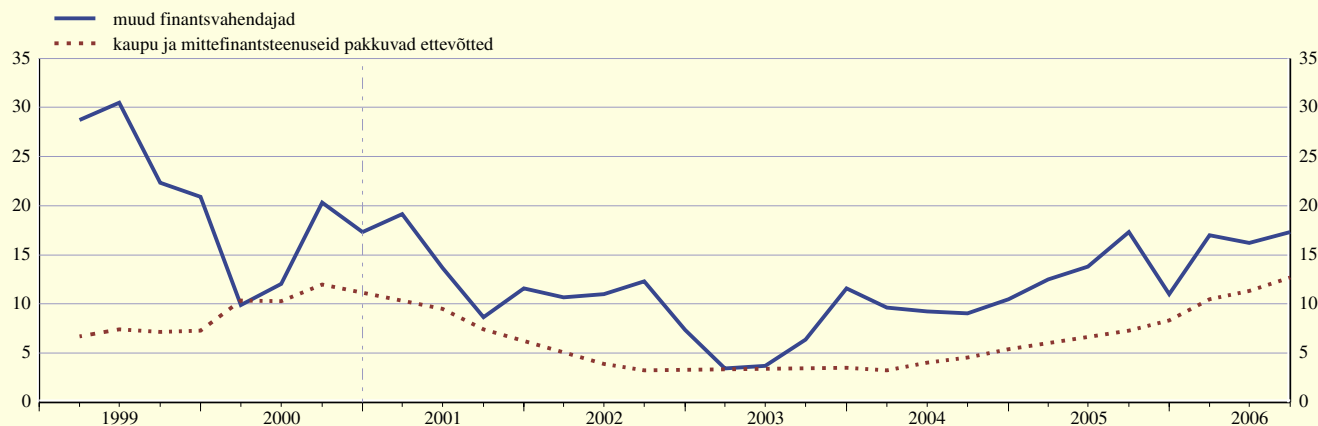
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Laenuid finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele²

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid		Muud finantsvahendajad ³		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			
	Kokku		Kokku		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	Kuni 1 aasta 2	3	Kuni 1 aasta 4	5	6	7	8
Bilansiline jääk								
2004	48,6	31,4	546,3	334,4	3 152,2	973,8	547,3	1 631,2
2005	64,6	41,6	620,4	370,2	3 409,1	1 037,7	594,0	1 777,3
2006 I kv	81,9	57,1	661,9	412,0	3 525,1	1 060,8	626,7	1 837,6
II kv	84,7	59,6	673,5	419,6	3 640,0	1 098,6	650,9	1 890,5
2006 juuli	90,1	64,4	667,0	407,8	3 685,4	1 110,9	668,0	1 906,6
aug	86,7	61,3	678,6	415,9	3 679,0	1 086,3	670,8	1 921,8
sept	89,5	63,4	700,5	437,7	3 730,0	1 108,2	682,6	1 939,2
okt ⁽⁴⁾	89,5	63,2	700,0	434,7	3 767,0	1 119,5	692,9	1 954,5
Tehingud								
2004	13,1	9,1	52,1	27,7	163,9	24,5	31,1	108,2
2005	15,0	9,8	60,8	29,2	262,7	56,8	54,3	151,6
2006 I kv	17,1	15,6	46,6	45,2	108,9	27,0	35,8	46,1
II kv	2,8	2,6	13,8	9,0	120,8	39,6	26,4	54,8
2006 juuli	5,5	4,9	-4,9	-9,6	44,0	12,5	16,2	15,3
aug	-3,4	-3,2	11,8	8,2	-4,9	-24,3	3,7	15,7
sept	2,8	2,1	23,3	21,6	51,1	21,8	11,8	17,5
okt ⁽⁴⁾	0,0	-0,3	-0,7	-3,1	37,6	11,3	10,5	15,8
Kasvumäärad								
2004 dets	36,9	41,5	10,5	9,1	5,4	2,6	6,0	7,0
2005 dets	30,6	31,2	11,0	8,7	8,3	5,8	9,9	9,3
2006 märts	40,3	44,1	17,0	16,8	10,5	7,7	14,9	10,6
juuni	32,5	36,3	16,2	16,7	11,3	8,0	17,4	11,4
2006 juuli	41,2	49,4	15,6	16,5	11,8	9,2	18,4	11,1
aug	34,3	43,9	19,3	21,9	12,0	9,2	19,5	11,2
sept	37,1	48,6	17,3	19,4	12,7	10,5	20,6	11,4
okt ⁽⁴⁾	29,7	39,0	17,6	19,5	12,9	10,7	20,1	11,7

J5 Laenuid finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

³ See kategooria hõlmab investeerimisfonde.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus¹

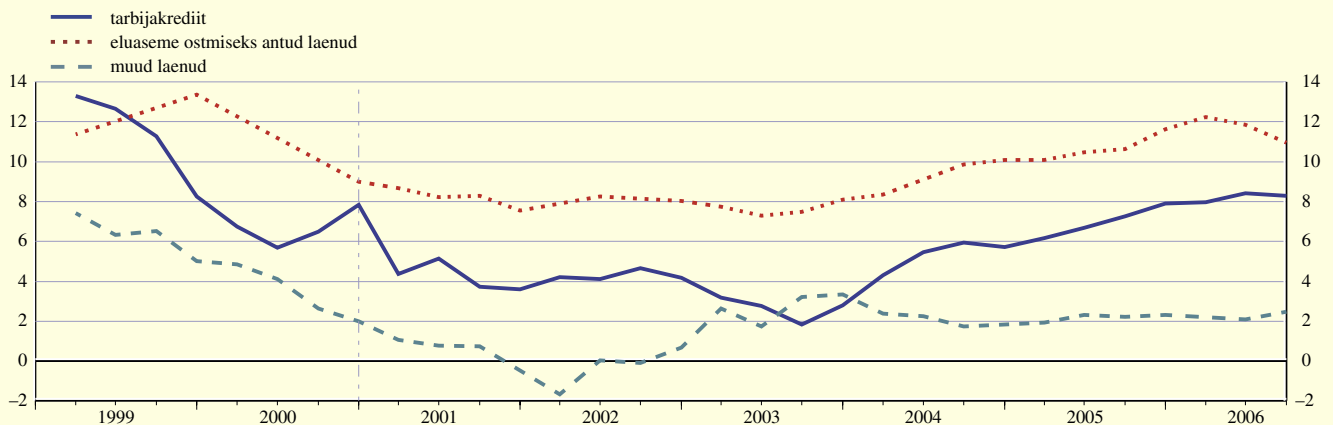
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Laenuid kodumajapidamistele^{2,3}

	Kokku	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenuid				Muud laenuid			
		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bilansiline jääk													
2004	3 808,4	515,4	120,3	189,6	205,6	2 591,5	14,6	65,8	2 511,1	701,5	144,1	99,2	458,2
2005	4 193,3	554,1	129,1	200,7	224,3	2 917,7	15,2	67,5	2 835,0	721,6	147,3	99,9	474,4
2006 I kv	4 282,5	557,1	126,2	200,9	230,1	3 006,3	15,1	67,9	2 923,4	719,1	146,4	98,1	474,5
II kv	4 386,2	576,1	130,6	205,5	240,0	3 081,7	15,8	70,0	2 995,9	728,4	150,7	98,3	479,5
2006 juuli	4 416,4	579,6	131,2	206,0	242,3	3 110,4	15,8	70,4	3 024,2	726,4	146,8	98,5	481,2
aug	4 429,8	580,1	130,2	205,5	244,4	3 124,7	15,8	70,5	3 038,5	725,0	145,5	98,5	481,0
sept	4 460,7	582,7	131,0	206,3	245,3	3 149,2	16,5	70,9	3 061,8	728,8	146,9	99,2	482,7
okt ⁽⁴⁾	4 481,8	584,1	132,7	206,3	245,2	3 168,4	15,7	71,3	3 081,5	729,3	146,3	99,3	483,7
Tehingud													
2004	277,4	27,7	6,4	8,4	12,9	237,4	0,8	2,7	233,9	12,3	-0,9	2,0	11,1
2005	359,8	40,7	9,0	11,6	20,0	302,9	0,7	4,8	297,4	16,2	3,8	1,3	11,1
2006 I kv	78,3	5,2	-2,2	1,2	6,2	71,8	0,0	0,4	71,4	1,2	-0,2	0,4	1,0
II kv	105,4	19,3	4,5	4,3	10,4	75,6	0,6	1,9	73,0	10,5	4,5	0,7	5,4
2006 juuli	31,7	3,9	0,8	0,5	2,6	29,2	0,0	0,5	28,7	-1,4	-3,8	0,1	2,2
aug	14,2	0,5	-0,8	-0,5	1,8	14,4	0,0	0,1	14,3	-0,6	-1,4	0,2	0,6
sept	32,0	4,3	1,0	1,0	2,2	24,7	0,7	0,4	23,5	3,1	1,4	0,7	1,0
okt ⁽⁴⁾	22,0	1,7	1,8	0,1	-0,1	19,4	-0,8	0,4	19,8	0,9	-0,5	0,2	1,2
Kasvumäärad													
2004 dets	7,9	5,7	5,8	4,6	6,7	10,1	5,3	4,4	10,3	1,8	-0,6	2,1	2,5
2005 dets	9,4	7,9	7,5	6,1	9,8	11,6	5,2	7,5	11,8	2,3	2,6	1,3	2,4
2006 märts	9,8	8,0	5,9	5,8	11,1	12,2	6,9	6,0	12,4	2,2	1,6	2,1	2,4
juuni	9,6	8,4	6,2	4,8	13,1	11,8	7,5	8,1	12,0	2,1	0,8	2,4	2,4
2006 juuli	9,5	8,7	8,5	4,0	13,1	11,4	7,3	7,9	11,6	2,3	1,3	2,4	2,6
aug	9,2	8,3	6,9	4,0	13,2	11,1	9,1	7,4	11,2	2,3	1,4	2,5	2,5
sept	9,1	8,3	5,7	4,2	13,5	11,0	10,0	7,4	11,1	2,5	1,4	3,3	2,6
okt ⁽⁴⁾	8,7	7,7	6,0	3,6	12,4	10,4	7,0	7,5	10,5	2,5	1,6	3,5	2,5

J6 Laenuid kodumajapidamistele

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

³ See kategooria hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulusühinguid.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus¹

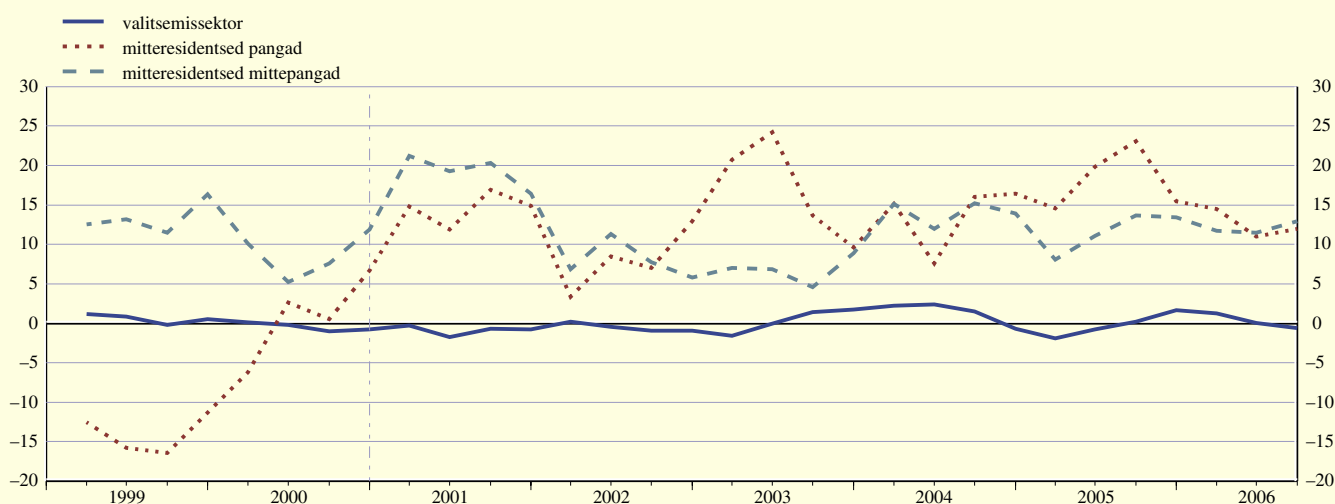
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Laenud valitsemissektorile ja euroalavälisetele residentidele

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskkvalitus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ²	Mittepangad		
			Piirkondlik valitus	Kohalik omavalitus	Sotsiaal-kindlustus-fondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2004	811,9	130,1	252,3	405,7	23,8	1 974,7	1 342,2	632,5	61,3	571,1
2005	826,9	125,1	246,8	425,8	29,2	2 485,2	1 723,6	761,6	66,0	695,6
2006 I kv	816,3	118,5	240,9	427,7	29,2	2 594,7	1 823,0	771,7	62,9	708,8
II kv	809,3	106,7	234,5	436,0	32,0	2 611,3	1 841,2	770,1	66,5	703,7
III kv ⁽⁴⁾	804,2	102,1	230,1	438,9	33,1	2 740,7	1 923,4	817,3	67,4	750,0
Tehingud										
2004	-5,6	2,2	-13,9	17,3	-11,2	275,6	194,9	80,4	1,8	78,6
2005	13,7	-5,6	-8,1	21,9	5,5	296,8	209,4	87,6	4,7	82,9
2006 I kv	-10,4	-6,3	-5,9	1,9	-0,1	131,2	111,6	19,6	-3,0	22,6
II kv	-6,8	-11,6	-6,4	8,3	2,9	56,3	42,8	13,6	3,6	9,9
III kv ⁽⁴⁾	-3,0	-2,4	-4,3	2,7	1,1	124,9	78,0	46,9	0,2	46,6
Kasvumäärad										
2004 dets	-0,7	1,7	-5,2	4,4	-32,1	15,6	16,4	13,9	3,1	15,2
2005 dets	1,7	-4,3	-3,2	5,4	22,9	14,8	15,4	13,4	7,7	14,0
2006 märts	1,2	-8,0	-3,9	5,8	29,5	13,7	14,5	11,7	1,7	12,7
juuni	0,1	-13,9	-6,3	7,4	12,2	11,2	11,0	11,5	7,3	11,9
sept ⁽⁴⁾	-0,6	-12,5	-7,9	7,1	1,3	12,3	12,0	13,0	4,3	13,8

J7 Laenud valitsemissektorile ja euroalavälisetele residentidele

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust, mis asub väljaspool euroala.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus¹

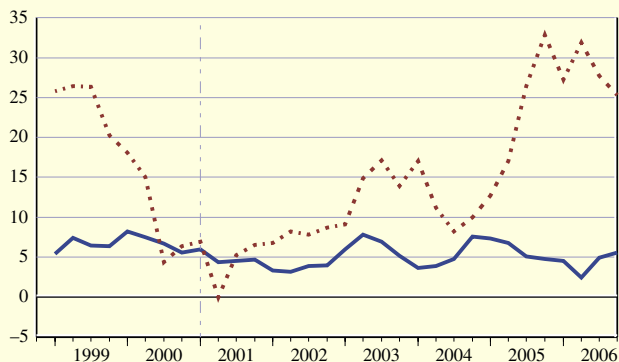
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Finantsvahendajate hoiused²

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid							Muud finantsvahendajad ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2004	583,2	59,2	51,4	449,4	1,2	1,3	20,8	636,6	180,3	139,0	187,3	10,1	0,1	119,8
2005	612,6	67,8	51,9	469,7	1,2	1,4	20,6	882,8	233,9	185,0	332,2	10,5	0,1	121,1
2006 I kv	613,0	65,6	50,4	474,8	1,1	1,4	19,7	989,2	271,5	195,1	376,3	11,0	0,1	135,2
II kv	625,7	68,6	47,9	484,7	1,0	1,4	22,1	1 048,2	278,1	213,3	407,0	10,8	0,2	138,8
2006 juuli	633,0	65,3	51,9	488,6	1,0	1,4	24,9	1 037,5	263,6	212,4	416,0	9,9	0,2	135,4
aug	635,5	61,6	52,0	491,9	1,0	0,3	28,7	1 037,9	257,6	215,0	416,2	9,4	0,2	139,4
sept	637,3	66,7	51,1	492,7	1,0	1,4	24,4	1 084,5	272,2	236,2	420,6	10,2	0,3	145,0
okt ⁴⁾	638,7	66,3	48,3	493,0	1,0	1,4	28,7	1 091,8	260,4	240,5	443,8	10,2	0,2	136,6
Tehingud														
2004	39,9	0,7	10,3	27,7	-0,1	-0,1	1,5	72,1	0,9	5,8	43,6	4,1	0,0	17,7
2005	26,3	7,4	-0,6	19,2	0,4	0,0	-0,2	178,4	40,1	37,3	99,2	1,5	0,0	0,4
2006 I kv	0,6	-2,0	-1,4	5,0	-0,1	0,0	-0,8	98,2	38,3	10,7	34,4	0,5	0,0	14,2
II kv	12,9	3,0	-2,4	10,0	0,0	0,0	2,4	61,7	7,6	18,5	31,3	-0,1	0,1	4,3
2006 juuli	7,3	-3,3	4,0	3,9	0,0	0,0	2,8	-10,7	-14,6	-0,9	9,1	-1,0	0,0	-3,4
aug	2,5	-3,7	0,1	3,3	0,0	-1,1	3,8	0,1	-6,5	2,7	0,3	-0,4	0,0	4,0
sept	1,7	5,0	-0,9	0,8	0,0	1,1	-4,3	46,0	14,4	20,9	4,4	0,7	0,1	5,6
okt ⁴⁾	1,4	-0,4	-2,8	0,3	0,0	0,0	4,3	6,3	-11,9	4,4	22,1	0,1	0,0	-8,4
Kasvumäärad														
2004 dets	7,4	1,2	24,6	6,6	-8,0	-43,1	7,9	12,7	0,5	4,3	30,3	67,6	-	17,1
2005	4,5	12,4	-1,2	4,3	36,0	2,9	-0,8	27,2	22,2	25,0	48,4	14,3	-	0,4
2006 märts	2,4	-1,7	2,2	3,1	11,3	0,9	-0,3	31,9	20,7	41,8	53,2	6,1	-	4,7
juuni	4,9	11,8	-1,7	4,6	-8,9	0,8	7,5	27,7	18,2	43,5	43,4	-1,8	-	-1,8
2006 juuli	4,7	1,3	-0,9	5,1	-7,1	-0,7	24,0	25,0	13,5	36,7	43,4	-14,4	-	-3,5
aug	5,1	3,9	1,3	5,5	-8,2	-79,2	13,2	25,2	14,0	36,7	43,3	-16,1	-	-2,5
sept	5,6	10,9	-0,4	5,5	-12,0	-3,8	8,6	25,3	7,9	39,5	41,0	-3,2	-	8,0
okt ⁴⁾	4,6	-0,8	-0,1	5,2	-13,5	-4,4	19,3	24,2	7,7	36,9	43,9	-6,0	-	-3,4

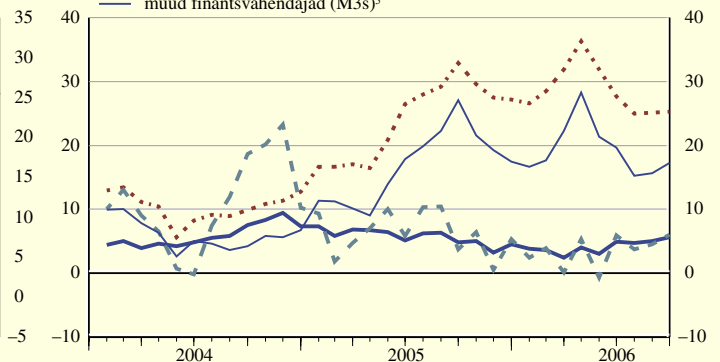
J8 Hoiused kokku sektorite lõikes
(aastased kasvumäärad)

— kindlustusseltsid ja pensionifondid (kokku)
- - - muud finantsvahendajad (kokku)

J9 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes
(aastased kasvumäärad)

— kindlustusseltsid ja pensionifondid (kokku)
- - - muud finantsvahendajad (kokku)
- - - kindlustusseltsid ja pensionifondid (M3s)⁴
— muud finantsvahendajad (M3s)⁵

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

³ See kategooria hõlmab investeerimisfondide.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus¹

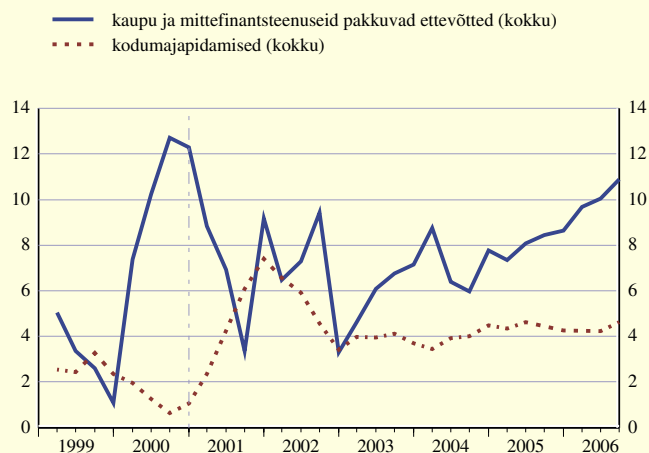
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused²

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted							Kodumajapidamised ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bilansiline jääk														
2004	1 114,6	674,7	291,1	73,8	44,2	1,1	29,7	4 162,0	1 403,1	515,0	634,3	1 466,1	88,0	55,6
2005	1 211,9	769,2	305,1	67,2	44,5	1,2	24,6	4 343,1	1 685,9	534,0	631,7	1 354,2	84,5	52,8
2006 I kv	1 199,9	745,5	313,0	71,9	46,7	1,2	21,6	4 355,8	1 673,8	549,3	623,6	1 367,7	86,3	55,1
II kv	1 236,7	783,6	313,1	73,2	43,6	1,2	22,0	4 422,9	1 725,6	569,4	616,5	1 363,9	89,0	58,5
2006 juuli	1 231,1	775,3	315,8	72,4	42,8	1,3	23,5	4 434,3	1 718,3	587,3	613,7	1 361,9	90,2	63,0
aug	1 243,8	769,9	330,3	72,4	43,1	2,4	25,7	4 421,4	1 686,7	602,9	612,5	1 360,8	91,7	66,9
sept	1 268,8	790,3	334,6	73,7	43,8	1,3	25,1	4 439,1	1 703,2	613,8	608,8	1 355,5	93,0	64,8
okt ⁴	1 277,3	782,3	353,9	72,8	42,5	1,3	24,4	4 442,6	1 695,6	629,9	605,0	1 350,2	95,1	66,9
Tehingud														
2004	80,8	48,5	17,1	6,6	8,0	0,7	-0,2	178,1	90,5	-29,6	31,1	85,2	-1,9	2,7
2005	96,6	88,9	11,4	-1,6	3,7	-0,4	-5,4	177,7	125,1	16,3	-2,8	45,9	-4,0	-2,9
2006 I kv	-10,4	-23,0	8,9	4,8	2,0	0,0	-3,1	14,0	-11,9	16,0	-8,1	13,9	1,8	2,3
II kv	40,0	39,3	2,0	1,3	-3,0	0,0	0,4	68,5	52,2	21,0	-7,0	-3,7	2,7	3,4
2006 juuli	-5,6	-8,3	2,8	-0,8	-0,8	0,0	1,5	11,4	-7,3	18,0	-2,8	-2,0	1,1	4,5
aug	13,2	-5,2	14,8	0,1	0,3	1,1	2,2	-12,5	-31,5	15,8	-1,2	-1,1	1,5	3,9
sept	24,2	20,1	3,8	1,2	0,7	-1,1	-0,6	18,7	16,4	10,6	-2,2	-5,3	1,3	-2,1
okt ⁴	9,6	-8,0	19,4	0,2	-1,3	0,0	-0,6	3,6	-7,7	16,1	-3,7	-5,4	2,1	2,1
Kasvumäärad														
2004 dets	7,8	7,7	6,2	9,9	21,2	72,2	-0,8	4,5	6,9	-5,4	5,2	6,2	-2,1	5,2
2005 dets	8,6	13,1	3,8	-2,0	9,0	-29,0	-18,2	4,3	8,5	3,1	-0,4	3,3	-4,5	-5,1
2006 märts	9,7	9,8	11,5	6,6	14,2	-27,6	-9,8	4,2	7,4	6,6	-1,7	3,2	-2,7	7,6
juuni	10,1	8,9	15,4	8,3	4,3	-19,5	1,1	4,2	6,0	11,5	-2,5	2,2	2,1	14,9
2006 juuli	9,4	8,1	14,4	8,8	1,0	-5,6	10,1	4,0	4,6	14,5	-2,8	1,8	4,4	17,5
aug	10,0	7,9	16,2	9,0	2,7	88,2	13,6	4,4	4,8	17,0	-3,0	1,5	7,3	22,9
sept	10,9	10,1	13,8	14,5	-0,5	4,2	10,6	4,6	4,8	19,2	-2,8	1,1	10,8	25,7
okt ⁴	9,8	6,7	18,0	13,5	-4,8	4,6	16,4	4,7	4,1	21,8	-3,2	0,9	14,0	30,6

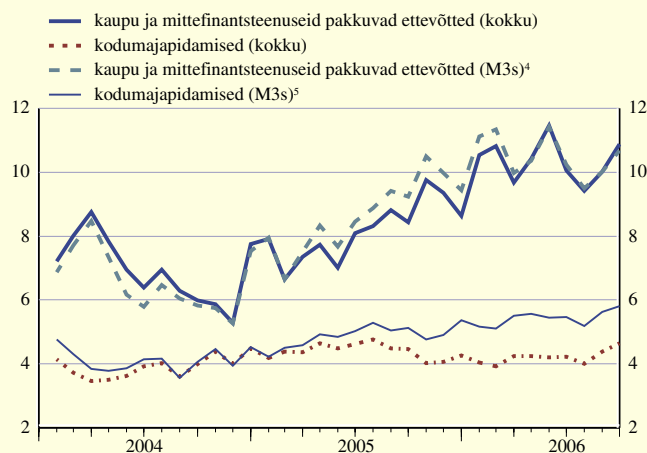
J10 Hoiused kokku sektorite lõikes

(aastased kasvumäärad)

J11 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

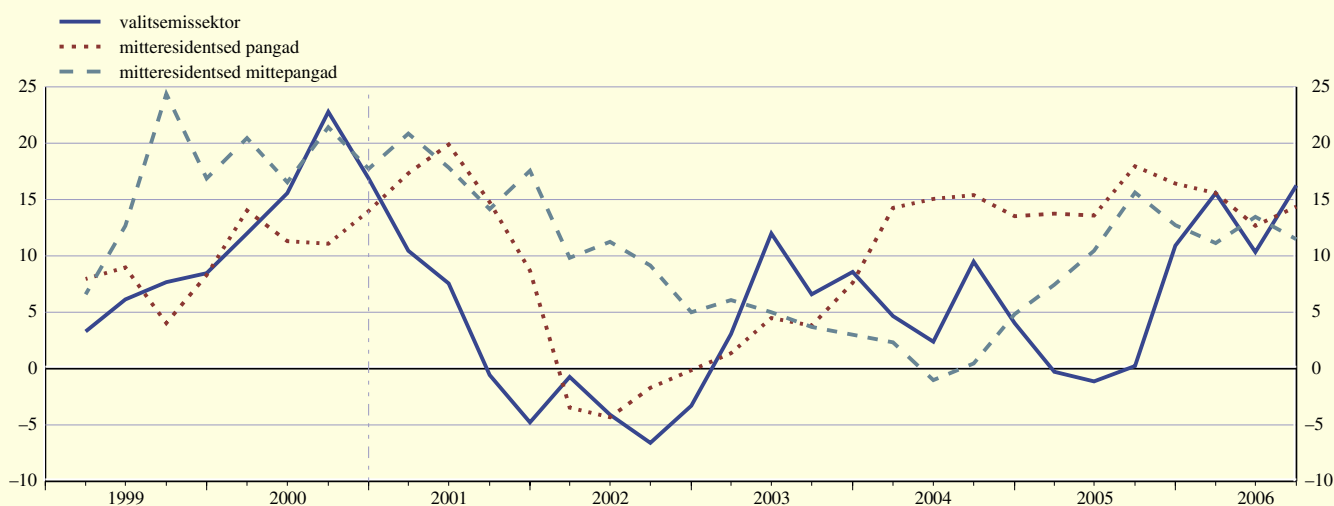
⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus¹
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ²	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2004	282,2	137,7	30,5	69,6	44,3	2 428,9	1 748,0	680,9	103,4	577,5
2005	313,1	149,2	38,3	80,9	44,7	3 050,5	2 250,5	800,0	125,8	674,2
2006 I kv	312,2	148,1	38,1	77,0	48,9	3 241,9	2 410,4	831,5	128,2	703,3
II kv	317,2	138,1	39,6	82,6	56,9	3 202,9	2 368,0	834,9	128,3	706,6
III kv ⁽⁹⁾	333,1	147,8	41,5	83,7	60,1	3 374,4	2 499,1	875,3	132,4	742,9
Tehingud										
2004	11,0	2,7	1,8	2,8	3,8	247,1	214,9	32,0	6,9	25,0
2005	30,8	11,2	7,8	11,5	0,3	381,1	292,8	88,3	22,4	66,0
2006 I kv	-1,0	-1,1	-0,2	-3,9	4,3	210,4	170,9	39,5	2,4	37,1
II kv	6,0	-9,1	1,5	5,6	8,0	7,9	-8,3	16,2	0,1	16,2
III kv ⁽⁹⁾	15,9	9,7	1,9	1,1	3,2	162,6	124,4	38,2	4,1	34,0
Kasvumäärad										
2004 dets	4,0	2,0	5,6	4,1	9,2	11,0	13,5	4,8	7,2	4,4
2005 dets	10,9	8,1	25,4	16,6	0,7	15,4	16,4	12,7	21,6	11,2
2006 märts	15,6	17,0	14,1	14,3	14,6	14,3	15,5	11,1	21,6	9,3
juuni	10,3	2,7	13,1	18,7	17,6	12,9	12,7	13,4	8,2	14,4
sept ⁽⁹⁾	16,2	10,1	15,5	17,5	33,0	13,6	14,4	11,4	5,7	12,5

J12 Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused
(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast asutust, mis asub väljaspool euroala.

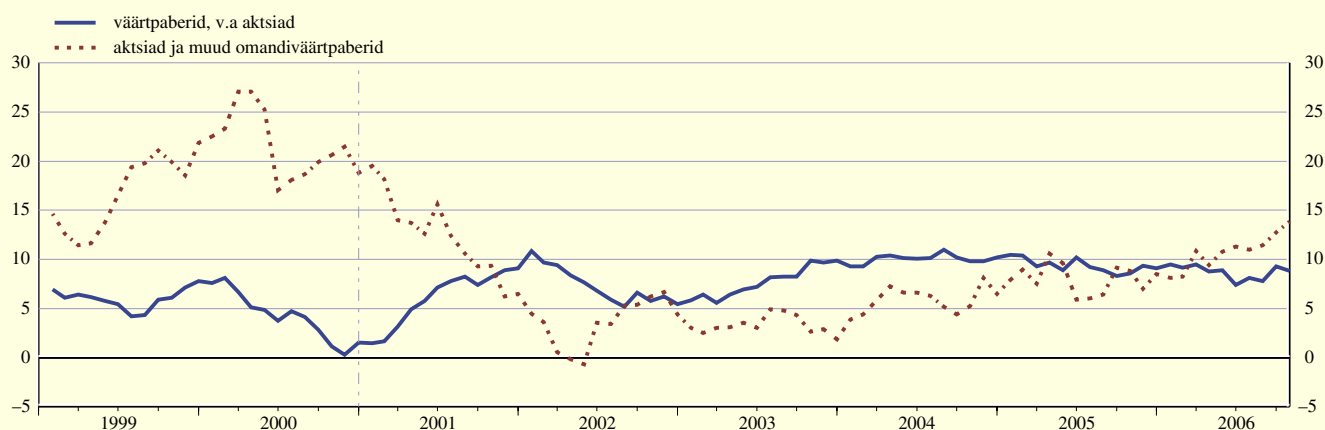
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaberite jaotus¹

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Väärtpaberid, v.a aktsiad							Aktsiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residendid		Euroala- välised residendid	Kokku	Raha- loome- asutused	Mitteraha- loome- asutused	Euroala- välised residendid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2004	3 939,9	1 362,7	59,9	1 284,1	15,8	449,2	16,3	751,8	1 161,2	285,4	660,1	215,7
2005	4 434,7	1 450,4	67,3	1 412,5	17,0	525,7	25,8	936,2	1 256,4	308,5	698,4	249,4
2006 I kv	4 567,1	1 501,6	69,3	1 423,8	16,6	544,9	28,6	982,2	1 364,4	323,6	768,7	272,1
II kv	4 584,4	1 519,5	65,8	1 385,6	17,2	572,6	27,4	996,4	1 368,6	334,5	770,4	263,8
2006 juuli	4 629,2	1 533,9	69,6	1 367,9	17,2	584,1	28,3	1 028,2	1 372,2	331,1	776,3	264,8
aug	4 623,5	1 545,0	68,6	1 344,9	17,3	580,5	28,9	1 038,3	1 381,9	336,3	774,9	270,7
sept	4 682,6	1 559,0	69,5	1 337,7	16,7	589,4	28,9	1 081,3	1 414,9	343,3	790,2	281,5
okt ⁽⁰⁾	4 718,5	1 570,1	71,1	1 324,2	16,6	603,3	30,3	1 102,8	1 445,1	344,2	807,7	293,2
Tehingud												
2004	368,4	148,0	4,9	40,3	1,3	34,9	-1,3	140,3	69,7	2,3	36,4	30,9
2005	360,6	85,7	2,0	51,4	-0,9	71,6	7,6	143,2	98,8	26,9	48,7	23,3
2006 I kv	171,9	59,2	3,5	23,5	0,2	22,2	3,4	59,9	91,2	10,7	64,3	16,1
II kv	53,3	15,1	-2,0	-20,6	1,0	29,1	-0,3	31,0	16,8	13,5	8,6	-5,3
2006 juuli	42,0	13,2	3,7	-19,2	-0,1	11,0	0,9	32,4	-3,1	-4,2	1,8	-0,7
aug	-7,8	10,3	-1,0	-26,5	0,2	-1,4	0,7	9,9	3,4	3,6	-4,8	4,6
sept	49,7	18,1	0,6	-9,5	-0,8	9,0	-0,2	32,6	29,9	2,7	18,0	9,2
okt ⁽⁰⁾	33,5	11,1	1,4	-12,7	-0,1	13,6	1,4	18,9	16,6	-0,4	8,6	8,4
Kasvumäärad												
2004 dets	10,2	12,2	8,4	3,3	7,7	8,5	-7,2	22,0	6,5	0,9	5,9	17,3
2005 dets	9,1	6,3	3,6	4,1	-4,5	15,9	43,3	18,5	8,5	9,5	7,3	10,7
2006 märts	9,5	8,3	1,2	1,5	-0,4	16,4	67,6	20,9	10,8	10,0	14,2	2,6
juuni	7,4	5,9	1,0	-1,0	12,4	17,4	50,9	17,4	11,3	12,6	11,5	9,0
2006 juuli	8,1	6,2	6,6	-2,2	8,9	20,1	48,1	20,7	11,0	10,1	12,7	6,9
aug	7,8	7,1	4,9	-3,5	9,4	20,4	46,3	19,2	11,4	12,0	12,0	8,8
sept	9,3	8,6	5,7	-3,5	1,7	21,9	51,5	23,2	12,8	12,8	12,9	12,4
okt ⁽⁰⁾	8,9	9,1	5,2	-5,4	-1,0	21,5	39,2	23,6	13,8	12,5	12,9	18,1

J13 Rahaloomeasutuste väärtpaberid

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine¹
(mld EUR)

1. Kodumajapidamiste laenude kustutamine/vähendamine²

	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud				Muud laenud			
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	-3,2	-1,3	-0,7	-1,3	-3,4	-0,3	-0,1	-3,0	-6,7	-2,3	-0,3	-4,1
2005	-4,1	-1,7	-0,9	-1,5	-4,4	-0,3	-1,1	-3,0	-9,8	-2,7	-3,2	-3,9
2006 I kv	-1,1	-0,4	-0,2	-0,5	-1,3	-0,1	0,0	-1,2	-2,0	-0,5	-0,3	-1,2
II kv	-0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-1,4	-0,1	-0,6	-0,7
2006 juuli	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2
aug	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2
sept	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,5	-0,1	-0,1	-0,4
okt ⁽⁹⁾	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja euroalaväliste residentide laenude kustutamine/vähendamine

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted				Euroalavälised residentid		
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta
	1	2	3	4	5	6	7
2004	-16,1	-8,8	-0,8	-6,5	-1,6	-0,5	-1,1
2005	-19,3	-7,4	-5,6	-6,2	-1,2	-0,3	-0,9
2006 I kv	-3,5	-1,2	-0,7	-1,6	-0,2	0,0	-0,2
II kv	-2,6	-0,6	-1,1	-0,9	-0,1	0,0	0,0
2006 juuli	-0,6	-0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0
aug	-1,0	0,0	-0,8	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
sept	-0,9	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	0,0	-0,1
okt ⁽⁹⁾	-0,4	0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0

3. Rahaloomeasutuste hoitavate väärtpaberite ümberhindamine

	Väärtpaberid, v.a aktsiad							Aktsiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residentid		Euroalavälised residentid	Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused	Euroalavälised residentid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	13,5	1,5	-0,1	10,8	-0,2	0,9	-0,1	0,6	5,4	1,3	0,8	3,3
2005	24,8	3,4	0,5	7,5	0,7	1,6	0,3	10,7	37,4	4,6	17,4	15,4
2006 I kv	-5,1	-1,1	-0,1	-4,1	-0,1	-0,8	0,0	1,2	17,1	3,9	6,8	6,3
II kv	-13,2	0,2	-0,1	-4,4	0,0	-1,2	-0,2	-7,4	-14,3	-2,3	-6,9	-5,1
2006 juuli	4,9	0,3	0,0	2,5	0,0	1,2	0,0	0,9	6,0	0,9	3,5	1,7
aug	3,3	0,8	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	1,4	5,4	1,0	3,2	1,3
sept	4,2	1,0	0,0	2,2	0,0	0,1	0,0	0,8	4,5	1,2	1,7	1,6
okt ⁽⁹⁾	1,0	0,4	0,0	-1,2	0,0	0,9	0,0	0,8	13,5	1,3	8,8	3,3

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa¹ (protsent kogusummast; bilansiline jääk mld EUR; perioodi lõpp)

1. Hoised

	Rahaloomeasutused ²							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentide poolt														
2004	4 709,0	91,4	8,6	5,0	0,5	1,5	1,1	6 778,5	97,2	2,8	1,7	0,3	0,1	0,4
2005	4 851,2	90,9	9,1	5,6	0,4	1,5	1,0	7 363,4	96,8	3,2	1,9	0,3	0,1	0,5
2006 I kv	4 949,5	89,8	10,2	6,2	0,4	1,5	1,4	7 470,1	96,6	3,4	2,0	0,3	0,1	0,6
II kv	5 057,9	90,3	9,7	5,6	0,4	1,5	1,5	7 650,8	96,6	3,4	2,0	0,3	0,1	0,6
III kv ⁽⁴⁾	5 121,9	90,4	9,6	5,8	0,5	1,3	1,2	7 762,7	96,4	3,6	2,2	0,3	0,1	0,6
Euroalaväliste residentide poolt														
2004	1 748,0	46,7	53,3	35,8	2,1	3,2	9,5	680,9	55,4	44,6	28,9	1,5	2,2	9,3
2005	2 250,5	46,2	53,8	35,4	2,7	2,8	10,0	800,0	51,8	48,2	32,1	1,7	2,2	9,2
2006 I kv	2 410,4	47,4	52,6	34,3	2,9	2,6	9,7	831,5	51,9	48,1	32,6	1,4	2,0	9,1
II kv	2 368,0	47,7	52,3	34,1	2,1	2,7	10,5	834,9	52,5	47,5	31,1	1,5	2,3	9,2
III kv ⁽⁴⁾	2 499,1	47,5	52,5	34,1	2,2	2,6	10,4	875,3	51,6	48,4	31,4	1,6	2,2	10,1

2. Euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad

	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud				
			Kokku				
			USD	JPY	CHF	GBP	
1	2	3	4	5	6	7	
2004	3 653,9	84,6	15,4	7,6	1,7	1,9	2,7
2005	4 051,7	81,2	18,8	9,6	1,8	1,9	3,2
2006 I kv	4 204,3	81,2	18,8	9,5	1,8	1,9	3,2
II kv	4 273,7	81,2	18,8	9,5	1,7	1,9	3,2
III kv ⁽⁴⁾	4 383,2	80,9	19,1	10,0	1,7	1,8	3,2

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

³ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa¹
(protsent kogusummast; bilansiline väärtus mld EUR; perioodi lõpp)

3. Laenuid

	Rahaloomeasutused ²							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud					
			Kokku	USD	JPY	CHF			GBP	Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentidele														
2004	4 457,8	–	–	–	–	–	8 367,5	96,6	3,4	1,4	0,2	1,3	0,4	
2005	4 569,7	–	–	–	–	–	9 114,3	96,3	3,7	1,6	0,2	1,3	0,5	
2006 I kv	4 656,3	–	–	–	–	–	9 367,8	96,3	3,7	1,7	0,2	1,2	0,5	
II kv	4 730,3	–	–	–	–	–	9 593,6	96,4	3,6	1,7	0,1	1,2	0,5	
III kv ⁽³⁾	4 824,5	–	–	–	–	–	9 784,9	96,3	3,7	1,7	0,2	1,1	0,6	
Euroalaväliste residentidele														
2004	1 342,2	51,4	48,6	29,9	3,7	2,2	8,7	632,5	42,2	57,8	40,1	2,6	4,5	7,2
2005	1 723,6	48,5	51,5	30,6	4,3	2,0	10,1	761,6	38,2	61,8	43,6	1,8	4,2	8,6
2006 I kv	1 823,0	49,6	50,4	30,4	3,8	2,4	9,2	771,7	39,0	61,0	44,0	1,7	3,9	7,8
II kv	1 841,2	49,6	50,4	29,5	2,8	2,4	10,6	770,1	40,4	59,6	42,1	1,1	4,1	8,3
III kv ⁽³⁾	1 923,4	50,2	49,8	29,3	2,3	2,2	10,7	817,3	41,3	58,7	41,2	1,9	3,6	8,6

4. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Emiteeritud rahaloomeasutuste poolt ²							Emiteeritud mitterahaloomeasutuste poolt						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ³	Muud vääringud					
			Kokku	USD	JPY	CHF			GBP	Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Emiteeritud euroala residentide poolt														
2004	1 422,7	95,8	4,2	1,8	0,3	0,5	1,3	1 765,4	98,2	1,8	0,9	0,5	0,1	0,3
2005	1 517,7	95,6	4,4	2,0	0,3	0,4	1,4	1 980,9	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,5
2006 I kv	1 570,9	95,6	4,4	2,0	0,2	0,4	1,5	2 014,0	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,6
II kv	1 585,3	95,8	4,2	1,9	0,3	0,4	1,3	2 002,7	97,8	2,2	1,2	0,3	0,1	0,6
III kv ⁽³⁾	1 628,5	95,7	4,3	2,1	0,2	0,3	1,3	1 972,7	97,7	2,3	1,3	0,3	0,1	0,6
Emiteeritud euroalaväliste residentide poolt														
2004	341,4	50,3	49,7	28,6	1,0	0,5	17,0	410,5	44,8	55,2	30,5	8,6	0,7	9,2
2005	395,5	49,4	50,6	29,7	0,8	0,6	15,9	540,7	36,2	63,8	36,3	8,6	0,8	12,6
2006 I kv	422,4	51,0	49,0	28,2	0,8	0,6	16,0	559,7	37,2	62,8	35,2	6,1	0,8	15,1
II kv	438,8	52,1	47,9	28,0	1,0	0,5	15,1	557,6	38,0	62,0	34,9	6,2	0,8	14,7
III kv ⁽³⁾	471,1	51,2	48,8	29,4	0,7	0,7	14,7	610,2	36,2	63,8	36,8	5,4	0,7	15,7

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

³ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilans¹ (mln EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Hoiused	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud	Investeerimisfondide osakud	Põhivarad	Muud varad
			Kokku	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005 I kv	4 058,4	288,2	1 692,1	79,3	1 612,8	1 320,2	376,0	163,1	218,7
II kv	4 313,4	296,4	1 783,0	91,5	1 691,5	1 399,9	417,5	167,6	249,0
III kv	4 631,2	303,5	1 860,6	101,2	1 759,4	1 553,4	460,0	171,6	282,1
IV kv	4 789,2	291,4	1 848,1	109,6	1 738,5	1 683,1	505,2	176,1	285,4
2006 I kv	5 197,1	315,9	1 905,2	139,8	1 765,3	1 896,3	569,2	177,3	333,3
II kv ⁽¹⁾	5 135,4	316,4	1 908,1	145,2	1 762,9	1 775,8	601,8	180,3	352,9

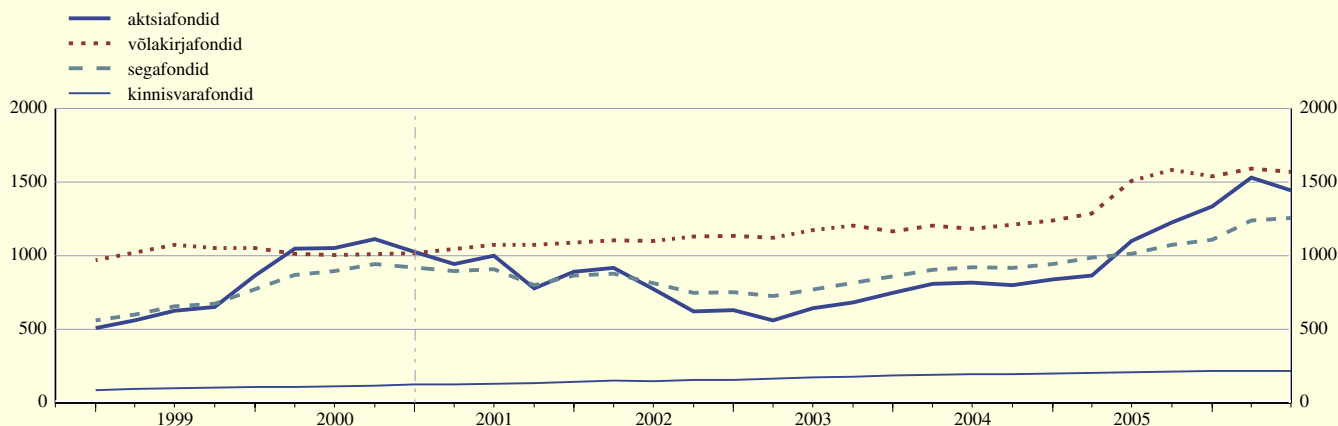
2. Kohustused

	Kokku	Hoiused ja võetud laenud	Investeerimisfondide osakud	Muud kohustused
2005 I kv	4 058,4	61,6	3 798,0	198,8
II kv	4 313,4	58,6	4 034,4	220,4
III kv	4 631,2	60,4	4 351,7	219,1
IV kv	4 789,2	61,8	4 516,8	210,5
2006 I kv	5 197,1	73,6	4 868,9	254,6
II kv ⁽¹⁾	5 135,4	76,4	4 787,2	271,8

3. Investeerimispoliitika ja investori liigi alusel jaotatud varade/kohustuste kogusumma

	Kokku	Investeerimispoliitika alusel jaotatud fondid					Investori liigi alusel jaotatud fondid	
		Aktsiafondid	Võlakirjafondid	Segafondid	Kinnisvarafondid	Muud fondid	Avatud fondid	Kinnised fondid
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005 I kv	4 058,4	864,6	1 285,8	984,4	201,1	722,5	3 041,3	1 017,0
II kv	4 313,4	1 097,2	1 510,2	1 011,1	207,1	487,9	3 245,6	1 067,9
III kv	4 631,2	1 224,8	1 581,9	1 071,1	213,2	540,2	3 507,5	1 123,8
IV kv	4 789,2	1 335,8	1 538,0	1 109,2	216,2	590,0	3 659,1	1 130,1
2006 I kv	5 197,1	1 530,3	1 592,6	1 238,8	214,0	621,5	3 996,6	1 200,5
II kv ⁽¹⁾	5 135,4	1 442,1	1 569,8	1 255,8	217,4	650,2	3 911,3	1 224,1

J14 Investeerimisfondide varad kokku (mln EUR)

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturufondid. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.10 Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeeringufondide varad
(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Fondid investeeringupoliitika alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud 6	Investeeringu- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
Aktsiafondid									
2005 I kv	864,6	33,8	37,0	4,0	33,0	729,9	33,3	–	30,6
II kv	1 097,2	45,0	41,6	4,5	37,1	936,5	40,0	–	34,1
III kv	1 224,8	48,3	43,4	4,9	38,5	1 044,8	52,4	–	35,9
IV kv	1 335,8	50,8	45,8	5,7	40,2	1 145,4	60,3	–	33,5
2006 I kv	1 530,3	55,0	51,4	6,3	45,1	1 308,2	71,0	–	44,6
II kv ⁽⁹⁾	1 442,1	52,1	51,4	6,5	44,9	1 220,4	69,7	–	48,6
Võlakirjafondid									
2005 I kv	1 285,8	97,8	1 046,0	44,8	1 001,2	39,4	34,5	–	68,0
II kv	1 510,2	110,5	1 229,5	58,4	1 171,1	38,4	40,1	–	91,7
III kv	1 581,9	110,3	1 289,1	67,0	1 222,1	38,4	43,8	–	100,2
IV kv	1 538,0	100,0	1 251,7	67,6	1 184,2	38,6	46,3	–	101,3
2006 I kv	1 592,6	108,9	1 285,4	82,6	1 202,8	41,1	49,3	–	107,9
II kv ⁽⁹⁾	1 569,8	106,5	1 264,6	87,3	1 177,3	38,5	48,2	–	112,1
Segafondid									
2005 I kv	984,4	61,1	388,4	22,5	365,9	315,0	155,3	0,2	64,5
II kv	1 011,1	65,5	418,3	21,2	397,0	277,6	170,2	0,2	79,4
III kv	1 071,1	67,0	426,0	21,7	404,3	301,2	185,5	0,2	91,3
IV kv	1 109,2	60,9	440,9	26,9	413,9	315,5	202,0	0,1	89,9
2006 I kv	1 238,8	67,9	465,2	38,6	426,6	349,2	238,5	0,1	117,9
II kv ⁽⁹⁾	1 255,8	71,8	483,8	40,3	443,6	318,2	253,4	0,2	128,4
Kinnisvarafondid									
2005 I kv	201,1	14,3	8,4	0,7	7,7	1,1	7,5	160,8	9,0
II kv	207,1	14,0	8,2	0,8	7,5	1,1	7,6	167,1	9,0
III kv	213,2	15,2	8,8	1,2	7,6	1,3	8,1	171,0	8,7
IV kv	216,2	14,5	7,8	1,5	6,3	1,4	6,9	175,1	10,4
2006 I kv	214,0	15,1	6,1	1,7	4,4	1,8	4,4	176,5	10,1
II kv ⁽⁹⁾	217,4	15,5	5,6	1,5	4,1	1,6	5,4	179,4	9,9

2. Fondid investori liigi alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad 3	Aktsiad ja muud osakud 4	Investeeringu- fondide osakud 5	Põhivarad 6	Muud varad 7
2005 I kv	3 041,3	241,7	1 134,4	1 058,3	285,7	141,1	180,1
II kv	3 245,6	247,7	1 207,1	1 125,1	313,7	144,8	207,2
III kv	3 507,5	251,6	1 261,0	1 257,9	353,3	146,5	237,3
IV kv	3 659,1	242,8	1 277,5	1 371,0	381,0	150,1	236,7
2006 I kv	3 996,6	263,2	1 334,2	1 549,4	427,4	150,2	272,2
II kv ⁽⁹⁾	3 911,3	256,7	1 321,1	1 448,1	452,9	151,2	281,2
Kinnised fondid							
2005 I kv	1 017,0	46,6	557,7	261,9	90,3	22,0	38,6
II kv	1 067,9	48,7	575,9	274,8	103,9	22,8	41,9
III kv	1 123,8	51,9	599,6	295,5	106,7	25,2	44,8
IV kv	1 130,1	48,6	570,6	312,0	124,3	25,9	48,7
2006 I kv	1 200,5	52,7	571,0	346,9	141,7	27,1	61,1
II kv ⁽⁹⁾	1 224,1	59,7	587,0	327,7	148,9	29,1	71,7

Allikas: EKP.

FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD

3.1 Reaalsektorite peamised finantsvarad

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Kokku		Sularaha ja hoiused							Memo: mitte- pankade hoiused väljaspool euroala asuvates pankades	
	Kokku	Sularaha	Reaalsektorite (v.a keskvalitsuse) hoiused euroala rahaloomeasutustes					Keskvalitsuse hoiused euroala rahaloome- asutustes	Hoiused mitteraha- loome- asutustes		
			Kokku	Üleöhoiused	Lepingulise tähtajaga	Ette- teatamisega lõpetatavad	Repo- tehingud				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Bilansiline jääk											
2005 I kv	16 977,4	6 358,0	409,6	5 432,8	2 174,3	1 560,0	1 620,0	78,5	187,4	328,2	373,5
II kv	17 426,5	6 528,6	431,8	5 549,2	2 448,4	1 552,8	1 471,1	76,8	211,5	336,1	369,7
III kv	17 775,6	6 528,9	439,9	5 565,0	2 440,3	1 571,7	1 475,5	77,6	182,4	341,5	389,2
IV kv	18 218,0	6 730,1	465,5	5 732,3	2 559,1	1 604,4	1 488,5	80,3	173,6	358,8	366,8
2006 I kv	18 710,2	6 751,8	459,7	5 733,7	2 517,7	1 629,2	1 505,9	80,9	193,1	365,3	376,9
II kv ⁽¹⁾	18 641,8	6 906,1	478,9	5 859,2	2 619,4	1 653,9	1 501,6	84,2	207,4	360,6	373,9
Tehingud											
2005 I kv	146,3	13,3	-2,6	-4,0	7,4	-17,4	15,7	-9,7	25,0	-5,1	22,5
II kv	303,8	163,7	22,2	110,0	110,9	-10,1	10,9	-1,7	24,1	7,4	-12,5
III kv	95,0	0,5	8,1	16,7	-7,3	18,8	4,4	0,7	-29,4	5,1	11,4
IV kv	297,3	204,0	25,6	170,7	119,2	34,9	14,2	2,4	-8,9	16,6	-12,3
2006 I kv	154,1	24,2	-5,8	4,2	-40,5	26,6	17,5	0,6	19,6	6,3	4,6
II kv ⁽¹⁾	310,8	159,9	19,2	130,1	103,2	27,7	-4,1	3,3	15,2	-4,7	-3,4
Kasvumäärad											
2005 I kv	4,7	5,7	16,5	5,1	7,9	1,5	5,6	-3,3	1,7	5,6	3,9
II kv	4,6	5,8	15,8	5,5	9,0	1,8	4,9	-3,2	-5,5	7,5	1,4
III kv	4,4	5,4	14,5	5,3	8,4	2,7	4,5	-6,3	-10,8	5,8	1,5
IV kv	5,0	6,0	12,9	5,4	10,6	1,7	2,8	-9,3	6,7	7,1	2,7
2006 I kv	5,0	6,2	12,2	5,6	8,4	4,5	2,9	2,7	2,9	10,8	-2,4
II kv ⁽¹⁾	4,9	6,0	10,9	5,8	7,1	7,0	2,2	9,2	-1,6	6,9	0,1

	Väärtipaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ¹				Kindlustustehnilised eraldised		
	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Noteeritud aktsiad	Investeermis- ja rahaturufon- dide osakud	Rahaturu- fondide osakud	Kokku	Kodumaja- pidamiste etukindlustus- eraldiste ja pensionifon- dide eraldiste netoväärtus	Kindlus- tuskasete ettetaksed ja rahuldamata nõuete eraldistes
Bilansiline jääk										
2005 I kv	1 963,1	229,8	1 733,4	4 333,5	2 304,9	2 028,6	411,2	4 322,8	3 931,4	391,4
II kv	2 010,8	238,1	1 772,6	4 456,0	2 370,9	2 085,0	408,5	4 431,2	4 036,5	394,7
III kv	2 002,3	234,5	1 767,8	4 716,3	2 550,9	2 165,3	409,5	4 528,1	4 129,0	399,1
IV kv	1 992,3	220,1	1 772,2	4 851,2	2 677,6	2 173,6	399,6	4 644,3	4 242,5	401,8
2006 I kv	2 060,7	254,5	1 806,2	5 159,5	2 940,1	2 219,3	381,1	4 738,3	4 330,2	408,0
II kv ⁽¹⁾	2 089,7	258,2	1 831,6	4 992,3	2 847,8	2 144,5	379,5	4 653,7	4 244,6	409,1
Tehingud										
2005 I kv	19,8	-5,7	25,5	36,8	3,0	33,8	6,4	76,4	67,5	8,9
II kv	29,6	9,6	20,0	36,7	20,2	16,5	-1,0	73,9	70,3	3,6
III kv	-5,2	2,5	-7,7	24,7	-7,9	32,6	2,9	75,0	70,7	4,4
IV kv	5,6	-14,5	20,1	6,1	7,3	-1,2	-8,6	81,5	78,8	2,7
2006 I kv	68,2	34,1	34,1	-32,3	-47,3	15,0	5,1	94,0	87,1	6,9
II kv ⁽¹⁾	40,7	6,0	34,7	41,1	45,3	-4,2	-2,7	69,0	68,0	1,1
Kasvumäärad										
2005 I kv	3,9	15,8	2,6	1,4	1,1	1,8	-3,3	6,8	6,9	5,7
II kv	3,5	8,2	3,0	0,7	-0,9	2,4	-3,4	7,0	7,2	5,4
III kv	2,6	5,7	2,2	0,9	-1,7	3,6	-1,9	7,2	7,4	5,5
IV kv	2,5	-3,4	3,3	2,5	1,0	4,1	-0,1	7,3	7,5	5,1
2006 I kv	5,0	13,8	3,8	0,8	-1,2	3,1	-0,4	7,5	7,8	4,5
II kv ⁽¹⁾	5,4	11,8	4,6	0,9	-0,1	2,0	-0,8	7,2	7,5	3,8

Allikas: EKP.

¹ V.a noteerimata aktsiad.

3.2 Reaalsektorite peamised kohustused

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Euroola rahaloomeasutustelt ja teistelt finantsettevõtelt võetud laenud												Memo: mittepan- kade poolt väljaspool euroala asuvatelt pankadelt võetud laenud
	Kokku			Valitsemissektor			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			Kodumajapidamised ¹			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Bilansiline jääk												
2005 I kv	18 251,8	9 030,9	7 877,9	925,3	77,4	847,9	3 811,7	1 190,4	2 621,3	4 293,9	292,2	4 001,8	465,5
II kv	18 805,1	9 246,5	8 110,3	926,7	82,2	844,5	3 907,7	1 239,2	2 668,5	4 412,0	302,7	4 109,3	528,5
III kv	19 266,9	9 377,0	8 240,1	930,9	87,5	843,4	3 943,1	1 226,4	2 716,7	4 503,0	300,2	4 202,8	555,5
IV kv	19 525,3	9 600,9	8 450,6	937,8	79,8	858,1	4 044,7	1 266,6	2 778,1	4 618,4	306,5	4 311,9	588,9
2006 I kv	20 155,4	9 824,3	8 645,3	932,7	86,7	846,0	4 181,0	1 286,4	2 894,6	4 710,6	302,6	4 408,1	648,1
II kv	20 092,7	9 913,1	8 856,4	861,6	88,7	772,9	4 233,1	1 305,8	2 927,3	4 818,4	312,1	4 506,2	694,5
	Tehingud												
2005 I kv	235,6	101,9	87,2	-6,2	-3,4	-2,7	43,1	5,8	37,3	64,9	0,7	64,2	15,8
II kv	342,0	199,1	187,8	0,8	4,8	-4,0	84,6	39,3	45,3	113,7	10,4	103,2	51,6
III kv	207,4	131,0	133,4	4,5	5,3	-0,9	33,4	-16,6	50,0	93,1	-2,5	95,6	28,6
IV kv	281,6	268,2	227,0	14,4	-7,5	21,9	131,5	45,5	86,0	122,2	6,5	115,7	45,6
2006 I kv	302,4	204,7	176,8	-5,0	6,9	-11,9	120,8	21,7	99,1	88,8	-2,3	91,1	56,7
II kv	326,0	240,3	219,0	-7,6	2,3	-9,9	134,1	47,4	86,7	113,9	9,9	104,0	59,8
	Kasvumäärad												
2005 I kv	4,5	5,7	6,0	-1,9	-10,1	-1,0	4,8	3,1	5,6	8,3	3,9	8,7	5,6
II kv	4,8	6,2	6,6	-0,8	-10,1	0,2	5,2	4,8	5,3	8,7	4,9	9,0	18,3
III kv	5,1	6,6	7,1	0,2	-2,8	0,5	5,8	4,4	6,5	8,8	5,0	9,1	23,4
IV kv	6,0	7,8	8,2	1,5	-0,9	1,7	7,7	6,2	8,4	9,3	5,2	9,6	32,0
2006 I kv	6,2	8,9	9,2	1,6	12,4	0,6	9,7	7,6	10,7	9,7	4,1	10,1	39,2
II kv	5,9	9,1	9,3	0,7	8,7	-0,1	10,7	7,9	12,1	9,5	3,8	9,9	36,1

	Väärtpaberid (v.a aktsiad), mille emitendiks on						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	Valitussektori hoiustega seotud kohustused	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondide eraldised	
	Kokku			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted						
	14	15	16	17	18	19				20
	Bilansiline jääk									
2005 I kv	5 499,4	4 834,2	602,4	4 231,8	665,2	237,0	428,2	3 138,6	279,1	303,7
II kv	5 714,5	5 032,5	625,7	4 406,8	682,0	246,0	436,0	3 243,6	293,6	307,0
III kv	5 703,2	5 026,3	611,8	4 414,5	676,8	239,1	437,7	3 580,2	296,1	310,5
IV kv	5 623,4	4 960,3	587,6	4 372,7	663,1	233,9	429,2	3 675,5	311,7	313,8
2006 I kv	5 611,5	4 943,6	597,1	4 346,5	668,0	245,8	422,2	4 082,8	319,6	317,1
II kv	5 605,2	4 921,3	610,7	4 310,7	683,9	250,5	433,4	3 940,1	314,1	320,2
	Tehingud									
2005 I kv	135,6	125,6	11,1	114,5	10,0	15,3	-5,4	4,7	-9,3	2,8
II kv	123,6	112,9	24,5	88,4	10,7	9,0	1,8	1,4	14,5	3,3
III kv	-8,8	-4,1	-13,7	9,6	-4,8	-7,0	2,3	79,3	2,6	3,4
IV kv	-24,7	-19,7	-24,4	4,7	-5,0	-5,2	0,2	20,5	14,4	3,3
2006 I kv	89,0	79,0	9,7	69,3	10,0	12,1	-2,1	-2,5	7,9	3,3
II kv	69,9	47,2	13,1	34,1	22,7	4,6	18,1	18,2	-5,4	3,1
	Kasvumäärad									
2005 I kv	4,8	4,8	1,4	5,3	5,0	8,3	3,3	0,5	4,6	4,5
II kv	4,8	5,1	1,9	5,5	3,1	5,8	1,7	0,5	7,1	4,5
III kv	3,7	4,0	-0,4	4,7	1,1	4,3	-0,6	3,2	5,3	4,5
IV kv	4,2	4,5	-0,4	5,3	1,7	5,5	-0,3	3,6	7,7	4,2
2006 I kv	3,3	3,5	-0,6	4,1	1,6	3,7	0,5	3,1	14,1	4,4
II kv	2,2	2,0	-2,4	2,7	3,4	1,8	4,2	3,6	6,6	4,2

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulusühinguid.

3.3 Kindlustusettevõtete ja pensionifondide peamised finantsvarad ja -kohustused

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Peamised finantsvarad											
	Kokku	Hoiused euroala rahaloomeasutustes					Laenud			Väärtpaberid, v.a aktsiad		
		Kokku	Üleööhoidused	Lepingulise tähtajaga	Ette-teatamisega lõpetatavad	Repo-tehingud	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised	Kokku	Lühiajalised	Pikaajalised
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2005 I kv	4 373,8	597,0	65,7	508,8	2,7	19,8	364,7	63,1	301,6	1 765,1	82,3	1 682,9
II kv	4 509,3	595,8	61,2	511,3	2,7	20,6	360,4	64,7	295,7	1 829,9	83,8	1 746,0
III kv	4 682,9	602,9	60,0	517,7	2,7	22,4	367,1	70,6	296,6	1 874,9	81,8	1 793,1
IV kv	4 769,2	612,6	67,8	521,6	2,6	20,6	370,6	76,6	294,0	1 898,1	84,3	1 813,8
2006 I kv	4 917,7	613,0	65,6	525,2	2,5	19,7	383,5	81,0	302,5	1 917,4	88,1	1 829,3
II kv	4 919,0	625,7	68,6	532,6	2,4	22,1	383,6	82,0	301,6	1 930,6	88,7	1 842,0
Tehingud												
2005 I kv	83,8	12,5	6,4	6,9	0,2	-1,0	-2,4	0,9	-3,3	45,0	-1,8	46,8
II kv	58,8	-2,0	-5,3	2,2	0,2	0,8	-4,6	1,6	-6,2	34,2	0,6	33,6
III kv	82,1	7,1	-1,2	6,4	0,1	1,8	2,2	1,3	0,8	35,8	-2,0	37,8
IV kv	71,4	8,7	7,4	3,1	0,0	-1,9	1,3	5,6	-4,3	41,4	1,8	39,5
2006 I kv	91,5	0,6	-2,0	3,6	-0,1	-0,8	12,9	4,4	8,5	39,6	3,1	36,5
II kv	66,7	12,9	3,0	7,6	0,0	2,4	0,8	1,2	-0,4	25,4	-1,0	26,5
Kasvumäärad												
2005 I kv	6,0	6,8	2,2	8,3	-11,6	-10,5	-1,2	1,1	-1,7	9,6	6,9	9,7
II kv	6,4	5,1	1,8	5,7	23,8	-2,8	-2,0	2,4	-2,9	9,6	6,0	9,8
III kv	7,0	4,8	-2,8	5,3	30,1	12,0	-1,2	5,0	-2,5	9,7	3,0	10,0
IV kv	7,0	4,5	12,5	3,7	18,4	-0,8	-1,0	15,0	-4,3	9,1	-1,6	9,6
2006 I kv	6,9	2,4	-1,7	3,0	7,2	-0,3	3,2	20,4	-0,3	8,6	4,3	8,8
II kv	6,9	4,9	11,8	4,0	-3,1	7,5	4,8	19,2	1,6	7,8	2,3	8,0

	Peamised finantsvarad					Peamised kohustused								
	Aktsiad ¹				Kindlustusmaksete ettemaksed ja rahuldamata nõuete eraldised	Kokku	Euroala rahaloomeasutustelt ja teistelt finantsettevõtetelt võetud laenud		Väärt-paberid, v.a aktsiad	Noteeritud aktsiad	Kindlustustehnilised eraldised			
	Kokku	Noteeritud aktsiad	Investee-rimis- ja rahaturu-fondide osakud	Rahaturu-fondide osakud			Kokku	Võetud euroala rahaloome-asutuselt			Kokku	Kodumaja-pidamiste elukindlus-tuseraldiste ja pensioni-fondide eraldiste netoväärtus	Kindlus-tusmaksete ette-maksed ja rahul-damata nõuete eraldised	
														13
Bilansiline jääk														
2005 I kv	1 517,3	725,9	791,4	67,0	129,7	4 536,1	90,1	58,2	21,5	220,3	4 204,3	3 587,3	617,0	
II kv	1 591,4	758,1	833,3	87,0	131,9	4 654,9	92,8	63,8	21,6	223,3	4 317,2	3 702,7	614,5	
III kv	1 703,8	830,5	873,3	87,8	134,3	4 782,1	92,4	65,2	22,2	251,2	4 416,2	3 793,8	622,4	
IV kv	1 751,6	853,1	898,5	80,6	136,3	4 904,0	64,9	64,6	22,2	285,9	4 530,9	3 901,8	629,0	
2006 I kv	1 864,9	911,3	953,6	79,7	138,9	5 029,0	82,4	81,9	22,1	298,7	4 625,8	3 987,1	638,7	
II kv	1 837,6	879,0	958,7	84,1	141,3	5 053,9	85,3	84,7	22,0	272,5	4 674,1	4 032,0	642,1	
Tehingud														
2005 I kv	25,2	7,0	18,2	-0,3	3,4	85,6	9,7	8,6	0,6	0,0	75,3	62,7	12,7	
II kv	29,1	4,5	24,6	6,6	2,0	75,7	2,8	5,5	0,0	0,5	72,4	68,5	4,0	
III kv	34,5	16,9	17,6	0,9	2,4	78,0	-0,4	1,4	0,5	1,1	76,8	68,9	7,9	
IV kv	18,6	-4,8	23,4	-8,1	1,4	85,9	-0,5	-0,6	0,1	4,0	82,3	76,7	5,6	
2006 I kv	34,6	0,8	33,7	-0,8	3,8	112,8	17,3	17,1	0,0	0,1	95,4	84,6	10,9	
II kv	24,2	6,1	18,1	3,4	3,3	76,6	3,0	2,8	0,0	0,1	73,5	70,1	3,4	
Kasvumäärad														
2005 I kv	3,5	2,0	4,8	6,2	4,2	6,3	5,4	23,7	-6,1	1,2	6,6	6,9	4,9	
II kv	5,4	3,2	7,5	17,0	4,9	6,5	3,5	17,6	-5,4	1,4	6,9	7,3	4,6	
III kv	6,9	4,4	9,2	19,7	5,1	6,8	1,1	22,8	5,7	0,9	7,2	7,6	5,0	
IV kv	7,4	3,4	11,1	-1,5	7,4	7,4	14,4	30,8	6,0	2,7	7,5	7,9	5,0	
2006 I kv	7,7	2,4	12,6	-2,2	7,5	7,8	21,2	40,4	3,1	2,6	7,8	8,3	4,6	
II kv	7,0	2,5	11,1	-5,3	8,3	7,6	20,8	32,5	2,8	2,4	7,6	8,1	4,5	

Allikas: EKP.

¹ V.a noteerimata aktsiad.

3.4 Aastane sääst, investeeringud ja rahastamine
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti)

1. Kõik euroala sektorid

	Mittefinantsvarade netoootamine					Finantsvarade netoootamine							
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhivarade kulum (-)	Varude muutused ¹	Mitte-toodetud varad	Kokku	Rahakuld ja SDR-ühikud	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kindlustus-tehnilised eraldised	Muud investee-ringud (neto-summa) ³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	508,0	1 353,7	-871,5	25,7	0,1	3 313,5	-1,3	566,5	499,5	879,5	1 090,1	264,7	14,4
2000	565,4	1 456,0	-927,2	36,3	0,3	3 282,1	-1,3	369,1	334,9	797,9	1 506,6	251,4	23,5
2001	517,6	1 483,0	-976,7	10,6	0,6	2 797,7	0,5	583,2	578,4	693,8	727,1	254,4	-39,6
2002	453,0	1 481,8	-1 013,9	-15,3	0,5	2 545,7	-0,9	802,0	376,5	520,7	599,7	226,2	21,5
2003	464,0	1 507,3	-1 043,4	-0,3	0,4	2 756,8	-1,7	737,8	576,0	613,6	577,0	240,9	13,2
2004	509,7	1 573,2	-1 086,0	22,6	-0,2	3 148,8	-1,6	1 007,4	647,0	710,5	520,3	257,7	7,6

	Muutused netoväärtuses ⁴				Netokohustuste võtmine							
	Kokku	Kogusääst	Põhivarade kulum (-)	Saadavad kapitalisiirded (netosumma)	Kokku	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kindlus-tustehnilised eraldised		
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1999	488,6	1 347,3	-871,5	12,8	3 333,0	842,5	554,4	773,5	894,5	268,0		
2000	505,3	1 419,7	-927,2	12,8	3 342,1	507,7	474,0	903,2	1 200,7	256,6		
2001	481,8	1 451,1	-976,7	7,4	2 833,4	614,0	512,4	673,2	773,1	260,7		
2002	517,9	1 521,3	-1 013,9	10,6	2 480,7	637,8	437,7	565,4	610,0	229,8		
2003	500,3	1 528,8	-1 043,4	14,9	2 720,5	672,9	587,1	581,0	629,1	250,4		
2004	538,9	1 608,4	-1 086,0	16,5	3 119,5	1 120,9	684,5	548,1	506,5	259,5		

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

	Mittefinantsvarade netoootamine			Finantsvarade netoootamine					Muutused netoväärtuses ⁴		Netokohustuste võtmine			
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhi-varade kulum (-)	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²	Laenu	Aktsiad ja muud osakud	Kokku	Kogusääst	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²	Laenu	Aktsiad ja muud osakud		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	257,5	728,5	-489,2	619,9	29,9	79,6	187,4	319,4	96,6	529,8	780,8	46,8	433,4	289,7
2000	380,8	803,4	-524,2	938,4	68,2	68,5	244,2	543,7	83,4	557,3	1 235,8	70,3	632,6	521,1
2001	279,6	821,3	-554,9	623,3	106,5	45,6	183,2	234,3	95,6	587,9	807,3	104,1	381,0	310,8
2002	219,8	810,8	-576,9	408,8	24,9	22,1	65,5	256,7	123,2	639,8	505,3	17,8	268,5	206,5
2003	218,6	814,5	-592,0	378,0	91,2	-26,0	150,5	202,1	116,3	663,2	480,2	72,5	210,4	183,5
2004	254,8	850,6	-614,2	267,5	83,5	-48,6	85,2	164,9	156,0	714,6	366,3	16,8	165,9	170,5

3. Kodumajapidamised⁵

	Mittefinantsvarade netoootamine			Finantsvarade netoootamine					Muutused netoväärtuses ⁴		Netokohustuste võtmine		Memo	
	Kokku	Kapitali kogumatus põhivarasse	Põhi-varade kulum (-)	Sularaha ja hoiused	Väärt-paberid, v.a aktsiad ²	Aktsiad ja muud osakud	Kind-lustus-tehnilised eraldised	Kokku	Kogusääst	Laenu	Kasutatav kogutulu	Kogu-säästu suhtarv ⁶		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	199,1	427,4	-232,9	472,0	116,6	-60,7	190,4	250,0	400,9	608,5	270,3	268,8	4 230,0	14,2
2000	201,4	445,2	-245,1	422,5	78,7	28,8	119,8	245,5	392,7	612,0	231,3	229,3	4 436,0	13,7
2001	184,8	443,9	-257,6	433,2	168,1	59,4	35,7	234,2	435,9	675,6	182,1	180,4	4 667,4	14,3
2002	185,9	455,4	-267,9	493,2	219,6	16,2	0,1	216,3	458,1	719,0	221,0	218,9	4 824,2	14,7
2003	190,1	465,1	-278,6	531,0	217,5	-45,6	92,3	240,0	470,7	735,9	250,4	248,3	4 958,7	14,7
2004	202,5	491,4	-291,9	601,6	237,3	62,8	18,9	246,4	485,9	761,9	318,1	315,8	5 128,9	14,7

Allikas: EKP.

¹ Sh väärisesemete soetamine (netosumma).

² Va tuletisinstrumentid.

³ Tuletisinstrumentid ja muu debitoorne/kreditoorne võlgnevus.

⁴ Tuleneb säästust ja saadavatest kapitalisiiretest (netosumma) pärast põhivara kulumi mahaarvamist.

⁵ Sh kodumajapidamisi teenindavad mittetulundusühingud.

⁶ Kogusääst jagatuna kasutatava kogutulu ja nõuete netokasvuga pensionifondi reservide suhtes.

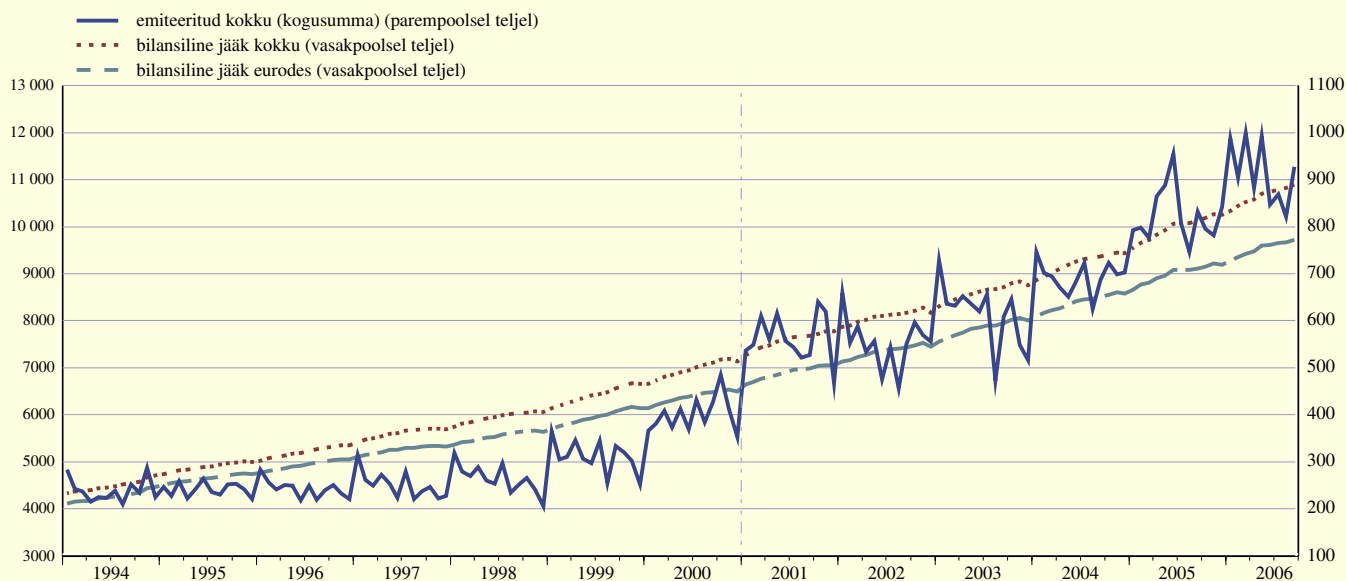
4

FINANTSTURUD

4.1 Väärtpaperite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa (mld EUR, kui pole viidatud teisiti; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtus)

	Kokku eurodes ¹			Euroala residentide poolt								
	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Eurodes			Kõikides vääringutes					
				Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Aastased kasvu-määrad	Sesoonselt kohandatud ²	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Neto-emissioon	Kuu kuu kasvu-määr	
Kokku												
2005 sept	10 727,7	894,5	100,5	9 114,5	787,6	37,5	10 126,2	832,4	48,6	7,4	48,4	7,3
okt	10 742,7	798,4	15,3	9 151,1	745,0	36,7	10 180,8	794,9	53,8	7,5	54,3	6,4
nov	10 820,1	801,7	79,1	9 211,2	734,6	61,6	10 267,9	781,5	74,2	7,6	71,1	7,3
dets	10 834,6	871,0	12,8	9 188,6	794,8	-24,1	10 250,6	841,6	-24,7	7,6	76,0	6,1
2006 jaan	10 883,8	972,1	55,1	9 267,5	927,6	84,7	10 333,6	987,8	103,1	7,6	61,5	7,1
veebr	10 992,2	918,4	105,8	9 347,0	846,7	76,9	10 441,1	903,5	89,6	7,2	61,9	7,5
märts	11 146,0	1 052,7	153,6	9 428,3	937,9	81,1	10 525,7	999,4	97,6	7,6	70,6	8,0
aprill	11 169,0	874,9	19,6	9 480,2	821,8	48,8	10 583,9	883,0	68,2	7,2	56,3	8,0
mai	11 297,7	1 010,9	128,8	9 594,4	940,3	114,3	10 707,0	992,5	128,1	7,8	90,9	8,3
juuni	11 357,5	895,6	64,3	9 614,3	794,0	24,2	10 738,3	847,0	32,9	6,7	25,3	7,2
juuli	11 369,9	877,7	11,8	9 649,9	821,1	34,9	10 787,6	868,7	44,7	7,1	53,7	7,0
aug	11 402,2	836,8	31,8	9 671,3	778,8	21,0	10 817,5	821,4	24,4	7,3	74,5	7,2
sept	11 529,5	1 007,0	126,7	9 724,6	881,3	52,7	10 888,4	926,6	59,1	7,4	59,3	7,0
Pikaajalised												
2005 sept	9 743,4	188,6	68,6	8 266,1	143,8	43,6	9 146,7	163,3	55,0	8,0	47,6	7,5
okt	9 775,0	166,5	32,5	8 283,6	137,4	18,4	9 181,2	159,3	31,6	8,0	44,8	6,8
nov	9 857,4	168,3	83,3	8 348,6	131,9	65,8	9 270,7	152,6	80,5	8,2	76,7	7,7
dets	9 901,4	178,4	41,9	8 375,9	147,2	25,3	9 303,6	166,0	27,6	8,3	72,2	6,2
2006 jaan	9 944,5	195,9	48,3	8 415,3	173,5	44,5	9 344,0	195,4	56,9	8,1	57,4	7,3
veebr	10 034,5	215,0	88,5	8 477,0	170,7	60,1	9 429,8	196,3	72,3	7,6	50,0	7,8
märts	10 133,0	245,3	98,9	8 548,4	194,3	71,8	9 499,0	220,1	80,1	7,8	60,7	8,1
aprill	10 169,2	174,7	34,7	8 577,9	141,6	28,2	9 537,1	170,6	48,1	7,5	49,5	8,1
mai	10 269,7	205,7	100,8	8 663,8	167,5	86,1	9 630,4	187,0	95,7	7,7	63,7	7,8
juuni	10 328,8	198,4	60,3	8 728,3	167,5	65,6	9 715,1	192,4	81,7	6,8	53,7	7,3
juuli	10 361,5	185,4	33,0	8 753,9	158,2	25,9	9 756,0	176,8	37,0	7,2	48,9	7,1
aug	10 377,7	90,1	16,4	8 765,1	71,2	11,4	9 774,0	87,5	20,8	7,6	65,7	7,4
sept	10 478,0	221,7	100,9	8 822,5	156,3	58,2	9 845,6	174,8	65,5	7,6	56,1	7,2

J15 Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperid, v.a aktsiad (kogusumma) (mld EUR)

Allikad: EKP ja Rahvusvaheline Arvelduspank (BIS) (euroalaväliste residentide emissioonide osa).

¹ Euroala residentide ja euroalaväliste residentide poolt emiteeritud, eurodes nomineeritud väärtpaperid (v.a aktsiad) kokku.

² Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa
(mld EUR; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtus)

1. Bilansiline jääk ja koguemissioon

	Bilansiline jääk					Koguemissioon						
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitteraha- loomelised finants- ettevõtted	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitus	Muu valitsemis- sektor			Mitteraha- loomelised finants- ettevõtted	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitus	Muu valitsemis- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kokku												
2004	9 429	3 713	737	591	4 138	250	8 307	5 480	223	1 028	1 493	83
2005	10 251	4 109	927	613	4 319	283	9 878	6 983	325	1 032	1 444	95
2005 IV kv	10 251	4 109	927	613	4 319	283	2 418	1 747	116	250	279	26
2006 I kv	10 526	4 260	970	622	4 385	289	2 891	2 107	83	257	421	22
2006 II kv	10 738	4 337	1 034	639	4 430	298	2 723	1 976	108	261	355	22
2006 III kv	10 888	4 436	1 072	637	4 445	298	2 617	1 927	74	264	334	18
2006 juuni	10 738	4 337	1 034	639	4 430	298	847	597	46	85	110	9
2006 juuli	10 788	4 370	1 050	640	4 429	299	869	613	29	86	135	6
2006 aug	10 817	4 396	1 057	633	4 431	300	821	637	17	82	80	6
2006 sept	10 888	4 436	1 072	637	4 445	298	927	678	27	97	119	5
Lühiajalised												
2004	926	447	7	90	376	5	6 368	4 574	44	931	785	33
2005	947	482	7	90	363	5	7 808	6 046	45	942	741	33
2005 IV kv	947	482	7	90	363	5	1 940	1 531	10	221	170	8
2006 I kv	1 027	539	7	98	377	5	2 279	1 817	13	242	199	8
2006 II kv	1 023	531	10	101	376	5	2 172	1 739	16	229	180	8
2006 III kv	1 043	561	11	97	369	4	2 178	1 732	12	249	176	8
2006 juuni	1 023	531	10	101	376	5	655	509	5	77	61	3
2006 juuli	1 032	536	10	102	378	5	692	543	5	77	63	3
2006 aug	1 043	557	10	96	375	5	734	593	3	80	55	2
2006 sept	1 043	561	11	97	369	4	752	596	4	91	58	3
Pikaajalised¹												
2004	8 503	3 266	729	501	3 762	245	1 940	905	179	97	708	49
2005	9 304	3 627	920	522	3 957	278	2 069	937	279	89	702	61
2005 IV kv	9 304	3 627	920	522	3 957	278	478	216	106	29	109	18
2006 I kv	9 499	3 720	963	524	4 008	285	612	290	70	15	222	15
2006 II kv	9 715	3 806	1 024	537	4 054	293	550	237	92	32	175	14
2006 III kv	9 846	3 875	1 061	540	4 075	293	439	194	62	15	158	9
2006 juuni	9 715	3 806	1 024	537	4 054	293	192	88	41	8	49	6
2006 juuli	9 756	3 834	1 040	537	4 051	294	177	69	24	8	72	3
2006 aug	9 774	3 839	1 047	536	4 057	295	88	44	14	1	25	3
2006 sept	9 846	3 875	1 061	540	4 075	293	175	82	23	6	62	3
millest pikaajalised fikseeritud intressimääraga												
2004	6 380	1 929	416	410	3 439	186	1 193	408	70	61	620	36
2005	6 712	2 016	458	412	3 609	217	1 227	413	91	54	620	48
2005 IV kv	6 712	2 016	458	412	3 609	217	264	95	35	16	103	14
2006 I kv	6 813	2 060	475	407	3 647	225	400	155	31	8	195	12
2006 II kv	6 908	2 079	500	413	3 684	232	331	109	42	20	150	10
2006 III kv	6 960	2 106	508	413	3 700	233	274	93	22	11	140	8
2006 juuni	6 908	2 079	500	413	3 684	232	114	40	21	5	41	6
2006 juuli	6 918	2 085	501	412	3 688	233	109	29	5	6	66	2
2006 aug	6 925	2 087	503	411	3 690	234	55	22	7	1	21	3
2006 sept	6 960	2 106	508	413	3 700	233	111	42	10	4	53	2
millest pikaajalised muutuva intressimääraga												
2004	1 870	1 148	310	77	276	59	620	404	110	32	60	14
2005	2 258	1 343	457	94	304	60	715	429	188	28	58	12
2005 IV kv	2 258	1 343	457	94	304	60	185	95	70	12	4	4
2006 I kv	2 331	1 383	484	97	307	60	172	108	39	4	18	3
2006 II kv	2 432	1 424	520	108	319	61	177	95	50	12	15	4
2006 III kv	2 493	1 443	548	110	331	60	133	76	39	4	13	2
2006 juuni	2 432	1 424	520	108	319	61	62	33	19	3	6	1
2006 juuli	2 461	1 434	534	109	323	61	56	30	19	2	4	1
2006 aug	2 468	1 435	539	109	324	61	25	15	7	1	2	0
2006 sept	2 493	1 443	548	110	331	60	53	31	13	1	7	0

Allikas: EKP.

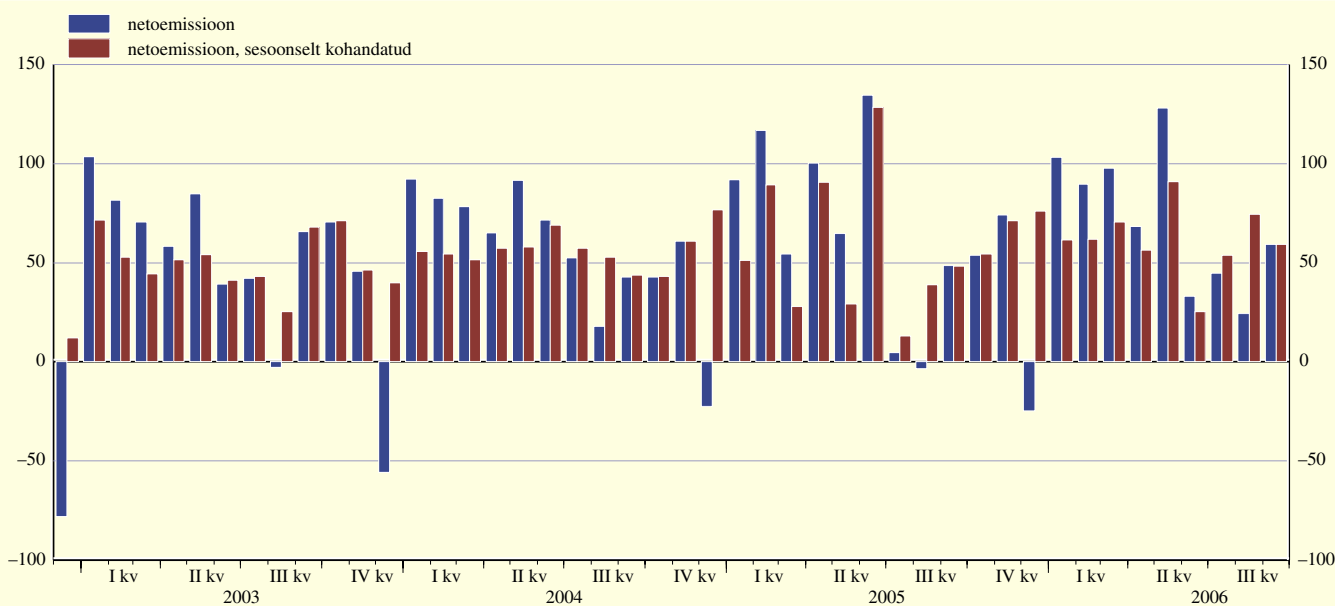
¹ Pikaajaliste võlakirjade kogumast fikseeritud ja muutuva intressimääraga pikaajaliste võlakirjade lahutamisel tekkinud vahe tuleneb nullkupongiga võlakirjadest ja ümberhindamise mõjust.

4.2 Euroala residentide poolt emitieritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi jooksul sooritatud tehingud; nimiväärtus)

2. Netoemissioon

	Sesoonselt kohandamata						Sesoonselt kohandatud					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemisector		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemisector	
			Mitterahaloomeasutused	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemisector			Mitterahaloomeasutused	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemisector
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kokku											
2004	675,1	350,4	75,2	8,4	209,6	31,5	679,6	354,0	73,1	8,2	212,6	31,7
2005	716,1	315,6	177,2	21,8	169,1	32,2	717,6	319,0	173,0	22,0	171,3	32,4
2005 IV kv	103,4	44,8	81,3	-0,2	-34,8	12,3	201,4	78,1	59,2	5,8	47,3	11,0
2006 I kv	290,3	158,7	45,3	10,7	68,8	6,9	194,1	107,0	65,4	7,3	8,4	6,1
2006 II kv	229,2	84,5	66,5	20,9	48,4	8,9	172,5	88,9	53,9	14,2	7,1	8,4
2006 III kv	128,3	78,4	37,9	-2,1	14,6	-0,5	187,5	94,8	54,5	2,0	33,8	2,3
2006 juuni	32,9	-14,1	30,6	-1,0	12,4	5,0	25,3	7,0	16,3	-0,1	-2,0	4,2
2006 juuli	44,7	27,8	15,8	0,4	-0,6	1,3	53,7	20,1	14,1	-2,0	19,4	2,2
2006 aug	24,4	19,7	7,8	-6,6	2,9	0,6	74,5	36,9	24,4	-4,5	15,0	2,7
2006 sept	59,1	30,8	14,3	4,0	12,3	-2,3	59,3	37,8	16,1	8,5	-0,5	-2,6
	Pikaajalised											
2004	615,1	297,8	73,8	12,0	201,7	29,8	617,8	299,1	71,7	12,0	205,1	30,0
2005	709,3	292,9	177,6	22,2	184,1	32,5	710,9	294,8	173,4	22,1	187,9	32,6
2005 IV kv	139,6	40,6	81,5	8,6	-3,7	12,7	193,7	68,7	59,4	7,8	46,1	11,6
2006 I kv	209,3	100,8	45,3	2,8	53,4	7,0	168,0	70,3	65,4	8,1	18,4	6,0
2006 II kv	225,6	88,2	63,5	15,5	49,4	8,9	166,9	86,0	50,9	8,9	12,7	8,5
2006 III kv	123,3	62,4	36,9	2,6	21,4	-0,1	170,8	67,2	53,6	4,8	42,5	2,6
2006 juuni	81,7	30,9	29,4	1,5	14,9	5,0	53,7	38,6	14,7	-1,9	-1,8	4,1
2006 juuli	37,0	23,4	15,5	-0,1	-2,7	0,9	48,9	18,3	14,1	-2,1	16,6	2,1
2006 aug	20,8	6,8	7,5	-0,9	6,6	0,7	65,7	19,2	24,1	1,4	18,4	2,6
2006 sept	65,5	32,2	13,9	3,5	17,5	-1,6	56,1	29,8	15,4	5,5	7,5	-2,1

J16 Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata
(mld EUR, tehingud kuu jooksul, nimiväärtus)

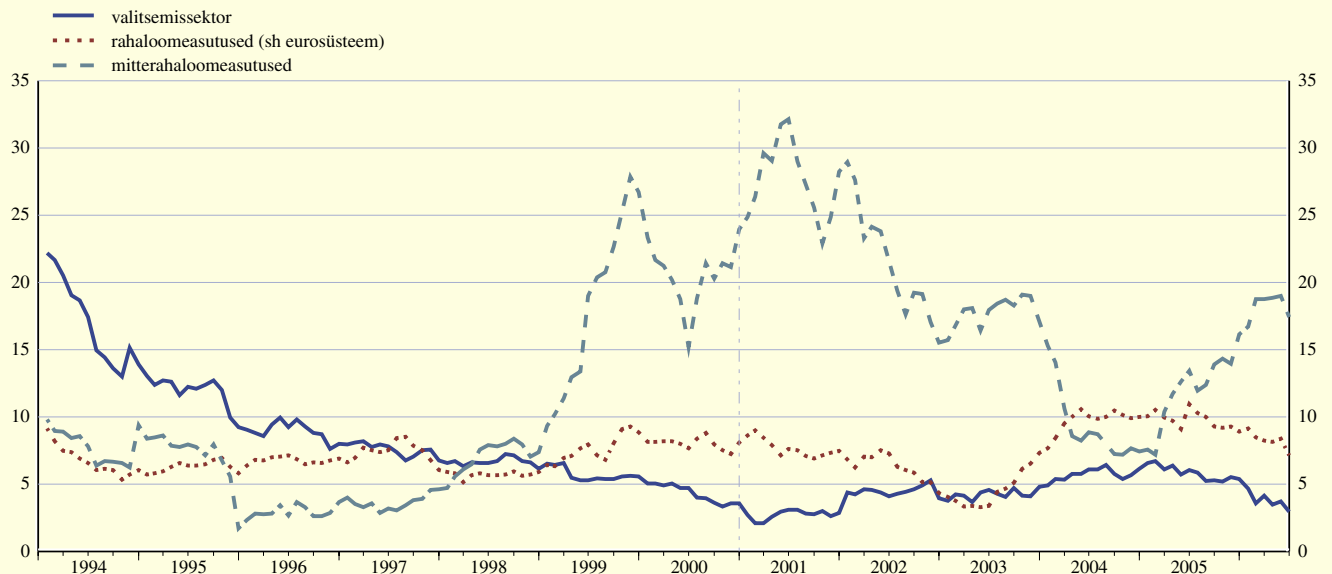

Allikas: EKP.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹
(protsentuaalsed muutused)

	Aastased kasvumäärad (sesoonselt kohandamata)						Kuu kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärad					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitteraha- loomelised finants- ettevõtted	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor			Mitteraha- loomelised finants- ettevõtted	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsemis- sektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kokku												
2005 sept	7,4	9,4	21,2	2,9	3,8	11,8	7,3	9,2	23,3	1,9	3,4	10,2
2005 okt	7,5	9,4	21,4	4,1	3,6	12,2	6,4	8,4	23,5	2,0	2,2	9,0
2005 nov	7,6	9,4	21,1	3,1	4,0	12,3	7,3	9,2	22,3	1,5	3,3	13,8
2005 dets	7,6	8,4	23,8	3,7	4,1	12,9	6,1	6,6	21,4	2,9	2,8	13,9
2006 jaan	7,6	9,1	24,3	3,5	3,6	11,3	7,1	7,7	26,2	4,6	3,1	12,7
2006 veebr	7,2	8,9	26,9	3,2	2,5	11,9	7,5	8,1	31,0	4,6	2,8	14,2
2006 märts	7,6	9,3	27,3	3,0	3,0	11,6	8,0	9,3	31,5	4,3	2,6	13,0
2006 aprill	7,2	8,9	27,3	2,8	2,5	10,2	8,0	9,3	31,3	3,8	2,7	11,4
2006 mai	7,8	10,0	26,7	4,3	2,6	12,1	8,3	10,6	31,3	7,3	1,8	10,5
2006 juuni	6,7	8,1	24,7	5,0	1,8	12,3	7,2	9,7	28,0	7,1	0,7	10,5
2006 juuli	7,1	8,3	26,6	5,1	2,2	11,7	7,0	8,9	27,1	5,6	1,2	10,6
2006 aug	7,3	8,5	28,2	3,9	2,5	12,1	7,2	8,8	25,7	3,2	2,3	10,1
2006 sept	7,4	9,0	27,4	4,8	2,2	10,2	7,0	8,8	23,6	5,3	1,9	7,5
Pikaajalised												
2005 sept	8,0	9,3	21,3	3,7	4,8	12,2	7,5	8,5	23,7	4,1	3,9	10,5
2005 okt	8,0	9,2	21,5	4,3	4,7	12,5	6,8	8,4	24,0	4,9	2,3	9,1
2005 nov	8,2	9,3	21,2	3,7	5,1	13,0	7,7	9,0	22,7	5,5	3,6	14,2
2005 dets	8,3	8,9	24,1	4,4	4,9	13,2	6,2	5,8	21,8	6,2	3,0	14,6
2006 jaan	8,1	9,1	24,6	5,0	4,2	11,8	7,3	7,3	26,5	7,4	3,2	13,1
2006 veebr	7,6	8,5	27,3	6,0	3,0	12,6	7,8	7,6	31,1	7,6	2,9	15,0
2006 märts	7,8	8,2	27,7	5,1	3,6	12,1	8,1	7,9	31,8	6,3	3,3	13,6
2006 aprill	7,5	8,1	27,6	5,6	3,0	10,5	8,1	7,8	31,3	6,2	3,7	12,0
2006 mai	7,7	8,4	26,9	7,0	3,1	12,5	7,8	7,7	31,2	8,5	2,6	11,0
2006 juuni	6,8	7,3	24,7	6,4	2,3	12,7	7,3	8,8	27,5	6,6	1,6	10,7
2006 juuli	7,2	7,7	26,5	6,0	2,6	11,9	7,1	8,0	26,6	4,7	2,1	10,6
2006 aug	7,6	7,7	28,0	5,5	3,1	12,4	7,4	7,9	25,1	3,5	3,3	9,9
2006 sept	7,6	8,2	27,2	5,7	3,0	10,8	7,2	8,4	22,9	5,2	2,8	8,0

J17 Pikaajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku
(aastane muutus protsentides)

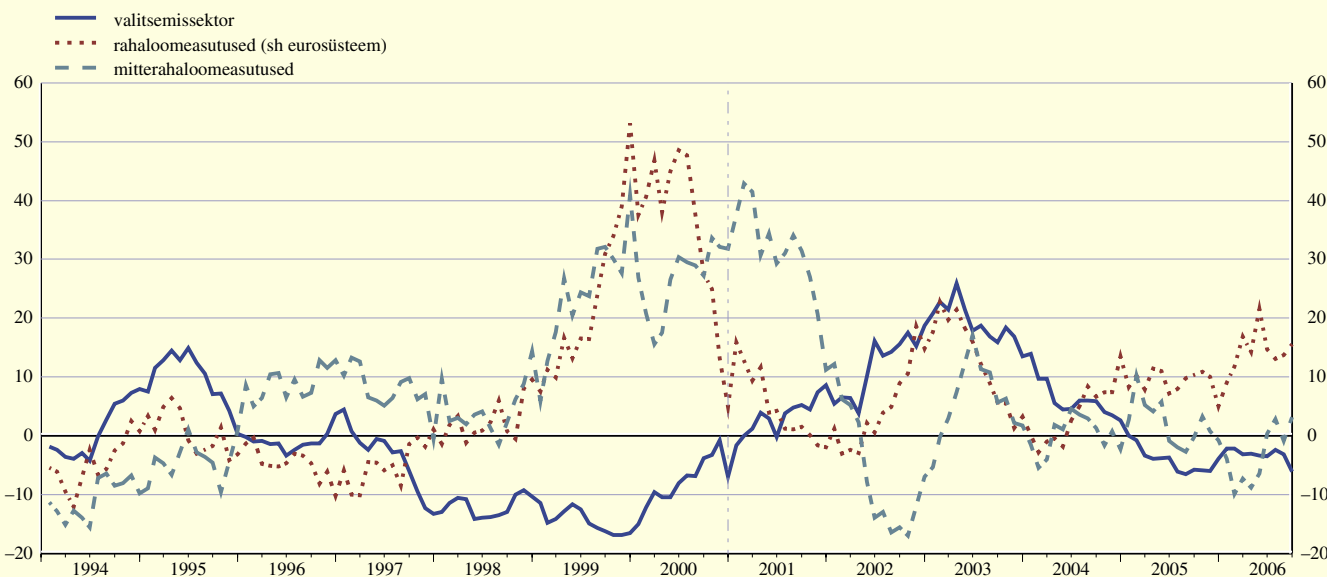
Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (järg) (protsentuaalsed muutused)

	Pikaajalised fikseeritud intressimääraga						Pikaajalised muutuva intressimääraga					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeasutused	Kaup ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Mitterahaloomeasutused	Kaup ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Kõigis vääringutes kokku												
2004	5,1	3,1	6,5	3,4	5,8	14,7	16,2	18,5	27,1	8,8	0,3	26,5
2005	4,7	3,1	5,7	0,3	5,4	15,0	19,4	18,3	35,9	22,6	9,8	4,7
2005 IV kv	4,7	3,9	6,4	0,5	4,8	15,9	19,1	15,3	43,9	19,6	11,7	1,9
2006 I kv	4,3	4,2	8,9	0,6	3,6	15,6	19,0	14,3	48,9	24,5	7,8	1,1
2006 II kv	4,2	4,4	11,7	1,0	3,0	13,5	16,9	11,9	46,2	28,3	3,6	5,1
2006 III kv	4,3	4,6	15,1	0,8	2,8	13,8	15,3	10,1	40,4	30,1	4,1	5,8
2006 aprill	4,1	4,3	11,5	0,5	3,1	12,3	17,1	12,3	48,9	26,8	2,0	3,4
2006 mai	4,4	4,7	11,9	1,8	3,0	14,0	17,4	12,2	45,5	30,3	5,1	6,5
2006 juuni	3,8	4,1	13,2	1,1	2,2	14,2	14,7	10,0	38,3	30,7	2,7	7,5
2006 juuli	4,3	4,5	14,4	0,7	2,8	13,7	15,4	10,1	40,8	31,3	4,3	5,6
2006 august	4,5	4,7	15,7	0,4	3,0	14,0	15,6	10,1	42,2	29,7	4,2	6,4
2006 sept	4,7	5,1	17,1	1,3	2,9	12,9	15,1	10,2	38,4	28,0	5,2	3,2
Eurodes												
2004	4,8	1,3	10,5	2,0	5,9	14,7	15,6	17,8	27,2	9,1	0,2	25,3
2005	4,3	0,9	9,1	-0,2	5,3	15,3	18,8	17,2	35,2	22,6	10,2	5,3
2005 IV kv	4,2	1,9	8,5	0,6	4,7	16,2	18,3	13,9	41,6	21,2	12,2	2,2
2006 I kv	3,7	2,4	9,1	0,5	3,5	16,1	18,2	12,9	46,1	26,4	8,2	0,9
2006 II kv	3,6	2,7	10,0	0,8	3,1	13,9	15,7	10,2	42,1	31,6	3,7	4,0
2006 III kv	3,6	3,1	11,2	-0,3	2,9	13,7	13,9	8,2	36,0	33,9	4,2	4,4
2006 aprill	3,5	2,5	10,3	0,3	3,2	12,7	15,8	10,6	44,6	29,9	2,1	2,8
2006 mai	3,8	3,1	10,3	1,5	3,1	14,4	16,1	10,4	41,3	34,2	5,2	4,9
2006 juuni	3,2	2,6	9,9	0,8	2,4	14,1	12,9	7,6	34,1	34,6	2,7	5,9
2006 juuli	3,6	3,0	11,0	-0,5	2,9	13,6	13,9	8,1	35,9	35,4	4,4	4,1
2006 august	3,7	3,2	11,3	-0,9	3,1	13,9	14,2	8,3	37,4	33,5	4,2	5,1
2006 sept	3,9	3,6	12,8	0,4	2,9	12,9	14,1	8,7	35,1	31,4	5,2	2,0

J18 Lühiajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku (aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

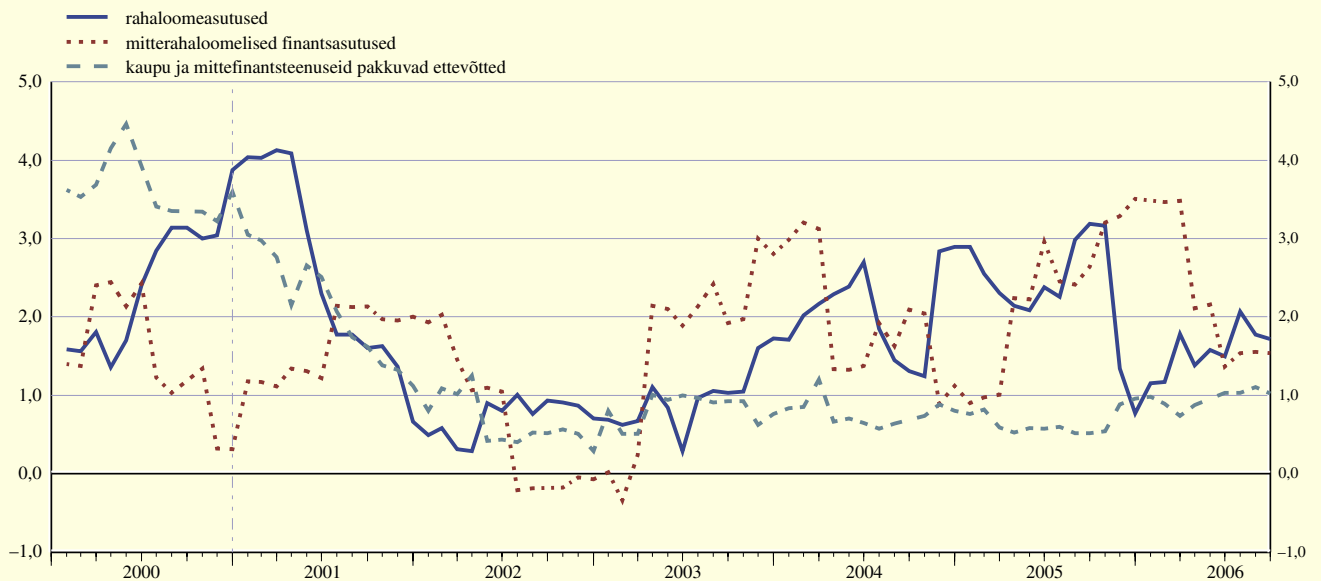
¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; turuväärtused)

1. Bilansiline jääk ja kasvumäärad
(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku			Rahaloomeasutused		Mitterahaloemelised finantsettevõtted		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	
	Kokku	Indeks, dets 2001 = 100	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004 sept	3 707,9	102,1	0,9	579,6	1,3	364,2	2,1	2 764,1	0,7
okt	3 787,6	102,2	0,9	598,0	1,2	374,6	2,0	2 815,0	0,7
nov	3 906,5	102,5	1,2	623,9	2,8	388,6	0,9	2 894,1	0,9
dets	4 033,8	102,6	1,2	643,7	2,9	407,7	1,1	2 982,4	0,8
2005 jaan	4 138,0	102,6	1,1	662,6	2,9	414,2	0,9	3 061,3	0,8
veebr	4 254,5	102,7	1,1	681,1	2,6	434,1	1,0	3 139,2	0,8
märts	4 242,4	102,7	0,9	677,7	2,3	424,0	1,0	3 140,7	0,6
aprill	4 094,7	102,9	1,0	656,0	2,1	409,4	2,2	3 029,3	0,5
mai	4 272,7	103,0	1,0	678,1	2,1	424,0	2,2	3 170,5	0,6
juuni	4 381,2	103,1	1,1	698,0	2,4	441,5	3,0	3 241,6	0,6
juuli	4 631,2	103,1	1,0	727,9	2,3	466,7	2,5	3 436,6	0,6
aug	4 605,9	103,1	1,1	723,4	3,0	457,1	2,4	3 425,4	0,5
sept	4 827,2	103,3	1,1	764,1	3,2	483,7	2,6	3 579,3	0,5
okt	4 659,4	103,4	1,2	752,4	3,2	480,5	3,2	3 426,6	0,5
nov	4 882,0	103,7	1,2	809,2	1,3	513,6	3,3	3 559,2	0,9
dets	5 056,2	103,8	1,2	836,4	0,8	540,8	3,5	3 679,1	1,0
2006 jaan	5 289,1	103,9	1,3	884,8	1,2	535,8	3,5	3 868,5	1,0
veebr	5 429,2	103,9	1,2	938,8	1,2	561,8	3,5	3 928,7	0,9
märts	5 629,8	103,9	1,2	962,3	1,8	579,1	3,5	4 088,4	0,7
aprill	5 653,2	104,0	1,1	948,8	1,4	572,9	2,1	4 131,5	0,9
mai	5 364,6	104,2	1,2	896,7	1,6	533,5	2,2	3 934,4	1,0
juuni	5 376,5	104,3	1,1	905,0	1,5	529,6	1,4	3 941,9	1,0
juuli	5 372,7	104,4	1,3	918,4	2,1	543,3	1,5	3 910,9	1,0
aug	5 536,2	104,5	1,3	958,6	1,8	594,3	1,6	3 983,4	1,1
sept	5 679,5	104,5	1,2	986,1	1,7	606,3	1,5	4 087,1	1,0

J19 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad
(aastased protsentuaalsed muutused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

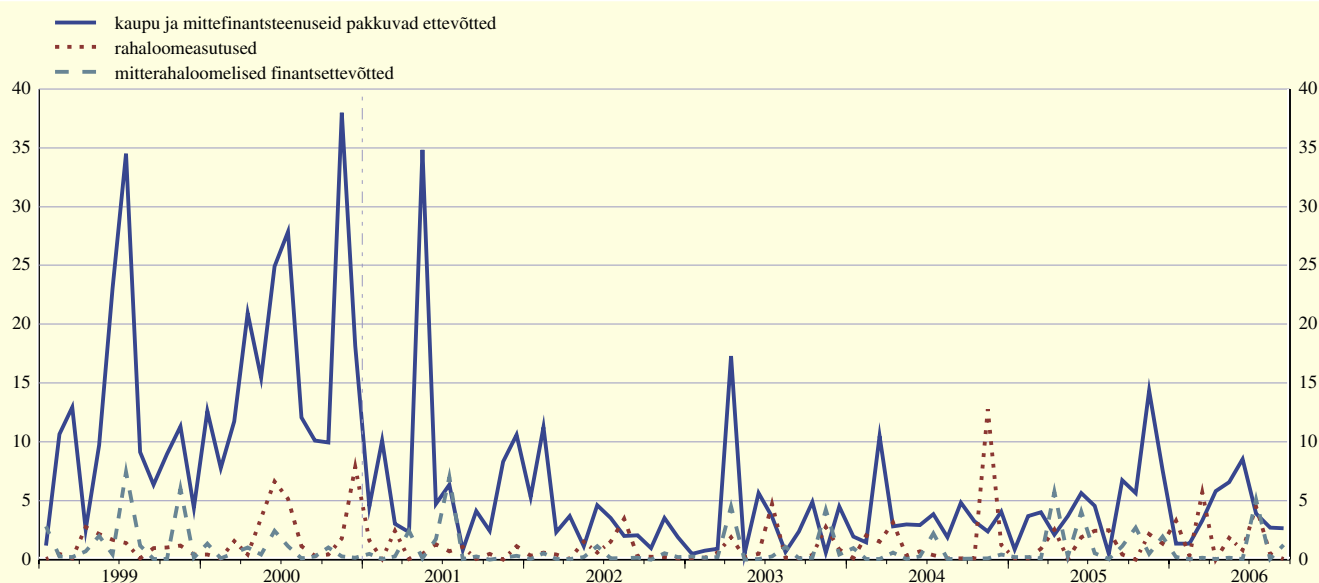

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹ (mld EUR; turuväärtused)

2. Tehingud kuu jooksul

	Kokku			Rahaloomeasutused			Mitterahaloemelised finantsettevõtted			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		
	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004 sept	4,9	2,2	2,8	0,1	0,9	-0,8	0,0	0,0	0,0	4,8	1,3	3,5
okt	3,3	0,7	2,6	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	3,2	0,7	2,5
nov	15,3	3,6	11,7	12,8	0,3	12,5	0,1	0,0	0,1	2,4	3,3	-0,9
dets	5,7	2,2	3,5	1,2	0,0	1,2	0,4	0,1	0,3	4,1	2,1	2,0
2005 jaan	1,1	1,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,9	1,2	-0,3
veebr	4,0	1,3	2,7	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	3,7	1,2	2,5
märts	5,0	1,8	3,2	0,9	0,8	0,1	0,1	0,1	0,0	4,0	0,8	3,2
aprill	10,4	2,3	8,1	2,5	0,0	2,5	5,8	0,0	5,7	2,1	2,3	-0,2
mai	3,9	3,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1	3,7	2,7	1,0
juuni	11,6	4,9	6,7	1,9	1,0	0,9	4,1	0,7	3,3	5,6	3,2	2,5
juuli	7,5	6,6	0,9	2,4	2,9	-0,4	0,5	0,0	0,5	4,5	3,7	0,8
aug	2,9	2,2	0,8	2,5	0,0	2,5	0,0	0,2	-0,1	0,4	2,0	-1,6
sept	8,2	2,3	5,9	0,4	0,0	0,4	1,1	0,1	1,0	6,7	2,2	4,5
okt	8,3	1,6	6,8	0,0	0,1	-0,1	2,7	0,0	2,7	5,6	1,4	4,2
nov	17,0	3,8	13,2	2,1	0,0	2,1	0,5	0,0	0,5	14,4	3,8	10,6
dets	10,9	7,3	3,5	1,3	4,3	-3,0	1,9	0,4	1,5	7,6	2,6	5,0
2006 jaan	4,8	0,8	4,1	3,3	0,0	3,3	0,2	0,0	0,2	1,3	0,7	0,6
veebr	1,7	1,7	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	1,3	1,6	-0,3
märts	9,1	5,4	3,7	5,7	0,0	5,7	0,1	0,0	0,1	3,3	5,4	-2,1
aprill	5,8	0,4	5,4	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	5,8	0,3	5,5
mai	8,6	2,2	6,3	1,9	0,0	1,8	0,2	0,0	0,2	6,5	2,2	4,4
juuni	9,4	2,6	6,7	0,8	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	8,5	2,4	6,2
juuli	13,5	6,6	6,9	4,5	0,0	4,5	5,1	3,5	1,6	3,9	3,0	0,8
aug	3,2	1,8	1,4	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	-0,1	2,7	1,6	1,0
sept	3,9	0,4	3,5	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	1,3	2,7	0,4	2,2

J20 Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa (mld EUR, tehinguid kuu jooksul, turuväärtused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvamäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused ja laenud perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

1. Hoiuste intressimäärad (uued hoiused)

	Kodumajapidamiste hoiused						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused				Repo- tehingud
	Üleöö- hoiused ¹	Lepingulise tähtajaga			Lõpetatavad ettevõtetähtajaga ^{1,2}		Üleöö- hoiused ¹	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005 okt	0,69	1,99	2,28	2,16	1,97	2,27	0,97	2,04	2,58	3,54	2,01
nov	0,70	2,02	2,34	2,18	2,00	2,27	1,00	2,08	2,18	3,52	2,02
dets	0,71	2,15	2,25	2,21	1,97	2,30	1,02	2,25	2,48	3,55	2,22
2006 jaan	0,73	2,21	2,47	2,56	2,00	2,32	1,05	2,27	2,40	3,52	2,25
veebr	0,74	2,24	2,52	2,36	1,97	2,34	1,08	2,31	2,69	3,37	2,26
märts	0,76	2,37	2,60	2,45	1,98	2,37	1,14	2,48	2,93	3,28	2,44
aprill	0,79	2,40	2,81	2,49	2,00	2,42	1,16	2,51	2,93	3,71	2,49
mai	0,79	2,45	2,86	2,48	2,00	2,48	1,18	2,58	3,18	3,38	2,48
juuni	0,81	2,57	2,88	2,57	2,04	2,53	1,22	2,70	3,22	3,27	2,65
juuli	0,81	2,70	3,04	2,80	2,08	2,58	1,24	2,78	3,31	3,99	2,76
aug	0,85	2,79	2,97	2,82	2,23	2,64	1,32	2,92	3,25	3,76	2,86
sept	0,86	2,87	3,15	2,66	2,26	2,68	1,36	2,98	3,45	3,83	2,96

2. Kodumajapidamistele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arveldus- krediit ¹	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud					Muud fikseeritud intressimääraga laenud		
		Fikseeritud intressimääraga			Aasta- põhine intressi- määr ³	Fikseeritud intressimääraga				Aasta- põhise intressi- määraga ³			
		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005 okt	9,65	6,82	6,43	8,01	7,74	3,33	3,68	3,99	3,96	3,81	3,88	4,50	4,33
nov	9,70	6,75	6,40	7,85	7,61	3,38	3,71	3,98	3,98	3,84	4,00	4,28	4,37
dets	9,67	6,76	6,36	7,43	7,45	3,49	3,85	4,03	4,01	3,98	4,06	4,57	4,40
2006 jaan	9,80	6,94	6,48	8,13	7,87	3,61	3,91	4,14	4,06	4,09	4,15	4,59	4,34
veebr	9,61	6,88	6,34	7,95	7,76	3,66	3,97	4,14	4,06	4,08	4,24	4,66	4,35
märts	9,90	6,79	6,28	7,88	7,65	3,73	3,99	4,22	4,10	4,15	4,33	4,72	4,49
aprill	9,76	7,06	6,31	7,92	7,76	3,84	4,07	4,33	4,17	4,29	4,30	4,85	4,62
mai	9,78	7,24	6,23	7,89	7,77	3,90	4,15	4,40	4,19	4,34	4,43	5,05	4,76
juuni	9,84	7,11	6,31	7,82	7,71	4,00	4,19	4,48	4,25	4,42	4,52	5,09	4,71
juuli	9,86	7,33	6,33	8,02	7,87	4,11	4,23	4,52	4,34	4,52	4,55	5,24	4,74
aug	9,95	7,84	6,39	8,15	8,11	4,21	4,33	4,60	4,37	4,59	4,64	5,26	4,84
sept	10,07	7,86	6,26	8,09	7,97	4,30	4,36	4,61	4,44	4,65	4,76	5,30	4,98

3. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arvelduskrediitid ¹	Muud, kuni 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			Muud, üle 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			
		Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	
		1	2	3	4	5	6	7
2005 okt		5,11	3,88	4,43	4,04	2,94	3,58	3,80
nov		5,09	3,91	4,44	4,03	3,10	3,60	3,98
dets		5,12	3,99	4,50	4,12	3,25	3,58	3,96
2006 jaan		5,23	4,07	4,59	4,13	3,18	3,72	3,96
veebr		5,29	4,13	4,69	4,16	3,26	4,36	4,02
märts		5,30	4,23	4,59	4,16	3,50	3,83	4,18
aprill		5,40	4,34	4,73	4,15	3,51	3,94	4,22
mai		5,36	4,38	4,83	4,26	3,57	4,13	4,32
juuni		5,45	4,47	4,84	4,33	3,74	4,12	4,23
juuli		5,52	4,57	4,99	4,38	3,84	4,21	4,36
aug		5,56	4,69	5,09	4,53	3,97	4,33	4,42
sept		5,69	4,75	5,02	4,54	4,02	4,41	4,47

Allikas: EKP.

¹ Selle instrumendikategooria puhul langevad uued hoiused/laenud ja bilansiline jääk kokku. Perioodi lõpu seisuga.

² Selle instrumendikategooria puhul liidetakse kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ning neid kajastatakse kodumajapidamiste sektoris, sest kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansiline jääk on kõigi liikmesriikide kodumajapidamiste sektorite kogusummaga võrreldes ebaoluline.

³ Aastapõhine intressimäär hõlmab laenu kogukulu. Kogukulu koosneb intressimäär komponendist ja muudest vastavatest tasudest, sh päringute tegemise, haldamise, dokumentide ettevalmistamise, garantiide jms kulud.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoisused perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

4. Hoiuste intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste hoisused					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoisused				Repetehingud
	Üleööhoisused ¹	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteteatamistähtajaga ^{1,2}		Üleööhoisused ¹	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta		
									1	
2005 okt	0,69	1,93	3,17	1,97	2,27	0,97	2,12	3,40	2,03	
nov	0,70	1,96	3,15	2,00	2,27	1,00	2,16	3,43	2,06	
dets	0,71	2,01	3,15	1,97	2,30	1,02	2,30	3,41	2,16	
2006 jaan	0,73	2,05	3,11	2,00	2,32	1,05	2,32	3,47	2,21	
veebr	0,74	2,09	3,13	1,97	2,34	1,08	2,38	3,47	2,27	
märts	0,76	2,16	3,01	1,98	2,37	1,14	2,48	3,46	2,38	
aprill	0,79	2,21	3,01	2,00	2,42	1,16	2,53	3,51	2,42	
mai	0,79	2,27	3,05	2,00	2,48	1,18	2,59	3,52	2,49	
juuni	0,81	2,34	3,08	2,04	2,53	1,22	2,72	3,53	2,63	
juuli	0,81	2,43	3,03	2,08	2,58	1,24	2,80	3,57	2,71	
aug	0,85	2,52	3,05	2,23	2,64	1,32	2,93	3,64	2,81	
sept	0,86	2,59	3,08	2,26	2,68	1,36	3,00	3,69	2,90	

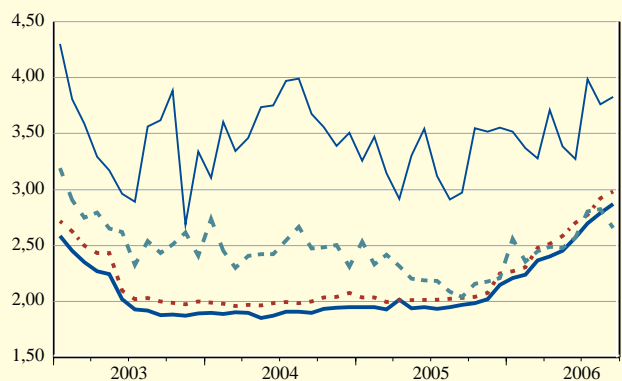
5. Laenuintressid (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste laenu						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenu		
	Eluaseme ostmiseks antud laenu, tähtajaga			Tarbijakrediit ja muud laenu, tähtajaga			Tähtajaga		
	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
2005 okt	4,49	4,19	4,57	7,92	6,80	5,64	4,24	3,77	4,24
nov	4,48	4,17	4,53	7,86	6,77	5,66	4,29	3,79	4,25
dets	4,54	4,14	4,52	7,89	6,77	5,62	4,35	3,84	4,24
2006 jaan	4,62	4,14	4,50	7,99	6,78	5,60	4,42	3,88	4,26
veebr	4,59	4,17	4,54	7,97	6,78	5,68	4,49	3,95	4,31
märts	4,60	4,15	4,52	8,06	6,80	5,73	4,53	3,98	4,31
aprill	4,63	4,16	4,52	8,10	6,73	5,75	4,59	4,05	4,34
mai	4,63	4,16	4,52	8,10	6,70	5,71	4,64	4,10	4,36
juuni	4,67	4,20	4,55	8,10	6,75	5,73	4,72	4,19	4,40
juuli	4,68	4,21	4,57	8,15	6,71	5,82	4,81	4,27	4,45
aug	4,72	4,23	4,60	8,21	6,72	5,82	4,85	4,33	4,48
sept	4,81	4,27	4,62	8,31	6,81	5,86	4,93	4,40	4,53

J21 Lepingulise tähtajaga uued hoisused

(protsenti aastas; ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

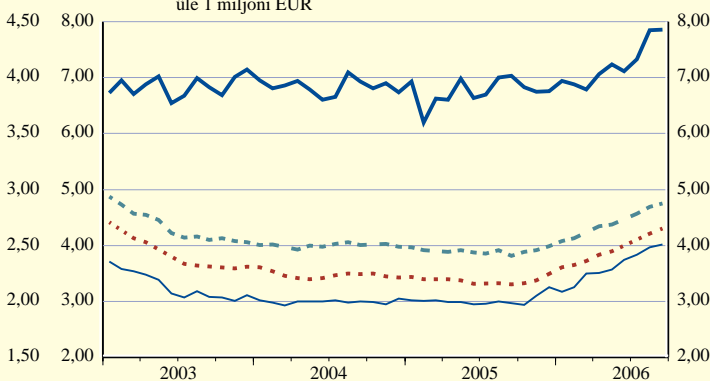
- kodumajapidamistele, kuni 1 aasta
- ... kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 aasta
- - - kodumajapidamistele, üle 2 aasta
- kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 2 aasta

J22 Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenu

(protsenti aastas; ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

- kodumajapidamistele tarbimiseks
- ... kodumajapidamistele eluaseme ostmiseks
- - - kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 miljon EUR
- kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 1 miljoni EUR

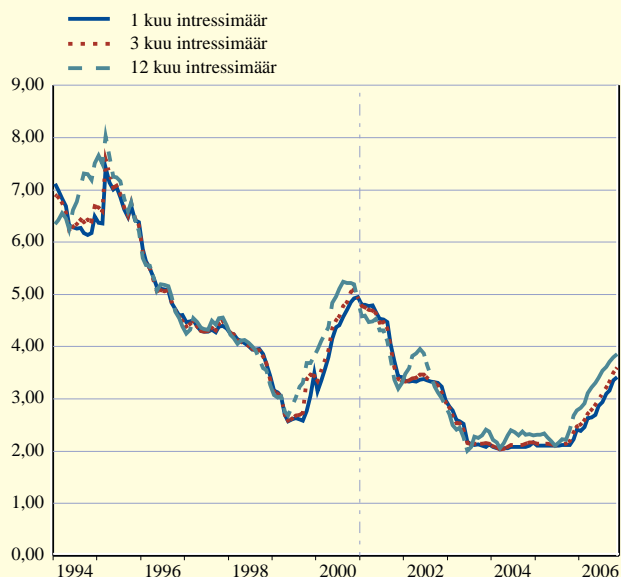

Allikas: EKP.

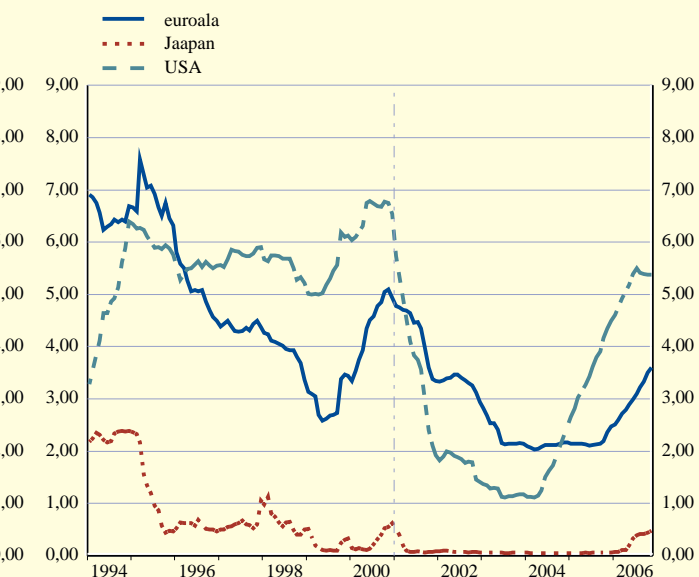
4.6 Rahaturu intressimäärad
(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ¹					USA	Jaapan
	Üleööhoiused (EONIA)	Ikuulised hoiused (EURIBOR)	3kuulised hoiused (EURIBOR)	6kuulised hoiused (EURIBOR)	12kuulised hoiused (EURIBOR)	3kuulised hoiused (LIBOR)	3kuulised hoiused (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2004	2,05	2,08	2,11	2,15	2,27	1,62	0,05
2005	2,09	2,14	2,18	2,23	2,33	3,56	0,06
2005 III kv	2,08	2,11	2,13	2,15	2,20	3,77	0,06
2005 IV kv	2,14	2,25	2,34	2,46	2,63	4,34	0,06
2006 I kv	2,40	2,50	2,61	2,75	2,95	4,76	0,08
2006 II kv	2,63	2,74	2,90	3,06	3,32	5,21	0,21
2006 III kv	2,94	3,06	3,22	3,41	3,62	5,43	0,41
2005 nov	2,09	2,22	2,36	2,50	2,68	4,35	0,06
2005 dets	2,28	2,41	2,47	2,60	2,78	4,49	0,07
2006 jaan	2,33	2,39	2,51	2,65	2,83	4,60	0,07
2006 veebr	2,35	2,46	2,60	2,72	2,91	4,76	0,07
2006 märts	2,52	2,63	2,72	2,87	3,11	4,92	0,10
2006 aprill	2,63	2,65	2,79	2,96	3,22	5,07	0,11
2006 mai	2,58	2,69	2,89	3,06	3,31	5,18	0,19
2006 juuni	2,70	2,87	2,99	3,16	3,40	5,38	0,32
2006 juuli	2,81	2,94	3,10	3,29	3,54	5,50	0,40
2006 aug	2,97	3,09	3,23	3,41	3,62	5,42	0,41
2006 sept	3,04	3,16	3,34	3,53	3,72	5,38	0,42
2006 okt	3,28	3,35	3,50	3,64	3,80	5,37	0,44
2006 nov	3,33	3,42	3,60	3,73	3,86	5,37	0,48

J23 Euroala rahaturu intressimäärad
(kuupõhised; protsenti aastas)

J24 3 kuu rahaturu intressimäärad
(kuupõhised; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

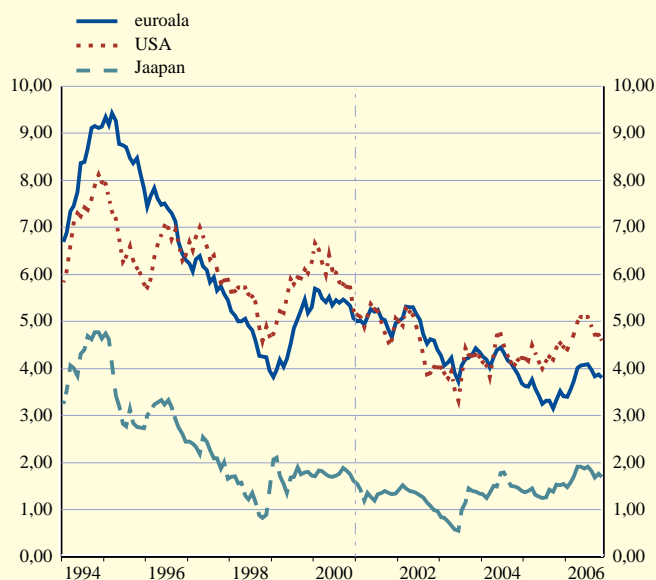
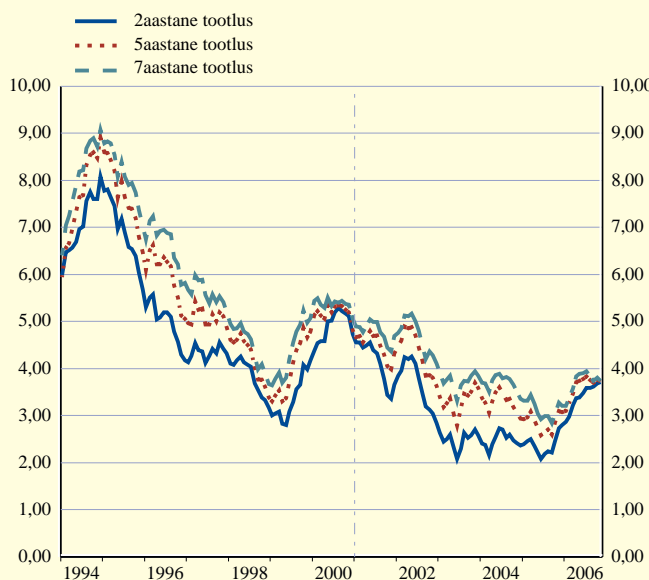
¹ Enne 1999. a jaanuari arvatati arvestuslikud euroala intressimäärad SKPga kaalutud liikmesriikide intressimääradel. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

4.7 Riigivõlakirjade intressimäärad (protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroola ¹					USA	Jaapan
	2 aastat	3 aastat	5 aastat	7 aastat	10 aastat	10 aastat	10 aastat
	1	2	3	4	5	6	7
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	0,99
2004	2,47	2,77	3,29	3,70	4,14	4,26	1,50
2005	2,38	2,55	2,85	3,14	3,44	4,28	1,39
2005 III kv	2,21	2,36	2,65	2,94	3,26	4,21	1,36
IV kv	2,66	2,79	3,01	3,18	3,42	4,48	1,53
2006 I kv	3,02	3,11	3,28	3,39	3,56	4,57	1,58
II kv	3,41	3,53	3,75	3,88	4,05	5,07	1,90
III kv	3,60	3,66	3,76	3,84	3,97	4,90	1,80
2005 nov	2,73	2,86	3,10	3,28	3,53	4,53	1,52
dets	2,80	2,88	3,07	3,21	3,41	4,46	1,54
2006 jaan	2,86	2,94	3,10	3,21	3,39	4,41	1,47
veebr	2,97	3,07	3,26	3,37	3,55	4,56	1,57
märts	3,22	3,30	3,47	3,57	3,73	4,72	1,70
aprill	3,37	3,49	3,71	3,83	4,01	4,99	1,91
mai	3,38	3,52	3,74	3,89	4,06	5,10	1,91
juuni	3,47	3,59	3,78	3,91	4,07	5,10	1,87
juuli	3,58	3,69	3,84	3,94	4,10	5,10	1,91
aug	3,59	3,65	3,75	3,83	3,97	4,88	1,81
sept	3,62	3,64	3,70	3,74	3,84	4,72	1,68
okt	3,69	3,70	3,77	3,80	3,88	4,73	1,76
nov	3,71	3,70	3,73	3,74	3,80	4,60	1,70

J25 Euroala riigivõlakirjade intressimäärad (kuupõhine; protsenti aastas)

J26 10 aastaste riigivõlakirjade intressimäärad (kuupõhine; protsenti aastas)

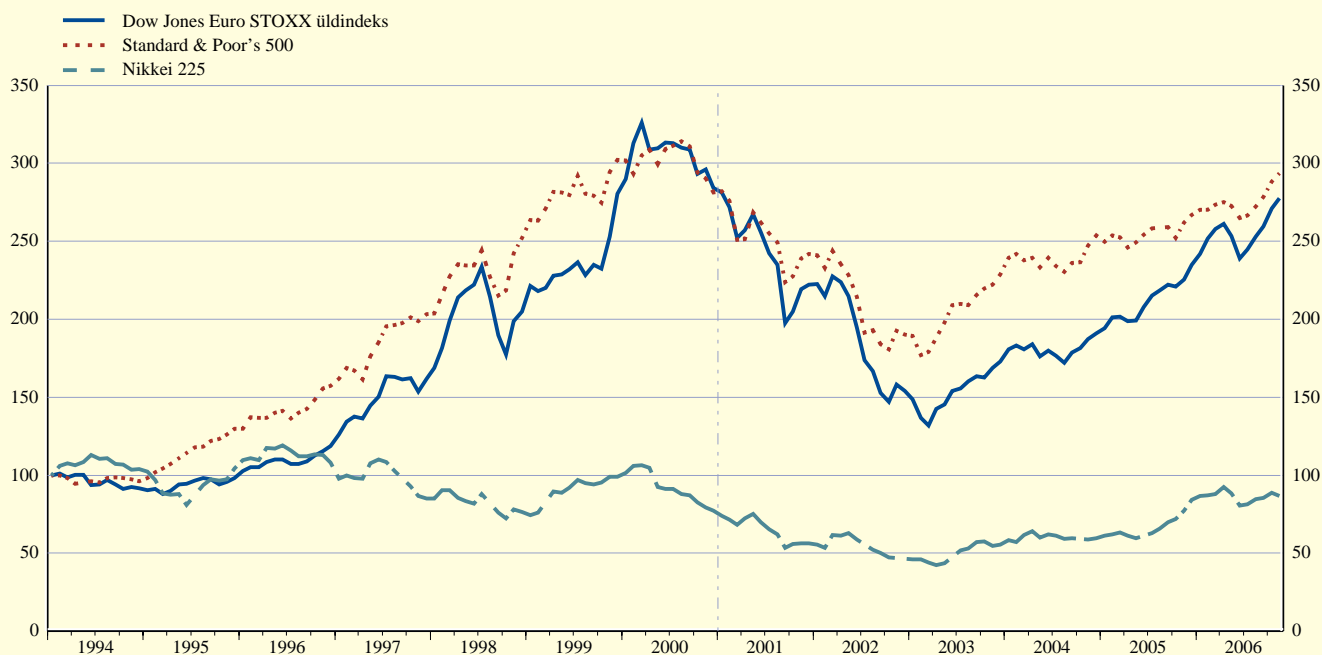
Allikas: EKP.

¹ Kuni 1998. a detsembrini arvatati euroala tulustus liikmesriikide sarnaste valitsuse võlakirjade SKPga kaalutud intressimäärade alusel. Edaspidi on kaalumise aluseks riiklike võlakirjade nominaalsed jäägid tähtjovahemike lõikes.

4.8 Aktsiaturgude indeksid
(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jones EURO STOXX indeksid												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste majandussektorite indeksid											
	Üld- indeks	50	Põhi- toor- ainete sektor	Teenuste sektor	Tarbe- kaupade sektor	Nafta ja gaasi sektor	Finants- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Kommu- naal- teenuste sektor	Telekom- muni- kat- siooni- sektor	Tervis- hoiu- sektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2003	213,3	2 422,7	212,5	144,9	193,8	259,5	199,3	213,5	275,2	210,7	337,5	304,5	964,9	9 312,9
2004	251,1	2 804,8	251,4	163,4	219,9	300,5	238,2	258,6	298,3	266,3	399,2	395,9	1 131,1	11 180,9
2005	293,8	3 208,6	307,0	181,3	245,1	378,6	287,7	307,3	297,2	334,1	433,1	457,0	1 207,4	12 421,3
2005 III kv	303,4	3 308,0	311,9	185,0	256,7	411,3	293,4	318,6	303,8	346,0	439,7	466,5	1 223,6	12 310,9
2005 IV kv	315,2	3 433,1	334,0	185,5	262,8	411,8	316,8	327,6	325,0	358,6	423,4	478,3	1 231,6	14 487,0
2006 I kv	347,6	3 729,4	373,1	199,2	286,5	423,6	358,4	379,7	354,5	413,3	415,8	522,4	1 283,2	16 207,8
2006 II kv	348,2	3 692,9	386,0	199,6	285,5	412,8	357,5	387,5	358,0	417,7	403,5	539,1	1 280,9	16 190,0
2006 III kv	350,2	3 726,8	399,7	202,0	287,9	410,1	364,7	378,4	325,8	438,1	397,8	532,9	1 288,6	15 622,2
2005 nov	312,7	3 404,9	330,8	183,2	259,3	411,2	316,4	322,3	322,9	354,0	418,2	471,6	1 238,7	14 362,0
2005 dets	325,7	3 550,1	348,4	190,8	268,4	418,5	330,8	342,7	339,2	373,5	418,5	496,1	1 262,4	15 664,0
2006 jaan	335,5	3 626,9	356,5	196,1	276,1	429,6	340,6	361,4	344,6	391,3	414,6	519,2	1 277,7	16 103,4
2006 veebr	349,0	3 743,8	375,9	198,0	288,5	424,3	361,7	383,9	351,7	417,8	409,1	513,8	1 277,2	16 187,6
2006 märts	358,0	3 814,9	386,5	203,1	294,9	417,4	372,5	393,6	366,3	430,4	422,7	532,9	1 293,7	16 325,2
2006 aprill	362,3	3 834,6	399,0	204,8	299,9	433,6	372,9	404,0	381,1	429,3	415,8	545,4	1 301,5	17 233,0
2006 mai	351,7	3 726,8	392,2	200,9	287,9	415,8	362,7	394,5	358,9	420,4	401,0	542,2	1 289,6	16 430,7
2006 juuni	331,8	3 528,7	367,8	193,6	269,8	390,7	338,2	365,2	336,0	404,4	394,8	530,2	1 253,1	14 990,3
2006 juuli	339,6	3 617,3	389,0	196,6	277,0	409,5	348,2	369,8	321,7	415,7	393,3	548,6	1 261,2	15 133,2
2006 aug	351,1	3 743,9	399,7	200,9	289,3	418,2	366,5	375,9	324,4	442,3	394,9	525,3	1 287,2	15 786,8
2006 sept	359,9	3 817,6	410,4	208,4	297,2	401,9	379,1	389,6	331,3	456,0	405,6	525,4	1 317,5	15 930,9
2006 okt	375,8	3 975,8	435,6	216,9	306,8	419,4	397,5	405,6	341,1	475,6	431,1	532,2	1 363,4	16 515,7
2006 nov	384,8	4 052,8	451,8	220,1	319,2	438,6	401,3	420,2	343,6	490,5	456,8	517,4	1 389,4	16 103,9

J27 Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225
(jaanuar 1994 = 100; kuu keskmised)

Allikas: EKP.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud (aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise perioodiga)						
	Indeks 2005 = 100	Kokku			Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toidukaubad	Töötlemata toidukaubad	Tööstus- kaubad, v.a energia	Energia (sesoonselt kohanda- damata)	Teenused
		Kokku (v.a töötlemata toidukaubad ja energia)										
Protsent kogu- summast ¹	100,0	100,0	83,4	59,2	40,8	100,0	11,8	7,4	30,7	9,2	40,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2002	93,9	2,2	2,5	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-	
2003	95,8	2,1	2,0	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	
2004	97,9	2,1	2,1	1,8	2,6	-	-	-	-	-	-	
2005	100,0	2,2	1,5	2,1	2,3	-	-	-	-	-	-	
2005 III kv	100,3	2,3	1,4	2,4	2,2	0,8	0,6	-0,3	0,1	5,6	0,6	
IV kv	101,0	2,3	1,5	2,4	2,1	0,4	0,7	0,6	0,2	0,4	0,5	
2006 I kv	101,0	2,3	1,4	2,6	1,9	0,4	0,5	0,7	0,1	1,3	0,4	
II kv	102,4	2,5	1,5	2,8	2,0	0,8	0,4	0,6	0,3	3,9	0,5	
III kv	102,5	2,1	1,5	2,3	2,0	0,5	0,5	1,9	0,1	0,6	0,6	
2006 juuni	102,6	2,5	1,6	2,8	2,0	0,1	0,1	0,4	0,1	-0,1	0,2	
juuli	102,4	2,4	1,6	2,7	2,1	0,3	0,2	0,7	0,0	1,4	0,2	
aug	102,5	2,3	1,5	2,5	1,9	0,1	0,1	0,8	0,0	0,1	0,1	
sept	102,5	1,7	1,5	1,6	2,0	-0,1	0,2	0,6	0,1	-3,2	0,2	
okt	102,6	1,6	1,6	1,3	2,1	0,0	0,5	-0,3	0,1	-1,8	0,3	
nov ²	.	1,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

	Kaubad						Teenused					
	Toit (sh alkohoolsed joogid ja tubakas)			Tööstuskaubad			Elamumajandus		Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Muud teenused
	Kokku	Töödeldud toidukaubad	Töötlemata toidukaubad	Kokku	Tööstus- kaubad, v.a energia	Energia	Üür					
Protsent kogu- summast ¹	19,3	11,8	7,4	39,9	30,7	9,2	10,3	6,3	6,4	2,9	14,5	6,6
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,4	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2004	2,3	3,4	0,6	1,6	0,8	4,5	2,4	1,9	2,8	-2,0	2,4	5,1
2005	1,6	2,0	0,8	2,4	0,3	10,1	2,6	2,0	2,7	-2,2	2,3	3,1
2005 III kv	1,4	1,8	0,8	2,8	0,1	12,7	2,5	2,1	2,6	-2,2	2,3	3,0
IV kv	1,9	2,2	1,4	2,7	0,4	11,1	2,5	1,9	2,7	-2,7	2,3	2,7
2006 I kv	1,8	2,0	1,4	3,0	0,3	12,2	2,5	2,0	2,4	-3,3	2,2	2,3
II kv	2,0	2,2	1,6	3,1	0,7	11,6	2,5	2,1	2,8	-3,6	2,3	2,2
III kv	2,8	2,1	3,9	2,0	0,7	6,3	2,5	2,1	2,6	-3,6	2,4	2,3
2006 mai	2,0	2,2	1,5	3,4	0,7	12,9	2,5	2,1	2,6	-3,5	1,9	2,2
juuni	2,2	2,2	2,1	3,1	0,7	11,0	2,5	2,1	2,8	-3,6	2,2	2,3
juuli	2,7	2,3	3,2	2,7	0,6	9,5	2,5	2,1	2,8	-3,5	2,5	2,3
aug	2,9	2,2	3,9	2,4	0,6	8,1	2,5	2,1	2,6	-3,9	2,3	2,3
sept	2,9	1,8	4,6	1,0	0,8	1,5	2,5	2,1	2,4	-3,4	2,3	2,4
okt	3,0	2,3	4,2	0,5	0,8	-0,5	2,5	2,2	2,3	-2,7	2,4	2,4

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

¹ Viitab 2005. aasta indeksiperioodile.

² Hinnang põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, mis hõlmavad 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

2. Tööstustoodangu, ehituse, elamispindade ja toorme hinnad

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus)										Ehitus ¹	Elamis- pindade hinnad ²	Tooraine maailmaturu- hinnad ³	Nafta hind (EUR/ barrel) ⁴	
	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia					Kokku
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad									
						Kokku	Kestvus- kaubad	Kulu- kaubad							
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	89,5	82,4	31,6	21,2	29,6	4,0	25,6	17,6	100,0	32,8			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2002	101,9	-0,1	0,3	0,5	-0,3	0,9	1,0	1,3	1,0	-2,3	2,7	6,9	-4,1	-0,9	26,5
2003	103,4	1,4	0,9	0,8	0,8	0,3	1,1	0,6	1,2	3,8	2,1	6,9	-4,0	-4,5	25,1
2004	105,7	2,3	2,5	2,0	3,5	0,7	1,3	0,7	1,4	3,9	2,6	7,2	18,4	10,8	30,5
2005	110,1	4,1	3,2	1,8	2,9	1,3	1,1	1,3	1,0	13,4	3,1	7,6	28,5	9,4	44,6
2005 III kv	110,8	4,2	3,0	1,3	1,7	1,2	0,9	1,2	0,9	15,7	3,0	-	33,5	11,6	50,9
IV kv	111,9	4,4	2,8	1,4	1,7	1,1	1,4	1,2	1,4	15,6	3,0	7,3 ⁶	34,2	23,6	48,6
2006 I kv	113,9	5,2	3,2	1,7	2,3	1,0	1,5	1,4	1,5	18,9	2,6	-	36,4	23,6	52,3
II kv	115,7	5,8	3,9	2,7	4,4	1,2	1,7	1,6	1,7	17,3	3,5	-6,8 ⁶	30,0	26,2	56,2
III kv	116,8	5,4	3,7	3,6	6,4	1,7	1,9	1,8	1,9	11,7	-	-	13,4	26,6	55,7
2006 juuni	116,1	5,8	3,9	3,1	5,3	1,3	1,8	1,6	1,9	15,8	-	-	20,0	22,0	55,4
juuli	116,9	6,0	4,3	3,5	6,2	1,6	1,9	1,8	2,0	14,8	-	-	21,6	26,7	58,8
aug	117,1	5,7	4,0	3,7	6,5	1,6	2,0	1,8	2,0	12,5	-	-	14,8	26,8	57,8
sept	116,5	4,6	2,8	3,6	6,5	1,7	1,7	1,7	1,7	7,8	-	-	4,0	26,4	50,3
okt	116,5	4,0	2,5	3,6	6,4	1,8	1,7	1,7	1,7	5,3	-	-	3,9	28,7	47,6
nov	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	4,5	22,9	46,7

3. Tööjõukulu tunnis⁷

	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2000 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi			Memo: kollektiiv- lepinguga määratud palga näitaja
			Palk	Tööandja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Teenused	
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	73,1	26,9	34,6	9,1	56,3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	107,6	3,5	3,3	4,4	3,2	4,4	3,6	2,7
2003	110,9	3,1	2,9	3,9	3,1	3,9	2,9	2,4
2004	113,4	2,3	2,1	2,6	2,7	2,9	1,9	2,1
2005	116,0	2,2	2,3	1,9	2,3	2,1	2,2	2,1
2005 III kv	116,3	1,8	2,2	0,6	2,2	1,6	1,7	2,1
IV kv	117,0	2,0	2,1	1,8	2,1	1,5	2,0	2,0
2006 I kv	117,6	2,2	2,5	1,1	2,3	2,1	2,1	2,1
II kv	118,2	2,4	2,4	1,9	3,0	0,7	2,2	2,4
III kv	.	.	.	.	.	.	.	2,0

Allikad: Eurostat, HWWA (osa 5.1 tabeli 2 veerud 13 ja 14), Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 15), Eurostati andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 6 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 7) ja EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 12 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 8).

¹ Eluasemed, aluseks on võetud ühtlustamata andmed.

² Euroala elamispindade hinna näitaja, mis põhineb ühtlustamata allikatel.

³ Viitab eurodes esitatud hindadele.

⁴ Brent Blend (ühekuulise tähtajaga tarne puhul).

⁵ Aastal 2000.

⁶ Teise (neljanda) kvartali andmed osutavad vastavalt esimese (teise) poolaasta keskmistele. Et teatud riiklikud andmed on kättesaadavad alles aastase intervalliga, on poolaasta hinnang osaliselt tuletatud aastatulemustest; seetõttu ei ole poolaastaandmed nii täpsed kui aastaandmed.

⁷ Tööjõukulu tunnis kogu majanduses, v.a põllumajandus, avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused. Hõlmatuse erinevuste tõttu ei pruugi komponendid tervikuga ühtida.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

4. Tööjõuhikukulud, hüvitis töötaja kohta ja tööjõu tootlikkus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Majandustegevuse alusel					Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused
			Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remon- diteenused, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finantsvahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tööjõu erikulud¹								
2002	104,7	2,4	1,1	1,0	3,0	1,8	3,1	3,4
2003	106,4	1,7	5,9	0,4	3,1	2,5	1,1	2,3
2004	107,5	1,1	-9,7	-1,1	2,9	-0,2	3,0	2,7
2005	108,5	0,9	6,3	-0,9	3,5	0,2	1,9	1,7
2005 II kv	108,4	0,9	7,8	-0,5	4,2	0,4	2,0	1,2
2005 III kv	108,2	0,6	5,9	-0,7	2,2	-0,4	1,8	1,5
2005 IV kv	109,0	0,9	6,6	-1,8	3,0	-0,1	2,1	2,4
2006 I kv	109,2	0,8	2,7	-1,8	3,4	-0,1	2,4	2,3
2006 II kv	109,2	0,8	0,2	-2,2	2,4	-0,2	1,7	3,1
Hüvitis töötaja kohta								
2002	105,2	2,6	2,2	2,0	3,2	2,4	2,6	3,1
2003	107,3	2,0	2,6	2,1	2,7	1,8	2,2	1,9
2004	109,6	2,1	2,1	2,6	2,6	1,3	2,1	2,3
2005	111,3	1,6	2,4	1,5	1,9	1,3	2,0	1,6
2005 II kv	111,0	1,4	2,5	1,5	2,3	1,2	2,4	1,0
2005 III kv	111,3	1,5	1,8	1,7	2,0	1,3	1,9	1,4
2005 IV kv	112,2	1,9	1,7	1,6	2,3	1,2	1,7	2,7
2006 I kv	112,9	2,0	0,5	2,5	3,3	1,9	1,7	1,9
2006 II kv	113,6	2,3	0,1	2,5	3,4	1,9	1,2	3,0
Tööjõu tootlikkus²								
2002	100,5	0,2	1,1	1,0	0,2	0,6	-0,4	-0,3
2003	100,9	0,3	-3,1	1,7	-0,4	-0,7	1,1	-0,4
2004	101,9	1,0	13,1	3,8	-0,3	1,5	-0,8	-0,4
2005	102,6	0,7	-3,6	2,4	-1,6	1,1	0,2	0,0
2005 II kv	102,4	0,5	-4,9	2,0	-1,9	0,8	0,4	-0,3
2005 III kv	102,9	0,9	-3,9	2,4	-0,2	1,7	0,1	-0,2
2005 IV kv	102,9	1,0	-4,6	3,5	-0,6	1,3	-0,4	0,3
2006 I kv	103,4	1,2	-2,2	4,4	-0,1	2,0	-0,7	-0,5
2006 II kv	104,0	1,6	-0,1	4,8	1,0	2,2	-0,5	-0,1

5. Sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Sisenõudlus			Eksport ³	Import ³	
			Kokku	Eratarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine			Kapitali kogumahutus põhivarasse
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	105,1	2,6	2,0	1,9	3,1	1,4	-0,2	-2,0
2003	107,3	2,1	2,0	2,1	2,4	1,2	-1,3	-1,8
2004	109,3	1,9	2,1	2,1	2,3	2,4	1,1	1,5
2005	111,4	1,9	2,2	2,1	2,2	2,1	2,6	3,6
2005 III kv	111,6	1,8	2,3	2,1	2,2	1,8	2,4	3,7
2005 IV kv	112,3	2,0	2,4	2,2	2,7	2,1	2,9	4,1
2006 I kv	112,4	1,7	2,6	2,3	1,9	2,5	2,8	5,1
2006 II kv	113,0	1,8	2,6	2,2	2,6	2,7	3,0	5,1
2006 III kv	113,5	1,8	2,1	1,9	1,8	2,9	2,7	3,5

Allikad: Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Hüvitis töötaja kohta (jooksevhindades), jagatud lisandväärtusega hõivatu kohta (mahuna).

² Lisandväärtus hõivatu kohta (mahuna).

³ Eksporti ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas.

5.2 Toodang ja nõudlus

1. SKP ja kulukomponendid

	SKP								
	Kokku	Sisemaine nõudlus					Väliskaubandusbilanss ¹		
		Kokku	Eratarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse	Varude muutus ²	Kokku	Eksport ¹	Import ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Jooksevhinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)</i>									
2002	7 251,2	7 058,8	4 141,8	1 465,1	1 465,0	-13,0	192,4	2 628,7	2 436,3
2003	7 460,8	7 304,2	4 278,5	1 526,2	1 498,5	0,9	156,6	2 624,4	2 467,8
2004	7 735,9	7 574,3	4 425,8	1 579,6	1 563,2	5,7	161,5	2 822,5	2 660,9
2005	7 994,4	7 876,2	4 578,8	1 636,2	1 639,5	21,6	118,2	3 027,6	2 909,4
2005 III kv	2 008,5	1 981,0	1 153,1	410,1	414,3	3,6	27,4	771,0	743,5
IV kv	2 029,8	2 006,4	1 160,1	417,4	418,6	10,2	23,4	784,4	761,0
2006 I kv	2 048,1	2 028,2	1 174,7	419,3	427,2	7,0	19,8	817,1	797,2
II kv	2 078,3	2 057,4	1 183,9	425,3	439,6	8,6	20,9	832,0	811,1
III kv	2 099,8	2 078,5	1 195,8	426,4	446,6	9,6	21,3	851,0	829,7
<i>protsent SKPst</i>									
2005	100,0	98,5	57,3	20,5	20,5	0,3	1,5	-	-
<i>Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud³)</i>									
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>									
2005 III kv	0,6	0,5	0,7	0,6	1,4	-	-	2,6	2,5
IV kv	0,4	0,7	0,1	0,4	0,6	-	-	0,7	1,6
2006 I kv	0,8	0,4	0,7	0,9	1,0	-	-	3,8	2,8
II kv	1,0	1,0	0,3	0,1	2,3	-	-	1,1	1,1
III kv	0,5	0,7	0,6	0,8	0,8	-	-	1,7	2,1
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2002	0,9	0,4	0,8	2,4	-1,5	-	-	1,7	0,3
2003	0,8	1,5	1,2	1,8	1,0	-	-	1,1	3,1
2004	2,0	1,8	1,5	1,2	2,3	-	-	6,8	6,7
2005	1,4	1,6	1,3	1,3	2,5	-	-	4,3	5,3
2005 III kv	1,6	1,7	1,8	1,4	3,3	-	-	5,5	5,8
IV kv	1,8	2,0	1,1	1,6	3,3	-	-	4,9	5,6
2006 I kv	2,2	2,2	1,8	2,4	4,0	-	-	9,3	9,7
II kv	2,8	2,6	1,8	2,0	5,3	-	-	8,5	8,1
III kv	2,7	2,8	1,8	2,1	4,7	-	-	7,5	7,8
<i>SKP protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>									
2005 III kv	0,6	0,5	0,4	0,1	0,3	-0,3	0,1	-	-
IV kv	0,4	0,7	0,1	0,1	0,1	0,4	-0,3	-	-
2006 I kv	0,8	0,4	0,4	0,2	0,2	-0,4	0,4	-	-
II kv	1,0	1,0	0,2	0,0	0,5	0,3	0,0	-	-
III kv	0,5	0,6	0,4	0,2	0,2	0,0	-0,1	-	-
<i>SKP aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>									
2002	0,9	0,4	0,5	0,5	-0,3	-0,3	0,5	-	-
2003	0,8	1,4	0,7	0,4	0,2	0,2	-0,7	-	-
2004	2,0	1,8	0,9	0,2	0,5	0,2	0,2	-	-
2005	1,4	1,6	0,8	0,3	0,5	0,1	-0,2	-	-
2005 III kv	1,6	1,6	1,0	0,3	0,7	-0,4	0,0	-	-
IV kv	1,8	2,0	0,6	0,3	0,7	0,3	-0,2	-	-
2006 I kv	2,2	2,2	1,1	0,5	0,8	-0,2	0,0	-	-
II kv	2,8	2,6	1,0	0,4	1,1	0,1	0,2	-	-
III kv	2,7	2,7	1,0	0,4	1,0	0,3	0,0	-	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas. Need pole tabeliga 1 osas 7.3 täielikult kooskõlas.

² Sh varade soetamine miinus realiseerimine.

³ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus

2. Lisandväärtus tegevusala järgi

	Kogulisandväärtus (baashinnad)							Tootemaksud miinus toote- subsidiumid
	Kokku	Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restora- nid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnis- vara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Jooksev hinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)								
2002	6 516,8	153,1	1 381,1	373,8	1 388,9	1 747,9	1 472,0	734,4
2003	6 703,3	152,4	1 382,0	390,2	1 423,0	1 825,8	1 529,9	757,5
2004	6 942,3	156,6	1 427,7	413,8	1 473,4	1 894,0	1 576,9	793,5
2005	7 161,0	144,6	1 461,6	434,9	1 519,4	1 971,5	1 629,0	833,4
2005 III kv	1 798,0	36,0	366,6	109,8	382,5	495,8	407,3	210,5
2005 IV kv	1 815,0	36,5	368,6	112,5	382,9	500,4	414,1	214,7
2006 I kv	1 830,6	36,1	374,3	114,2	385,6	507,1	413,3	217,4
2006 II kv	1 857,1	36,9	377,8	117,4	391,2	513,8	420,0	221,1
2006 III kv	1 877,6	37,1	381,7	120,6	395,1	522,6	420,4	222,1
<i>protsent lisandväärtusest</i>								
2005	100,0	2,0	20,4	6,1	21,2	27,5	22,7	-
Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud¹)								
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>								
2005 III kv	0,5	0,3	0,7	0,3	0,7	0,6	0,2	1,5
2005 IV kv	0,4	0,8	0,5	1,0	0,5	0,1	0,2	0,4
2006 I kv	0,8	-2,2	1,5	-0,3	0,8	1,2	0,4	0,8
2006 II kv	1,1	1,4	1,5	2,4	1,3	1,0	0,3	0,2
2006 III kv	0,6	0,2	0,8	0,7	0,7	0,5	0,3	0,2
<i>aastased muutused protsentides</i>								
2002	0,9	-0,8	-0,3	0,0	1,2	1,5	1,6	0,2
2003	0,7	-5,7	0,2	0,3	0,0	1,7	1,3	1,5
2004	2,1	11,7	2,2	1,3	2,6	1,5	1,5	0,8
2005	1,4	-5,5	1,3	0,8	1,8	2,1	1,0	1,2
2005 III kv	1,6	-6,0	1,3	1,6	2,2	2,1	1,2	2,2
2005 IV kv	1,7	-5,7	2,2	1,8	2,0	2,3	1,2	2,1
2006 I kv	2,1	-2,6	3,3	2,2	2,7	2,1	0,9	2,9
2006 II kv	2,8	0,3	4,1	3,4	3,4	3,0	1,1	2,9
2006 III kv	2,9	0,2	4,2	3,8	3,4	2,8	1,2	1,6
<i>lisandväärtuse protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>								
2005 III kv	0,5	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-
2005 IV kv	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-
2006 I kv	0,8	0,0	0,3	0,0	0,2	0,3	0,1	-
2006 II kv	1,1	0,0	0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	-
2006 III kv	0,6	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	-
<i>lisandväärtuse aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>								
2002	0,9	0,0	-0,1	0,0	0,3	0,4	0,4	-
2003	0,7	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,5	0,3	-
2004	2,1	0,3	0,5	0,1	0,5	0,4	0,3	-
2005	1,4	-0,1	0,3	0,0	0,4	0,6	0,2	-
2005 III kv	1,6	-0,1	0,3	0,1	0,5	0,6	0,3	-
2005 IV kv	1,7	-0,1	0,4	0,1	0,4	0,6	0,3	-
2006 I kv	2,1	-0,1	0,7	0,1	0,6	0,6	0,2	-
2006 II kv	2,8	0,0	0,8	0,2	0,7	0,8	0,2	-
2006 III kv	2,9	0,0	0,9	0,2	0,7	0,8	0,3	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus
(aastaste protsentuaalsete näitajate muutused, kui pole viidatud teisiti)

3. Tööstustoodang

	Kokku	Tööstus, v.a ehitus										Ehitus
		Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Tööstus, v.a ehitus ja energia								Energia	
			Kokku	Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad				
								Kokku	Kestvus- kaubad	Kulukaubad		
Protsent kogusummas ¹	100,0	82,9	82,9	75,0	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	0,4	100,3	0,3	0,1	0,1	0,3	-0,1	-0,4	-4,4	0,4	2,8	0,6
2004	2,1	102,3	2,0	2,1	1,9	2,2	3,3	0,5	0,1	0,6	2,0	-0,1
2005	1,1	103,6	1,2	1,3	1,1	0,8	2,6	0,5	-0,9	0,8	1,3	-0,1
2005 IV kv	1,9	104,9	2,1	2,3	2,3	2,4	3,0	1,2	1,9	1,1	2,0	0,8
2006 I kv	3,7	106,0	3,4	3,5	3,4	2,9	5,0	2,1	2,4	2,0	3,7	1,5
2006 II kv	3,0	107,3	4,1	4,2	4,5	5,7	5,3	2,4	3,8	2,2	0,8	3,5
2006 III kv	.	108,2	3,9	4,2	4,1	5,5	5,0	1,7	5,0	1,2	2,2	.
2006 aprill	0,4	106,0	2,0	1,0	1,0	2,9	2,6	0,4	-0,6	0,5	1,4	1,7
2006 mai	4,2	107,9	5,5	6,3	6,6	6,9	8,1	4,2	8,2	3,5	-0,7	5,0
2006 juuni	4,3	107,9	4,8	5,1	5,9	7,3	5,2	2,7	4,0	2,5	1,7	3,6
2006 juuli	.	107,4	3,4	3,6	3,7	5,0	3,9	1,5	3,3	1,2	2,2	.
2006 aug	.	109,4	6,0	6,4	6,1	8,5	7,3	2,8	10,1	1,9	3,1	.
2006 sept	.	107,8	2,9	3,0	2,9	3,8	4,5	1,0	3,7	0,5	1,4	.
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>												
2006 aprill	-1,2	-	-0,4	-0,1	-0,8	0,1	-0,7	-0,4	-0,6	-0,3	-2,4	1,5
2006 mai	2,0	-	1,7	2,1	2,4	2,2	2,8	1,7	4,3	1,3	-1,7	2,2
2006 juuni	0,2	-	0,1	-0,1	0,1	0,3	-0,7	-0,5	-1,4	-0,3	3,2	-0,4
2006 juuli	.	-	-0,5	-0,6	-0,9	-0,8	-0,3	-0,5	-0,5	-0,6	0,8	.
2006 aug	.	-	1,9	2,3	2,2	3,2	2,1	1,5	4,9	0,9	-1,0	.
2006 sept	.	-	-1,5	-1,7	-1,7	-2,9	-0,9	-1,2	-4,3	-0,7	-0,5	.

4. Tööstuse uued tellimused ja tööstuslik käive, jaemüük ja uute sõiduautode registreerimine

	Tööstuse uued tellimused		Tööstuslik käive		Jaemüük							Uute sõiduautode registreerimine	
	Töötlev tööstus ² (jooksev hinnad)		Töötlev tööstus (jooksev hinnad)		Jooksev- hinnad	Püsivhinnad						Kokku (sesoonselt kohandatud, tuhandetes) ³	Kokku
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Toidu- kaubad, joogid, tubakatooted	Toiduks mittekasutatavad kaubad				
									Tekstiil, garderoobi- kaubad	Majapidamistarbed	Kokku		
Protsent kogusummas ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	98,4	0,2	101,3	-0,2	2,2	103,7	0,7	1,3	0,2	-1,8	0,6	911	-1,5
2004	105,3	7,3	106,2	5,1	2,3	105,2	1,5	1,2	1,7	1,8	3,3	922	1,1
2005	110,7	4,6	110,7	3,7	2,2	106,6	1,3	0,7	1,7	2,3	1,3	936	1,5
2005 IV kv	117,3	7,4	113,2	4,2	2,3	107,2	1,3	0,6	1,8	2,8	1,7	935	-1,1
2006 I kv	117,3	11,9	115,5	9,0	2,2	107,3	0,8	0,3	1,2	1,7	2,2	946	2,0
2006 II kv	118,5	7,9	118,2	6,4	3,0	107,9	1,6	0,7	2,4	2,7	3,4	957	2,4
2006 III kv	122,8	10,3	119,9	6,5	3,3	108,6	1,8	1,1	2,4	3,2	4,3	936	-1,9
2006 mai	120,4	14,8	120,1	13,3	3,1	107,8	1,5	-0,1	3,0	4,5	4,7	968	8,9
2006 juuni	117,9	5,6	118,2	6,4	2,8	108,0	1,3	0,8	1,7	1,9	2,4	949	-2,5
2006 juuli	120,3	9,8	118,8	7,2	3,6	108,5	1,9	2,1	1,8	2,0	2,7	918	-4,7
2006 aug	124,8	14,5	120,9	9,2	3,9	109,2	2,5	0,6	3,9	7,4	5,8	937	-1,2
2006 sept	123,3	7,6	119,9	3,7	2,3	108,2	1,1	0,5	1,7	0,6	4,7	953	0,8
2006 okt	.	.	.	.	2,5	108,5	1,1	-0,8	2,2	.	.	940	-0,3
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>													
2006 mai	-	2,7	-	3,1	0,4	-	0,0	-0,5	0,4	1,1	1,2	-	1,3
2006 juuni	-	-2,1	-	-1,6	0,2	-	0,1	0,6	-0,3	-0,7	-0,7	-	-1,9
2006 juuli	-	2,0	-	0,6	0,6	-	0,4	0,7	0,1	0,3	0,3	-	-3,3
2006 aug	-	3,8	-	1,7	0,7	-	0,7	-0,7	1,7	3,6	2,7	-	2,1
2006 sept	-	-1,3	-	-0,8	-0,9	-	-1,0	-0,2	-1,4	-4,3	-0,8	-	1,8
2006 okt	-	.	-	.	0,4	-	0,3	0,0	0,4	.	.	-	-1,4

Allikad: Eurostat, v.a veerud 12 ja 13 tabelis 4 osas 5.2 (EKP arvutused tuginevad ACEA (European Automobile Manufacturers' Association) andmetele).

¹ Aastal 2000.

² Hõlmab töötlevat tööstust, mis toimib peamiselt tellimuspõhiselt ja mis võttis 2000. aastal enda alla 62,6% tööstuse kogumahu.

³ Aastased ja kvartaalsed näitajad on kõnealuse perioodi kuiste näitajate keskmised.

5.2 Toodang ja nõudlus

(protsentuaalsed jäägid¹, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

5. Ettevõtlus- ja tarbijaküsitlused

	Majanduses valitseva meeleolu näitaja ² (pikaajaline keskmine = 100)	Töötlev tööstus					Tarbijate kindlustunde näitaja ³				
		Tööstussektori kindlustunde näitaja				Tootmisvõimsuse rakendusaste ⁴ (protsentides)	Kokku ⁵	Finantsolukord järgmise 12 kuu jooksul	Majanduslik olukord järgmise 12 kuu jooksul	Tööpuudus järgmise 12 kuu jooksul	Säästus järgmise 12 kuu jooksul
		Kokku ⁵	Tellimused	Valmistoodangu varu	Tootmisega seotud ootused						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2002	94,9	-11	-25	11	3	81,0	-11	-1	-11	26	-4
2003	93,7	-10	-25	10	4	80,8	-18	-5	-20	37	-10
2004	99,8	-5	-16	8	10	81,5	-14	-4	-14	30	-9
2005	98,4	-7	-17	11	6	81,2	-14	-4	-15	28	-9
2005 III kv	98,0	-7	-17	11	6	80,9	-15	-4	-17	29	-9
2005 IV kv	100,6	-6	-15	10	7	81,5	-13	-4	-15	22	-9
2006 I kv	103,0	-2	-9	9	11	82,2	-11	-3	-11	20	-9
2006 II kv	107,2	2	0	6	13	83,0	-10	-3	-10	16	-9
2006 III kv	108,8	4	3	5	12	83,8	-8	-3	-10	12	-8
2006 juuni	107,8	3	2	5	13	-	-9	-4	-11	13	-10
2006 juuli	108,6	4	3	5	13	83,6	-8	-4	-10	13	-7
2006 aug	108,5	2	3	5	10	-	-9	-4	-10	11	-10
2006 sept	109,3	4	4	4	13	-	-8	-3	-9	12	-7
2006 okt	110,4	5	5	4	14	83,9	-8	-3	-8	11	-9
2006 nov	110,3	6	6	4	16	-	-7	-3	-7	10	-9

	Ehitussektori kindlustunde näitaja			Jaemüügisektori kindlustunde näitaja				Teenindussektori kindlustunde näitaja			
	Kokku ⁵	Tellimused	Tööhõivega seotud ootused	Kokku ⁵	Ettevõtluses valitsev olukord	Laovarude maht	Oodatav majanduskeskkond	Kokku ⁵	Ärikliima	Nõudlus viimastel kuudel	Nõudlus eelseisvatel kuudel
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2002	-15	-22	-8	-14	-16	16	-9	3	-2	-4	15
2003	-16	-23	-9	-10	-12	16	-1	4	-5	3	14
2004	-12	-20	-4	-8	-12	14	1	11	7	8	18
2005	-7	-12	-2	-7	-13	13	4	11	5	10	18
2005 III kv	-7	-13	-1	-7	-12	14	4	11	5	10	17
2005 IV kv	-3	-8	2	-5	-9	15	10	14	10	13	19
2006 I kv	-2	-8	3	-3	-4	15	9	15	10	14	20
2006 II kv	-1	-6	4	1	1	14	16	19	14	18	24
2006 III kv	3	-2	7	2	5	13	14	20	14	19	26
2006 juuni	-1	-5	4	2	3	12	17	19	14	19	24
2006 juuli	2	-2	5	0	2	15	12	20	16	18	26
2006 aug	2	-4	8	3	6	13	15	21	14	21	28
2006 sept	4	0	9	3	8	12	15	18	12	19	24
2006 okt	3	-2	6	4	9	13	14	21	14	23	26
2006 nov	3	-4	10	3	11	13	12	19	13	19	26

Allikas: Euroopa Komisjon (majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat).

¹ Negatiivseid ja positiivseid vastuseid andnud vastajate protsendid.

² Majanduses valitseva meeleolu näitaja koosneb tööstussektori, teenindussektori, tarbijate, ehitussektori ja jaemüügisektori kindlustunde näitajatest; tööstussektori kindlustunde näitaja osakaal on 40%, teenindussektori kindlustunde näitaja osakaal on 30%, tarbijate kindlustunde näitaja osakaal on 20% ja kahe ülejäänud näitaja osakaal on kummalgi 5%. Majanduses valitseva meeleolu näitaja suurus üle (alla) 100 viitavad keskmisest kõrgemale (madalamale) meeleolule alates 1985. aasta jaanuarist.

³ Prantsuskeelses küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemustega täielikult võrreldavad.

⁴ Andmeid kogutakse jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. Kvartaalsed näitajad on kahe järjestikuse küsitluse keskmised. Aastased andmed saadakse kvartaalsete keskmiste põhjal.

⁵ Kindlustunde näitajad on välja arvatud ülaltoodud komponentide aritmeetilise keskmisena; varude (veerud 4 ja 17) ja tööpuuduse (veerg 10) hindamisel kasutatakse kindlustunde näitajate arvutamiseks pöördmärke.

5.3 Tööturud¹
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Tööhõive

	Kogu majandus		Tööhõivevorm				Majandustegevus				
	Miljonit (sesoonselt kohandatud)		Töötajad	Füüsili- sest isikust ettevõtja	Põllumajan- dus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restora- nid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
Protsent kogusummast ²	100,0	100,0	84,6	15,4	4,3	17,7	7,5	24,9	15,0	30,4	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2002	134,862	0,7	0,8	0,3	-1,8	-1,2	-0,1	0,6	2,0	2,0	
2003	135,461	0,4	0,5	0,0	-2,7	-1,4	0,8	0,7	0,7	1,7	
2004	136,421	0,7	0,7	0,8	-1,7	-1,4	1,4	0,9	1,9	1,5	
2005	137,471	0,8	0,9	-0,2	-1,7	-1,2	2,5	0,8	2,1	1,2	
2005 II kv	137,269	0,7	0,8	0,3	-1,3	-1,6	2,7	0,8	1,8	1,3	
III kv	137,543	0,7	0,9	-0,7	-2,1	-0,9	1,7	0,4	2,1	1,3	
IV kv	137,999	0,7	1,0	-0,8	-1,0	-1,2	2,3	0,6	2,6	0,8	
2006 I kv	138,451	1,0	1,1	0,4	-0,5	-1,0	2,3	0,7	2,9	1,3	
II kv	139,005	1,2	1,3	0,7	0,4	-0,6	2,4	1,1	3,4	1,1	
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga (sesoonselt kohandatud)</i>											
2005 II kv	0,195	0,1	0,2	0,0	0,1	-0,4	0,6	-0,1	0,4	0,4	
III kv	0,274	0,2	0,3	-0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,7	0,4	
IV kv	0,456	0,3	0,4	0,1	0,1	-0,2	1,1	0,4	1,1	0,1	
2006 I kv	0,452	0,3	0,3	0,7	-0,6	-0,2	0,6	0,3	0,6	0,6	
II kv	0,554	0,4	0,4	0,4	0,9	0,0	0,7	0,4	1,0	0,2	

2. Tööpuudus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku		Vanuse alusel ³				Soo alusel ⁴			
	Miljonit	Protsent tööjõust	Täiskasvanud		Noored		Mehi		Naisi	
			Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust
Protsent kogusummast ²	100,0	75,6		24,4		48,5		51,5		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	11,698	8,2	8,614	6,9	3,084	17,1	5,499	6,8	6,199	10,0
2003	12,482	8,7	9,289	7,4	3,193	17,9	5,958	7,4	6,524	10,4
2004	12,832	8,8	9,623	7,5	3,210	18,2	6,169	7,6	6,664	10,5
2005	12,658	8,6	9,564	7,4	3,094	17,8	6,135	7,5	6,522	10,1
2005 III kv	12,435	8,5	9,436	7,3	3,000	17,4	6,060	7,4	6,375	9,9
IV kv	12,454	8,5	9,425	7,3	3,029	17,6	5,934	7,2	6,519	10,1
2006 I kv	12,050	8,2	9,082	7,0	2,969	17,2	5,779	7,0	6,271	9,7
II kv	11,589	7,9	8,774	6,7	2,816	16,4	5,607	6,8	5,982	9,2
III kv	11,492	7,8	8,648	6,6	2,844	16,6	5,477	6,6	6,016	9,2
2006 mai	11,575	7,8	8,770	6,7	2,805	16,3	5,609	6,8	5,966	9,2
juuni	11,528	7,8	8,732	6,7	2,796	16,3	5,562	6,7	5,966	9,2
juuli	11,489	7,8	8,668	6,6	2,821	16,4	5,511	6,7	5,978	9,2
aug	11,521	7,8	8,666	6,6	2,855	16,6	5,496	6,6	6,025	9,3
sept	11,467	7,8	8,611	6,6	2,856	16,6	5,423	6,6	6,044	9,3
okt	11,406	7,7	8,565	6,6	2,841	16,6	5,361	6,5	6,045	9,3

Allikas: Eurostat.

¹ Tööhõive andmed viitavad isikutele ja tuginevad ESA 95-le. Tööpuuduse andmed viitavad isikutele ja nende puhul lähtutakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitustest.

² 2005. aastal.

³ Täiskasvanu: 25aastane ja vanem; noor: alla 25aastane; määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas vanusegrupis.

⁴ Määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas soogrupis.

6

RIIGI RAHANDUS

6.1 Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – tulud

	Kokku		Jooksvad tulud								Kapitalitulud		Memo: maksu- koormus ²	
	1	2	Otsesed maksud	Ettevõtted		Kaudsed maksud	Saadud ELi institutsioonide poolt	Sotsiaal- kindlustus- maksud	Müük		12	Kapitali- maksud		
				Kodumaja- pidamised	3				4	5				6
1997	47,0	46,5	11,9	8,7	2,9	13,3	0,7	17,1	8,5	5,4	2,3	0,5	0,3	42,7
1998	46,5	46,3	12,2	9,1	2,8	13,9	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	42,5
1999	47,0	46,8	12,5	9,3	2,9	14,1	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	43,0
2000	46,6	46,4	12,7	9,4	3,0	13,9	0,6	15,9	8,2	4,8	2,2	0,3	0,3	42,7
2001	45,8	45,6	12,3	9,2	2,8	13,6	0,6	15,7	8,2	4,7	2,2	0,2	0,3	41,8
2002	45,3	45,0	11,9	9,1	2,5	13,5	0,4	15,7	8,2	4,6	2,1	0,3	0,3	41,3
2003	45,2	44,5	11,5	8,9	2,4	13,5	0,4	15,8	8,3	4,7	2,1	0,6	0,5	41,3
2004	44,8	44,3	11,4	8,6	2,5	13,6	0,3	15,6	8,2	4,6	2,1	0,5	0,4	41,0
2005	45,2	44,7	11,7	8,7	2,7	13,7	0,3	15,5	8,2	4,5	2,2	0,5	0,3	41,2

2. Euroala – kulud

	Kokku		Jooksvad kulutused							Kapitalkulutused				Memo: esmased kulud ³
	1	2	Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksud	Jooksev- ülekan- d	Sotsiaal- maksud	Toetused	Investee- ringud	Kapitali- siirded	Tasutud ELi institutsioonide poolt		
													3	
1997	49,6	46,0	10,9	4,8	5,0	25,4	22,6	2,1	0,6	3,6	2,4	1,2	0,1	44,7
1998	48,8	45,1	10,6	4,7	4,6	25,2	22,2	2,1	0,5	3,8	2,4	1,4	0,1	44,2
1999	48,4	44,5	10,6	4,8	4,0	25,1	22,1	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,3
2000	47,6	43,9	10,4	4,8	3,9	24,8	21,7	2,0	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	43,7
2001	47,7	43,8	10,3	4,8	3,8	24,9	21,8	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,9
2002	47,8	44,0	10,4	4,9	3,5	25,2	22,3	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,3
2003	48,3	44,3	10,5	5,0	3,3	25,5	22,7	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,1	44,9
2004	47,6	43,8	10,4	5,0	3,1	25,2	22,5	1,8	0,5	3,8	2,5	1,4	0,0	44,5
2005	47,6	43,7	10,4	5,1	3,0	25,3	22,5	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,6

3. Euroala – puudujääk/ülejäak, esmane puudujääk/ülejäak ja valitsemissektori tarbimine

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Esmane puudu- jääk (-) / ülejäak (+)	Valitsemissektori tarbimine ⁴						Kollektiivne tarbimine	Indi- viduaalne tarbimine
	Kokku	Kes- valitus	Piir- kondlik valitus	Kohalik oma- valitus	Sot- siaal- kindlus- tus- fondid		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Mitte- rahalisel sotsiaal- siirded turu- tootjate kaudu	Põhivara kulum	Müük (-)		
1997	-2,6	-2,4	-0,4	0,1	0,1	2,4	20,1	10,9	4,8	4,8	1,9	2,3	8,4	11,7
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,3	19,7	10,6	4,7	4,8	1,9	2,3	8,2	11,5
1999	-1,4	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,7	19,9	10,6	4,8	4,9	1,9	2,3	8,3	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	2,9	19,8	10,4	4,8	4,9	1,9	2,2	8,2	11,6
2001	-1,9	-1,7	-0,4	-0,1	0,3	1,9	19,9	10,3	4,8	5,0	1,9	2,2	8,1	11,7
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	0,9	20,3	10,4	4,9	5,1	1,9	2,1	8,2	12,0
2003	-3,1	-2,4	-0,5	-0,2	0,0	0,2	20,5	10,5	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2004	-2,8	-2,4	-0,3	-0,2	0,1	0,3	20,4	10,4	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2005	-2,5	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,5	20,5	10,4	5,1	5,2	1,9	2,2	8,2	12,3

4. Euroala riigid – puudujääk (-) / ülejäak (+)⁵

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	0,0	-3,7	-5,2	-0,3	-3,2	-0,4	-2,9	2,1	-2,0	-0,5	-2,9	4,1
2003	0,0	-4,0	-6,1	0,0	-4,2	0,3	-3,5	0,3	-3,1	-1,6	-2,9	2,5
2004	0,0	-3,7	-7,8	-0,2	-3,7	1,5	-3,4	-1,1	-1,8	-1,2	-3,2	2,3
2005	-2,3	-3,2	-5,2	1,1	-2,9	1,1	-4,1	-1,0	-0,3	-1,5	-6,0	2,7

Allikad: euroala kokkuvõtlikud andmed – EKP; riikide puudujääke/ülejäake puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le, kuid ei sisalda 2000. a UMTS-litsentside müügist saadud tulu (euroala puudujääk/ülejäak on koos nende tuludega 0,0% SKPst). Riikide ja ELi institutsioonide vahelisi tehinguid on arvesse võetud ja need on konsolideeritud. Liikmesriikide valitsuste vahelisi tehinguid konsolideeritud ei ole.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

³ Sisaldab kogukulutusi, millest on lahutatud intressimaksud.

⁴ Vastab valitsemissektori lõpptarbimiskulutustele (P.3) ESA 95-s.

⁵ Suhe arvutatakse SKP abil, v.a kaudselt mõõdetavad finantsvahendusteenused. Hõlmab UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja vahetuslepingute ja tähtpäevaintressiga lepingutega seotud arveldusi.

6.2 Valitsemissektori võlg¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – finantsinstrumendi ja võlausaldaja kaupa

	Kokku	Finantsinstrumendid				Võlausaldajad				
		Sularaha ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	Kodumaised võlausaldajad ²				Muud võlausaldajad ³
						Kokku	Rahaloome-asutused	Muud finants-ettevõtted	Muud sektorid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	75,1	2,8	17,0	7,9	47,3	58,3	30,3	12,1	15,9	16,8
1997	74,1	2,8	16,0	6,5	48,8	55,4	28,3	13,6	13,5	18,7
1998	72,8	2,7	15,1	5,6	49,3	52,1	26,4	14,5	11,2	20,7
1999	72,0	2,9	14,2	4,2	50,6	48,5	25,4	12,0	11,2	23,4
2000	69,4	2,7	13,1	3,6	50,0	44,1	22,0	11,0	11,0	25,3
2001	68,3	2,8	12,3	4,0	49,2	42,1	20,6	10,4	11,1	26,2
2002	68,2	2,7	11,7	4,6	49,2	40,2	19,2	9,9	11,1	28,0
2003	69,3	2,1	12,3	5,0	49,9	39,1	19,2	10,3	9,6	30,2
2004	69,8	2,2	11,9	5,1	50,7	37,3	18,2	10,0	9,1	32,6
2005	70,8	2,4	11,8	4,9	51,6	35,4	17,1	10,3	8,0	35,4

2. Euroala – emitendi, tähtaja ja vääringu kaupa

	Kokku	Emitent ⁴				Esialgne tähtaeg			Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Kesk-valitsus	Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Muutuva intressimäär	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või liikmesriigi vääring ⁵	Muud vääringud
1996	75,1	62,9	5,9	5,7	0,5	11,6	63,5	8,6	19,1	25,7	30,2	73,1	2,0
1997	74,1	62,1	6,1	5,4	0,6	9,9	64,2	8,5	18,3	25,3	30,5	72,1	2,0
1998	72,8	61,1	6,1	5,2	0,4	8,9	63,9	7,6	15,8	26,4	30,6	70,9	1,8
1999	72,0	60,5	6,0	5,1	0,4	7,7	64,3	6,6	13,6	28,0	30,4	69,8	2,1
2000	69,4	58,2	5,9	4,9	0,4	6,8	62,6	5,9	13,4	28,0	28,0	67,5	1,9
2001	68,3	57,1	6,1	4,8	0,4	7,2	61,2	5,0	13,7	26,8	27,8	66,7	1,7
2002	68,2	56,7	6,3	4,8	0,4	8,2	60,0	5,0	15,4	25,3	27,5	66,7	1,5
2003	69,3	57,0	6,6	5,1	0,6	8,5	60,8	5,0	14,4	26,1	28,9	68,2	1,1
2004	69,8	57,5	6,7	5,2	0,4	8,5	61,4	4,7	14,3	26,6	28,9	68,8	1,1
2005	70,8	58,1	6,8	5,4	0,5	8,7	62,1	4,7	14,7	26,1	30,0	69,6	1,2

3. Euroala riigid

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	103,3	60,3	110,7	52,5	58,2	32,2	105,6	6,5	50,5	65,8	55,5	41,3
2003	98,6	63,9	107,8	48,7	62,4	31,1	104,3	6,3	52,0	64,6	57,0	44,3
2004	94,3	65,7	108,5	46,2	64,4	29,7	103,9	6,6	52,6	63,8	58,6	44,3
2005	93,2	67,9	107,5	43,1	66,6	27,4	106,6	6,0	52,7	63,4	64,0	41,3

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide võlga puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Valitsemissektori koguvõlg nominaalväärtuses ja konsolideerituna valitsemissektori alamsektorite vahel. Mittersresidentide valitsuste võlgu ei konsolideerita. Andmed on osaliselt hinnangulised.

² Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

³ Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁴ V.a valitsemissektori võlg liikmesriigis, mille valitsus on emitent.

⁵ Enne 1999. a koosnes eküüdes, omavääringus ja teiste euro kasutusele võtnud liikmesriikide vääringutes nomineeritud võlast.

6.3 Võla muutus¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – allika, finantsinstrumendi ja valdaja sektori kaupa

	Kokku	Muutuse allikas				Finantsinstrument				Võlausaldaja			Muud võlausaldajad ⁷
		Laenuvajadus ²	Hindamise mõjud ³	Muud mahu muutused ⁴	Agregatsiooniefekt ⁵	Sularaha ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärt-paberid	Pikaajalised väärt-paberid	Kodumaised võlausaldajad ⁶	Rahaloomeasutused	Muud finants-ettevõtted	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	1,9	2,5	0,0	-0,3	-0,2	0,0	-0,3	-1,1	3,3	-0,6	-0,8	1,9	2,6
1998	1,8	2,2	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,6	2,6	-0,9	-0,7	1,5	2,7
1999	2,0	1,6	0,4	0,0	-0,1	0,2	-0,2	-1,2	3,1	-1,6	0,0	-2,0	3,6
2000	1,0	1,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,5	-0,4	1,9	-2,0	-2,1	-0,3	3,0
2001	1,9	1,9	-0,1	0,1	0,0	0,2	-0,2	0,5	1,3	-0,1	-0,6	-0,1	2,0
2002	2,1	2,6	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,7	1,7	-0,5	-0,7	-0,2	2,6
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	0,0	-0,6	1,0	0,6	2,1	0,1	0,5	0,7	3,0
2004	3,1	3,2	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	2,6	-0,4	-0,3	0,1	3,5
2005	3,1	3,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0	2,6	-0,8	-0,5	0,6	3,9

2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejääk (+) ⁸	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus ⁹											Muud mahu muutused	Muu ¹⁰
			Kokku	Tehingud valitsemissektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega							Hindamise mõjud	Vahetuskursi mõju			
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenud	Väärt-paberid ¹¹	Aktsiad ja muud osakud	Eras-tamine	Aktsia- ja osakapitali suurendamine					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1997	1,9	-2,6	-0,7	-0,4	0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,7	0,1	0,0	0,1	-0,3	0,1	
1998	1,8	-2,3	-0,5	-0,3	0,2	0,0	0,0	-0,5	-0,7	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,1	
1999	2,0	-1,4	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	-0,5	-0,8	0,1	0,4	0,2	0,0	0,2	
2000	1,0	0,0	1,0	1,1	0,7	0,2	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	
2001	1,9	-1,8	0,0	-0,5	-0,7	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,1	0,0	0,1	0,6	
2002	2,1	-2,6	-0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,5	-0,1	0,0	-0,1	
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,1	
2004	3,1	-2,8	0,3	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,4	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1	
2005	3,1	-2,5	0,6	0,7	0,3	0,1	0,2	0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	

Allikas: EKP.

¹ Andmeid on hinnatud osaliselt. Nominaalse konsolideeritud koguvõla aastast muutust on väljendatud protsendina SKPst, st $[\text{võlg}(t) - \text{võlg}(t-1)] \div \text{SKP}(t)$.

² Laenuvajadus võrdub võlatehingutega.

³ Lisaks valuutakursi muutuse mõjule sisaldab ka nimiväärtusele tugineva mõõtmise mõju (nt emiteeritud väärt-paberite aazio ja disaazio).

⁴ Sisaldab ühikute ja teatud liiki võlakohustuste ümberliigitamist.

⁵ Liikmesriikide koondvõla muutuste ja nende võlamuutuste koondandmete vaheline erinevus, mille põhjuseks on enne 2001. a andmete liitmiseks kasutatavate vahetuskursside muutused.

⁶ Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

⁷ Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁸ Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.

⁹ Nominaalse konsolideeritud koguvõla aastase muutuse ja puudujäägi vaheline erinevus, mida on väljendatud protsendina SKPst.

¹⁰ Koonsneb peamiselt tehingutest muude varade ja kohustustega (kaubanduskrediit, muud nõuded/kohustused ja tuletisinstrumentid).

¹¹ V.a tuletisinstrumentid.

6.4 Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – kvartaalsed tulud

	Kokku	Jooksvad tulud						Kapitalitulud		Memo: maksu- koormus ²
		Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaal- kindlustusmaksed	Müük	Tulu varadelt	Kapitali- maksud			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 II kv	47,7	47,2	13,8	13,4	15,8	2,1	1,2	0,5	0,3	43,2
III kv	44,1	43,7	11,9	12,5	15,6	2,0	0,8	0,4	0,2	40,3
IV kv	49,9	49,4	13,9	14,1	16,6	2,9	1,0	0,5	0,3	44,9
2001 I kv	42,3	41,9	10,5	12,7	15,3	1,8	0,9	0,4	0,2	38,7
II kv	46,9	46,5	13,5	13,0	15,6	2,0	1,6	0,4	0,2	42,3
III kv	43,4	43,0	11,6	12,3	15,5	1,9	0,9	0,4	0,3	39,7
IV kv	49,2	48,7	13,5	14,0	16,3	2,9	1,1	0,5	0,3	44,1
2002 I kv	42,0	41,6	10,1	12,7	15,5	1,7	0,8	0,4	0,2	38,6
II kv	45,7	45,1	12,6	12,7	15,5	2,0	1,5	0,5	0,3	41,1
III kv	43,5	43,0	11,2	12,7	15,5	2,0	0,8	0,4	0,3	39,6
IV kv	49,2	48,6	13,4	14,2	16,2	2,9	0,9	0,6	0,3	44,1
2003 I kv	42,0	41,5	9,8	12,8	15,6	1,7	0,7	0,5	0,2	38,5
II kv	46,0	44,5	12,1	12,7	15,8	2,0	1,3	1,5	1,2	41,7
III kv	42,9	42,4	10,8	12,7	15,5	1,9	0,7	0,5	0,2	39,2
IV kv	49,3	48,3	13,1	14,3	16,2	2,9	0,8	1,0	0,3	43,9
2004 I kv	41,5	41,0	9,6	12,8	15,4	1,7	0,7	0,5	0,3	38,1
II kv	45,1	44,3	12,2	13,1	15,4	2,0	0,9	0,8	0,6	41,2
III kv	42,7	42,2	10,7	12,6	15,4	1,9	0,7	0,5	0,3	38,9
IV kv	49,5	48,4	13,0	14,5	16,2	2,9	0,8	1,0	0,4	44,1
2005 I kv	42,2	41,7	10,0	13,0	15,4	1,7	0,6	0,5	0,3	38,6
II kv	45,0	44,3	12,0	13,3	15,3	2,0	0,9	0,6	0,3	40,9
III kv	43,4	42,7	11,1	12,8	15,3	1,9	0,8	0,7	0,3	39,5
IV kv	49,6	48,8	13,5	14,5	16,2	2,9	0,9	0,8	0,3	44,5
2006 I kv	42,9	42,3	10,4	13,3	15,3	1,6	0,8	0,6	0,3	39,3
II kv	46,0	45,4	12,7	13,7	15,3	1,9	1,1	0,6	0,3	41,9

2. Euroala – kvartaalsed kulud ja puudujääk/ülejäak

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalikulutused			Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Esmane puudu- jäak (-) / ülejäak (+)
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksud	Jooksev- üle- kanded	Sotsiaal- toetused	Toetused	Inves- teeringud	Kapitali- siirded			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2000 II kv	46,2	42,8	10,3	4,6	3,9	24,0	20,7	1,4	3,4	2,3	1,1	1,5	5,4
III kv	43,1	42,7	10,1	4,6	4,0	24,2	20,9	1,5	0,3	2,5	1,1	1,0	5,0
IV kv	49,7	45,9	11,0	5,3	3,7	25,9	22,0	1,6	3,8	3,1	1,5	0,2	3,9
2001 I kv	45,7	42,3	10,1	4,2	4,0	24,1	20,9	1,3	3,4	1,9	1,5	-3,4	0,6
II kv	46,3	42,8	10,2	4,6	3,9	24,1	20,8	1,3	3,5	2,4	1,1	0,7	4,5
III kv	46,1	42,4	10,0	4,6	3,8	24,1	20,8	1,4	3,7	2,5	1,2	-2,7	1,1
IV kv	51,1	46,2	11,0	5,7	3,6	25,9	22,1	1,7	4,9	3,2	1,7	-1,9	1,6
2002 I kv	46,3	42,9	10,3	4,3	3,7	24,6	21,2	1,4	3,5	2,0	1,5	-4,3	-0,7
II kv	46,7	43,2	10,3	4,9	3,5	24,4	21,2	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,0	2,5
III kv	46,8	43,1	10,0	4,7	3,5	24,9	21,5	1,4	3,7	2,5	1,2	-3,3	0,2
IV kv	50,8	46,4	11,0	5,7	3,3	26,4	22,7	1,6	4,4	2,8	1,6	-1,6	1,7
2003 I kv	47,0	43,5	10,4	4,5	3,5	25,1	21,6	1,3	3,5	1,9	1,6	-5,1	-1,5
II kv	47,4	43,9	10,4	4,8	3,4	25,3	21,8	1,3	3,6	2,4	1,2	-1,5	1,9
III kv	47,0	43,3	10,2	4,8	3,3	25,1	21,6	1,3	3,7	2,5	1,1	-4,1	-0,9
IV kv	51,1	46,3	11,0	5,7	3,1	26,5	22,9	1,5	4,8	3,2	1,6	-1,8	1,3
2004 I kv	46,6	43,2	10,4	4,6	3,2	25,1	21,5	1,2	3,4	1,9	1,4	-5,1	-1,9
II kv	46,7	43,3	10,4	4,9	3,1	24,9	21,6	1,2	3,4	2,3	1,1	-1,6	1,5
III kv	46,2	42,8	10,0	4,6	3,2	25,0	21,6	1,3	3,4	2,4	1,0	-3,5	-0,3
IV kv	50,8	45,9	11,0	5,7	3,0	26,2	22,7	1,4	4,9	3,1	1,8	-1,3	1,7
2005 I kv	46,8	43,4	10,3	4,6	3,1	25,3	21,6	1,2	3,4	1,9	1,5	-4,6	-1,4
II kv	46,4	43,0	10,3	5,0	3,1	24,7	21,5	1,1	3,4	2,3	1,0	-1,4	1,6
III kv	45,9	42,5	9,9	4,7	3,0	24,9	21,5	1,2	3,4	2,4	1,0	-2,5	0,5
IV kv	50,8	46,0	11,1	5,7	2,8	26,3	22,7	1,4	4,8	3,1	1,6	-1,2	1,7
2006 I kv	46,0	42,8	10,1	4,8	3,0	24,9	21,3	1,1	3,2	1,9	1,3	-3,1	-0,1
II kv	46,2	42,8	10,3	5,1	3,0	24,4	21,4	1,1	3,4	2,4	1,1	-0,2	2,8

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le. Ei hõlma ELi eelarve ja valitsussektorivälise üksuste vahelisi tehinguid. Muudel juhtudel ja siis, kui andmete edastamise tähtajad kattuvad, vastavad kvartaalsed andmed aastaandmetele. Andmeid pole sesoonselt kohandatud.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

6.5 Kvartaalne võlg ja võla muutus (protsent SKPst)

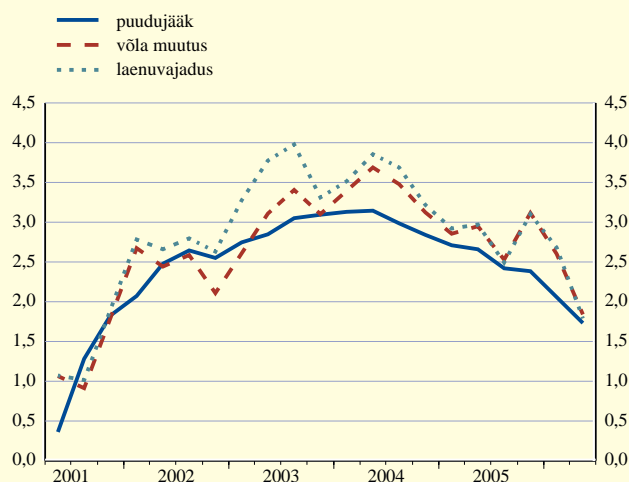
1. Euroala – Maastrichti võlg finantsinstrumentide kaupa¹

	Kokku 1	Finantsinstrumendid			
		Sularaha ja hoiused 2	Laenud 3	Lühiajalised väärtpaberid 4	Pikaajalised väärtpaberid 5
2003 III kv	70,4	2,7	11,7	5,5	50,5
IV kv	69,3	2,1	12,3	5,0	49,9
2004 I kv	70,8	2,1	12,3	5,5	50,8
II kv	71,4	2,2	12,1	5,5	51,5
III kv	71,3	2,3	12,1	5,6	51,4
IV kv	69,8	2,2	11,9	5,1	50,7
2005 I kv	71,2	2,2	11,9	5,3	51,8
II kv	72,1	2,4	11,7	5,3	52,7
III kv	71,6	2,4	11,8	5,3	52,1
IV kv	70,8	2,4	11,8	4,9	51,6
2006 I kv	71,2	2,5	11,8	5,1	51,8
II kv	71,2	2,5	11,6	5,1	52,0

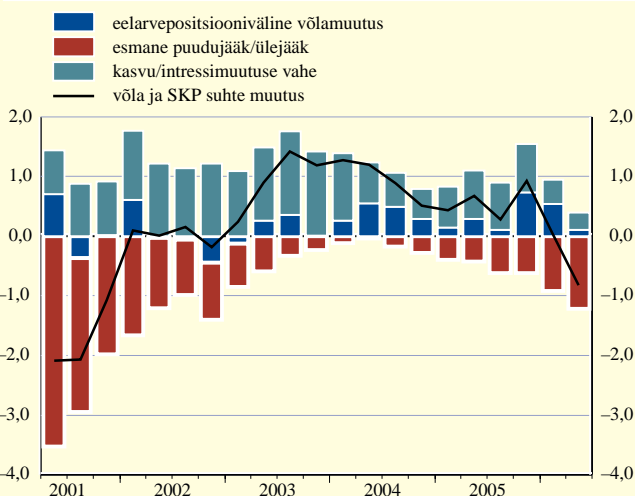
2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus 1	Puudujääk (-)/ ülejäääk (+) 2	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus								Memo: laenu- vajadus 11
			Kokku 3	Tehingud valitsemissektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega					Ümberhind- luse mõju ja muud mahu muutused 9	Muud 10	
				Kokku 4	Sularaha ja hoiused 5	Laenud 6	Väärt- paberid 7	Aktsiad ja muud osakud 8			
2003 III kv	2,9	-4,1	-1,3	-1,2	-1,2	0,0	-0,1	0,2	-0,1	0,0	2,9
IV kv	-2,0	-1,8	-3,8	-3,9	-2,1	-0,3	-0,1	-1,3	-0,5	0,6	-1,5
2004 I kv	8,5	-5,1	3,4	2,0	1,4	-0,1	0,2	0,5	-0,1	1,5	8,6
II kv	5,6	-1,6	4,0	4,1	3,4	0,2	0,3	0,3	0,0	-0,1	5,6
III kv	2,0	-3,5	-1,4	-1,1	-1,4	0,0	0,2	0,1	-0,3	-0,1	2,3
IV kv	-3,1	-1,3	-4,4	-3,4	-2,6	0,0	-0,2	-0,7	0,0	-1,0	-3,1
2005 I kv	7,3	-4,6	2,7	2,4	1,4	0,2	0,4	0,4	0,0	0,3	7,2
II kv	5,8	-1,4	4,4	3,6	2,7	0,2	0,3	0,4	0,2	0,6	5,7
III kv	0,4	-2,5	-2,1	-2,6	-2,5	-0,1	0,3	-0,3	0,0	0,5	0,4
IV kv	-0,7	-1,2	-1,9	-0,6	-0,3	0,1	-0,4	0,0	-0,1	-1,2	-0,6
2006 I kv	5,0	-3,1	1,9	1,6	1,1	0,1	0,7	-0,3	-0,4	0,7	5,4
II kv	2,7	-0,2	2,5	3,1	2,4	0,1	0,3	0,2	0,7	-1,2	2,1

J28 Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus
(nelja kvartali libisev summa SKP protsendina)

J29 Maastrichti võlg
(võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused)

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Aktsiaid käsitlevad andmed kvartalis t on väljendatud SKP summa protsendina selles ja kolmes eelmises kvartalis.

VÄLISMAJANDUS

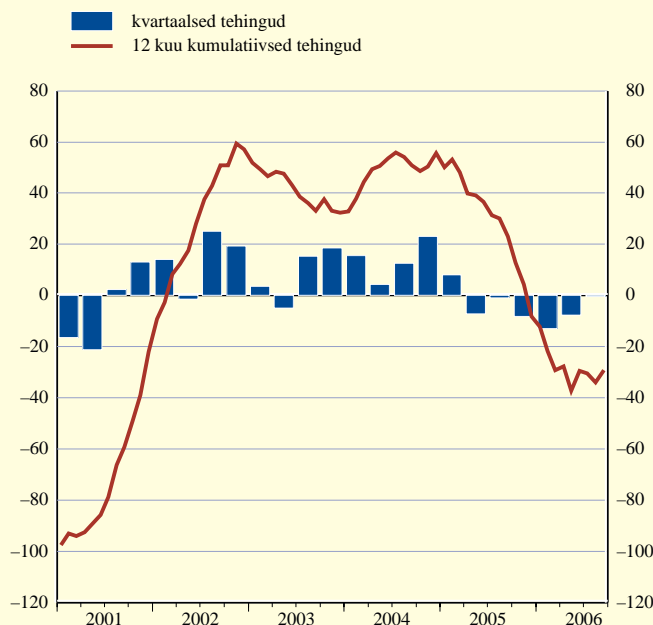
7.1 Maksebilanss

(mld EUR; netotehingud)

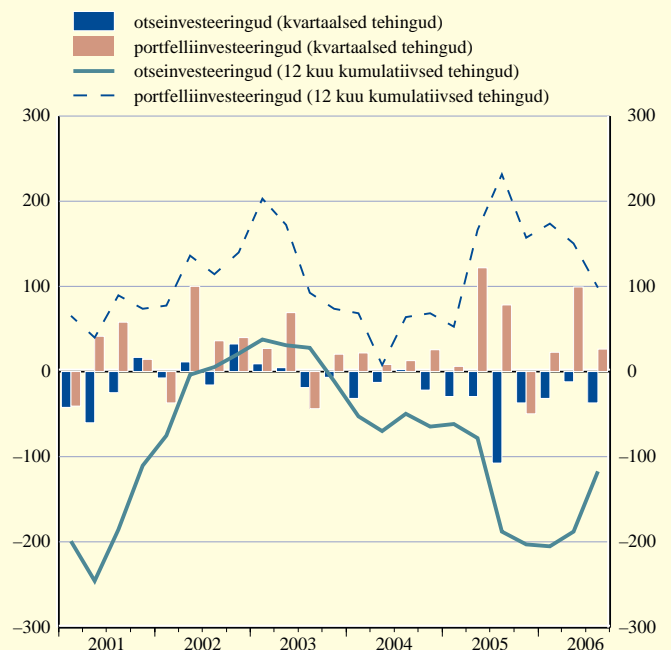
1. Maksebilanss – kokkuvõte

	Jooksevkonto					Kapitali- konto	Neto- laenu- -võtmine/ -võtmine väljaspool euroala (veerud 1 + 6)	Finantskonto						Vead ja täpsustused
	Kokku	Kaubad	Teenused	Tulu	Jooksev- üle- kanded			Kokku	Otse- investee- ringud	Portfelli- investee- ringud	Tuletis- instru- mendid	Muud investee- ringud	Reservid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2003	32,4	105,0	22,0	-38,1	-56,4	12,3	44,8	-0,5	-11,4	73,6	-14,4	-76,1	27,8	-44,3
2004	55,6	103,5	30,8	-19,8	-58,8	16,6	72,2	-21,1	-64,2	68,2	-6,6	-30,9	12,4	-51,1
2005	-8,2	48,2	36,0	-22,2	-70,2	11,9	3,7	37,4	-202,3	156,9	-10,7	75,5	18,0	-41,1
2005 III kv	-1,0	13,5	9,8	-4,1	-20,2	2,7	1,7	23,5	-107,3	78,1	-0,4	50,7	2,4	-25,2
IV kv	-8,1	3,9	11,0	-6,4	-16,6	4,6	-3,6	-42,4	-36,5	-49,5	-6,2	41,5	8,3	46,0
2006 I kv	-12,8	-2,8	4,8	1,4	-16,2	2,0	-10,8	65,7	-31,5	22,9	-8,5	76,8	6,1	-54,9
II kv	-7,6	6,3	12,1	-10,3	-15,8	1,0	-6,6	51,1	-12,1	98,9	-1,7	-32,5	-1,4	-44,5
III kv	-0,5	6,2	8,8	6,1	-21,6	2,0	1,5	49,1	-36,8	26,6	4,7	57,3	-2,7	-50,6
2005 sept	-5,7	4,8	3,7	-6,0	-8,2	1,2	-4,5	33,1	1,4	22,4	-1,3	11,0	-0,3	-28,6
okt	-6,2	1,3	4,4	-6,2	-5,7	0,5	-5,7	-13,6	-12,9	-2,7	-4,2	6,1	0,1	19,3
nov	-1,1	0,8	3,2	0,2	-5,2	0,9	-0,2	2,3	-6,4	-45,8	1,9	51,6	1,0	-2,2
dets	-0,8	1,8	3,5	-0,4	-5,8	3,1	2,3	-31,1	-17,2	-1,0	-4,0	-16,1	7,2	28,8
2006 jaan	-10,2	-6,3	0,9	0,0	-4,7	0,8	-9,4	-3,2	-2,7	-36,4	-2,9	41,1	-2,3	12,6
veebr	-0,6	0,5	2,3	0,8	-4,3	1,0	0,4	19,5	-29,1	21,4	-3,3	28,6	1,9	-19,9
märts	-2,1	3,0	1,5	0,6	-7,2	0,2	-1,9	49,5	0,3	37,9	-2,3	7,1	6,5	-47,6
aprill	-7,5	0,6	3,0	-5,0	-6,1	0,2	-7,3	25,1	8,3	-6,0	-5,6	29,5	-1,1	-17,8
mai	-10,9	0,6	3,8	-9,9	-5,4	0,2	-10,7	31,9	-4,6	44,4	2,0	-8,2	-1,7	-21,2
juuni	10,8	5,2	5,3	4,5	-4,3	0,6	11,4	-5,9	-15,9	60,5	1,9	-53,8	1,4	-5,5
juuli	2,5	5,6	5,6	-1,8	-7,0	0,7	3,2	12,3	-9,4	1,0	1,8	19,6	-0,8	-15,4
aug	-2,1	-2,8	0,2	7,2	-6,7	1,1	-1,0	-8,3	-7,6	-15,0	-3,8	18,8	-0,8	9,3
sept	-0,8	3,4	3,0	0,6	-7,9	0,2	-0,7	45,2	-19,9	40,5	6,7	18,9	-1,0	-44,5
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>													
2006 sept	-29,1	13,6	36,7	-9,2	-70,2	9,5	-19,6	123,6	-117,1	98,8	-11,8	143,2	10,4	-104,0

J30 Maksebilanss: jooksevkonto
(mld EUR)

J31 Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)
(mld EUR)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

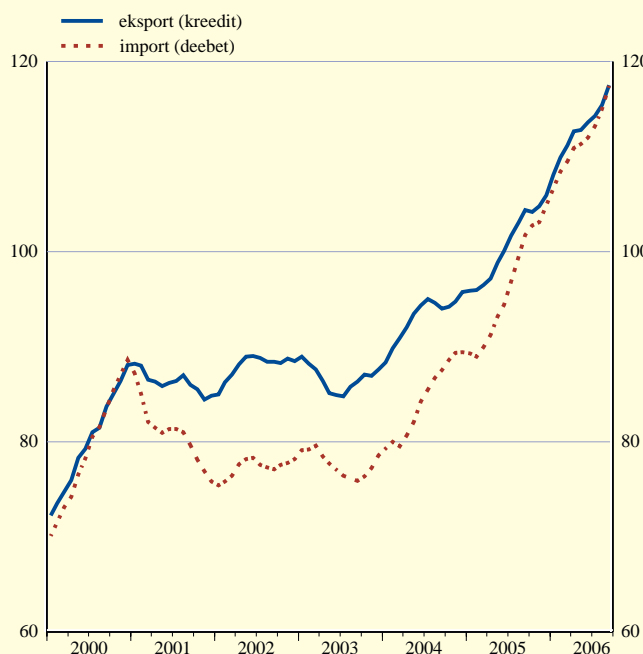
(mld EUR; tehingud)

2. Jooksev- ja kapitalikonto

	Jooksevkonto											Kapitalikonto	
	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevülekanded		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2003	1 696,5	1 664,1	32,4	1 036,8	931,9	334,2	312,2	242,7	280,9	82,8	139,2	23,9	11,5
2004	1 859,5	1 803,9	55,6	1 132,4	1 028,9	364,8	334,1	280,7	300,5	81,6	140,5	24,6	8,0
2005	2 048,4	2 056,7	-8,2	1 224,3	1 176,1	400,3	364,3	338,9	361,1	85,1	155,2	23,8	11,9
2005 III kv	520,0	520,9	-1,0	309,8	296,2	110,1	100,2	84,3	88,4	15,9	36,1	4,7	2,0
2005 IV kv	555,1	563,2	-8,1	327,8	323,9	106,0	95,0	98,7	105,1	22,5	39,2	8,3	3,8
2006 I kv	542,3	555,1	-12,8	329,7	332,6	96,6	91,8	86,3	84,9	29,6	45,8	5,9	3,9
2006 II kv	578,9	586,5	-7,6	341,8	335,4	106,6	94,5	113,2	123,5	17,3	33,1	4,6	3,6
2006 III kv	576,7	577,2	-0,5	345,1	338,9	113,0	104,2	103,9	97,8	14,7	36,3	4,3	2,3
2006 juuli	190,7	188,2	2,5	116,0	110,4	39,1	33,5	31,0	32,8	4,6	11,6	1,9	1,2
2006 aug	188,1	190,2	-2,1	106,8	109,6	37,3	37,1	38,1	30,8	5,9	12,7	1,6	0,5
2006 sept	197,9	198,8	-0,8	122,3	118,9	36,6	33,6	34,8	34,2	4,2	12,1	0,8	0,6
	Sesoonselt kohandatud												
2005 III kv	524,4	531,7	-7,3	313,1	305,1	102,2	93,7	88,0	94,4	21,1	38,4	.	.
2005 IV kv	535,7	549,6	-14,0	317,8	314,6	104,7	93,4	92,5	101,6	20,8	40,0	.	.
2006 I kv	559,4	565,9	-6,5	333,4	328,4	105,6	96,0	92,7	98,2	27,7	43,3	.	.
2006 II kv	574,5	576,5	-2,0	340,7	335,8	106,6	97,8	106,0	106,8	21,3	36,1	.	.
2006 III kv	587,1	593,3	-6,3	352,5	352,2	105,5	98,1	109,6	104,3	19,5	38,7	.	.
2006 jaan	177,5	176,6	0,9	108,9	107,8	34,7	31,8	30,6	29,3	3,4	7,7	.	.
2006 veebr	195,8	197,9	-2,1	112,2	110,6	36,3	32,4	29,3	32,3	18,0	22,6	.	.
2006 märts	186,1	191,4	-5,3	112,3	110,1	34,6	31,8	32,8	36,5	6,4	13,0	.	.
2006 aprill	185,6	185,8	-0,2	113,4	111,9	35,1	32,0	30,5	29,0	6,6	12,9	.	.
2006 mai	194,2	200,9	-6,7	112,5	111,8	35,6	33,0	38,7	43,9	7,3	12,2	.	.
2006 juuni	194,7	189,8	4,9	114,8	112,1	35,9	32,8	36,8	33,9	7,3	11,0	.	.
2006 juuli	190,4	192,5	-2,1	115,5	115,6	35,1	31,5	33,6	32,8	6,2	12,6	.	.
2006 aug	197,1	201,0	-3,9	115,9	117,2	35,2	33,6	38,4	36,6	7,5	13,5	.	.
2006 sept	199,6	199,9	-0,3	121,1	119,4	35,2	33,0	37,5	34,9	5,8	12,6	.	.

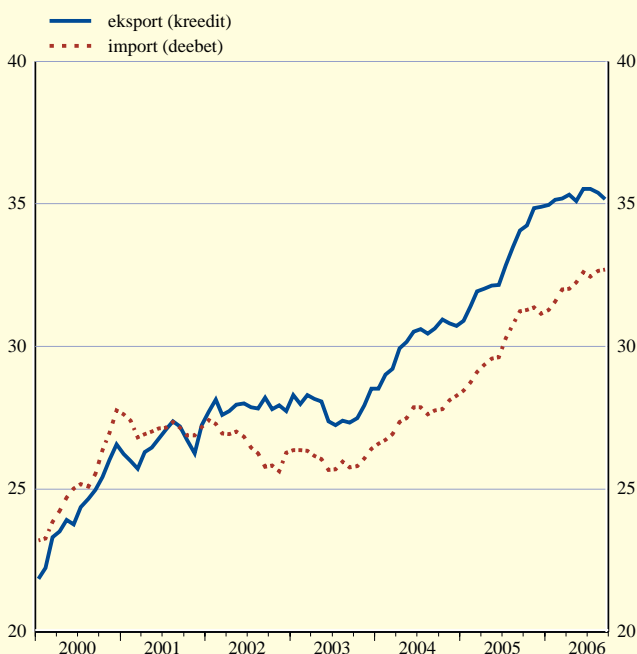
J32 Maksebilanss: kaubad

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

J33 Maksebilanss: teenused

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss
(mld EUR)

3. Tulukonto

(tehingud)

	Töötajate hüvitised		Investeermistulud											
	Kreedit	Deebet	Kokku		Otseinvesteeringud				Portfelliinvesteeringud				Muud investeeringud	
			Kreedit	Deebet	Aksia- ja osakapital		Võlg		Aksia- ja osakapital		Võlg		Kreedit	Deebet
					Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2003	15,1	7,5	227,7	273,4	64,7	57,8	10,3	10,8	18,7	52,9	65,6	79,4	68,4	72,6
2004	15,4	7,9	265,3	292,6	94,7	74,3	13,4	12,9	24,5	56,0	67,5	77,5	65,2	71,9
2005	15,7	9,4	323,2	351,6	112,7	89,4	13,8	13,8	31,2	71,4	78,9	80,0	86,6	97,1
2005 II kv	-3,9	2,4	80,3	100,5	26,8	20,0	3,5	3,7	10,3	30,0	19,4	23,2	20,3	23,6
III kv	3,9	2,9	80,4	85,5	27,8	26,1	3,1	3,0	7,5	15,8	20,6	17,0	21,3	23,6
IV kv	4,0	2,5	94,7	102,6	36,4	33,4	4,1	4,2	7,3	14,0	21,3	22,5	25,5	28,5
2006 I kv	4,0	2,0	82,3	82,9	19,8	12,2	4,2	3,5	8,2	16,1	23,5	21,2	26,7	29,9
II kv	4,1	2,9	109,1	120,6	36,4	19,2	4,4	4,0	13,2	40,8	24,6	21,4	30,5	35,2

4. Otseinvesteeringud

(netotehingud)

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused						Euroalas asuvad mitteresidentid üksused							
	Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)			Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)		
		Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused väljaspool euro-süsteemi	Mitterahaloomeasutused
2003	-146,4	-130,3	-1,7	-128,6	-16,1	0,0	-16,1	135,0	125,1	3,1	122,0	10,0	0,1	9,9
2004	-154,8	-164,9	-21,4	-143,5	10,1	0,1	10,0	90,6	94,1	1,5	92,6	-3,5	0,5	-4,0
2005	-294,0	-234,5	-12,0	-222,5	-59,5	-0,2	-59,3	91,7	59,8	0,6	59,2	31,9	-0,3	32,2
2005 III kv	-133,6	-108,9	-5,3	-103,6	-24,6	0,0	-24,7	26,2	12,6	1,0	11,6	13,6	0,2	13,4
IV kv	-72,7	-58,4	-0,4	-58,0	-14,4	0,1	-14,4	36,2	26,8	-1,5	28,3	9,4	-0,4	9,8
2006 I kv	-50,5	-41,7	-1,8	-39,9	-8,8	0,2	-9,1	19,0	14,7	0,7	14,0	4,3	-0,3	4,6
II kv	-111,0	-88,7	-6,2	-82,4	-22,4	-1,1	-21,3	98,9	86,6	0,5	86,1	12,3	1,0	11,3
III kv	-54,9	-51,2	-8,4	-42,9	-3,6	-0,1	-3,5	18,0	14,3	0,7	13,6	3,7	-0,4	4,1
2005 sept	-17,2	-6,6	-1,1	-5,5	-10,6	0,0	-10,6	18,6	3,3	0,4	2,9	15,3	0,2	15,0
okt	-22,4	-10,6	0,3	-10,8	-11,8	0,0	-11,7	9,4	11,5	0,3	11,3	-2,1	0,4	-2,5
nov	-10,4	-7,2	0,1	-7,3	-3,2	-0,3	-2,9	4,0	2,5	-1,6	4,1	1,5	0,1	1,5
dets	-39,9	-40,5	-0,8	-39,8	0,6	0,4	0,2	22,7	12,8	-0,2	12,9	10,0	-0,9	10,8
2006 jaan	-6,5	4,4	-0,6	5,0	-10,9	-0,1	-10,8	3,8	6,2	0,2	6,0	-2,4	0,1	-2,5
veebr	-39,4	-33,8	-1,6	-32,3	-5,6	0,1	-5,7	10,3	12,0	0,4	11,6	-1,7	0,1	-1,8
märts	-4,6	-12,2	0,4	-12,6	7,6	0,2	7,4	4,9	-3,4	0,2	-3,6	8,3	-0,5	8,9
aprill	-84,4	-59,8	-1,9	-57,9	-24,6	-0,5	-24,1	92,7	78,2	0,0	78,1	14,6	0,2	14,4
mai	-14,6	-18,5	-3,3	-15,2	3,9	-0,3	4,2	10,1	8,5	0,4	8,1	1,5	0,4	1,1
juuni	-12,0	-10,3	-1,0	-9,3	-1,7	-0,2	-1,4	-3,9	-0,1	0,1	-0,1	-3,8	0,4	-4,2
juuli	-13,1	-11,6	-1,2	-10,4	-1,4	0,0	-1,4	3,7	3,4	0,2	3,2	0,2	-0,2	0,4
aug	-8,2	-13,3	-3,1	-10,2	5,0	-0,1	5,1	0,6	5,0	0,3	4,7	-4,3	-0,1	-4,2
sept	-33,6	-26,3	-4,1	-22,3	-7,3	0,0	-7,2	13,7	5,9	0,2	5,7	7,8	-0,2	7,9

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans
(mld EUR; tehingud)

5. Portfelliinvesteeringud instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aksia- ja osakapital					Võlainstrumentid									
	Varad				Kohus- tused	Võlakirjad				Kohus- tused	Rahaturuinstrumentid				Kohus- tused
	Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitterahaloome- asutused			Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused			Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused		
			Valit- semis- sektor					Valit- semis- sektor					Valit- semis- sektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2003	-0,3	-13,9	-65,8	-2,6	110,4	-2,4	-45,0	-129,5	-0,2	200,0	0,2	-45,9	23,7	0,6	42,2
2004	0,0	-22,4	-84,2	-3,7	123,9	1,2	-81,9	-96,6	-2,1	272,1	0,0	-43,2	-15,2	0,1	14,5
2005	-0,1	-14,1	-120,4	-3,4	282,8	-0,7	-118,6	-137,9	-0,8	242,5	0,1	-14,3	0,0	0,1	37,7
2005 III kv	-0,1	-4,9	-27,6	-0,9	148,5	-0,4	-20,0	-44,9	0,1	16,3	0,1	-6,8	7,3	0,2	10,5
2005 IV kv	0,0	-4,8	-53,8	-0,8	63,0	0,6	-24,6	-26,9	-0,2	18,5	0,1	-4,7	5,9	5,9	-22,6
2006 I kv	0,0	-19,1	-77,9	-0,6	121,2	-0,1	-53,7	-36,2	-0,2	80,8	0,7	2,5	-10,3	-3,8	15,0
2006 II kv	0,0	11,6	7,6	-2,6	35,5	1,0	-23,9	-26,2	0,1	115,4	-3,2	-7,1	-0,7	-3,2	-11,0
2006 III kv	0,0	-5,7	-20,1	.	73,7	-0,4	-45,4	-19,6	.	56,8	1,9	-15,7	-1,1	.	2,3
2005 sept	0,0	-3,4	-3,4	-	15,8	-0,2	-11,5	-18,9	-	31,6	0,4	4,4	9,8	-	-2,4
2005 okt	0,0	4,6	-11,0	-	-3,8	0,6	-17,3	-9,6	-	19,6	0,0	6,4	3,2	-	4,7
2005 nov	0,0	-6,7	-20,7	-	11,3	0,1	-3,5	-13,7	-	2,5	0,1	-5,1	-1,7	-	-8,5
2005 dets	0,0	-2,7	-22,1	-	55,5	-0,2	-3,7	-3,7	-	-3,6	0,0	-6,0	4,3	-	-18,7
2006 jaan	0,0	-6,7	-37,2	-	35,5	0,2	-32,8	-2,5	-	1,0	0,4	3,0	-7,5	-	10,2
2006 veebr	0,0	-3,7	-23,4	-	36,2	-0,2	-7,1	-16,9	-	25,0	0,3	1,5	-2,3	-	12,0
2006 märts	0,0	-8,7	-17,4	-	49,5	-0,1	-13,8	-16,8	-	54,9	0,0	-2,0	-0,5	-	-7,1
2006 aprill	0,0	3,5	-5,8	-	-9,4	0,5	-6,1	-11,4	-	26,1	-1,1	-6,5	0,2	-	3,9
2006 mai	0,0	3,4	12,2	-	-10,2	0,4	-11,2	-11,8	-	65,8	-1,6	-2,2	-2,0	-	1,7
2006 juuni	0,0	4,6	1,2	-	55,1	0,0	-6,6	-3,0	-	23,5	-0,5	1,6	1,1	-	-16,6
2006 juuli	0,0	2,3	-8,2	-	45,5	0,2	-10,5	-4,0	-	0,6	0,4	-18,3	-1,9	-	-5,2
2006 aug	0,0	-4,8	-5,0	-	-2,5	0,0	-8,9	-8,1	-	8,4	1,0	0,0	1,9	-	2,9
2006 sept	0,0	-3,2	-6,9	-	30,6	-0,7	-26,1	-7,5	-	47,8	0,5	2,6	-1,1	-	4,6

6. Muud investeeringud sektorite kaupa

	Kokku		Eurosüsteem		Valitsemissektor			Rahaloomeasutused (väljaspool eurosüsteemi)						Muud sektorid			
	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Sula- raha ja hoiused	Kokku		Pikaajalised		Lühiajalised		Varad	Kohus- tused		
								Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused			Varad	Kohus- tused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
2003	-252,2	176,0	-0,8	10,6	-0,2	-	-3,4	-152,6	134,8	-50,7	52,3	-101,9	82,5	-98,5	-	34,0	
2004	-314,4	283,5	-0,2	7,7	-1,5	-2,0	-3,6	-261,7	244,9	4,4	-17,4	-266,2	262,3	-50,9	-10,4	34,4	
2005	-569,6	645,1	-0,6	6,7	5,2	-2,4	-2,4	-397,7	479,4	-98,6	51,7	-299,1	427,7	-176,5	-6,6	161,5	
2005 III kv	-106,2	156,9	0,9	5,0	7,7	4,7	1,2	-86,7	123,1	-20,9	14,7	-65,8	108,4	-28,0	-16,0	27,6	
2005 IV kv	-129,0	170,5	-0,8	-0,9	-2,0	-1,1	-2,0	-88,4	120,0	-38,0	5,3	-50,4	114,8	-37,8	13,5	53,5	
2006 I kv	-218,3	295,1	-3,4	6,6	7,6	3,8	-3,6	-136,4	222,2	-13,3	12,8	-123,2	209,4	-86,1	-8,4	69,8	
2006 II kv	-103,9	71,4	0,8	2,3	-11,2	-12,1	0,3	-57,6	10,1	-31,4	21,1	-26,2	-10,9	-35,9	15,5	58,6	
2006 III kv	-158,3	215,6	-1,3	3,8	12,0	8,1	6,0	-120,2	165,0	-37,3	19,1	-82,9	145,9	-48,8	-7,2	40,8	
2005 sept	-84,1	95,1	0,1	4,0	2,1	0,8	-0,2	-69,1	76,7	-14,2	6,0	-54,9	70,7	-17,2	-6,8	14,5	
2005 okt	-53,1	59,2	0,1	-1,1	0,7	-0,3	1,8	-46,4	52,7	-3,8	3,3	-42,6	49,3	-7,4	3,3	5,8	
2005 nov	-147,4	198,9	-0,9	2,2	-1,2	1,3	0,2	-113,0	174,5	-1,0	0,4	-112,0	174,0	-32,2	-3,8	22,0	
2005 dets	71,4	-87,6	0,1	-2,0	-1,5	-2,1	-4,1	71,0	-107,1	-33,2	1,5	104,2	-108,6	1,8	13,9	25,6	
2006 jaan	-103,2	144,3	0,1	4,9	3,7	2,3	-2,4	-71,1	117,7	6,6	-1,0	-77,8	118,6	-35,9	-15,8	24,2	
2006 veebr	-44,5	73,1	-4,4	0,2	1,2	1,0	-1,2	-3,9	36,3	-7,4	9,8	3,5	26,4	-37,5	-3,4	37,9	
2006 märts	-70,5	77,6	1,0	1,6	2,6	0,5	0,0	-61,5	68,3	-12,5	4,0	-48,9	64,3	-12,7	10,9	7,8	
2006 aprill	-82,1	111,6	0,1	-1,3	-4,4	-4,8	4,3	-64,3	82,3	-5,5	9,8	-58,8	72,5	-13,4	6,0	26,3	
2006 mai	-72,3	64,1	0,0	5,0	-4,1	-4,5	-4,8	-45,1	40,6	-8,4	2,5	-36,7	38,1	-23,1	-3,5	23,3	
2006 juuni	50,5	-104,3	0,6	-1,3	-2,6	-2,9	0,9	51,8	-112,8	-17,4	8,8	69,3	-121,6	0,6	13,1	9,0	
2006 juuli	-53,7	73,3	0,8	0,1	7,0	6,9	1,8	-42,9	64,5	-13,1	7,6	-29,8	56,9	-18,6	-2,8	7,0	
2006 aug	-2,3	21,2	-2,5	1,3	0,5	-0,1	-0,5	7,9	18,4	-7,7	5,8	15,7	12,6	-8,2	-5,7	1,9	
2006 sept	-102,3	121,1	0,5	2,5	4,5	1,4	4,7	-85,3	82,1	-16,5	5,7	-68,8	76,4	-22,0	1,3	31,8	

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans
(mld EUR; tehingud)

7. Muud investeeringud sektorite ja instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sula- raha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	-0,8	0,0	10,7	0,0	-0,1	0,8	-0,2	0,9	-1,0	0,0	-3,7	0,3
2004	0,1	-0,3	7,7	0,1	0,0	-0,3	1,7	-2,0	-1,3	0,0	-3,4	-0,2
2005	-0,5	-0,1	6,7	0,0	0,0	6,4	8,9	-2,4	-1,2	0,0	-2,2	-0,3
2005 II kv	-1,2	-0,1	0,4	0,0	0,0	-7,1	1,5	-8,6	-0,5	0,0	-2,0	0,0
III kv	0,9	0,0	4,9	0,0	0,0	8,0	3,3	4,7	-0,3	0,0	1,3	-0,1
IV kv	-0,8	0,0	-0,9	0,0	0,0	-2,1	-1,0	-1,1	0,1	0,0	-2,1	0,0
2006 I kv	-3,4	0,0	6,6	0,1	0,0	7,8	4,0	3,8	-0,1	0,0	-3,2	-0,4
II kv	0,8	0,0	2,4	0,0	0,0	-10,8	1,4	-12,1	-0,4	0,0	0,2	0,1

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sula- raha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2003	-152,1	-0,5	134,8	-0,1	-0,9	-95,3	-9,1	-86,3	-2,3	4,3	29,4	0,3
2004	-257,8	-3,9	242,0	2,9	-6,1	-40,6	-30,2	-10,4	-4,3	9,3	23,5	1,6
2005	-394,6	-3,1	477,8	1,6	-8,7	-151,4	-144,8	-6,6	-16,5	11,5	143,8	6,2
2005 II kv	-97,2	1,7	43,7	0,8	-5,9	-40,9	-62,0	21,1	-4,6	2,1	53,5	1,3
III kv	-81,5	-5,2	120,4	2,7	1,4	-22,9	-6,9	-16,0	-6,6	1,9	27,3	-1,7
IV kv	-91,9	3,5	124,8	-4,8	-1,9	-36,9	-50,3	13,5	0,9	4,9	47,7	0,9
2006 I kv	-132,6	-3,9	216,3	5,9	-3,8	-74,0	-65,5	-8,4	-8,4	4,4	60,0	5,4
II kv	-58,1	0,5	15,7	-5,5	-3,6	-34,7	-50,3	15,5	2,4	4,0	59,6	-4,9

8. Reservid

	Kokku	Rahakuld	Rahvus- vahelise Valuuta- fondi arvestus- ühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvus- vahelises Valuuta- fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded
					Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaperid			Tuletis- instrumen- did	
						Rahandus-asutus- tes ja BISis	Pankades	Aksia- ja osakapital	Võlakirjad	Rahaturu- instrumendid		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	27,8	1,7	0,0	-1,6	27,7	-2,5	1,9	-0,1	22,2	6,3	0,1	0,0
2004	12,4	1,2	0,5	4,0	6,7	-3,0	3,3	0,5	18,3	-12,2	-0,1	0,0
2005	18,0	3,9	-0,2	8,6	5,8	0,2	7,2	0,0	-4,9	3,3	0,0	0,0
2005 II kv	3,1	1,3	0,0	1,3	0,5	-4,1	0,6	0,0	0,9	3,0	0,0	0,0
III kv	2,4	0,5	0,0	2,6	-0,7	1,4	1,4	0,0	-4,9	1,4	-0,1	0,0
IV kv	8,3	1,2	-0,1	3,0	4,2	-2,1	6,1	0,0	-1,9	2,0	0,0	0,0
2006 I kv	6,1	0,8	0,0	3,4	2,4	6,2	-4,8	0,0	-3,6	4,6	0,0	-0,5
II kv	-1,4	1,4	0,0	-0,5	-3,0	0,9	2,4	0,0	-6,8	0,5	0,0	0,7

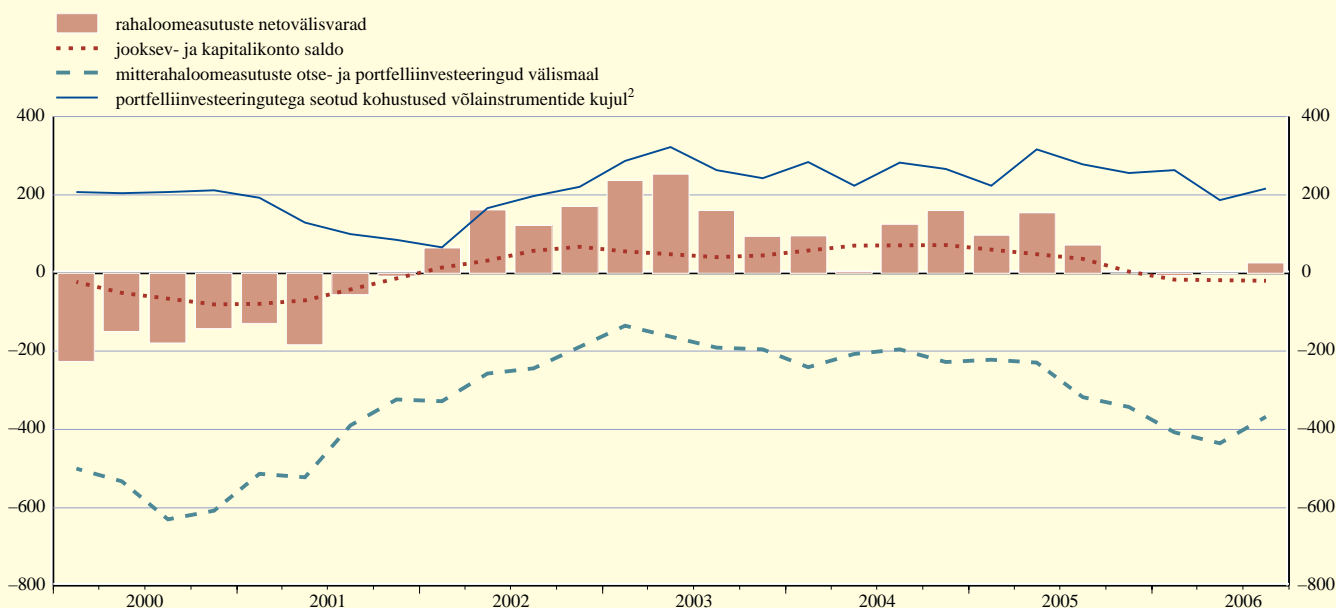
Allikas: EKP.

7.2 Maksebilansi rahaline esitus (mld EUR; tehingud)

	Maksebilansikirjete kooskõlaline rahaagregatsioon M3											Memo: tehinguid M3 välises vastaskirjes
	Jooksev- ja kapitalkonto saldo	Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud			Muud investeeringud		Tuletis- instrumendid	Vead ja täpsustused	Veerud 1–10 kokku	
		Väljaspool euroala asuvad residendid üksused (mitte- rahaloome- asutused)	Euroala asuvad mitte- residendid üksused	Varad Mitte- rahaloome- asutused	Kohustused		Varad Mitte- rahaloome- asutused	Kohustused Mitte- rahaloome- asutused				
					Aksia- ja osakapital ¹	Võlainstru- mendid ²						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	44,8	-144,7	135,0	-171,6	114,7	242,4	-98,8	30,6	-14,4	-44,3	93,8	93,7
2004	72,2	-133,6	90,1	-196,0	113,9	266,7	-52,5	30,8	-6,6	-51,1	134,0	160,8
2005	3,7	-281,8	92,0	-258,2	239,6	256,1	-171,3	159,1	-10,7	-41,1	-12,7	0,1
2005 III kv	1,7	-128,3	26,1	-65,1	153,0	20,1	-20,4	28,8	-0,4	-25,2	-9,7	-19,2
IV kv	-3,6	-72,4	36,6	-74,9	48,2	-7,8	-39,8	51,4	-6,2	46,0	-22,5	-15,0
2006 I kv	-10,8	-49,0	19,3	-124,4	116,1	73,8	-78,5	66,2	-8,5	-54,9	-50,8	-34,1
II kv	-6,6	-103,8	97,9	-19,3	28,9	100,1	-47,1	58,9	-1,7	-44,5	63,0	66,7
III kv	1,5	-46,4	18,4	-40,8	40,3	50,0	-36,8	46,8	4,7	-50,6	-12,8	7,9
2005 sept	-4,5	-16,1	18,4	-12,4	11,8	25,3	-15,2	14,3	-1,3	-28,6	-8,2	-21,1
okt	-5,7	-22,6	9,0	-17,3	-4,6	18,4	-6,7	7,7	-4,2	19,3	-6,7	-5,2
nov	-0,2	-10,3	4,0	-36,1	11,3	-5,5	-33,5	22,2	1,9	-2,2	-48,2	-44,9
dets	2,3	-39,5	23,6	-21,5	41,6	-20,6	0,4	21,5	-4,0	28,8	32,5	35,1
2006 jaan	-9,4	-5,8	3,8	-47,1	31,8	3,6	-32,2	21,8	-2,9	12,6	-23,9	5,7
veebr	0,4	-37,9	10,2	-42,6	31,3	31,0	-36,3	36,7	-3,3	-19,9	-30,3	-19,2
märts	-1,9	-5,3	5,4	-34,7	52,9	39,2	-10,0	7,7	-2,3	-47,6	3,5	-20,6
aprill	-7,3	-82,0	92,5	-17,0	-13,5	20,4	-17,8	30,6	-5,6	-17,8	-17,5	-7,3
mai	-10,7	-11,0	9,7	-1,6	-10,6	63,3	-27,2	18,5	2,0	-21,2	11,0	11,2
juuni	11,4	-10,7	-4,3	-0,7	53,1	16,4	-2,0	9,8	1,9	-5,5	69,5	62,8
juuli	3,2	-11,8	3,8	-14,1	27,3	-1,0	-11,6	8,8	1,8	-15,4	-9,0	4,5
aug	-1,0	-5,1	0,7	-11,1	2,6	3,8	-7,7	1,5	-3,8	9,3	-10,6	-12,1
sept	-0,7	-29,5	13,9	-15,6	10,4	47,1	-17,5	36,6	6,7	-44,5	6,9	15,5
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>											
2006 sept	-19,6	-271,5	172,3	-259,4	233,6	216,2	-202,1	223,4	-11,8	-104,0	-23,1	25,6

34 Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid (mld EUR; 12 kuu kumulatiivsed tehingud)

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturufondide osakud.

² V.a võlaväärtpaberid, mis on väljastatud euroala rahaloomeasutuste poolt tähtajaga kuni kaks aastat.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus
(mld EUR)

1. Maksebilanss: jooksev- ja kapitalikonto
(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused					
2005 III kv kuni 2006 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kreedit												
Jooksevkonto	2 196,2	797,3	44,9	70,1	421,7	201,7	58,9	29,6	54,8	144,0	376,0	794,5
Kaubad	1 309,1	453,8	30,6	46,5	216,2	160,4	0,1	17,1	34,0	72,6	195,3	536,3
Teenused	419,3	147,4	8,3	11,3	101,5	21,1	5,2	6,1	12,1	40,6	78,2	135,0
Tulu	382,5	135,1	5,6	11,6	94,1	18,0	5,8	5,9	8,0	24,6	95,6	113,3
millest: investeerimistulud	366,4	129,8	5,5	11,4	92,4	17,9	2,6	5,9	7,9	18,5	94,2	110,2
Jooksevülekanded	85,3	61,0	0,5	0,7	9,8	2,2	47,8	0,4	0,8	6,2	6,9	10,0
Kapitalikonto	23,5	19,9	0,0	0,1	0,8	0,3	18,7	0,0	0,0	0,4	0,5	2,6
Deebet												
Jooksevkonto	2 225,8	708,4	37,9	66,4	351,6	161,4	91,1	20,7	83,2	139,2	333,5	940,8
Kaubad	1 288,2	365,2	26,2	43,1	167,2	128,7	0,0	10,0	52,4	65,6	124,7	670,2
Teenused	381,6	120,3	7,0	9,2	79,4	24,6	0,2	5,5	7,6	31,0	86,2	131,0
Tulu	401,9	126,9	4,2	13,4	96,8	6,7	5,8	4,0	22,8	37,3	114,7	96,1
millest: investeerimistulud	391,6	121,9	4,2	13,3	95,8	2,8	5,8	3,9	22,7	36,7	113,8	92,5
Jooksevülekanded	154,1	96,0	0,5	0,8	8,2	1,4	85,1	1,2	0,3	5,3	7,8	43,5
Kapitalikonto	13,2	1,4	0,0	0,2	0,8	0,2	0,2	0,1	0,0	0,3	1,1	10,2
Netosumma												
Jooksevkonto	-29,6	88,8	7,1	3,7	70,0	40,3	-32,2	8,9	-28,4	4,8	42,5	-146,3
Kaubad	20,9	88,6	4,4	3,4	49,0	31,7	0,1	7,1	-18,4	7,0	70,6	-133,9
Teenused	37,7	27,1	1,2	2,2	22,1	-3,5	5,0	0,6	4,5	9,6	-8,0	4,0
Tulu	-19,4	8,2	1,4	-1,8	-2,7	11,3	0,0	1,9	-14,8	-12,7	-19,1	17,1
millest: investeerimistulud	-25,2	7,9	1,4	-1,8	-3,4	15,0	-3,2	1,9	-14,8	-18,3	-19,7	17,7
Jooksevülekanded	-68,8	-35,0	0,0	-0,1	1,6	0,8	-37,3	-0,8	0,4	0,9	-1,0	-33,4
Kapitalikonto	10,3	18,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	18,5	-0,1	0,0	0,1	-0,6	-7,6

2. Maksebilanss: otseinvesteeringud
(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finants- keskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2005 III kv kuni 2006 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Otseinvesteeringud	-187,5	-128,6	2,7	13,6	-121,4	-23,5	0,0	-1,7	1,2	2,2	-20,2	9,2	-49,5
Välismaal	-367,9	-243,6	1,6	3,7	-224,9	-23,9	0,0	-6,8	-2,6	-7,6	-31,3	-19,8	-56,2
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	-297,6	-221,3	0,3	-0,1	-199,2	-22,2	0,0	-2,3	-2,0	-7,3	-4,9	-10,4	-49,4
Muu kapital	-70,2	-22,3	1,3	3,7	-25,6	-1,7	0,0	-4,6	-0,6	-0,2	-26,4	-9,4	-6,8
Euroalal	180,3	115,0	1,1	10,0	103,5	0,4	0,0	5,1	3,9	9,7	11,0	29,0	6,7
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	140,8	89,4	0,3	9,4	78,3	1,3	0,0	4,3	3,6	9,1	-9,6	38,5	5,6
Muu kapital	39,5	25,6	0,8	0,5	25,2	-1,0	0,0	0,8	0,2	0,6	20,6	-9,5	1,1

Allikas: EKP.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus (mld EUR)

3. Maksebilans: portfelliinvesteeringute varad instrumentide kaupa

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2005 III kv kuni 2006 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Portfelliinvesteeringute varad	-440,9	-125,9	0,4	-12,3	-100,1	-11,4	-2,5	-9,6	-32,9	1,9	-99,8	-77,2	-97,3
Aktsia- ja osakapital	-169,1	-14,3	0,7	-5,5	-9,1	-0,4	0,0	-4,4	-23,2	4,7	-51,3	-24,6	-55,9
Võlainstrumendid	-271,7	-111,5	-0,4	-6,7	-90,9	-11,0	-2,5	-5,2	-9,7	-2,8	-48,5	-52,6	-41,3
Võlakirjad	-255,3	-101,1	-0,5	-3,6	-80,9	-13,1	-3,1	-4,2	-6,1	-1,2	-51,7	-49,5	-41,5
Rahaturuinstrumendid	-16,4	-10,4	0,1	-3,1	-10,0	2,1	0,5	-1,1	-3,6	-1,6	3,2	-3,1	0,2

4. Maksebilans: muud investeeringud sektorite kaupa

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2005 III kv kuni 2006 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Muud investeeringud	136,5	5,2	-8,8	13,5	0,8	-12,0	11,8	-2,6	35,1	-19,2	45,1	56,6	9,3	6,9
Varad	-557,4	-383,8	-25,4	4,7	-336,3	-26,5	-0,3	-3,9	18,4	-41,7	7,3	-59,3	-2,4	-91,9
Valitsemisector	2,1	-5,4	1,4	-0,8	-5,5	0,2	-0,7	0,1	0,0	0,0	0,6	0,0	-1,3	8,2
Rahaloomeasutused	-371,7	-217,1	-26,0	5,2	-173,0	-23,5	0,3	-3,3	16,9	-36,9	-7,3	-46,1	-0,7	-77,1
Muud sektorid	-187,8	-161,3	-0,8	0,3	-157,8	-3,2	0,2	-0,8	1,5	-4,8	14,1	-13,2	-0,4	-23,0
Kohustused	693,9	389,0	16,6	8,8	337,1	14,5	12,1	1,3	16,7	22,4	37,8	116,0	11,7	98,8
Valitsemisector	-4,1	-2,9	0,0	0,0	-2,6	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	-0,8	0,0	-0,2	0,1
Rahaloomeasutused	488,5	225,8	16,0	7,6	188,6	12,2	1,3	1,7	14,0	17,7	17,3	111,6	11,7	88,7
Muud sektorid	209,5	166,1	0,6	1,2	151,0	2,3	11,1	-0,3	2,7	5,0	21,3	4,4	0,2	10,0

5. Rahvusvaheline investeerimispositsioon

(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku	Euroopa Liit (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2005	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Otseinvesteeringud	327,8	-157,7	0,8	-17,3	-292,9	151,7	-0,2	25,2	4,7	36,2	-1,5	-13,9	-0,3	435,2
Välismaal	2 712,4	941,2	33,8	81,0	651,8	174,7	0,0	76,1	68,8	241,8	558,0	316,0	0,0	510,4
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringut tulu	2 186,8	738,9	29,7	56,8	502,1	150,3	0,0	64,9	63,6	193,7	419,2	297,0	0,0	409,5
Muu kapital	525,6	202,3	4,1	24,2	149,6	24,5	0,0	11,2	5,2	48,1	138,9	19,0	0,0	100,9
Euroalal	2 384,6	1 099,0	32,9	98,3	944,6	23,0	0,2	50,9	64,1	205,6	559,5	329,9	0,3	75,2
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringut tulu	1 776,3	873,3	26,8	81,9	757,0	7,5	0,1	45,9	53,5	141,2	396,0	199,7	0,0	66,8
Muu kapital	608,3	225,7	6,1	16,4	187,6	15,5	0,1	5,1	10,7	64,4	163,5	130,2	0,3	8,4
Portfelliinvesteeringute varad	3 873,8	1 199,6	61,2	119,3	860,7	88,5	69,9	83,3	270,3	122,3	1 305,1	411,4	30,8	451,0
Aktsia- ja osakapital	1 733,0	421,9	10,9	46,5	342,2	22,2	0,0	21,6	182,3	112,1	616,5	155,6	1,4	221,6
Võlainstrumendid	2 140,8	777,8	50,3	72,8	518,6	66,3	69,9	61,7	87,9	10,2	688,6	255,7	29,4	229,4
Võlakirjad	1 826,1	649,4	45,9	61,6	407,8	64,3	69,8	60,2	62,3	7,8	589,4	228,5	28,7	199,7
Rahaturuinstrumendid	314,7	128,4	4,3	11,2	110,8	2,0	0,1	1,5	25,6	2,4	99,2	27,2	0,7	29,7
Muud investeeringud	-296,0	-49,5	51,8	15,4	17,8	9,1	-143,7	4,5	9,4	-81,7	-13,9	-216,5	-22,7	74,5
Varad	3 671,4	1 866,6	77,0	61,9	1 618,0	100,0	9,7	21,7	92,5	208,8	509,6	354,1	41,8	576,2
Valitsemisector	101,8	17,8	0,2	0,3	8,9	1,0	7,4	0,1	0,1	0,1	3,3	1,2	35,8	43,4
Rahaloomeasutused	2 523,5	1 432,2	65,7	44,5	1 242,9	78,2	0,9	11,6	67,1	121,8	315,5	245,0	5,3	325,0
Muud sektorid	1 046,0	416,6	11,0	17,1	366,3	20,8	1,4	10,0	25,4	87,0	190,7	107,9	0,6	207,8
Kohustused	3 967,3	1 916,1	25,1	46,5	1 600,1	90,9	153,5	17,2	83,1	290,5	523,5	570,7	64,5	501,8
Valitsemisector	46,2	23,5	0,0	0,3	3,3	0,0	20,0	0,0	0,8	0,1	7,4	0,2	3,2	11,1
Rahaloomeasutused	3 180,7	1 488,7	20,0	26,3	1 270,5	71,4	100,5	12,2	55,5	243,9	400,6	518,2	59,9	401,8
Muud sektorid	740,4	403,9	5,2	20,0	326,3	19,5	33,0	5,0	26,8	46,6	115,5	52,3	1,4	88,9

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu seisuga)

1. Rahvusvaheline investeerimispositsioon – kokkuvõte

	Kokku	Kokku, protsendina SKPst	Otseinvesteeringud	Portfelliinvesteeringud	Tuletisinstrumentid	Muud investeeringud	Reservid
	1	2	3	4	5	6	7
Rahvusvaheline netoinvesteeringupositsioon							
2002	-709,9	-9,8	181,4	-943,1	-12,6	-301,7	366,1
2003	-781,2	-10,5	90,7	-919,3	-7,5	-251,8	306,7
2004	-824,8	-10,6	109,7	-1 001,2	-14,9	-199,5	281,0
2005	-811,1	-10,1	327,8	-1 148,7	-14,4	-296,0	320,1
2006 I kv	-960,3	-11,5	327,7	-1 217,9	-6,7	-390,6	327,2
II kv	-955,0	-11,4	340,7	-1 280,3	-2,0	-337,2	323,8
Varade jääk							
2002	7 427,6	102,5	2 007,3	2 292,6	133,1	2 628,5	366,1
2003	7 970,9	106,9	2 171,1	2 659,0	160,8	2 673,4	306,7
2004	8 775,6	113,3	2 338,5	3 035,8	174,1	2 946,2	281,0
2005	10 813,8	135,2	2 712,4	3 873,8	236,1	3 671,4	320,1
2006 I kv	11 277,9	134,9	2 747,5	4 082,3	269,7	3 851,3	327,2
II kv	11 297,5	135,2	2 837,0	3 963,5	268,3	3 904,9	323,8
Kohustuste jääk							
2002	8 137,6	112,3	1 826,0	3 235,8	145,7	2 930,2	-
2003	8 752,1	117,4	2 080,3	3 578,3	168,3	2 925,2	-
2004	9 600,5	123,9	2 228,8	4 037,0	189,0	3 145,7	-
2005	11 624,9	145,3	2 384,6	5 022,5	250,5	3 967,3	-
2006 I kv	12 238,3	146,4	2 419,8	5 300,2	276,4	4 241,9	-
II kv	12 252,5	146,6	2 496,3	5 243,8	270,3	4 242,1	-

2. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused						Euroalas asuvad mitteresidentid üksused					
	Aktisia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muud kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)			Aktisia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muud kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)		
	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	1 546,4	132,7	1 413,7	460,9	1,6	459,3	1 294,8	42,1	1 252,7	531,1	2,9	528,3
2003	1 728,7	124,8	1 603,8	442,4	2,1	440,3	1 508,6	46,3	1 462,3	571,8	3,2	568,6
2004	1 899,2	145,0	1 754,2	439,3	3,1	436,2	1 659,7	44,0	1 615,8	569,1	8,2	560,9
2005	2 186,8	167,1	2 019,7	525,6	6,9	518,8	1 776,3	46,0	1 730,3	608,3	10,1	598,2
2006 I kv	2 219,1	163,4	2 055,7	528,4	6,8	521,6	1 814,7	44,3	1 770,4	605,1	10,0	595,1
II kv	2 288,0	165,6	2 122,4	549,0	7,3	541,7	1 883,6	44,4	1 839,2	612,6	10,1	602,6

3. Portfelliinvesteeringute varad instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aktisia- ja osakapital				Kohustused	Võlakirjad									
	Varad					Võlainstrumentid				Rahaturuinstrumentid					
	Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Kohustused	
			Valitsemis-sektor	Muud sektorid				Valitsemis-sektor	Muud sektorid			Valitsemis-sektor	Muud sektorid		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2002	0,7	43,6	8,3	799,2	1 364,3	6,4	402,9	8,0	784,6	1 662,1	1,2	189,4	1,2	47,1	209,3
2003	1,7	53,6	11,5	1 026,4	1 570,7	8,3	461,1	8,0	846,7	1 759,6	1,1	191,5	0,6	48,5	248,0
2004	2,1	74,0	16,1	1 160,6	1 756,4	6,2	541,6	9,7	938,6	2 045,4	0,9	231,5	0,4	54,2	235,2
2005	3,0	100,6	26,6	1 602,9	2 428,5	6,6	693,6	11,5	1 114,3	2 276,2	0,8	260,6	0,4	52,9	317,7
2006 I kv	2,9	121,5	28,7	1 722,1	2 671,4	6,7	733,4	11,0	1 145,7	2 309,8	0,2	247,7	4,1	58,4	319,0
II kv	2,8	104,9	29,7	1 611,5	2 561,9	5,8	732,5	10,7	1 144,3	2 369,8	3,3	253,6	7,3	57,0	312,0

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu seisuga)

4. Muud investeeringud instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Kaubandus-krediit	Varad			Muud varad	Kohustused		
	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud kohustused		Laenu / sularaha ja hoiused				Kaubandus-krediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	3,6	0,1	57,2	0,2	1,4	62,9	58,2	4,7	54,5	0,1	42,3	13,8
2003	4,4	0,6	66,0	0,2	0,2	59,4	53,6	5,8	41,6	0,0	42,0	3,8
2004	4,5	0,1	74,4	0,2	0,2	62,7	54,5	8,3	41,7	0,0	42,1	3,4
2005	4,8	0,2	82,2	0,2	0,1	58,0	46,2	11,8	43,7	0,0	42,6	3,6
2006 I kv	8,2	0,2	86,5	0,3	0,1	50,2	42,1	8,1	43,3	0,0	40,8	2,7
II kv	7,9	0,2	88,5	0,3	0,1	60,6	40,4	20,2	42,6	0,0	41,1	2,8

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Kaubandus-krediit	Varad			Muud varad	Kohustused		
	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud kohustused		Laenu / sularaha ja hoiused				Kaubandus-krediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2002	1 686,3	60,8	2 251,1	48,5	174,4	493,8	205,7	288,1	90,7	104,7	364,5	47,8
2003	1 739,8	38,4	2 243,1	30,9	168,9	535,9	207,0	328,9	84,2	107,0	386,4	45,7
2004	1 957,6	45,2	2 423,5	42,1	172,0	568,7	237,1	331,6	93,4	110,0	400,2	49,7
2005	2 462,3	56,2	3 046,0	52,3	184,5	729,8	374,8	355,0	131,7	124,9	546,4	69,1
2006 I kv	2 575,2	55,5	3 236,0	54,7	189,2	789,0	420,2	368,9	140,4	130,2	607,3	83,3
II kv	2 588,6	53,6	3 197,0	47,2	190,9	823,8	470,0	353,7	136,7	134,1	653,4	77,9

5. Rahvusvahelised reservid

	Reservid												Memo			
	Kokku	Rahakuld			Rahvusvahelise Valuuta fondi arvestusühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvusvahelises Valuuta-fondis	Välisvaluuta						Muud nõuded	Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	Teadaolevad lühiajalised välisvarade neto-rahavood	
		Mid EUR	Kogus troy untsides (puhas kuld, mln)	Kokku			Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid			Tuletis-instrumendid				
							Rahandus-asutustes ja BISis	Pan-kades	Kokku	Aktsia- ja osa-kapital	Võla-kirjad					Raha-turu-instrumendid
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurosüsteem																
2002	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	120,2	38,5	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	306,7	130,0	393,543	4,4	23,3	149,0	10,0	30,4	107,9	1,0	80,5	26,5	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	281,0	125,4	389,998	3,9	18,6	133,0	12,5	25,5	94,7	0,5	58,5	35,6	0,4	0,0	19,1	-12,8
2005	320,1	163,4	375,861	4,3	10,6	141,7	12,6	21,4	107,9	0,6	69,6	37,7	-0,2	0,0	25,6	-17,9
2006 I kv	327,2	179,7	373,695	4,3	6,9	136,3	6,5	26,0	103,7	0,5	71,2	31,9	0,1	0,0	27,7	-19,4
II kv	323,8	178,9	370,694	4,2	7,8	133,0	5,4	22,0	105,3	0,5	74,6	30,2	0,2	0,0	26,9	-19,1
2006 juuli	330,1	183,3	369,890	4,2	7,6	135,0	4,4	25,6	104,9	-	-	-	0,1	0,0	26,3	-19,7
aug	326,4	179,4	369,671	4,4	7,3	135,3	3,9	23,2	108,1	-	-	-	0,2	0,0	26,2	-19,7
sept	325,0	174,2	367,958	4,5	7,0	139,4	4,5	25,3	109,7	-	-	-	-0,1	0,0	26,8	-21,9
okt	325,5	174,7	367,426	4,4	5,9	140,5	4,1	22,0	114,4	-	-	-	0,0	0,0	23,6	-18,6
mildest Keskpank hoiab																
2002	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	0,0	14,9	7,3	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	35,1	7,9	24,656	0,2	0,0	27,0	2,7	3,3	21,1	0,0	9,7	11,3	0,0	0,0	2,6	-1,3
2005	41,5	10,1	23,145	0,2	0,0	31,2	5,1	2,5	23,6	0,0	10,6	12,9	0,0	0,0	2,9	-0,9
2006 I kv	40,5	11,1	23,145	0,2	0,0	29,3	2,6	3,6	23,1	0,0	15,3	7,8	0,0	0,0	3,9	-0,5
II kv	39,2	10,3	21,312	0,2	0,0	28,7	1,3	2,4	25,1	0,0	18,6	6,5	0,0	0,0	3,5	0,0
2006 juuli	41,0	10,6	21,312	0,2	0,0	30,3	1,1	4,5	24,7	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-0,7
aug	40,4	10,3	21,312	0,2	0,0	29,8	0,7	4,4	24,7	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-0,4
sept	40,8	10,1	21,312	0,2	0,0	30,5	1,4	3,8	25,3	-	-	-	0,0	0,0	2,9	-0,7
okt	40,6	10,1	21,312	0,2	0,0	30,2	0,8	3,3	26,2	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-0,2

Allikas: EKP.

7.5 Kaubad

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

1. Maksumused, mahud ja ühikuhinnad tootegruppide kaupa

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memo: valmistooted	Kokku			Memo			
			3	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad		Tarbekaubad	8	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbe- kaubad	Valmis- tooted	Nafta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Maksumused (mld EUR; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2002	2,0	-3,0	1 083,4	512,8	227,7	309,5	949,2	984,6	559,5	163,5	234,2	717,7	105,2
2003	-2,3	0,5	1 060,3	501,3	222,7	300,3	924,0	991,2	553,2	164,4	241,0	716,4	109,0
2004	8,9	9,4	1 146,9	547,7	247,6	313,6	999,4	1 074,9	605,4	184,1	256,3	770,3	129,5
2005	7,7	13,1	1 241,2	589,6	267,7	332,0	1 071,5	1 221,4	700,8	203,7	274,0	845,1	185,6
2005 II kv	6,7	11,6	304,5	145,2	65,0	81,9	260,3	294,3	167,8	50,4	66,5	202,0	41,8
2005 III kv	10,2	15,5	319,9	150,5	70,8	85,2	275,3	318,9	184,3	53,4	70,5	218,4	53,1
2005 IV kv	9,9	15,4	324,0	154,8	69,2	86,1	279,3	328,1	188,0	55,4	72,3	225,4	53,3
2006 I kv	15,9	22,5	332,7	159,3	71,1	89,1	285,2	336,5	197,0	52,4	73,8	224,5	55,8
2006 II kv	9,2	14,3	339,3	162,0	71,6	89,6	291,2	343,6	203,8	52,0	74,2	232,4	56,1
2006 III kv	8,0	10,6	346,5	166,4	71,8	90,9	296,2	356,2	213,7	50,5	75,2	237,5	.
2006 aprill	5,2	9,4	112,5	53,6	23,7	29,2	96,1	114,1	66,1	17,1	24,4	77,0	17,7
2006 mai	14,1	20,0	113,1	54,1	23,9	30,2	97,3	114,9	69,0	17,5	25,1	77,3	19,7
2006 juuni	8,3	13,6	113,6	54,3	24,0	30,1	97,8	114,7	68,7	17,4	24,7	78,1	18,7
2006 juuli	7,1	13,5	111,7	53,9	22,7	29,3	95,4	117,3	69,6	16,5	24,7	78,5	19,4
2006 august	7,4	9,6	116,2	55,7	23,5	30,6	99,0	119,5	73,6	17,2	25,1	80,2	21,5
2006 sept	9,5	8,9	118,5	56,8	25,5	30,9	101,8	119,4	70,5	16,8	25,5	78,8	.
Mahuindeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2002	2,9	-0,7	107,9	105,0	106,2	115,0	108,4	98,2	98,9	89,8	104,1	96,4	101,4
2003	1,0	3,7	109,1	105,9	108,0	114,9	109,3	102,0	100,4	95,4	110,5	100,1	104,9
2004	9,1	6,7	118,2	115,4	121,5	119,9	118,7	108,0	104,4	108,1	118,6	107,6	105,7
2005	4,7	4,9	124,4	119,4	129,8	124,3	124,6	113,8	107,4	120,5	123,6	115,7	110,3
2005 II kv	4,6	5,7	123,1	118,8	126,5	123,7	121,8	112,3	106,0	120,4	121,6	111,6	106,5
2005 III kv	7,0	5,7	127,5	121,1	136,7	126,5	127,5	116,0	108,9	125,0	126,1	118,9	114,9
2005 IV kv	5,7	5,1	127,8	122,9	133,1	127,0	128,5	117,1	108,5	129,7	127,1	121,5	111,2
2006 I kv	10,7	8,4	129,4	124,7	135,4	129,8	129,9	116,7	109,6	120,6	128,3	119,1	108,4
2006 II kv	5,0	3,4	131,9	126,9	136,8	130,0	132,8	118,6	111,4	122,3	129,8	123,5	103,9
2006 III kv	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2006 aprill	1,2	-1,5	131,3	126,2	136,0	127,3	131,7	117,8	108,6	119,3	127,2	122,3	99,9
2006 mai	9,0	7,0	131,9	127,0	136,3	132,0	133,1	118,9	113,3	123,0	131,0	122,8	109,5
2006 juuni	5,0	4,8	132,5	127,5	138,0	130,8	133,7	118,9	112,2	124,5	131,1	125,5	102,2
2006 juuli	4,1	5,6	130,2	126,1	130,7	127,7	130,6	120,3	112,2	117,9	127,7	124,4	107,3
2006 august	4,2	2,8	134,9	129,0	134,9	133,4	134,7	122,3	118,9	122,4	129,6	126,6	119,9
2006 sept	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Ühikuhinna indeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2002	-0,9	-2,3	100,1	99,1	99,2	102,4	100,1	97,8	95,7	99,6	101,9	100,0	84,5
2003	-3,2	-3,1	96,9	96,1	95,4	99,5	96,6	94,8	93,3	94,2	98,8	96,1	85,0
2004	-0,2	2,4	96,7	96,3	94,2	99,6	96,2	97,1	98,1	93,0	97,8	96,1	99,5
2005	2,8	7,7	99,4	100,2	95,3	101,7	98,2	104,6	110,4	92,4	100,3	98,1	136,8
2005 II kv	2,0	5,5	98,7	99,2	95,1	100,9	97,7	102,3	107,2	91,6	99,0	97,2	128,1
2005 III kv	3,0	9,2	100,0	100,9	95,8	102,5	98,7	107,3	114,7	93,4	101,2	98,7	150,5
2005 IV kv	4,0	9,8	101,1	102,2	96,2	103,3	99,3	109,3	117,4	93,4	103,0	99,6	156,3
2006 I kv	4,7	13,0	102,5	103,7	97,1	104,5	100,3	112,6	121,7	95,0	104,1	101,3	167,8
2006 II kv	4,0	10,5	102,6	103,7	96,9	104,9	100,2	113,1	123,9	92,9	103,6	101,1	176,0
2006 III kv	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2006 aprill	4,0	11,0	102,5	103,4	96,6	104,9	100,1	113,3	123,7	93,8	104,2	101,4	173,2
2006 mai	4,7	12,1	102,6	103,8	97,4	104,7	100,2	113,1	123,7	93,2	104,2	101,5	176,1
2006 juuni	3,2	8,4	102,6	103,8	96,6	105,2	100,3	112,9	124,3	91,8	102,3	100,4	178,9
2006 juuli	2,9	7,5	102,6	104,0	96,5	104,9	100,2	114,2	126,0	91,5	104,9	101,6	176,5
2006 august	3,1	6,6	103,1	105,2	96,9	104,8	100,7	114,4	125,8	92,3	105,2	102,1	175,3
2006 sept	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Allikad: Eurostati andmetel põhinevad Eurostati ja EKP arvutused (mahuindeksid ja ühikuhinna indeksite sesoonne kohandamine).

7.5 Kaubad

(mln EUR, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

2. Geograafiline jaotus

	Kokku	EL (väljaspool euroala)				Vene- maa	Šveits	Türgi	USA	Aasia			Aafrika	Ladina- Ameerika	Muud riigid
		Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid					Hiina	Jaapan	Teised Aasia riigid			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Eksport (FOB)</i>															
2002	1 083,4	25,3	37,1	205,7	112,1	27,1	64,0	21,4	184,1	29,9	33,1	140,4	59,5	43,5	100,1
2003	1 060,3	24,9	38,7	194,8	117,6	29,3	63,4	24,9	166,3	35,2	31,2	135,5	59,5	37,7	101,2
2004	1 146,9	25,6	41,8	203,9	128,0	35,3	66,1	31,8	173,7	40,3	33,2	149,8	63,8	40,6	113,0
2005	1 241,2	28,7	45,0	204,2	143,4	43,1	70,6	34,6	185,2	43,5	34,1	166,1	73,0	46,9	122,9
2005 II kv	304,5	7,1	11,1	50,2	34,1	10,5	17,1	8,2	45,3	10,0	8,5	40,6	17,2	11,4	33,1
2005 III kv	319,9	7,4	11,4	51,6	36,4	11,3	17,9	9,1	47,3	11,4	8,5	44,1	19,4	12,2	32,0
2005 IV kv	324,0	7,5	11,4	51,8	39,2	11,5	18,0	9,4	48,8	11,8	8,6	42,4	19,2	12,3	31,9
2006 I kv	332,7	7,5	11,6	52,7	40,7	12,1	18,0	9,7	50,3	12,5	8,8	43,9	19,0	13,3	32,5
2006 II kv	339,3	7,8	12,2	54,1	42,9	12,9	18,3	9,8	49,3	12,8	8,3	45,1	19,2	13,2	33,6
2006 III kv	346,5	.	.	.	.	14,1	19,2	9,5	49,1	13,4	8,5	45,8	19,0	13,4	.
2006 aprill	112,5	2,5	3,9	17,8	14,5	4,2	6,1	3,2	16,6	4,2	2,8	15,3	6,3	4,4	10,8
2006 mai	113,1	2,6	4,1	17,9	14,1	4,3	6,1	3,3	16,5	4,2	2,8	14,6	6,3	4,4	12,0
2006 juuni	113,6	2,7	4,2	18,3	14,3	4,4	6,1	3,3	16,1	4,4	2,8	15,2	6,5	4,5	10,8
2006 juuli	111,7	2,6	4,3	17,7	14,5	4,5	6,4	3,0	16,0	4,3	2,8	14,8	6,2	4,2	10,4
2006 aug	116,2	2,6	4,2	19,0	14,7	4,6	6,4	3,2	16,5	4,4	2,8	14,7	6,2	4,5	12,3
2006 sept	118,5	.	.	.	.	5,0	6,5	3,3	16,5	4,8	2,9	16,2	6,5	4,6	.
<i>protsent koguekspordist</i>															
2005	100,0	2,3	3,6	16,5	11,5	3,5	5,7	2,8	14,9	3,5	2,7	13,4	5,9	3,8	9,9
<i>Import (CIF)</i>															
2002	984,6	23,0	35,7	149,7	93,5	42,1	52,1	17,7	125,6	61,7	52,7	143,0	67,8	39,4	80,6
2003	991,2	23,7	36,9	138,9	102,1	47,4	50,6	19,3	110,3	74,5	52,2	141,8	68,9	39,8	84,7
2004	1 074,9	25,3	39,6	144,1	107,2	56,4	53,0	22,8	113,8	92,1	53,9	161,1	72,7	45,1	88,0
2005	1 221,4	25,6	42,2	152,7	117,6	75,4	58,2	24,9	120,1	117,7	53,0	189,4	95,6	53,5	95,6
2005 II kv	294,3	6,5	10,3	37,1	28,9	18,0	14,4	5,8	29,8	27,8	12,6	43,8	22,2	12,2	25,0
2005 III kv	318,9	6,3	10,8	39,7	30,1	19,9	14,9	6,1	30,9	31,3	13,6	50,9	26,4	14,0	24,0
2005 IV kv	328,1	6,6	11,1	39,6	31,1	20,3	15,4	6,6	31,0	32,5	13,8	52,7	26,4	15,0	26,1
2006 I kv	336,5	6,7	11,3	40,7	32,2	23,7	15,1	6,7	31,7	33,4	13,9	51,2	26,9	15,7	27,3
2006 II kv	343,6	6,7	11,5	43,3	34,2	24,8	15,4	7,5	31,6	34,5	13,8	53,2	27,0	15,8	24,4
2006 III kv	356,2	.	.	.	.	24,1	15,9	7,2	31,8	35,5	14,0	55,6	27,5	16,4	.
2006 aprill	114,1	2,3	3,7	14,6	11,3	7,8	5,1	2,6	10,4	11,2	4,4	17,8	8,8	5,1	8,9
2006 mai	114,9	2,3	3,9	14,6	11,4	8,5	5,1	2,5	10,5	11,4	4,5	18,0	9,2	5,3	7,9
2006 juuni	114,7	2,1	3,9	14,0	11,5	8,6	5,3	2,5	10,7	11,9	4,8	17,4	9,0	5,4	7,6
2006 juuli	117,3	2,5	4,0	14,0	11,8	7,7	5,3	2,3	10,7	11,7	4,6	18,4	8,9	5,5	9,7
2006 aug	119,5	2,2	4,0	14,2	11,8	8,7	5,4	2,4	10,7	11,7	4,8	18,7	9,9	5,5	9,5
2006 sept	119,4	.	.	.	.	7,7	5,3	2,4	10,5	12,1	4,6	18,5	8,6	5,4	.
<i>protsent koguimportist</i>															
2005	100,0	2,1	3,5	12,5	9,6	6,2	4,8	2,0	9,9	9,6	4,3	15,5	7,8	4,4	7,8
<i>Saldo</i>															
2002	98,8	2,3	1,4	56,0	18,6	-15,0	12,0	3,7	58,4	-31,8	-19,6	-2,6	-8,3	4,1	19,6
2003	69,1	1,2	1,7	56,0	15,5	-18,1	12,7	5,5	56,0	-39,3	-20,9	-6,3	-9,4	-2,0	16,5
2004	72,0	0,3	2,2	59,9	20,9	-21,0	13,1	8,9	59,9	-51,8	-20,7	-11,3	-8,9	-4,5	24,9
2005	19,8	3,1	2,8	51,5	25,8	-32,3	12,4	9,8	65,0	-74,3	-18,9	-23,3	-22,6	-6,5	27,3
2005 II kv	10,2	0,6	0,8	13,1	5,2	-7,5	2,7	2,4	15,5	-17,7	-4,1	-3,1	-5,0	-0,9	8,1
2005 III kv	1,0	1,1	0,6	11,9	6,3	-8,7	3,0	2,9	16,5	-19,9	-5,1	-6,8	-7,0	-1,8	8,0
2005 IV kv	-4,2	0,9	0,4	12,3	8,1	-8,9	2,6	2,8	17,8	-20,7	-5,3	-10,3	-7,2	-2,7	5,8
2006 I kv	-3,8	0,8	0,3	12,0	8,6	-11,6	2,9	3,0	18,5	-20,9	-5,1	-7,3	-7,9	-2,3	5,3
2006 II kv	-4,3	1,1	0,7	10,8	8,7	-12,0	2,8	2,3	17,7	-21,7	-5,5	-8,1	-7,9	-2,5	9,2
2006 III kv	-9,7	.	.	.	.	-10,0	3,3	2,3	17,3	-22,0	-5,5	-9,8	-8,5	-3,1	.
2006 aprill	-1,6	0,2	0,2	3,1	3,2	-3,6	1,0	0,7	6,2	-7,1	-1,6	-2,5	-2,5	-0,8	1,9
2006 mai	-1,8	0,3	0,2	3,3	2,7	-4,2	1,0	0,9	6,0	-7,2	-1,7	-3,4	-2,9	-0,9	4,1
2006 juuni	-1,0	0,5	0,3	4,3	2,8	-4,1	0,8	0,8	5,4	-7,5	-2,1	-2,2	-2,5	-0,9	3,3
2006 juuli	-5,6	0,1	0,2	3,7	2,7	-3,3	1,1	0,7	5,4	-7,4	-1,9	-3,6	-2,7	-1,3	0,7
2006 aug	-3,3	0,4	0,3	4,8	2,9	-4,1	1,1	0,8	5,8	-7,3	-2,0	-4,0	-3,7	-1,0	2,8
2006 sept	-0,9	.	.	.	.	-2,6	1,2	0,9	6,1	-7,3	-1,7	-2,2	-2,1	-0,8	.

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused, mis põhinevad Eurostati andmetel (saldo ning veerud 5, 12 ja 15).

VAHETUSKURSID

8.1 Efektiivsed vahetuskursid¹

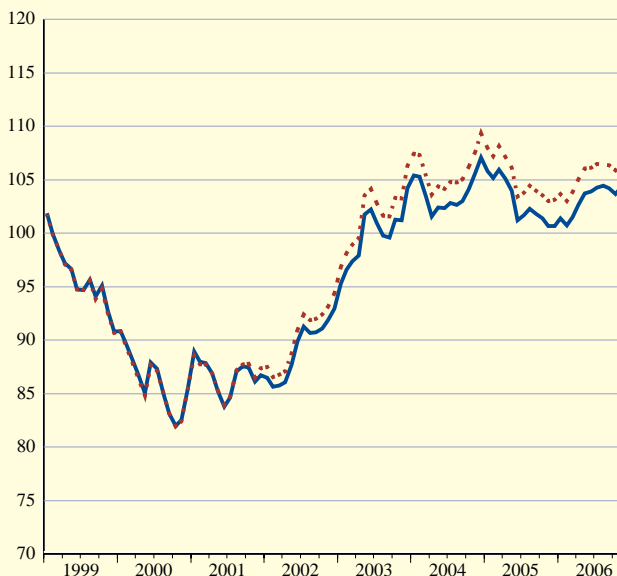
(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER-23						EER-42	
	Nominaalne	Reaalne; tarbijahinna- indeksi alusel	Reaalne; tootja- hinnaindeksi alusel	Reaalne; SKP deflaatoriga korratud	Reaalne; töötleva tööstuse tööjõu- ühikukulu alusel	Reaalne; kogu- majanduse tööjõuühikukulu alusel	Nominaalne	Reaalne; tarbijahinna- indeksi alusel
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	99,9	101,7	102,1	100,8	96,2	99,2	106,6	101,6
2004	103,8	105,8	105,2	104,4	100,3	103,6	111,0	105,4
2005	102,9	105,1	103,6	103,2	98,3	101,5	109,5	103,5
2005 III kv	101,9	104,1	102,4	101,3	97,0	100,2	108,3	102,3
2005 IV kv	100,9	103,2	101,1	103,0	95,7	99,0	107,2	101,2
2006 I kv	101,2	103,5	102,0	103,0	95,0	98,8	107,2	101,1
2006 II kv	103,5	105,7	104,3	105,1	96,7	100,4	109,9	103,4
2006 III kv	104,3	106,4	105,1	.	.	.	111,0	104,2
2005 nov	100,7	103,0	100,9	–	–	–	106,9	100,9
2005 dets	100,7	103,1	101,0	–	–	–	106,9	101,0
2006 jaan	101,4	103,7	101,9	–	–	–	107,5	101,4
2006 veebr	100,7	103,0	101,7	–	–	–	106,6	100,5
2006 märts	101,5	103,9	102,5	–	–	–	107,4	101,3
2006 aprill	102,7	105,0	103,6	–	–	–	108,6	102,3
2006 mai	103,8	106,1	104,7	–	–	–	110,3	103,8
2006 juuni	103,9	106,1	104,6	–	–	–	110,9	104,2
2006 juuli	104,3	106,5	105,2	–	–	–	111,0	104,4
2006 aug	104,4	106,5	105,3	–	–	–	111,1	104,2
2006 sept	104,2	106,4	104,8	–	–	–	110,9	104,0
2006 okt	103,7	105,9	104,7	–	–	–	110,2	103,4
2006 nov	104,4	106,7	105,5	–	–	–	110,9	104,1
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>								
2006 nov	0,7	0,7	0,8	–	–	–	0,7	0,6
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>								
2006 nov	3,7	3,6	4,6	–	–	–	3,8	3,2

J35 Efektiivsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

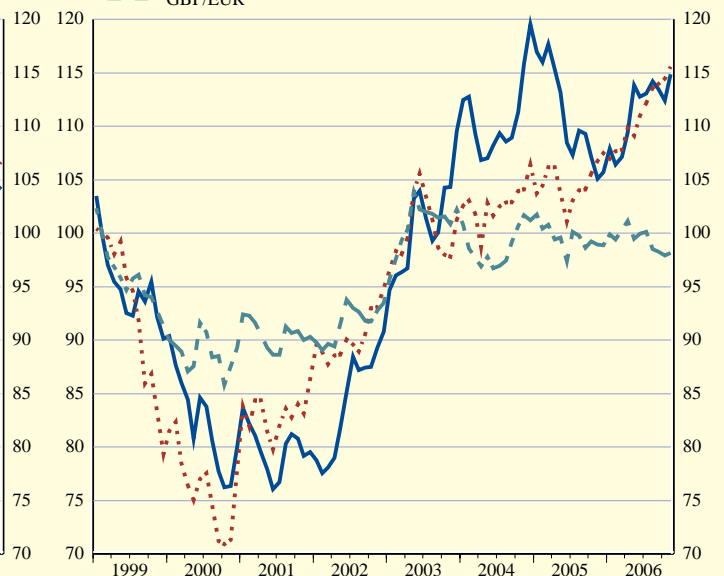
- nominaalne efektiivne vahetuskurs, EER-23
- reaalne efektiivne vahetuskurs (THI alusel), EER-23

J36 Kahepoolsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

- USD/EUR
- JPY/EUR
- GBP/EUR

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

8.2 Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikuid euro kohta)

	Taani kroon	Rootsi kroon	Naelsterling	USA dollar	Jaapani jeen	Šveitsi frank	Lõuna-Korea vonn	Hongkongi dollar	Singapuri dollar	Kanada dollar	Norra kroon	Austraalia dollar
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	7,4307	9,1242	0,69199	1,1312	130,97	1,5212	1 346,90	8,8079	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379
2004	7,4399	9,1243	0,67866	1,2439	134,44	1,5438	1 422,62	9,6881	2,1016	1,6167	8,3697	1,6905
2005	7,4518	9,2822	0,68380	1,2441	136,85	1,5483	1 273,61	9,6768	2,0702	1,5087	8,0092	1,6320
2006 I kv	7,4621	9,3525	0,68625	1,2023	140,51	1,5590	1 173,72	9,3273	1,9567	1,3894	8,0227	1,6274
2006 II kv	7,4581	9,2979	0,68778	1,2582	143,81	1,5631	1 194,34	9,7618	1,9989	1,4108	7,8314	1,6838
2006 III kv	7,4604	9,2304	0,67977	1,2743	148,09	1,5768	1 217,10	9,9109	2,0125	1,4283	8,0604	1,6831
2006 mai	7,4565	9,3310	0,68330	1,2770	142,70	1,5564	1 202,04	9,9019	2,0133	1,4173	7,7988	1,6715
2006 juuni	7,4566	9,2349	0,68666	1,2650	145,11	1,5601	1 207,64	9,8210	2,0129	1,4089	7,8559	1,7104
2006 juuli	7,4602	9,2170	0,68782	1,2684	146,70	1,5687	1 205,89	9,8600	2,0083	1,4303	7,9386	1,6869
2006 aug	7,4609	9,2098	0,67669	1,2811	148,53	1,5775	1 231,42	9,9627	2,0185	1,4338	7,9920	1,6788
2006 sept	7,4601	9,2665	0,67511	1,2727	148,99	1,5841	1 212,64	9,9051	2,0101	1,4203	8,2572	1,6839
2006 okt	7,4555	9,2533	0,67254	1,2611	149,65	1,5898	1 202,31	9,8189	1,9905	1,4235	8,3960	1,6733
2006 nov	7,4564	9,1008	0,67397	1,2881	151,11	1,5922	1 205,01	10,0246	2,0049	1,4635	8,2446	1,6684
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2006 nov	0,0	-1,6	0,2	2,1	1,0	0,2	0,2	2,1	0,7	2,8	-1,8	-0,3
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2006 nov	0,0	-4,8	-0,8	9,3	8,2	3,1	-1,7	9,7	0,2	5,0	5,3	4,1
	Tšehhi kroon	Eesti kroon	Küprose nael	Läti lant	Leedu lant	Ungari forint	Malta liir	Poola zlott	Sloveenia tolar	Slovakkia kroon	Bulgaaria lev	Uus Rumeenia leu ¹
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
2003	31,846	15,6466	0,58409	0,6407	3,4527	253,62	0,4261	4,3996	233,85	41,489	1,9490	37 551
2004	31,891	15,6466	0,58185	0,6652	3,4529	251,66	0,4280	4,5268	239,09	40,022	1,9533	40 510
2005	29,782	15,6466	0,57683	0,6962	3,4528	248,05	0,4299	4,0230	239,57	38,599	1,9558	3,6209
2006 I kv	28,599	15,6466	0,57449	0,6961	3,4528	254,56	0,4293	3,8346	239,51	37,456	1,9558	3,5638
2006 II kv	28,378	15,6466	0,57538	0,6960	3,4528	266,83	0,4293	3,9482	239,63	37,690	1,9558	3,5172
2006 III kv	28,337	15,6466	0,57579	0,6960	3,4528	275,41	0,4293	3,9537	239,62	37,842	1,9558	3,5415
2006 mai	28,271	15,6466	0,57510	0,6960	3,4528	262,37	0,4293	3,8954	239,63	37,578	1,9558	3,5072
2006 juuni	28,386	15,6466	0,57504	0,6960	3,4528	272,39	0,4293	4,0261	239,65	38,062	1,9558	3,5501
2006 juuli	28,448	15,6466	0,57500	0,6960	3,4528	277,49	0,4293	3,9962	239,65	38,377	1,9558	3,5715
2006 aug	28,194	15,6466	0,57585	0,6960	3,4528	274,41	0,4293	3,9046	239,62	37,669	1,9558	3,5271
2006 sept	28,383	15,6466	0,57650	0,6961	3,4528	274,42	0,4293	3,9649	239,59	37,497	1,9558	3,5274
2006 okt	28,290	15,6466	0,57672	0,6961	3,4528	267,10	0,4293	3,9014	239,60	36,804	1,9558	3,5191
2006 nov	28,029	15,6466	0,57770	0,6970	3,4528	258,84	0,4293	3,8248	239,64	35,884	1,9558	3,4955
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2006 nov	-0,9	0,0	0,2	0,1	0,0	-3,1	0,0	-2,0	0,0	-2,5	0,0	-0,7
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2006 nov	-4,2	0,0	0,7	0,1	0,0	3,1	0,0	-3,7	0,1	-7,2	0,0	-
	Hiina jüaan ²	Horvaatia kuna ²	Islandi kroon	Indoneesia rupia ²	Malaisia ringgit ²	Uus-Meremaa dollar	Filipiinide peeso ²	Vene rubla ²	Lõuna-Aafrika rand	Tai baat ²	Uus Türgi liir ³	
	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
2003	9,3626	7,5688	86,65	9 685,54	4,2983	1,9438	61,336	34,6699	8,5317	46,923	1 694 851	
2004	10,2967	7,4967	87,14	11 127,34	4,7273	1,8731	69,727	35,8192	8,0092	50,077	1 777 052	
2005	10,1955	7,4008	78,23	12 072,83	4,7119	1,7660	68,494	35,1884	7,9183	50,068	1,6771	
2006 I kv	9,6793	7,3426	78,43	11 178,36	4,4814	1,8128	62,292	33,8349	7,4067	47,273	1,6026	
2006 II kv	10,0815	7,2786	92,72	11 479,67	4,5853	2,0172	65,819	34,1890	8,1745	47,981	1,8473	
2006 III kv	10,1506	7,3109	91,21	11 626,90	4,6786	2,0079	65,356	34,1602	9,1094	48,015	1,9118	
2006 mai	10,2353	7,2731	91,69	11 536,41	4,6107	2,0240	66,622	34,5386	8,0859	48,534	1,8400	
2006 juuni	10,1285	7,2575	94,38	11 850,97	4,6364	2,0462	67,259	34,1587	8,8431	48,541	2,0258	
2006 juuli	10,1347	7,2509	94,33	11 582,39	4,6527	2,0551	66,291	34,1393	8,9892	48,197	1,9712	
2006 aug	10,2141	7,2893	90,08	11 649,96	4,7078	2,0220	65,712	34,2755	8,9034	48,192	1,8802	
2006 sept	10,0971	7,3945	89,31	11 646,15	4,6724	1,9453	64,029	34,0549	9,4553	47,640	1,8870	
2006 okt	9,9651	7,3913	86,29	11 569,46	4,6390	1,9066	63,022	33,8849	9,6481	47,068	1,8654	
2006 nov	10,1286	7,3482	89,29	11 772,03	4,6927	1,9263	64,186	34,2602	9,3616	47,049	1,8786	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2006 nov	1,6	-0,6	3,5	1,8	1,2	1,0	1,8	1,1	-3,0	0,0	0,7	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2006 nov	6,3	-0,4	22,4	-0,5	5,4	12,7	-0,1	1,0	19,3	-2,9	17,2	

Allikas: EKP.

¹ Varasemate kui 2005. aasta juuli andmete puhul võrdub 10 000 Rumeenia leu 1 uue Rumeenia leuga.

² Nende vääringute puhul arvutab ja avaldab EKP euro vahetuskursi kontrollmäärasid alates 1. aprillist 2005. Varasemad andmed on ligikaudsed.

³ Varasemate kui 2005. aasta jaanuari andmete puhul võrdub 1 000 000 Türgi liiri 1 uue Türgi liiriga.

EUROALAVÄLINE ARENG

9.1 Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides (aastased protsentuaalsed muutused, kui pole märgitud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tšehhi Vabariik	Taani	Eesti	Küpros	Läti	Leedu	Ungari	Malta	Poola	Sloveenia	Slovakkia	Rootsi	Ühend- kuning- riik
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ÜTHI													
2004	2,6	0,9	3,0	1,9	6,2	1,2	6,8	2,7	3,6	3,7	7,5	1,0	1,3
2005	1,6	1,7	4,1	2,0	6,9	2,7	3,5	2,5	2,2	2,5	2,8	0,8	2,1
2006 I kv	2,4	2,0	4,4	2,3	7,0	3,3	2,4	2,5	0,9	2,3	4,2	1,2	2,0
II kv	2,5	2,0	4,5	2,6	6,5	3,6	2,7	3,4	1,4	3,1	4,6	1,9	2,2
III kv	2,4	1,8	4,4	2,6	6,6	4,0	4,6	3,2	1,5	2,5	4,8	1,5	2,4
2006 juuni	2,3	2,1	4,4	2,6	6,3	3,7	2,9	3,3	1,5	3,0	4,5	1,9	2,5
juuli	2,4	2,0	4,5	2,8	6,9	4,4	3,2	3,6	1,4	1,9	5,0	1,8	2,4
aug	2,6	1,9	5,0	2,7	6,8	4,3	4,7	3,0	1,7	3,1	5,0	1,6	2,5
sept	2,2	1,5	3,8	2,2	5,9	3,3	5,9	3,1	1,4	2,5	4,5	1,2	2,4
okt	0,8	1,4	3,8	1,7	5,6	3,7	6,3	1,7	1,1	1,5	3,1	1,2	2,4
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+) (protsent SKP suhtes)													
2003	-6,6	1,1	2,0	-6,3	-1,2	-1,3	-7,2	-10,0	-4,7	-2,8	-3,7	0,1	-3,3
2004	-2,9	2,7	2,3	-4,1	-0,9	-1,5	-6,5	-5,0	-3,9	-2,3	-3,0	1,8	-3,2
2005	-3,6	4,9	2,3	-2,3	0,1	-0,5	-7,8	-3,2	-2,5	-1,4	-3,1	3,0	-3,3
Valitsemissektori koguvõlg (protsent SKP suhtes)													
2003	30,1	44,4	5,7	69,1	14,4	21,2	58,0	70,2	43,9	28,5	42,7	51,8	38,9
2004	30,7	42,6	5,2	70,3	14,5	19,4	59,4	74,9	41,8	28,7	41,6	50,5	40,4
2005	30,4	35,9	4,5	69,2	12,1	18,7	61,7	74,2	42,0	28,0	34,5	50,4	42,4
Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)													
2006 mai	3,93	4,02	-	4,07	3,60	4,13	6,85	4,24	5,27	3,73	4,50	3,89	4,49
juuni	4,05	4,03	-	4,03	4,14	4,34	7,26	4,27	5,55	3,87	4,66	3,93	4,50
juuli	4,04	4,06	-	4,21	4,32	4,28	7,55	4,31	5,56	3,86	5,42	3,96	4,49
aug	3,85	3,93	-	4,28	4,36	4,28	7,49	4,34	5,62	3,92	5,13	3,84	4,49
sept	3,90	3,79	-	4,28	4,38	4,28	7,58	4,34	5,48	3,98	4,79	3,70	4,44
okt	3,89	3,88	-	4,26	4,55	4,28	7,47	4,34	5,40	4,02	4,42	3,73	4,51
3 kuu intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)													
2006 mai	2,12	2,98	2,92	3,22	4,48	2,90	-	3,24	4,15	3,50	3,96	2,31	4,70
juuni	2,16	3,08	3,06	3,19	4,16	3,00	-	3,45	4,17	3,38	4,20	2,47	4,73
juuli	2,29	3,20	3,18	3,20	4,43	3,13	6,90	3,63	4,19	3,34	4,92	2,56	4,73
aug	2,36	3,33	3,32	3,21	5,07	3,27	7,11	3,69	4,19	3,52	4,93	2,70	4,94
sept	2,49	3,45	3,40	3,39	4,84	3,38	7,88	3,65	4,21	3,55	4,95	2,83	5,03
okt	2,65	3,61	3,57	3,62	4,97	3,53	8,20	3,62	4,21	3,55	5,02	2,96	5,13
Reaalne SKP													
2004	4,2	1,9	8,1	4,1	8,6	7,3	5,2	0,0	5,3	4,2	5,4	4,1	3,1
2005	6,1	3,0	10,5	3,8	10,2	7,6	4,1	2,2	3,4	3,9	6,0	2,9	1,8
2006 I kv	7,1	3,5	11,6	3,6	13,1	8,1	4,3	-1,8	4,7	4,8	6,7	4,4	2,3
II kv	6,2	3,9	11,8	4,1	11,1	8,5	4,0	5,5	5,2	5,6	6,7	5,0	2,6
III kv	.	3,8	.	3,6	.	7,1	.	.	.	.	9,8	4,7	2,7
Jooksev- ja kapitalikontode saldo, protsent SKP suhtes													
2004	-6,5	2,4	-11,7	-4,1	-11,9	-6,4	-8,1	-6,6	-3,8	-3,1	-3,3	6,9	-1,5
2005	-1,9	3,7	-9,5	-5,1	-11,4	-5,9	-5,9	-7,1	-1,4	-2,4	-8,6	6,3	-2,1
2005 IV kv	-2,4	2,9	-7,9	-23,7	-14,3	-6,0	-4,7	-15,9	-1,7	-6,5	-14,9	5,7	-2,1
2006 I kv	0,7	-0,5	-11,3	-12,1	-13,0	-9,6	-7,4	-12,4	-1,6	-2,0	-6,4	5,7	-2,8
II kv	-6,3	3,0	-9,7	-4,0	-16,5	-9,0	-6,4	-7,9	-1,5	0,7	-9,5	5,7	-3,0
Töajõu erikulud													
2004	1,8	1,0	4,4	0,6	6,6	3,0	5,6	1,1	-1,5	3,6	3,2	-1,0	2,0
2005	-0,6	1,2	2,7	1,3	5,8	3,7	.	-0,1	0,4	1,6	1,2	0,6	.
2006 I kv	-0,2	1,4	3,7	-	-	3,6	-	.	-	-	3,3	-2,3	.
II kv	.	1,2	5,1	-	-	3,5	-	.	-	-	1,8	-0,2	.
III kv	.	1,3	.	-	-	.	-	.	-	-	.	0,2	.
Standardne tööpuudus protsendina tööjõust (sesoonselt kohandatud)													
2004	8,3	5,5	9,7	4,6	10,4	11,4	6,1	7,4	19,0	6,3	18,2	7,7	4,7
2005	7,9	4,8	7,9	5,3	8,8	8,2	7,2	7,3	17,7	6,5	16,3	7,8	4,8
2006 I kv	7,7	4,2	5,9	5,3	7,6	6,0	7,4	7,6	15,2	6,4	14,2	7,8	5,2
II kv	7,3	4,1	6,3	5,2	7,3	5,8	7,3	7,6	14,4	6,3	13,6	.	5,5
III kv	7,1	3,6	4,4	5,2	7,2	5,8	7,6	7,5	14,2	5,9	13,0	.	.
2006 juuni	7,1	4,0	6,0	5,3	7,2	5,6	7,3	7,6	14,2	6,2	13,5	.	5,5
juuli	7,2	3,7	4,6	5,2	7,4	5,6	7,5	7,5	14,4	6,1	13,2	.	5,6
aug	7,1	3,7	4,4	5,2	7,2	5,8	7,6	7,5	14,2	6,0	13,1	.	5,6
sept	7,0	3,5	4,2	5,1	7,0	6,1	7,6	7,4	14,1	5,8	12,9	.	.
okt	6,9	.	4,2	5,1	6,8	5,7	7,9	7,3	14,0	5,4	12,7	.	.

Allikad: Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat); riikide andmed, Reuters ja EKP arvutused.

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis

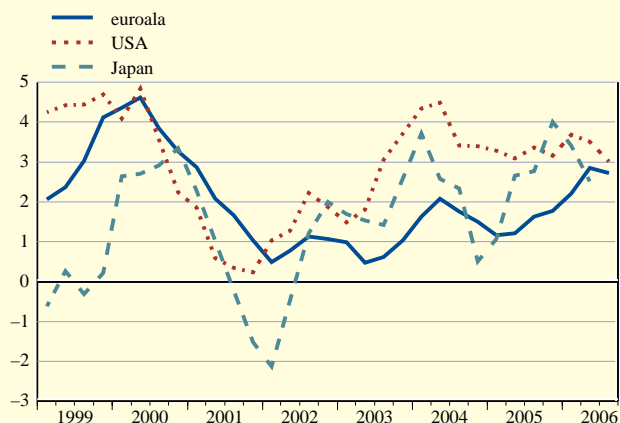
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tarbija- hinnaindeks	Tööjõuhiku- kulud (töötlev tööstus) ¹	Reaalne SKP	Tööstus- toodangu indeks (töötlev tööstus)	Tööpuudus, protsenti tööjõu suhtes (sesoonselt kohandatud)	Lai raha- pakkum- ine ²	3 kuu pankade- vaheline hoiuste- intressi- määr ³ , protsenti aastas	10aastaste riigivõla- kirjade intressi- määr ³ , protsenti aastas	Oma- vääringu vahetus- kurs ⁴ euro suhtes	Valitsemis- sektori eelarve puudujääk (-) / üle- jääk (+) (protsendi- na SKPst)	Valitsemis- sektori koguvõlg ⁵ (protsendi- na SKPst)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
USA											
2002	1,6	0,3	1,6	0,3	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,8	45,4
2003	2,3	0,8	2,5	0,7	6,0	6,4	1,22	4,00	11,312	-4,8	48,0
2004	2,7	0,1	3,9	5,0	5,5	5,0	1,62	4,26	12,439	-4,6	48,8
2005	3,4	0,5	3,2	3,9	5,1	6,0	3,56	4,28	12,441	-3,7	49,2
2005 III kv	3,8	0,3	3,4	3,1	5,0	5,9	3,77	4,21	12,199	-4,3	48,7
2005 IV kv	3,7	-0,9	3,1	4,3	4,9	7,4	4,34	4,48	11,884	-3,4	49,2
2006 I kv	3,6	2,1	3,7	4,8	4,7	8,2	4,76	4,57	12,023	-2,3	49,8
2006 II kv	4,0	-0,2	3,5	5,7	4,6	9,0	5,21	5,07	12,582	-2,0	48,6
2006 III kv	3,3	-2,0	3,0	6,3	4,7	9,0	5,43	4,90	12,743	.	.
2006 juuli	4,1	-	-	6,2	4,8	9,3	5,50	5,10	12,684	-	-
2006 aug	3,8	-	-	6,3	4,7	9,0	5,42	4,88	12,811	-	-
2006 sept	2,1	-	-	6,6	4,6	8,8	5,38	4,72	12,727	-	-
2006 okt	1,3	-	-	4,4	4,4	9,0	5,37	4,73	12,611	-	-
2006 nov	.	-	-	.	.	.	5,37	4,60	12,881	-	-
Jaapan											
2002	-0,9	-3,2	0,1	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	-8,4	143,9
2003	-0,2	-3,8	2,0	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	-7,8	151,3
2004	0,0	-5,2	2,1	5,5	4,7	1,9	0,05	1,50	134,44	-5,6	157,9
2005	-0,3	-0,5	2,7	1,1	4,4	1,8	0,06	1,39	136,85	.	.
2005 III kv	-0,3	0,3	2,9	-0,2	4,3	1,7	0,06	1,36	135,62	.	.
2005 IV kv	-0,7	-2,1	4,1	3,0	4,5	1,9	0,06	1,53	139,41	.	.
2006 I kv	-0,1	-1,6	3,6	3,2	4,2	1,7	0,08	1,58	140,51	.	.
2006 II kv	0,2	-2,4	2,7	4,2	4,1	1,4	0,21	1,90	143,81	.	.
2006 III kv	0,6	.	2,7	5,4	4,1	0,5	0,41	1,80	148,09	.	.
2006 juuli	0,3	-2,5	-	5,1	4,1	0,6	0,40	1,91	146,70	-	-
2006 aug	0,9	-3,6	-	5,9	4,2	0,5	0,41	1,81	148,53	-	-
2006 sept	0,6	.	-	5,2	4,2	0,6	0,42	1,68	148,99	-	-
2006 okt	0,4	.	-	7,4	4,1	0,7	0,44	1,76	149,65	-	-
2006 nov	.	.	-	.	.	.	0,48	1,70	151,11	-	-

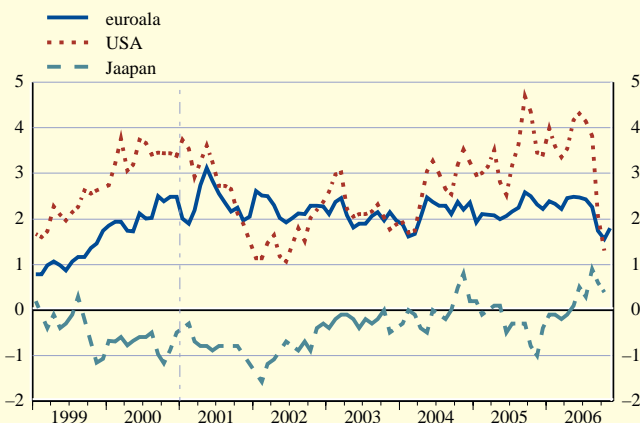
J37 Reaalne sisemajanduse koguprodukt

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

J38 Tarbijahinnaindeks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: riikide andmed (veerud 1, 2 (USA), 3, 4, 5 (USA), 6, 9 ja 10); OECD (veerg 2 (Jaapan)); Eurostat (veerg 5 (Jaapan), joonistel esitatud andmed euroala kohta); Reuters (veerud 7 ja 8); EKP arvutused (veerg 11).

¹ USA andmed on sesoonselt kohandatud.

² Perioodi keskmised väärtused; M3 USA puhul, M2 + hoiusertifikaadid Jaapani puhul.

³ Täpsem teave punktides 4.6 ja 4.7.

⁴ Täpsem teave punktis 8.2.

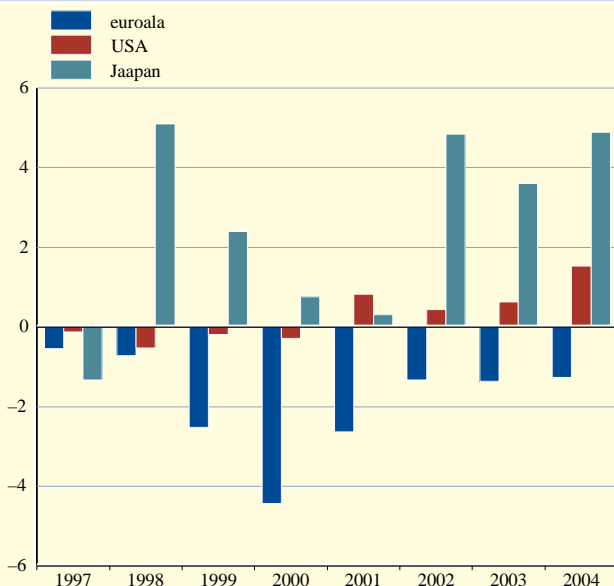
⁵ Valitsemissektori konsolideeritud koguvõlg (perioodi lõpu seisuga).

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis
(protsent SKPst)

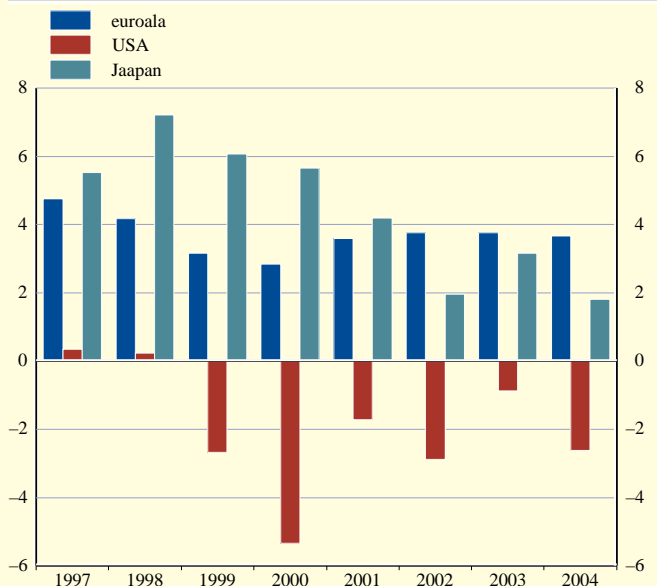
2. Säastud, investeeringud ja rahastamine

	Siseriiklikud säästud ja investeeringud			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete investeeringud ja rahastamine						Kodumajapidamiste investeeringud ja rahastamine ¹			
	Kogusääst	Kapitali kogumatus	Netolaenuandmine väljaspool euroala	Kapitali kogumatus	Kapitali kogumatus põhivarasse	Finantsvarade neto-soetamine	Kogusääst	Neto-kohustuste võtmine	Väärt-paberid ja aksiad	Kapitali-kulutused ²	Finants-varade neto-soetamine	Kogusääst ³	Neto-kohustuste võtmine
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
USA													
2002	14,2	18,4	-4,4	7,0	7,0	1,2	7,7	0,8	-0,2	13,0	4,4	11,4	7,3
2003	13,3	18,5	-4,7	6,8	6,8	0,8	7,6	0,1	0,4	13,3	8,5	11,3	9,3
2004	13,2	19,3	-5,6	7,0	6,7	6,7	7,6	5,2	0,4	13,5	7,4	11,2	10,1
2005	12,9	19,7	-6,2	7,1	7,0	3,2	7,9	2,6	-0,7	13,8	4,7	9,6	9,7
2004 III kv	13,4	19,5	-5,6	7,0	6,7	6,0	8,1	4,3	0,2	13,6	6,8	11,1	8,7
2004 IV kv	12,9	19,6	-6,1	7,2	6,8	7,5	6,7	6,4	0,7	13,6	7,4	11,3	11,8
2005 I kv	13,2	19,8	-6,3	7,3	6,9	3,4	7,4	3,6	0,2	13,6	5,5	10,0	8,5
2005 II kv	12,7	19,5	-6,1	6,9	7,0	3,4	7,9	3,1	-0,4	14,0	4,7	9,4	10,4
2005 III kv	13,2	19,5	-5,7	6,8	7,0	3,3	8,5	1,8	-1,3	13,9	5,2	10,0	10,4
2005 IV kv	12,7	20,2	-6,8	7,3	7,1	2,7	7,9	2,0	-1,3	13,6	3,6	9,1	9,7
2006 I kv	14,5	20,3	-6,3	7,5	7,2	3,1	8,4	1,9	-0,7	13,6	5,0	9,1	9,3
2006 II kv	14,5	20,3	-6,4	7,6	7,3	3,2	8,2	2,4	-1,4	13,3	2,4	8,8	8,1
Jaapan													
2002	25,3	23,3	2,8	12,8	13,2	-1,7	16,0	-7,5	-0,9	4,9	-0,3	7,7	-2,2
2003	25,6	22,9	3,1	13,3	13,4	2,4	17,0	-5,4	0,2	4,7	0,3	7,1	-0,7
2004	25,5	22,9	3,7	13,3	13,6	4,2	17,7	-0,5	1,0	4,7	3,1	6,6	-1,0
2005	.	23,2	.	.	.	4,4	.	-7,4	-4,9	.	2,9	.	0,8
2004 III kv	23,9	23,0	3,9	.	.	10,2	.	0,0	0,1	.	-1,3	.	1,9
2004 IV kv	26,1	21,4	3,0	.	.	11,7	.	14,0	2,6	.	9,7	.	-0,6
2005 I kv	31,5	25,4	3,7	.	.	10,3	.	-3,4	-1,7	.	-12,1	.	2,9
2005 II kv	.	23,7	.	.	.	-15,4	.	-13,8	2,2	.	8,9	.	-6,3
2005 III kv	.	23,5	.	.	.	6,3	.	6,2	0,8	.	-2,4	.	2,8
2005 IV kv	.	23,9	.	.	.	16,0	.	-17,2	-19,9	.	15,7	.	3,6
2006 I kv	.	23,7	.	.	.	12,1	.	-2,6	-2,4	.	-5,6	.	5,6
2006 II kv	.	23,4	.	.	.	-19,5	.	-16,2	1,3	.	9,5	.	-9,3

J39 Netolaenuandmine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele (protsent SKPst)

J40 Netolaenuandmine kodumajapidamistele¹ (protsent SKPst)

Allikad: EKP, USA Föderaalreservi nõukogu, Jaapani keskpang ning majandus- ja sotsiaaluuringute instituut.

¹ Sh kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta asutused.

² Kapitali kogumatus Jaapanis. Kapitalikulutused hõlmavad USA puhul tarbijate kestvuskaupe.

³ Ameerika Ühendriikide kogusäästu suurendavad tarbijate kulutused kestvuskaupele.

JOONISTE LOETELU

J1	Rahaagregaadid	S12
J2	Vastaskirjed	S12
J3	Rahaagregaatide komponendid	S13
J4	Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid	S13
J5	Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S14
J6	Laenud kodumajapidamistele	S15
J7	Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele	S16
J8	Hoiused kokku sektorite lõikes	S17
J9	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes	S17
J10	Hoiused kokku sektorite lõikes	S18
J11	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes	S18
J12	Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused	S19
J13	Rahaloomeasutuste väärtpaberid	S20
J14	Investeeringufondide varad kokku	S24
J15	Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma)	S30
J16	Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata	S32
J17	Lühiajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S33
J18	Lühiajaliste võlakirjade aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S34
J19	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad	S35
J20	Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa	S36
J21	Lepingulise tähtajaga uued hoiused	S38
J22	Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenud	S38
J23	Euroala rahaturu intressimäärad	S39
J24	3 kuu rahaturu intressimäärad	S39
J25	Euroala riigivõlakirjade intressimäärad	S40
J26	10aastaste riigivõlakirjade intressimäärad	S40
J27	Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	S41
J28	Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus	S54
J29	Maastrichti võlg	S54
J30	Maksebilanss: jooksevkonto	S55
J31	Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	S55
J32	Maksebilanss: kaubad	S56
J33	Maksebilanss: teenused	S56
J34	Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid	S60
J35	Efektiivsed vahetuskursid	S67
J36	Kahepoolsed vahetuskursid	S67
J37	Reaalne sisemajanduse koguprodukt	S70
J38	Tarbijahinnaindeks	S70
J39	Netolaenuandmine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S71
J40	Netolaenuandmine kodumajapidamistele	S71

TEHNILISED MÄRKUSED

EUROALA ÜLEVAADE

RAHAPOLIITILISE ARENGU KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t tähistab kohandatud bilansilise jäägi indeksit kuus t (vt ka allpool). Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAD 2.1–2.6

TEHINGUTE ARVUTAMINE

Kuiste tehingute arvutamine põhineb kuistel bilansilise jäägi erinevustel, mida on kohandatud vastavalt ümberliigitustele, ümberhindamistele, vahetuskursside muutustele ja kõigile teistele muudatustele, mis ei tulene tehingutest.

Kui L_t tähistab bilansilist jääki kuu t lõpus, C_t^M kohandamist ümberliigitamiste põhjal kuus t , E_t^M kohandamist vahetuskursside põhjal ja V_t^M kohandamist teiste ümberhindamiste põhjal, siis avalduvad kuus t tehtud tehingud F_t^M järgnevalt:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva kvartali tehingud F_t^Q :

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kus L_{t-3} tähistab bilansilist jääki kuu $t-3$ lõpus (eelmise kvartali lõpus) ja näiteks C_t^Q tähistab kuuga t lõppeva kvartali ümberliigituste põhjal tehtud kohandamist.

Selliste kvartaalsete aegridade puhul, mille kohta on olemas ka kuised andmed (vt allpool), tuleatakse kvartali tehingud kolme kuu tehingute summana.

KUISTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad saab välja arvutada tehingute põhjal või kohandatud bilansilise jäägi indeksi põhjal. Kui F_t^M ja L_t on defineeritud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuu t kohta välja arvutada järgnevalt:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Sesoonselt kohandamata indeksi baasiks on käesoleval juhul 2001. aasta detsember (2001 = 100). Kohandatud bilansilise jäägi indeksi aegridu on võimalik vaadata EKP kodulehelt (www.ecb.int), jaotise “Statistics” alajaotisest “Money, banking and financial markets”.

Kuu t aastase kasvumäära a_t , s.t kuuga t lõppeva 12 kuu muutuse, saab välja arvutada kahe järgneva valemi põhjal:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Kui pole näidatud teisiti, viitab aastane kasvumäär nimetatud perioodi lõpule. Näiteks arvutatakse 2002. a protsentuaalne muutus valemi g põhjal, jagades 2002. aasta detsembri indeksi 2001. aasta detsembri indeksiga.

Valemist g saab tuletada ka ühe aasta piiresse jäävate perioodide kasvumäärad. Näiteks saab kuise kasvumäära a_t^M välja arvutada järgnevalt:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Lõpetuseks, M3 aastase kasvumäära saab välja arvutada kolme kuu libiseva keskmise põhjal valemi $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$ järgi, kus a_t on defineeritud vastavalt valemile f või g .

KVARTAALSETE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kui F_t^Q ja L_{t-3} on defineeritud nagu ülal, siis kohandatud bilansilise jäägi indeks I_t kuuga t lõppeva kvartali kohta arvutatakse välja järgnevalt:

$$i) \quad I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Kuuga t lõppeva nelja kvartali aastase kasvumäära a_t saab välja arvutada valemi g põhjal.

EUROALA RAHANDUSSTATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE¹

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA². Sesoonne kohandamine võib hõlmata nädalapäeva kohandamist ning mõningatel juhtudel viiakse see läbi kaudselt koostisosade lineaarse kombineerimise teel. Seda rakendatakse M3 puhul, mis on tuletatud sesoonselt kohandatud M1, M2 ja M1 vahe ning M3 ja M2 vahe summeerimise teel.

Kõigepealt toimub kohandatud bilansilise jäägi indeksi sesoonne kohandamine³. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid taseme, ümberliigitamise ja ümberhindamise komponentide kohandamiseks, mille tulemusena saadakse sesoonselt kohandatud tehingud. Sesoonsustegureid uuendatakse kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSAD 3.1–3.3

KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi.

Kui T_t tähistab tehinguid kvartalis t ja L_t tähistab bilansilist jääki kvartali t lõpus, siis arvutatakse kvartali t kasvumäär välja järgnevalt:

$$j) \quad \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

OSAD 4.3–4.4

VÕLAKIRJADE JA NOTEERITUD AKTSIATE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Kasvumäärad võib välja arvutada kas tehingute või kohandatud bilansilise jäägi indeksi abil. Kui N_t^M tähistab tehinguid (netoemissioonid) kuus t ja L_t tähistab kohandatud bilansilist jääki kuu t lõpus, siis tinglike aktsiate indeks I_t arvutatakse kuu t kohta välja järgnevalt:

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Baasperioodil, s.t 2001. aasta detsembris, on indeksi väärtuseks 100. Kasvumäär a_t kuus t , mis vastab kuu t lõppeva 12kuulise perioodi muutusele, arvutatakse välja järgmiste valemite põhjal:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Meetod, mida kasutatakse väärtpaperite (v.a aktsiate) kasvumäärade arvutamiseks, on sama mis rahaagregaatide puhul. Ainus erinevus seisneb selles, et tähise "F" asemel kasutatakse tähist "N". See on tingitud vajadusest eristada "netoemissioonide" arvutamise erinevaid viise väärtpaperiemissioonide statistika ning rahaagregaatide puhul kasutatavatel samaväärsete arvutatud "tehingute" jaoks.

¹ Vt EKP väljaannet "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (august 2000) ning EKP kodulehe (<http://www.ecb.int>) jaotise "Statistics" alajaotist "Money, banking and financial markets".

² Vt Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B. C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, lk 127–152, või "X-12-ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.

Riigisisestel eesmärkidel kasutatakse ka samal mudelil põhinevat TRAMO-SEATS meetodit. TRAMO-SEATS kohta lugege lähemalt Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, töödokument nr 9628, Madrid.

³ Sellest järeldub, et sesoonselt kohandatud aegrea puhul erineb baasperioodi, s.t 2001. aasta detsembri indeks üldiselt 100st, kajastades antud kuu sesoonsust.

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$n) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t on tinglike aktsiate indeks kuus t . Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$o) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osas 4.3 kasutatud valemit kasutatakse ka osas 4.4 ning see põhineb samuti rahaagregaatide jaoks mõeldud tehingutel. Osas 4.4 esitatud andmed tuginevad turuväärtustele ning arvutuste aluseks on finantstehingud, mis ei sisalda ümberliigitamisi, ümberhindamisi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Vahetuskursi muutusi ei arvestata, sest kõik noteeritud aktsiad on nomineeritud eurodes.

VÄÄRTPABERIEMISSIOONIDE STATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA. Väärtpaberiemissioonide kogusumma sesoonne kohandamine viiakse läbi kaudsel meetodil sektori ja tähtajakomponendi jaotuste lineaarse kombineerimise teel.

Toimub tinglike aktsiate indeksi sesoonne kohandamine. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid bilansilise jäägi kohandamiseks, millest tuletatakse sesoonselt kohandatud emissioonide netoväärtus. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

Sarnaselt valemite 1 ja m kirjeldatule võib kasvumäära a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 6kuulise perioodi muutusele, välja arvutada järgmiste valemite põhjal:

$$p) a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$q) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

OSA 5.1 TABEL I

ÜHTLUSTATUD TARBIBAHINNAINDEKSI SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkust 2 leheküljel S74). Euroala üldise ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) sesoonne kohandamine viiakse läbi kaudselt. Selleks summeeritakse euroala töödeldud toidukaupade, töötlemata toidukaupade, tööstuskaupade (v.a energia) ja teenuste sesoonselt kohandatud aegread. Energia hinnaindeks liidetakse kohandamata kujul, sest vastav aegrida ei sisalda sesoonset komponenti. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSA 7.1 TABEL 2

MAKSEBILANSI JOOKSEVKONTO SESOONNE KOHANDAMINE

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkust 2 leheküljel S74). Kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekanne lähteandmeid kohandatakse eelnevalt vastavalt tööpäevade arvule. Kaupade, teenuste ja tulude puhul korreigeeritakse kohandamise aluseks olevat tööpäevade arvu riiklike puhkepäevade arvuga. Kaupade konto krediti andmed kuuluvad eelkohandamisele puhkepäevade arvu alusel. Eelnimetatud aegridade sesoonsel kohandamisel kasutatakse eelkohandatud andmeid. Kogu jooksevkonto sesoonne kohandamine viiakse läbi euroala kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekanne sesoonselt kohandatud aegridade summeerimise teel. Sesoonsuse (ja kauplemispäevaga seonduvaid) tegureid uuendatakse kord poolaastas või vastavalt vajadusele.

⁴ Vt EKP väljaannet „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area“ (august 2000) ning EKP kodulehe (<http://www.ecb.int>) jaotise „Statistics“ alajaotist „Money, banking and financial markets“.

ÜLDMÄRKUSED

Kuubulletääni osas "Euroala statistika" keskendutakse euroala kui terviku arvnäitajatele. Täpsem teave ja andmed pikemate perioodide kohta asuvad koos täiendavate selgitavate märkustega EKP kodulehe (<http://www.ecb.int>) jaotises "Statistics". Alajaotises "Data services" pakutavad teenused hõlmavad otsinguga brauseriliidest, erinevate andmesarjade tellimist ning andmete allalaadimise võimalust CSV (Comma Separated Value, komaeraldusega) failidena. Täiendava teabe saamiseks palun võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.int.

Kuubulletäänis sisalduvate arvnäitajate esitamise tähtpäevaks on tavaliselt EKP nõukogu kuu esimesele istungile eelnev päev. Käesolevas väljaandes sisalduvad andmed on esitatud seisuga 6. detsember 2006.

Kui pole märgitud teisiti, siis seonduvad kõik andmed 12 riigist koosneva euroalaga. Rahapoliitilisi andmeid, ühtlustatud tarbijahinnaindeksit (ÜTHI), investeerimisfonde ja finantsturgusid puudutavas statistikas hõlmavad euroalaga seonduvad statistilised aegread neid ELi liikmesriike, kes olid võtnud euro kasutusele statistikas kajastuval perioodil. See on vajaduse korral ära toodud tabelite allmärkuses; joonistes on lünk tähistatud punktiiriga. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. aasta baasil arvutatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul 2001. aastal aegridu, mis arvestavad Kreeka euroalasse sisenemise mõjusid.

Eeldusel, et eküü koosseis ei ühti nende riikide endiste vääringutega, kes on kasutusele võtnud ühisraha, on 1999. aastale eelnevast ajast pärinevad summad, mis on konverteeritud osalevatest valuutadest eküüdesse kehtiva eküü vahetuskursi alusel, mõjutatud nende ELi liikmesriikide valuutakursside muutustest, kes pole eurot kasutusele võtnud. Et vältida niisuguste muutuste mõju rahapoliitika statistikale, on 1999. aastale eelnevate aastate andmed osades 2.1 kuni 2.8 väljendatud ühikutes, mis on konverteeritud omavääringust 31. detsembril 1998. aastal kehtestatud tühistamatu euro vahetuskursi alusel. Kui pole märgitud teisiti,

siis põhineb hinna ja kulude statistika enne 1999. aastat vastava riigi omavääringus väljendatud andmetel.

Vajaduse korral on kasutatud koondamise ja/või konsolideerimise (sealhulgas erinevate riikide vahelise konsolideerimise) meetodeid.

Viimased andmed on sageli tinglikud ja võivad muutuda. Erinevused kogusummade ja nende üksikosade vahel võivad tuleneda ümardamisest.

Teiste ELi liikmesriikide all peetakse silmas Eestit, Küprost, Leedut, Lätit, Maltat, Poolat, Rootsit, Sloveeniat, Slovakkia, Taanit, Tšehhit, Ungarit ja Ühendkuningriiki.

Enamikul juhtudel kattub tabelites kasutatud terminoloogia Euroopa arvepidamissüsteemis 1995 (ESA 95) ning Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi käsiraamatus sisalduvate rahvusvaheliste standarditega. Tehingud viitavad vabatahtlikele valuutatehingutele (möödetud otse või tuletatud) ning vood hõlmavad ka muutusi bilansilises jäägis, mis on põhjustatud hinna ja vahetuskursi muutustest, mahakandmistest ja teistest muutustest.

Tabelites kasutatav mõiste "kuni (x) aastat" tähistab "kuni (x) aastat, viimane kaasa arvatud".

ÜLEVAADE

Kokkuvõtte euroala põhinäitajate arengust on ära toodud ülevaatlikus tabelis.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

Osas 1.4 esitatakse statistika kohustusliku reservi ja likviidsustegurite kohta. Aastased ja kvartaalsed näitajad kajastavad vastava aasta/kvartali viimase kohustusliku reservi arvestusperioodi keskmist taset. Kuni 2003. aasta detsembrini algas arvestusperiood kuu 24. päeval ja lõppes järgmise kuu 23. päeval. 23. jaanuaril 2003. aastal andis EKP teada operatsioonilises raamistikus toimuvatest muudatustest, mis jõustusid 10. märtsil 2004. Muudatuste tulemusena algab arvestuspe-

riood põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast nõukogu istungit, mil pannakse paika kuiselt hinnatav rahapoliitiline hoiak. Üleminekuajaks ette nähtud kohustusliku reservi arvestusperioodiks oli ajavahemik 24. jaanuarist kuni 9. märtsini 2004.

Osa 1.4 tabelis 1 on ära toodud kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaasi komponendid. Reservibaasi ei kuulu kohustused Euroopa Keskpankade Süsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste, EKP ja liikmesriikide keskpankade ees. Kui krediidasutus ei suuda dokumentaalselt tõendada oma eelnimetatud asutuste omandis olevate kuni kaheaastase tähtajaga emiteeritud võlakirjade hulka, võib ta oma reservibaasist maha arvata kindla protsendi nimetatud kohustustest. Kuni 1999. aasta novembrini oli selleks reservibaasi arvutamise määraks 10% ja pärast nimetatud kuupäeva 30%.

Osa 1.4 tabelis 2 on toodud möödunud arvestusperioodide keskmised näitajad. Iga krediidasutuse kohustusliku reservi nõude arvutamisel kohaldatakse reservimäära kohustusliku reservi baasi kuuluvatele kohustuste kategooriatele, kasutades selleks iga kalendrikuu lõpu bilansi andmeid. Seejärel lahutab iga krediidasutus nimetatud näitajast ühekordse summana 100 000 eurot. Saadud kohustusliku reservi nõuded koondatakse seejärel euroala tasandil (veerg 1). Arvelduskontodel hoitavad vahendid (veerg 2) on keskpangas asuvate krediidasutuste arvelduskontodel hoitavate igapäevaste vahendite koondatud keskmine summa, mis sisaldab reservinõude täitmisel arvestatavaid vahendeid. Ülereservid (veerg 3) on krediidasutuste keskpankades asuvatel arvelduskontodel kohustusliku reservi nõude täitmiseks vajalikke varasid ületavate vahendite keskmine maht arvestusperioodil. Reserveid mitte-täitmise (veerg 4) all mõistetakse arvestusperioodi keskmist krediidasutuste keskpangas asuvate arvelduskontode puudujääki kohustusliku reservi nõude täitmisel, mille arvutamisel lähtutakse nendest krediidasutustest, kes ei ole täitnud kohustusliku reservi nõuet vaatlusalusel arvestusperioodil. Kohustusliku reservi

tasustamise intressimäär (veerg 5) võrdub arvestusperioodil toimunud EKP põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärade keskmisega, mis on kaalutud vastavalt kalendripäevade arvule (vt osa 1.3).

Osa 1.4 tabelis 3 on ära toodud pangandussüsteemi likviidsuspositsioon, mis on määratletud kui euroala krediidasutuste eurosüsteemi keskpankade arvelduskontodel hoitavad eurodes nomineeritud vahendid. Kõik summad põhinevad eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruandel. Muud likviidust vähendavad operatsioonid (veerg 7) ei hõlma liikmesriikide keskpankade poolt EMU teises etapis algatatud võlakirjade emissiooni. Muud tegurid (netoväärtuses) (veerg 10) kajastavad ülejäänud eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruande kirjeid netoväärtusena. Krediidasutuste arvelduskontod (veerg 11) võrduvad likviidsust lisavate tegurite (veerud 1 kuni 5) summa ja likviidsust vähendavate tegurite summa (veerud 6 kuni 10) vahega. Baasraha (veerg 12) arvutatakse hoiustamise püsivõimaluse (veerg 6), ringluses olevate pangatähtede (veerg 8) ja krediidasutuste keskpangas asuvatel arvelduskontodel olevate hoiuste (veerg 11) summana.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

Osas 2.1 on toodud rahaloomeasutuste sektori koondbilanss ehk kõigi euroala residentidest rahaloomeasutuste ühtlustatud bilansside koond. Rahaloomeasutused on keskpangad, ühenduse õiguse raames defineeritud krediidasutused, rahaturufondid ja teised asutused, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste lähedaste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähe-malt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaberitesse. Rahaloomeasutuste täielik loetelu on avaldatud EKP kodulehel.

Osas 2.2 on ära toodud rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss, mis on saadud koondbilansi positsioonide tasaarveldamise teel euroala rahaloomeasutuste vahel. Kirjen-

damispraktika piiratud heterogeensuse tõttu ei pruugi rahaloomeasutuste vaheliste positsioonide summa olla null; saldo on ära näidatud osa 2.2 kohustuste poole veerus 10. Osas 2.3 on ära toodud euroala rahaagregaadid ja vastaskirjed. Need on tuletatud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansist ja hõlmavad euroala residentidest mitterahaloomeasutuste positsioone euroala residentidest rahaloomeasutustes; ühtlasi arvestatakse nende puhul ka mõningaid keskvalitsuse rahalisi varasid/kohustusi. Rahaagregaatide ja vastaskirjete statistika koostamisel lähtutakse sesoonsetest ja kauplemispäeva mõjudest. Osades 2.1 ja 2.2 kajastatakse väliskohustuste kirjes euroalaväliste residentide omandis olevaid 1) osakuid, mis on emiteeritud euroala rahaturufondide poolt ning 2) euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirju tähtajaga kuni kaks aastat. Osas 2.3 on need väärtpaberid aga rahaagregaatidest välja arvatud ning näidatud kirjes “Netovälisvarad”.

Osas 2.4 on esitatud analüüs euroala (pangandussüsteemi) mitteresidentidest rahaloomeasutuste poolt euroalal väljastatud laenudest sektorite, liigi ja esmase tähtaja lõikes. Osas 2.5 analüüsitakse euroala pangandussüsteemis olevaid hoiuseid sektorite ja instrumentide kaupa. Osas 2.6 on toodud euroala pangandussüsteemis hoitavad väärtpaberid vastavalt emitendi liigile.

Osad 2.2 kuni 2.6 hõlmavad tehinguid, mis on tuletatud erinevustena bilansilises jäägis ning mida on kohandatud ümberliigitamise, ümberhindamise, vahetuskursside kõikumise ja muude tehingutest mittetulenevate muutustega. Osas 2.7 on ära toodud valikulised ümberhindamised, mida kasutatakse tehingute tuletamisel. Osades 2.2 kuni 2.6 on ära toodud ka tehingute kasvumäärad väljendatuna protsentides aasta baasil. Osas 2.8 käsitletakse rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotust vääringute kaupa kvartalite lõikes.

Sektorite täpsed määratlused on ära toodud EKP väljaandes “Money and Banking Statistics Sector Manual Guidance for the statistical classification of customers” (november 1999). EKP väljaandes “Guidance Notes to the

Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (november 2002) tuuakse välja soovituslikud juhised, mida liikmesriikide keskpangad peaksid järgima. Alates 1. jaanuarist 1999 on statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtutud EKP 1. detsembri 1998. aasta määrusest EKP/1998/16, milles sätestatakse nõuded rahaloomeasutuste sektori¹ konsolideeritud bilansile ning mida on viimati muudetud määrusega ECB/2003/10².

Kooskõlas nimetatud määrusega on bilansikirje “rahaturuinstrument” ühendatud kirjega “võlakirjad” nii rahaloomeasutuse bilansi varade kui ka kohustuste poolel.

Osas 2.9 on esitatud euroala investeerimisfondide (välja arvatud rahaturufondide) kvartali lõpu seisuga kajastatud bilansiline jääk. Bilans on esitatud koondina ning seetõttu kajastuvad kohustustes investeerimisfondide omandis olevad teiste investeerimisfondide poolt emiteeritud osakud. Varade/kohustuste kogusummad on jaotatud ka investeerimisühikute (aktiifondid, võlakirjafondid, segafondid, kinnisvara- ja muud fondid) ning investori liigi (avatud ja kinnised investeerimisfondid) järgi. Osas 2.10 on ära toodud koondbilansid iga investeerimisfondide sektori kohta, mida liigitatakse investeerimispoliitika ja investori liigi alusel.

FINANTS- JA MITTEFINANTSKONTOD

Osades 3.1 ja 3.2 on toodud euroala reaalsektorite finantskontode kvartaalsed andmed. Euroala reaalsektorid koosnevad valitsemis-sektorist (ESA 95 paragrahv 13), kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatest ettevõtetest (ESA 95 paragrahv 11) ning kodumajapidamistest (ESA 95 paragrahv 14), sealhulgas kodumajapidamisi teenindavatest kasumitaotlusetasutustest (ESA 95 paragrahv 15). Andmed hõlmavad sesoonselt kohandamata bilansilisi jääke ja vastavalt ESA 95-le klassifitseeritud finantstehinguid, kajastades peamisi finantsinvesteeringuid ja reaalsektorite ressurside kaasamist. Finantseerimise (kohustuste)

¹ ELT 356, 30.12.1998, lk 7.

² ELT 250, 02.10.2003, lk 19.

poolel on andmed esitatud ESA 95 sektorite ja esmase tähtaja kaupa ("lühiajalised" viitab kuni üheaastasele esmasele tähtajale; "pikaajalised" viitab esmasele tähtajale üle ühe aasta). Võimalusel on rahaloomeasutustelt saadud finantseeringud esitatud eraldi. Teave finantsinvesteeringute (varade) kohta on hetkel vähem üksikasjalik kui teave finantseerimise kohta, seda eelkõige seetõttu, et andmete esitamine sektorite kaupa pole võimalik.

Osas 3.3 on toodud euroala kindlustusseltside ja pensionifondide (ESA 95 paragrahv 125) kvartaalsete finantskontode andmed. Sarnaselt osadega 3.1 ja 3.2 hõlmavad nimetatud andmed sesoonselt kohandamata bilansilisi jääke ja finantstehinguid, kajastades vastava sektori peamisi finantsinvesteeringuid ja ressursside kaasamist.

Kvartaalsed andmed eelnimetatud kolmes sektoris põhinevad liikmesriikide kvartaalsete finantskontode andmetel ning rahaloomeasutuste bilansi ja väärtpaberiemissioonide statistikal. Osades 3.1 ja 3.2 viidatakse ka andmetele, mis on võetud Rahvusvahelise Arvelduspanga rahvusvahelisest pangandusstatistikast.

Osas 3.4 on ära toodud aastaandmed euroala säästude, investeeringute (finants- ja mittefinantsinvesteeringute) ja rahastamise kohta tervikuna ning eraldi kaupu ja mittefinantsteenusid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste kohta. Nimetatud aastaandmed peegeldavad täpsemat teavet finantsvarade soetamise kohta sektorite kaupa ning vastavad kahes eelnevas osas nimetatud kvartaalsetele andmetele.

FINANTSTURUD

Euroala finantsturgude statistika aegread hõlmavad neid ELi liikmesriike, kes olid euro kasutusele võtnud statistikas kajastuval perioodil.

Väärtpaberite (v.a aktsiate) ja noteeritud aktsiate (osad 4.1–4.4) kohta koostab statistika EKP, kes kasutab Euroopa Keskpankade Süsteemilt ja Rahvusvaheliselt Arvelduspangalt saadud andmeid. Osas 4.5 on esitatud euroala residentide eurodes nomineeritud hoiuste ja laenude

intressimäärad rahaloomeasutustes. Rahaturu intressimäärade, pikaajaliste riigivõlakirjade tootluse ja aktsiaturgude indeksite kohta (osad 4.6–4.8) koostab EKP statistika elektrooniliste kanalite kaudu saadud andmete põhjal.

Väärtpaberiemissioonide alane statistika hõlmab väärtpabereid (v.a aktsiaid (võlakirjad)), mida on tutvustatud osades 4.1, 4.2 ja 4.3, ning noteeritud aktsiaid, mida on kajastatud osas 4.4. Võlakirjad on jaotatud lühiajalisteks ja pikaajalisteks väärtpaberiteks. "Lühiajalised" väärtpaberid on esmase tähtajaga kuni üks aasta (erandjuhtudel kuni kaks aastat). "Pikaajalised" väärtpaberid on eelnimetatud tähtajast pikema tähtajaga või vabalt valitava (kuid igal juhul pikema kui üheaastase) tähtajaga või määramata tähtajaga väärtpaberid. Euroala residentide poolt emiteeritud pikaajalised võlakirjad jaotatakse omakorda fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlakirjadeks. Fikseeritud intressimääraga võlakirjade puhul kupongi intressimäär võlakirja kehtivusaja jooksul ei muutu. Muutuva intressimääraga võlakirjade puhul muudetakse kupongi intressimäära perioodiliselt vastavalt sõltumatule intressimäärale või indeksile. Võlakirjade statistika kajastab hinnanguliselt 95% euroala residentide emissioonide kogumahust. Osades 4.1, 4.2 ja 4.3 näidatud eurodes nomineeritud väärtpaberid sisaldavad eurole vastavas riiklikus vääringus väljendatud väärtpabereid.

Osas 4.1 on ära näidatud väärtpaberid (v.a aktsiaid) esmase tähtaja, emitendi resideerumiskoha ja vääringu kaupa. Selles osas on toodud ka bilansiline jääk, eurodes nomineeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) emissiooni koguväärtus ja netoväärtus ning euroala residentide poolt eurodes ja kõikides valuutades emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiaid) võlakirjade kogusumma ja pikaajaliste võlakirjade kohta. Emissiooni netoväärtus erineb muutustest bilansilises jäägis tulenevalt ümberhindamisest, ümberliigitamisest ja muudest kohandustest. Selles osas on esitatud ka sesoonselt kohandatud statistika, mis hõlmab aastapõhist kuue kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärasid kogusumma ja pikaajaliste võlakirjade kohta. Viimased arvutatakse tinglike aktsiate sesoonselt

kohandatud indeksi alusel, millest on maha arvatud sesoonsed mõjud. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.2 hõlmab bilansilise jäägi, emissiooni koguväärtuse ja nimiväärtuse jaotust sektorite alusel euroala residentidest emitentide kaupa; jaotus vastab ESA 95-le. EKP on arvatud euro-süsteemi.

Osa 4.2 tabeli 1 veerus 1 näidatud võlakirjade kogusumma ja pikaajaliste võlakirjade bilansiline jääk on identne osa 4.1 veerus 7 näidatud võlakirjade kogusumma ja pikaajaliste võlakirjade bilansilise jäägiga. Osa 4.2 tabeli 1 veerus 2 toodud andmed rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjade bilansilise jäägi kohta on laias laastus võrreldavad emiteeritud võlakirjadega, mis on toodud osa 2.1 tabeli 2 veerus 8 rahaloomeasutuse koondbilansi kohustuste poolel. Netoemissioonide kogusumma võlakirjade kogusumma kohta, mis on esitatud osa 4.2 tabeli 2 veerus 1, vastab euroala residentide emissioonide kogusummale, mis asub osa 4.1 veerus 9. Jääkerinevus pikaajaliste võlakirjade ja osa 4.2 tabelis 1 toodud fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlakirjade kogusumma vahel koosneb nullkuponjidest ja ümberhindamismõjudest.

Osas 4.3 kajastatakse euroala residentide poolt emiteeritud võlakirjade sesoonselt kohandamata ja kohandatud kasvumäärasid (tähtsuse, instrumendi liigi, emitendi sektori ja vääringu kaupa). Nimetatud kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui institutsiooniline üksus omandab või lunastab võlakohustuse. Seetõttu ei arvestata kasvumäärade juures ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Sesoonselt kohandatud kasvumäärad on esitamise huvides antud aastapõhistena. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.4 veergudes 1, 4, 6 ja 8 on toodud euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate bilansiline jääk emiteerivate sektorite kaupa. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiate kuised andmed vastavad osas 3.2 (põhiko-

hustused, veerg 21) toodud kvartaliandmetele.

Osa 4.4 veergudes 3, 5, 7 ja 9 on euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (emitendi tegevussektori alusel). Need kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui emitent müüb või ostab aktsiad sularaha eest, välja arvatud investeeringud emitendi omaaktsiatesse. Nimetatud tehingud hõlmavad emitendi esmakordset noteerimist börsil ning uute vahendite loomist või nende kustutamist. Aastaste kasvumäärade arvutamisel ei võeta arvesse ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi.

Osas 4.5 on statistilised andmed kõigi intressimäärade kohta, mida euroala residentidest rahaloomeasutused kohaldavad eurodes nomineeritud hoiustele ja laenudele võrreldes euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetele. Euroala rahaloomeasutuste intressimäärad arvutatakse euroala riikide poolt välja iga kategooria suhtes kohaldatavate intressimäärade kaalutud keskmisena (vastavate tegevusmahtude kaupa).

Rahaloomeasutuste intressimäärade statistika on esitatud tegevusalade, sektorite, instrumendikategooria ja tähtsuse, etteteatamistähtsuse või algse fikseeritud intressimäära kohaldamise perioodide kaupa. Uued statistilised andmed rahaloomeasutuste intressimäärade kohta vahetavad välja need kümme üleminekuperioodi statistiliste andmete aegrida euroala jaapaniganduse intressimäärade kohta, mis on avaldatud EKP kuubülletäänides alates 1999. aasta jaanuarist.

Osas 4.6 esitatakse euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani rahaturgude intressimäärad. Euroalal katavad rahaturu intressimäärad laia ala alates üleõhoiuste intressimääradest kuni 12kuuliste hoiusteni. Enne 1999. aasta jaanuari arvutati euroala arvestuslikud intressimäärad välja SKPga kaalutud liikmesriikide intressimäärade baasil. Kuu, kvartali ja aasta väärtused on perioodi keskmised, välja arvatud üleõlaenude intressimäärad kuni 1998. aasta

detsembrini. Üleõhoiused on esitatud pankadevaheliste hoiuste intressimääradena kuni 1998. aasta detsembrini. Alates 1999. aasta jaanuarist kajastavad osa 4.6 veeru 1 andmed euroala pankadevahelise üleööturu keskmist aastaintressimäära (EONIA). Kuni 1998. aasta detsembrini on need perioodi lõpu seisuga esitatud intressimäärad ning sealt edasi perioodi keskmised intressimäärad. Alates 1999. aasta jaanuarist loetakse ühe-, kolme-, kuue- ja kaheistkuuliste hoiuste intressimäärasid euro üleeurooplasteks pankadevahelisteks intressimääradeks (EURIBOR); kuni 1998. aasta detsembrini kasutati Londoni pankadevahelist laenuintressi (LIBOR). Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on intressimäärad esitatud LIBORi baasil.

Osas 4.7 on esitatud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani riigivõlakirjade tootlused. Kuni 1998. aasta detsembrini esitati euroala kahe-, kolme-, viie- ja seitsmeaastaste võlakirjade tootlused perioodilõpu väärtustena ning kümneaastaste võlakirjade tootlused perioodi keskmise väärtusena. Sealt alates esitatakse kõik tootlused perioodi keskmise näitajana. Kuni 1998. aasta lõpuni arvutati euroala tootlused SKPga kaalutud riigivõlakirjade ühtlustatud tootluse baasil; pärast seda on kasutatud keskmise arvutamisel riigivõlakirjade nominaalset bilansilist jääki igas lõpptähtaja vööndis. Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kümneaastaste võlakirjade tootlus esitatud perioodi keskmisena.

Osas 4.8 on ära toodud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani aktsiaturgude indeksid.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

Käesolevas osas kirjeldatud andmed on enamjaolt esitatud Euroopa Komisjoni (põhiliselt Eurostat) ja riikide statistikaametite poolt. Euroala tulemused saadakse liikmesriikide andmete koondamise teel. Andmed on ühtlustatud ja võrreldavad nii suures ulatuses kui võimalik. Statistilisi andmeid töjõukulu (tunnis), SKP ja tarbimiskomponentide kohta, lisandväärtuse

kohta tegevusalade lõikes, tööstustoodangu, jaemüügi ja registreeritud sõiduautode kohta on kohandatud vastavalt tööpäevade arvule.

Euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeks (osa 5.1) on saadaval alates 1995. aastast. See põhineb liikmesriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksitel, mille arvutamisel järgitakse kõigis euroala riikides sama metoodikat. Kaupade ja teenuste jaotus on tuletatud individuaaltarbimise klassifikaatori baasil (Coicop/ÜTHI). Ühtlustatud tarbijahinnaindeks hõlmab euroala majandusterritooriumil asuvate kodumajapidamiste rahalisi lõpptarbimiskulusid. Tabelis on ära toodud EKP poolt koostatavad sesoonselt kohandatud andmed ühtlustatud tarbijahinnaindeksite kohta.

Tööstustoodangu tootjahindasid (osa 5.1 tabel 2), tööstustoodangut, uusi tellimusi, tööstuslikku käivet ja jaemüüki (osa 5.2) reguleerib Euroopa Liidu Nõukogu 19. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1165/98 lühiajalise statistika kohta³. Tööstustoodangu tootjahindade ja tööstustoodangu lõpptarbimisel põhinev liigitamine kujutab endast tööstuse (v.a ehituse) ühtlustatud all-liigitust (NACE osad C kuni E) peamiseks tööstusgrupeeringuteks (MIG), mis on defineeritud komisjoni 26. märtsi 2001. aasta määruses (EÜ) nr 586/2001⁴. Tööstustoodangu tootjahinnad kajastavad tootjate hindasid väljaspool tehase väravat. Need sisaldavad kaudseid makse, välja arvatud käibemaks ja muud mahaarvamisele kuuluvad maksumid. Tööstustoodang kajastab asjaomaste tööstuste lisandväärtust.

Tooraine maailmaturu hinnad (osa 5.1 tabel 2) mõõdavad muutusi euroala eurodes nomineeritud impordihindades võrreldes baasperioidiga.

Töjõukulude indeksid (osa 5.1 tabel 3) mõõdavad muutusi töjõukulus tööstuses töötatud tunni kohta. See metoodika on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruses (EÜ) nr 450/2003, mis käsitleb töjõukuluindeksit⁵, ja komisjoni 7. juuli 2003. aasta rakendusmääruses (EÜ)

³ ELT 162, 05.06.1998, lk 1.

⁴ ELT 86, 27.03.2001, lk 11.

⁵ ELT 69, 13.03.2003, lk 1.

nr 1216/2003⁶. Jaotus euroala tööjõukulude kohta tunnis on olemas tööjõukulu komponentide (palk ja tööandja poolt tasutavad sotsiaalkindlustus- ja palgamaksud, millest on maha arvatud tööandjale makstavad toetused) ja majandustegevuste kaupa. EKP arvutab kollektiivlepinguga määratud palkade näitaja (memokirje osa 5.1 tabelis 3) liikmesriikide ühtlustamata määratluste baasil.

Tööjõu erikulu komponendid (osa 5.1 tabel 4), SKP ja selle komponendid (osa 5.2 tabelid 1 ja 2), SKP deflaatorid (osa 5.1 tabel 5) ja tööhõivestatistika (osa 5.3 tabel 1) kujutavad endast ESA 95 rahvamajanduse kvartaliaruanete tulemusi.

Tööstusele esitatud uued tellimused (osa 5.2 tabel 4) sisaldavad vaatlusperioodi jooksul saadud tellimusi ja hõlmavad tööstusharusid, kus tegutsetakse peamiselt tellimuspõhiselt – eelkõige tekstiili-, tselluloosi- ja paberi-, keemia-, metalli-, kapitalikaupade ja kestva kaupade tööstust. Andmete arvutamisel on tuginetud kehtivatele hindadele.

Tööstuslikku käivet ja jaemüüki käsitlevas osas (osa 5.2 tabel 4) mõõdetakse kogukäivet, sealhulgas kõiki makse ja lõive peale käibemaksu, mille kohta on esitatud arved vaatlusperioodi jooksul. Jaemüügi käive hõlmab jaemüügi kogukäivet (v.a mootorsõidukite ja mootor-rataste ning remonditeenuste müük). Uute sõiduautode registreeringud hõlmavad nii era- kui ka firmaautosid.

Äri- ja tarbijauuringute kvalitatiivsed andmed (osa 5.2 tabel 5) põhinevad Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringutel.

Tööpuuduse määrad (osa 5.3 tabel 2) vastavad Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) suunistele. Need viitavad aktiivsetele töötisijatele kui tööjõu osale lähtuvalt ühtlustatud kriteeriumidest ja mõistetest. Tööpuuduse määra arvutamise aluseks olevad tööjõu näit- arvud erinevad osas 5.3 avaldatud tööhõive ja tööpuuduse tasemete summast.

RIIGI RAHANDUS

Osades 6.1 kuni 6.5 on toodud euroala valitsemissektori eelarvepositsioon. Andmed on põhiosas konsolideeritud ja põhinevad ESA 95 meetodikal. Osades 6.1 kuni 6.3 esitatud euroala aastased koondandmed on koostatud EKP poolt liikmesriikide keskpankadelt saadud ühtlustatud andmete põhjal, mida ajakohastatakse regulaarselt. Andmed euroala riikide eelarvepuudujäägi ja võlgade kohta võivad seetõttu erineda andmetest, mida kasutab Euroopa Komisjon ülemäärase puudujäägi likvideerimise protseduuri korral. Osades 6.4 ja 6.5 esitatud euroala kvartaalsed koondandmed on koostatud EKP poolt Eurostati ja liikmesriikide andmete alusel.

Osas 6.1 on ära näidatud valitsemissektori aastased tulud ja kulud, lähtudes komisjoni 10. juuli 2000. aasta määruses (EÜ) nr 1500/2000⁷ (millega muudeti ESA 95) sõnastatud mõistetest. Osas 6.2 on toodud valitsemissektori konsolideeritud koguvõlg nominaalväärtuses kooskõlas asutamislepingus ülemäärase puudujäägi likvideerimise protseduuri reguleerivate sätetega. Osades 6.1 ja 6.2 on esitatud üldandmed iga euroala riigi kohta, arvestades nende tähtsust stabiilsuse ja majanduskasvu pakti raames. Üksikute euroala riikide puudujäägid/ülejäädid vastavad jaotisele EDP B.9, nagu on määratletud komisjoni 25. veebruaril 2002. aasta määruses (EÜ) nr 351/2002, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3605/93 seoses ESA 95-le viitamisega. Osas 6.3 kajastatakse valitsemissektori võla muutust. Erinevus valitsemissektori võla muutuse ja valitsemissektori eelarvepuudujäägi vahel – eelarvepositsiooniväline võlamuutus – on peamiselt seletatav valitsuse poolt finantsvaradega tehtud tehingutega ja välisvaluuta ümberhindluse mõjudega. Osas 6.4 on kajastatud valitsemissektori kvartaalsed tulud ja kulud, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1221/2002⁸ (milles käsitleti valitsemissektori muude kontode kvartaliandmeid peale finants-

⁶ ELT 169, 08.07.2003, lk 37.

⁷ ELT 172, 12.07.2000, lk 3.

⁸ ELT 179, 09.07.2002, lk 1.

kontode) sõnastatud mõistetest. Osas 6.5 on esitatud kvartaalsed andmed valitsemissektori konsolideeritud koguvõla, eelarvepositsioonivälise võlamuutuse ja valitsemissektori laenuvajaduse kohta. Nende andmete koostamisel on kasutatud liikmesriikide poolt määruste (EÜ) nr 501/2004 ja 1222/2004 alusel esitatud andmeid ja liikmesriikide keskpankade esitatud andmeid.

VÄLISMAJANDUS

Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas (osad 7.1–7.4) kasutatud mõisted on üldiselt kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (viies väljaanne, oktoober 1993), EKP 16. juuli 2004. aasta suunistega EKP statistilise aruandluse nõuete kohta (EKP/2004/15)⁹ ning Eurostati dokumentidega. Täiendavat teavet euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamisel kasutatud meetodika ja allikate kohta võib leida EKP väljaandest “European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (november 2005) ja alltoodud rakkerühma aruannetest: “Portfolio investment collection systems” (juuni 2002), “Portfolio investment income” (august 2003) and “Foreign direct investment” (märts 2004), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt. Lisaks on rahandus-, finants- ja maksebilansi statistika komitee kodulehel (www.cmfg.org) võimalik tutvuda ka EKP/komisjoni (Eurostat) maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvaliteedi rakkerühma aruandega (juuni 2004). Rakkerühma soovitudel põhinev iga-aastane kvaliteediaruanne euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kohta on olemas EKP kodulehel.

Netotehingute kajastamisel finantskontol lähtutakse Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatust: varade suurenemist tähistatakse miinusmärgiga ning kohustuste suurenemist plussmärgiga. Jooksevkontol ja kapitalikontol esitatakse nii krediti- kui ka deebetehingud plussmärgiga.

Euroala maksebilansi koostab EKP. Viimaseid kuuandmeid tuleb käsitleda tinglikena. Andmed vaadatakse üle pärast järgmise kuu näitajate ja/või üksikasjaliku kvartaalse maksebilansi avaldamist. Varasemate perioodide andmeid uuendatakse regulaarselt või pärast meetodika muutumist.

Osa 7.1 tabelis 2 on toodud sesoonselt kohandatud andmed jooksevkonto kohta. Kohandamisel on arvesse võetud tööpäevade arvu, liigaastat ja/või riigipühasid. Tabelis 5 on esitatud euroala mitteresidentide emiteeritud väärtpaberite ostud euroalal asuvate ostjate poolt sektorite kaupa. Hetkel pole veel võimalik näidata euroalaväliste residentide poolt omandatud väärtpaberite emitentide (kes asuvad euroalal) jaotust sektorite kaupa. Tabelites 6 ja 7 esitatud jaotused “laenud” ning “sularaha ja hoiused” tuginevad mitteresidentide vastaspoole sektorile, s.t mitteresidentide pankade varasid liigitatakse hoiusteks ja teiste mitteresidentide sektoritega seotud varasid laenudeks. See jaotus sarnaneb muus statistikas esitatud jaotusega, sh rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansiga, ja on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (“IMF Balance of Payments Manual”).

Osa 7.2 kirjeldatakse maksebilansi rahalist esitust: maksebilansi tehinguid, mis kajastavad tehinguid M3 välises vastaskirjes. Andmete kajastamisel on lähtutud maksebilansi tavapärasest tähistussüsteemist, välja arvatud rahandus- ja pangandusstatistikast (veerg 12) võetud rahaagregaadi M3 väliste vastaskirjete puhul, kus plussmärk tähistab varade suurenemist või kohustuste vähenemist. Portfelliinvesteeringute kohustuste poolel (veerud 5 ja 6) hõlmavad maksebilansitehingud lisaks rahaturufondide osakutele ja kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjadele ka euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud lihtaktsiate ja võlakirjade ostu ja müüki. Euroala maksebilansi esituse kohta on avaldatud meetodiline märkus EKP kodulehe alljaotuses “Statistics”. Vt ka 2003. aasta juuni kuubülletääni taustinfot 1.

⁹ ELT 354, 30.11.2004, lk 34.

Osas 7.3 on esitatud euroala maksebilansi (tabelid 1–4) ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni (tabel 5) geograafiline jaotus peamiste partnerriikide või nende rühmade kaupa, kusjuures eristatud on euroalaväliseid liikmesriike ja Euroopa Liitu mittekuuluvaid riike ja piirkondi. Jaotus kajastab ka tehinguid ja positsioone ELi institutsioonide (mida loetakse erinevalt EKPst statistiliselt euroalavälisteks nende füüsilisest asukohast hoolimata) ja teatud eesmärkidel ka maksuvabade keskuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes. Tabelites 1–4 on esitatud kumulatiivsed maksebilansi tehingud viimases neljas kvartalis; tabelis 5 on rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus viimase aasta lõpu seisuga. See jaotus ei sisalda portfelliinvesteeringute kohustuste, tuletisinstrumentide ega rahvusvaheliste reservide tehinguid ja positsioone. Geograafilist jaotust on kirjeldatud 2005. aasta veebruari kuubülletääni artiklis “Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”.

Osas 7.4 toodud euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmete esitamisel on lähitud positsioonide võrdlusest euroalaväliste residentidega ning käsitletud euroala kui ühtset majanduspiirkonda (vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfot 9). Rahvusvaheline investeerimispositsioon on koostatud jooksvates turuhindades, välja arvatud otseinvesteeringud, mille hindamisel kasutatakse enamasti raamatupidamislikke väärtusi. Kvartaalne rahvusvaheline investeerimispositsioon koostatakse sama meetodilise raamistiku alusel kui aastane rahvusvaheline investeerimispositsioon. Et osa andmeallikatest ei ole pärast kvartali lõppu kättesaadavad (või on kättesaadavad hiljem), hinnatakse kvartaalset rahvusvahelist investeerimispositsiooni osaliselt finantstehingute, varade hinna ja valuutaturu muudatuste põhjal.

Eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide bilansiline jääk ning vastavad varad ja kohustused on ära toodud osa 7.4 tabelis 5 koos EKP poolt hoitava osaga. Need näitajad pole eurosüsteemi nädalastes raamatupidamisaruannetes

kajastuvate andmetega täielikult võrreldavad nende hõlmatus ja hindamise erinevuste tõttu. Tabelis 5 esitatud andmed on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi / Rahvusvahelise Arvelduspanga rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse statistika kohta käivate soovitusetega. Muutused eurosüsteemi kullavarudes (veerg 3) tulenevad 26. septembril 1999. aastal sõlmitud ja 8. märtsil 2004. aastal ajakohastatud keskpanga kullalepingu tingimustel tehtud kullatehingutest. Lisateavet eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide statistilise käsitlemise kohta võib leida väljaandest “Statistical treatment of the Eurosystems international reserves” (oktoober 2000), mille saab alla laadida EKP kodulehelt. See veebileht sisaldab täpsemaid andmeid vastavalt rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse mallile.

Osas 7.5 on toodud andmed euroala väliskaubanduse kohta. Andmete põhiallikaks on Eurostat. EKP tuletab mahuindeksid Eurostatist kajastatud maksumuse ja ühikuhinna indeksite põhjal ning viib läbi ühikuhinna indeksite sesoonse kohandamise, samas kui maksumuse andmeid kohandatakse Eurostati poolt sesoonselt ja tööpäevade arvuga.

Osa 7.5 tabeli 1 veergudes 4–6 ja 9–11 toodud jaotus tootegruppide kaupa vastab üldiste majanduskategooriate liigitusele. Valmistooted (veerud 7 ja 12) ja nafta (veerg 13) vastavad rahvusvahelise kaubandusklassifikatsioonistandardi 3. parandatud väljaandes (SITC Rev. 3) esitatud definitsioonile. Geograafiline jaotus (osa 7.5 tabel 2) näitab põhilisi kaubanduspartnereid nii üksikult kui ka piirkondlike gruppide kaupa. Hiina mandriosa ei hõlma Hongkongi.

Mõistete, liigituste, andmete ulatuse ja kajastamise aja erinevuste tõttu pole väliskaubandusandmed (eelkõige impordiandmed) maksebilansi statistikas toodud kaubanimetustega (osad 7.1–7.3) täielikult võrreldavad. Impordi erinevus on viimastel aastatel olnud ligikaudu 5% (EKP hinnang), millest oluline osa on seotud kindlustus- ja veoteenuste lisamisega väliskaubandusandmetesse (CIFi alusel).

VAHETUSKURSID

Osas 8.1 on ära toodud EKP poolt euroala kaubanduspartnerite vääringute suhtes arvatud euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid, mis põhinevad euro kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmistel. Positiivne muutus näitab euro kallinemist. Keskmise arvutamisel tuginetakse aastatel 1995–1997 ja 1999–2001 toimunud valmistoodete vahetusele kaubanduspartneritega, sealjuures arvestatakse kolmanda turu mõjusid. Euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid tulenevad aastatele 1995–1997 tuginevate keskmiste sidumisest aastatele 1999–2001 tuginevate keskmistega 1999. aasta alguses. 13 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits moodustavad 23 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi, kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid. Need 23 liiget kuuluvad omakorda 42 riigist koosnevasse gruppi koos järgmiste riikidega: Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Bulgaaria, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Rumeenia, Tai, Taiwan, Türgi, Uus-Meremaa ja Venemaa. Realne efektiivne vahetuskurss arvutatakse välja tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse koguprodukti deflaatori, töötleva tööstuse tööjõu erikulu ja kogumajanduse tööjõu erikulu baasil.

Täpsem teave efektiivsete vahetuskursside arvutamise kohta on toodud 2004. aasta septembri kuubülletäänis taustinfos 10 “Väliskaubanduse osatähtsuse kaalude ümberarvutamine euro efektiivsete vahetuskursside hindamiseks” ning EKP üldtoimetises nr 2 (Occasional Paper, “The effective exchange rates of the euro”, Luca Buldorini, Stelios Makrydakis ja Christian Thimann, veebruar 2002), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt.

Osas 8.2 toodud kahepoolsete vahetuskursid on vastavate vääringute igapäevaselt avaldatavate intressi viitemäärade kuu keskmised.

EUROALAVÄLINE ARENG

Teiste ELi liikmesriikide (osa 9.1) kohta käivate statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel on järgitud samu põhimõtteid mis euroala andmete puhul. Osas 9.2 toodud andmed Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kohta on saadud nende riikide allikatest.

LISAD

EUROSÜSTEEMI RAHAPOLIITILISTE MEETMETE KRONOLOOGIA¹

8. JAANUAR 2004

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

12. JAANUAR 2004

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2004. aastal 15 miljardilt eurolt 25 miljardi euroni oksjoni kohta. Selle summa suurendamisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavalt suuremaid likviidsusvajadusi 2004. aastal. Samas jätkab eurosüsteem likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse väljajagatava summa korregerimise kohta 2005. aasta algul.

5. VEEBRUAR JA 4. MÄRTS 2004

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

10. MÄRTS 2004

Vastavalt nõukogu 23. jaanuari 2003 otsusele lühendatakse eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide tähtaega kahelt nädalalt ühele nädalale ja eurosüsteemi kohustuslike reservide hoidmisperioodi muudetakse selliselt, et hoidmisperiood algab alati peamise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast nõukogu koosolekut, mil pannakse paika kuuselt hinnatav rahapoliitiline hoiak, mitte aga kuu 24. päeval.

1. APRILL, 6. MAI, 3. JUUNI, 1. JUULI, 5. AUGUST, 2. SEPTEMBER, 7. OKTOBER, 4. NOVEMBER, 2. DETSEMBER 2004 JA

13. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

14. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2005. aastal 25 miljardist eurolt 30 miljardi euroni oksjoni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavalt suuremaid likviidsusvajadusi 2005. aastal. Samas jätkab eurosüsteem likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse väljajagatava summa korregerimise kohta 2006. aasta algul.

3. VEEBRUAR, 3. MÄRTS, 7. APRILL, 4. MAI, 2. JUUNI, 7. JUULI, 4. AUGUST, 1. SEPTEMBER, 6. OKTOBER JA 3. NOVEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

1. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 0,25 protsendipunkti 2,25%ni alates 6. detsembril 2005 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,25

¹ Kronoloogia 1999.–2003. a võetud eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kohta on kirjas vastavalt EKP 1999. a aastaaruandes (lk 176–180), EKP 2000. a aastaaruandes (lk 205–208), EKP 2001. a aastaaruandes (lk 219–220), EKP 2002. a aastaaruandes (lk 234–235) ja EKP 2003. a aastaaruandes (lk 217–218)

protsendipunkti vastavalt 3,25% ja 1,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 6. detsembri 2005.

16. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2006. aastal 30 miljardist eurost 40 miljardi euronni operatsiooni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse kahte aspekti. Esiteks eeldatakse, et euroala pangandussüsteemi likviidsusvajadus suureneb 2006. aastal veelgi. Teiseks, eurosüsteem on otsustanud veidi suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega rahuldatava likviidsusvajaduse osakaalu. Eurosüsteem jätkab siiski likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse kogumahu korrigeerimise kohta 2007. aasta algul.

12. JAANUAR JA 2. VEEBRUAR 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,25%, 3,25% ja 1,25%.

2. MÄRTS 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära 25 baaspunkti 2,50%ni alates 8. märtsil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,50% ja 1,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 8. märtsi 2006.

6. APRILL JA 4. MAI 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära ning laenamise ja

hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,50%, 3,50% ja 1,50%.

8. JUUNI 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära 25 baaspunkti 2,75%ni alates 15. juunil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,75% ja 1,75%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 15. juuni 2005.

6. JUULI 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,75%, 3,75% ja 1,75%.

3. AUGUST 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära 25 baaspunkti 3,0%ni alates 9. augustil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,0% ja 2,0%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 9. augusti 2006.

31. AUGUST 2006

Euroopa Keskpannga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintrssi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,0%, 4,0% ja 2,0%.

5. OKTOOBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,25%ni alates 11. oktoobril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,25% ja 2,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 11. oktoobri 2006.

2. NOVEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

7. DETSEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,50%ni alates 13. detsembril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,50% ja 2,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 13. detsembri 2006.

TARGET (ÜLEEUROOPALINE AUTOMATISEERITUD REAALAJALINE BRUTOARVELDUSSÜSTEEM)

MAKSEVOOD TARGETIS

2006. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 313 247 makset kogukäibega 2031 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga kahanes arveldatud maksete arv 7% ja käive 6%. Eelmise aasta sama perioodiga kõrvutatuna kasvas maksete arv 6% ja käive 11%. Käibe osas jäi TARGETi üldine turuosa kõrgele tasemele (89%). Maksete arvu osas jäi see 60%le – samale tasemele, mis eelmises kvartalis. TARGETi makseid oli enim 29. septembril (s.t kvartali viimasel tööpäeval), mil arveldati kokku 445 698 makset.

LIIKMESRIIKIDE SISESED MAKSED

2006. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis tööpäevas keskmiselt 241 873 liikmesriikide sisest makset kogukäibega 1322 miljardit eurot. Kõrvutatuna eelmise kvartaliga vähenes arveldatud maksete arv ja käive 6%. 2005. aasta sama perioodiga võrreldes suurenes maksete arv 6% ja käive 9%. Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed moodustasid 77,2% TARGETi maksete koguarvust ja 65,1% kogukäibest. Liikmesriikide sisese makse keskmine suurus tõusis 0,1 miljoni euro võrra – 5,4 miljonilt eurolt 5,5 miljoni euron. 63% liikmesriikide sisestest maksetest moodustasid kuni 50 000 euro suurused maksed, 10% maksetest ulatus üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 158 liikmesriikide sisest makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikide siseseid makseid oli enim 29. septembril, mil arveldati kokku 339 628 makset.

LIIKMESRIIKIDE VAHELISED MAKSED

2006. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 71 374 liikmesriikide vahelist makset kogukäibega 709 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga kahanes arveldatud maksete arv 8% ja käive 5%. Eelmise kvartaliga kõrvutatuna vähenes arveldatud pankadevaheliste maksete arv 8% ja käive 5%. Kliendimaksete arv kahanes eelmise kvartaliga võrreldes 9% ja käive 5%. Pan-

kadevahelised maksed moodustasid TARGETi liikmesriikide vaheliste maksete keskmisest arvust 48% ja käibest 95%. Pankadevaheliste maksete keskmine väärtus kasvas 19,0 miljonist eurost 19,9 miljoni euron. Kliendimaksete keskmine väärtus langes 951 550 eurolt 885 365 euron. 65% liikmesriikide vahelistest maksetest moodustasid alla 50 000eurosed maksed, 14% maksetest oli väärtusega üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 57 liikmesriikide vahelist makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikide vahelisi makseid oli enim 29. septembril, mil arveldati kokku 106 070 makset.

TARGETI KÄIDELDAVUS JA JÕUDLUS

2006. aasta kolmandas kvartalis oli TARGETi keskmine käideldavus 99,88%, võrrelduna 99,92%lise keskmise käideldavusega 2006. aasta teises kvartalis. Käideldavust mõjutanud vahejuhtumeid oli 15, mis on 3 võrra rohkem kui eelmises kvartalis. TARGETi käideldavuse arvutamisel võetakse arvesse vahejuhtumeid, mis takistavad maksete arveldamist 10 minutit või kauem. 2006. aasta kolmandas kvartalis leidis aset 3 vahejuhtumit, mis kestsid üle kahe tunni. Tabelis 3 on esitatud iga TARGETi koostisosa (liikmesriikide süsteemid ja EKP maksesüsteem) käideldavusnäitajad. Vaatlusaluses kvartalis arveldati 97,78% liikmesriikide vahelistest TARGETi maksetest vähem kui 5 minutiga, 1,94% maksete arveldamiseks kulus aega 5–15 minutit ja 0,21% maksete puhul 15–30 minutit. Ühe päeva jooksul arveldatud 71 374st liikmesriikide vahelisest maksest pikenes arveldusaeg üle 30 minuti keskmiselt 47 makse korral.

Tabel 1. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksed: maksete arv

(maksete arv)					
	2005 III kvartal	2005 IV kvartal	2006 I kvartal	2006 II kvartal	2006 III kvartal
TARGET					
Kõik TARGETi maksed					
Koguarv	19 441 665	19 774 574	19 949 738	20 854 425	20 313 134
Päeva keskmine	295 161	320 888	306 721	336 362	313 247
Liikmesriikide vahelised TARGETi maksed					
Koguarv	15 052 276	15 944 755	15 303 728	16 019 310	15 686 100
Päeva keskmine	228 511	249 136	235 303	258 376	241 873
Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed					
Koguarv	4 389 389	4 592 102	4 646 007	4 835 115	4 627 034
Päeva keskmine	66 650	71 752	71 418	77 986	71 374
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Koguarv	11 590 400	12 132 235	11 600 246	12 024 168	11 712 173
Päeva keskmine	175 942	189 665	178 399	194 328	180 593
Paris Net Settlement (PNS)					
Koguarv	1 677 545	1 716 063	1 672 785	1 664 581	1 587 129
Päeva keskmine	25 481	26 847	25 738	24 880	24 512
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Koguarv	148 838	135 414	133 846	172 023	144 456
Päeva keskmine	2258	2117	2058	2579	2224

Tabel 2. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksed: maksete käive

(mld EUR)					
	2005 III kvartal	2005 IV kvartal	2006 I kvartal	2006 II kvartal	2006 III kvartal
TARGET					
Kõik TARGETi maksed					
Koguarv	121 300	126 557	130 350	133 405	131 843
Päeva keskmine	1841	1977	2005	2152	2031
Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed					
Kogukäive	80 160	83 883	85 621	86 989	85 847
Päeva keskmine	1217	1311	1317	1403	1322
Liikmesriikide vahelised TARGETi maksed					
Kogukäive	41 140	42 675	44 730	46 416	45 995
Päeva keskmine	624	668	688	749	709
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Kogukäive	10 787	10 820	11 142	11 936	12 399
Päeva keskmine	164	169	171	193	191
Paris Net Settlement (PNS)					
Kogukäive	3864	3760	3629	3891	3572
Päeva keskmine	59	59	56	62	55
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kogukäive	106	109	122	112	111
Päeva keskmine	2	2	2	2	2

Tabel 3. TARGETi käideldavus koostisosade lõikes ja EKP maksesüsteem

TARGETi koostisosa	Käideldavus 2006. aasta III kvartalis
Belgia	100,00%
Taani	99,86%
Saksamaa	99,95%
Kreeka	100,00%
Hispaania	99,83%
Prantsusmaa	99,67%
Iirimaa	100,00%
Itaalia	100,00%
Luksemburg	99,90%
Holland	100,00%
Austria	100,00%
Poola	100,00%
Portugal	99,79%
Soome	99,10%
Rootsi	100,00%
Ühendkuningriik	100,00%
EKP maksesüsteem	99,78%
TARGETi keskmine käideldavus	99,88%

EUROOPA KESKPANGA POOLT ALATES 2005. AASTAST AVALDATUD DOKUMENDID

Käesolev loetelu sisaldab valikut Euroopa Keskpanga poolt alates 2005. a jaanuarist avaldatud dokumentidest. Teadustoimetiste (*Working Papers*) loetelu viitab üksnes 2006. a septembrist kuni 2006. a novembrini avaldatud trükistele. Huvilistel on võimalus saada väljaandeid tasuta EKP pressi- ja infotalitusest. Tellimused edastada kirjalikult tiitellehe pöördel viidatud postiaadressile.

Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi (EMI) poolt avaldatud dokumentide täielik nimekiri on saadaval EKP kodulehel (<http://www.ecb.int>).

AASTAARUANNE

“Annual Report 2004”, aprill 2005.

“Annual Report 2005”, aprill 2006.

LÄHENEMISARUANNE

“Convergence Report May 2006”.

KUUBÜLLETÄANIS AVALDATUD ARTIKLID

“The new Basel Capital Accord: main features and implications”, jaanuar 2005.

“Financial flows to emerging market economies: changing patterns and recent developments”, jaanuar 2005.

“Bank market discipline”, veebruar 2005.

“Initial experience with the changes to the Eurosystem’s operational framework for monetary policy implementation”, veebruar 2005.

“Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”, veebruar 2005.

“Asset price bubbles and monetary policy”, aprill 2005.

“Comparability of statistics for the euro area, the United States and Japan”, aprill 2005.

“The ESCB-CESR standards for securities clearing and settlement in the European Union”, aprill 2005.

“Monetary policy and inflation differentials in a heterogeneous currency area”, mai 2005.

“Consolidation and diversification in the euro area banking sector”, mai 2005.

“The evolving framework for corporate governance”, mai 2005.

“The Harmonised Index of Consumer Prices: concept, properties and experience to date”, juuli 2005.

“The Lisbon strategy – five years on”, juuli 2005

“The use of harmonised MFI interest rate statistics”, juuli 2005.

“The reform of the Stability and Growth Pact”, august 2005.

“The role of ‘Emerging Asia’ in the global economy”, august 2005.

“The euro banknotes: developments and future challenges”, august 2005.

“Money demand and uncertainty”, oktoober 2005.

“Assessing the performance of financial systems”, oktoober 2005.

“Price-setting behaviour in the euro area”, november 2005.

“Developments in corporate finance in the euro area”, november 2005.

“Economic and financial relations between the euro area and Russia”, november 2005.

“The predictability of the ECB’s monetary policy”, jaanuar 2006.

“Hedge funds: developments and policy implications”, jaanuar 2006.

“Assessing house price developments in the euro area”, veebruar 2006.

- “Fiscal policies and financial markets”, veebruar 2006.
- “The importance of public expenditure reform for economic growth and stability”, aprill 2006.
- “Portfolio management at the ECB”, aprill 2006.
- “Monetary and exchange rate arrangements of the euro area with selected third countries and territories”, aprill 2006.
- “The contribution of the ECB and the Eurosystem to European financial integration”, mai 2006.
- “The single list in the collateral framework of the Eurosystem”, mai 2006.
- “Equity issuance in the euro area”, mai 2006.
- “Measures of inflation expectations in the euro area”, juuli 2006.
- “Competitiveness and the export performance of the euro area”, juuli 2006.
- “Sectoral money holding: determinants and recent developments”, august 2006.
- “The evolution of large-value payment systems in the euro area”, august 2006.
- “Demographic change in the euro area: projections and consequences”, oktoober 2006.
- “Integrated financial and non-financial accounts for the institutional sectors in the euro area”, oktoober 2006.
- “Monetary policy ‘activism’”, november 2006.
- “The Eurosystem’s experience with fine-tuning operations at the end of the reserve maintenance period”, november 2006.
- “Financial development in central, eastern and south-eastern Europe”, november 2006.

STATISTICS POCKET BOOK

Saadaval igakuiselt alates 2003. a augustist.

ÕIGUSALASED TEADUSTOIMETISED (LEGAL WORKING PAPER SERIES)

- 1 “The developing EU legal framework for clearing and settlement of financial instruments”, K. M. Löber, veebruar 2006.
- 2 “The application of multilingualism in the European Union context”, P. Athanassiou, märts 2006.
- 3 “National central banks and Community public sector procurement legislation: a critical overview”, J. García-Andrade ja P. Athanassiou, oktoober 2006.

ÜLDISED TOIMETISED (OCCASIONAL PAPER SERIES)

- 22 “Assessing potential output growth in the euro area – a growth accounting perspective”, A. Musso ja T. Westermann, jaanuar 2005.
- 23 “The bank lending survey for the euro area”, J. Berg, A. Van Rixtel, A. Ferrando, G. de Bondt ja S. Scopel, veebruar 2005.
- 24 “Wage diversity in the euro area – an overview of labour cost differentials across industries”, V. Genre, D. Momferatou ja G. Mourre, veebruar 2005.
- 25 “Government debt management in the euro area: recent theoretical developments and changes in practices”, G. Wolswijk ja J. de Haan, märts 2005.
- 26 “Analysing banking sector conditions: how to use macro-prudential indicators”, L. Mörntinen, P. Poloni, P. Sandars ja J. Vesala, aprill 2005.
- 27 “The EU budget: how much scope for institutional reform?”, H. Enderlein, J. Lindner, O. Calvo-Gonzalez ja R. Ritter, aprill 2005.
- 28 “Regulatory reforms in selected EU network industries”, R. Martin, M. Roma ja I. Vansteenkiste, aprill 2005.

- 29 "Wealth and asset price effects on economic activity", F. Altissimo, E. Georgiou, T. Sastre, M. T. Valderrama, G. Sterne, M. Stocker, M. Weth, K. Whelan, A. Willman, juuni 2005.
- 30 "Competitiveness and the export performance of the euro area", EKPSi rahapoliitika komitee rakkerühm, juuni 2005.
- 31 "Regional monetary integration in the member states of the Gulf Cooperation Council", M. Sturm and N. Siegfried, juuni 2005.
- 32 "Managing financial crises in emerging market economies – experience with the involvement of private sector creditors", rahvusvaheliste suhete komitee rakkerühm, juuni 2005.
- 33 "Integration of securities market infrastructures in the euro area", H. Schmiedel ja A. Schönenberger, juuli 2005.
- 34 "Hedge funds and their implications for financial stability", T. Garbaravicius ja F. Dierik, august 2005.
- 35 "The institutional framework for financial market policy in the USA seen from an EU perspective", R. Petschnigg, september 2005.
- 36 "Economic and monetary integration of the new Member States: helping to chart the route", J. Angeloni, M. Flad ja F. P. Mongelli, september 2005.
- 37 "Financing conditions in the euro area", L. Bê Duc, G. de Bondt, A. Calza, D. Marqués Ibáñez, A. van Rixtel ja S. Scopel, oktoober 2005.
- 38 "Economic reactions to public finance consolidation: a survey of the literature", G. Briotti, oktoober 2005.
- 39 "Labour productivity in the Nordic EU countries: a comparative overview and explanatory factors 1980-2004", A. Annenkov ja C. Madaschi, oktoober 2005.
- 40 "What does European institutional integration tell us about trade integration?", F. P. Mongelli, E. Dorrucchi ja I. Agur, detsember 2005.
- 41 "Trends and patterns in working time across euro area countries 1970-2004: causes and consequences", N. Leiner-Killinger, C. Madaschi ja M. Ward-Warmedinger, detsember 2005.
- 42 "The New Basel Capital Framework and its implementation in the European Union", F. Dierick, F. Pires, M. Scheicher ja K. G. Spitzer, detsember 2005.
- 43 "The accumulation of foreign reserves", rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, veebruar 2006.
- 44 "Competition, productivity and prices in the euro area services sector", Euroopa Keskpangade Süsteemi rahapoliitika komitee rakkerühm, aprill 2006.
- 45 "Output growth differentials across the euro area countries: Some stylised facts", N. Benalal, J. L. Diaz del Hoyo, B. Pierluigi ja N. Vidalis, mai 2006.
- 46 "Inflation persistence and price-setting behaviour in the euro area – a summary of the IPN evidence", F. Altissimo, M. Ehrmann ja F. Smets, juuni 2006.
- 47 "The reform and implementation of the Stability and Growth Pact", R. Morris, H. Ongena ja L. Schuknecht, juuni 2006.
- 48 "Macroeconomic and financial stability challenges for acceding and candidate countries", rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, juuli 2006.
- 49 "Credit risk mitigation in central bank operations and its effects on financial markets: the case of the Eurosystem", U. Bindseil ja F. Papadia, august 2006.
- 50 "Implications for liquidity from innovation and transparency in the European corporate bond market", M. Laganà, M. Peřina, I. von Köppen-Mertes ja A. Persaud, august 2006.
- 51 "Macroeconomic implications of demographic developments in the euro area", A. Maddaloni, A. Musso, P. Rother, M. Ward-Warmedinger ja T. Westermann, august 2006.
- 52 Cross-border labour mobility within an enlarged EU", F. F. Heinz ja M. Ward-Warmedinger, oktoober 2006.

- 53 “Labour productivity developments in the euro area”, R. Gomez-Salvador, A. Musso, M. Stocker ja J. Turunen, oktoober 2006.
- 54 “Quantitative quality indicators for statistics – an application to euro area balance of payment statistics”, V. Damia ja C. Picón Aguilar, november 2006.

TEADUSTOIMETISED (WORKING PAPER SERIES)

- 672 “Understanding inflation persistence: a comparison of different models”, H. Dixon ja E. Kara, september 2006.
- 673 “Optimal monetary policy in the generalised Taylor economy”, E. Kara, september 2006.
- 674 “A quasi-maximum likelihood approach for large approximate dynamic factor models”, C. Doz, D. Giannone ja L. Reichlin, september 2006.
- 675 “Expansionary fiscal consolidations in Europe: new evidence”, A. Afonso, september 2006.
- 676 “The distribution of contract durations across firms: a unified framework for understanding and comparing dynamic wage and price-setting models”, H. Dixon, september 2006.
- 677 “What drives EU banks’ stock returns? Bank-level evidence using the dynamic dividenddiscount model”, O. Castrén, T. Fitzpatrick ja M. Sydow, september 2006.
- 678 “The geography of international portfolio flows, international CAPM and the role of monetary policy frameworks”, R. A. De Santis, september 2006.
- 679 “Monetary policy in the media”, H. Berger, M. Ehrmann and M. Fratzscher, september 2006.
- 680 “Comparing alternative predictors based on large-panel factor models”, A. D’Agostino ja D. Giannone, oktoober 2006.
- 681 “Regional inflation dynamics within and across euro area countries and a comparison with the United States”, G. W. Beck, K. Hubrich ja M. Marcellino, oktoober 2006.
- 682 “Is reversion to PPP in euro exchange rates non-linear?”, B. Schnatz, oktoober 2006.
- 683 “Financial integration of new EU Member States”, L. Cappiello, B. Gérard, A. Kadareja ja S. Manganelli, oktoober 2006.
- 684 “Inflation dynamics and regime shifts”, J. Lendvai, oktoober 2006.
- 685 “Home bias in global bond and equity markets: the role of real exchange rate volatility”, M. Fidora, M. Fratzscher ja C. Thimann, oktoober 2006.
- 686 “Stale information, shocks and volatility”, R. Gropp ja A. Kadareja, oktoober 2006.
- 687 “Credit growth in central and eastern Europe: new (over)shooting stars?”, B. Égert, P. Backé ja T. Zumer, oktoober 2006.
- 688 “Determinants of workers’ remittances: evidence from the European neighbouring region”, I. Schioppa ja N. Siegfried, oktoober 2006.
- 689 “The effect of financial development on the investment-cash flow relationship: crosscountry evidence from Europe”, B. Becker ja J. Sivadasan, oktoober 2006.
- 690 “Optimal simple monetary policy rules and non-atomistic wage-setters in a New Keynesian framework”, S. Gnocchi, oktoober 2006.
- 691 “The yield curve as a predictor and emerging economies”, A. Mehl, november 2006.
- 692 “Bayesian inference in co-integrated VAR models: with applications to the demand for euro area M3”, A. Warne, november 2006.
- 693 “Evaluating China’s integration in world trade with a gravity model-based benchmark”, M. Bussière ja B. Schnatz, november 2006.
- 694 “Optimal currency shares in international reserves: the impact of the euro and the prospects for the dollar”, E. Papaioannou, R. Portes ja G. Siourounis, november 2006.
- 695 “Geography or skills: what explains Fed watchers’ forecast accuracy of US monetary policy?”, H. Berger, M. Ehrmann ja M. Fratzscher, november 2006.
- 696 “What is global excess liquidity, and does it matter?”, R. Ruffer ja L. Stracca, november 2006.

- 697 “How wages change: micro-evidence from the International Wage Flexibility Project”,
W. T. Dickens, L. Götte, E. L. Groshen, S. Holden, J. Messina, M. E. Schweitzer, J. Turunen, ja
M. E. Ward-Warmedinger, november 2006.
- 698 “Optimal monetary policy rules with labour market frictions”, E. Faia, november 2006.

MUUD VÄLJAANDED

- “Recycling of euro banknotes: framework for the detection of counterfeits and fitness sorting by credit institutions and other professional cash handlers”, jaanuar 2005.
- “Review of the international role of the euro”, jaanuar 2005.
- “Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, jaanuar 2005.
- “Banking structures in the new EU Member States”, jaanuar 2005.
- “Progress Report on Target2”, veebruar 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures”, veebruar 2005.
- “Review of the application of the Lamfalussy framework to EU securities markets legislation”, veebruar 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2003 figures”, veebruar 2005.
- “Statistics and their use for monetary and economic policy-making”, märts 2005.
- “Letter from the ECB President to the Chairman of the International Accounting Standards Board of 13 April 2005: in support of the current proposal to amendments to IAS 39 – The fair value option”, aprill 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Euro money market study 2004”, mai 2005.
- “Correspondent central banking model (CCBM) – procedure for Eurosystem counterparties”, mai 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Regional economic intergration in a global framework, Proceedings of the G20 Workshop held in Beijing, 22-23 September 2004”, mai 2005.
- “TARGET Annual Report 2004”, mai 2005.
- “The New EU Member States: Convergence and Stability”, mai 2005.
- “Financial stability review”, juuni 2005.
- “Letter from the ECB President to Mr Nikolaos Vakalis, Member of the European Parliament”, juuni 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Guide to consultation of the European Central Bank by national authorities regarding draft legislative provisions”, juuni 2005.
- “Assessment of SORBNET-EURO and BIREL against the Core Principles: connection of SORBNET-EURO to TARGET via the Banca d’Italia and its national RTGS system BIREL”, juuni 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Information guide for credit institutions using TARGET”, juuni 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Statistical classification of financial markets instruments”, juuli 2005.
- “Reply of the ECB to the public consultation by the CEBS on the consolidated financial reporting framework for credit institutions”, juuli 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2003 figures”, (Blue Book, August 2005), august 2005
- “Eurosystem contribution to the public consultation by the European Commission on the Green Paper on Financial Services Policy (2005-2010)”, august 2005 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Central banks’ provision of retail payment services in euro to credit institutions - policy statement”, august 2005 (ainult elektroonilisel kujul).

“ECB statistics: a brief overview”, august 2005.

“Assessment of euro retail payment systems against the applicable core principles”, august 2005.

“Indicators of financial integration in the euro area”, september 2005.

“EU banking structures”, oktoober 2005.

“EU banking sector stability”, oktoober 2005.

“Second progress report on TARGET2”, oktoober 2005 (ainult elektroonilisel kujul).

“Legal aspects of the European System of Central Banks”, oktoober 2005.

“European Union balance of payments/international investment position statistical methods”, november 2005.

“Large EU banks’ exposures to hedge funds”, november 2005.

“Green paper on the enhancement of the EU framework for investment funds. Eurosystem contribution to the Commission’s public consultation”, november 2005 (ainult elektroonilisel kujul).

“The European Commission’s Green Paper on mortgage credit in the EU. Eurosystem contribution to the public consultation”, detsember 2005 (ainult elektroonilisel kujul).

“Financial stability review”, detsember 2005.

“Review of the international role of the euro”, detsember 2005.

“The Eurosystem, the Union and beyond”, detsember 2005.

“Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union and in acceding countries – Statistical tables”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Data collection from credit institutions and other professional cash handlers under the Framework for banknote recycling”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Euro Money Market Survey 2005”, jaanuar 2006.

“Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, veebruar 2006.

“Towards a Single Euro Payments Area – Objectives and Deadlines (4th Progress Report)”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Handbook for the compilation of flows statistics on the MFI balance sheet”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Methodological notes for the compilation of the revaluation adjustment”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“National implementation of Regulation ECB/2001/13”, veebruar 2006.

“Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – Addendum incorporating 2004 data (Blue Book)”, märts 2006.

“ECB statistics: an overview”, aprill 2006.

“TARGET Annual Report 2005”, mai 2006.

“Financial Stability Review”, juuni 2006.

“Business continuity oversight expectations for systemically important payment systems (SIPS)”, juuni 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Communication on TARGET2”, juuli 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Government Finance Statistics Guide”, august 2006.

“Implementation of banknote recycling framework”, august 2006.

“The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures”, september 2006.

“Differences in MFI interest rates across euro area countries”, september 2006.

“Indicators of financial integration in the euro area”, september 2006.

“Recent developments in supervisory structures in EU and acceding countries”, oktoober 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“EU banking structures”, oktoober 2006.

“EU banking sector stability”, november 2006.

“The ESCB’s governance structure as applied to ESCB statistics”, november 2006.

“Third progress report on TARGET2”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“The Eurosystem’s view of a ‘SEPA for cards’”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

BROŠÜÜRID

“The current TARGET system”, august 2005.

“TARGET2 – innovation and transformation”, august 2005.

“The euro area at a glance”, august 2005.

“ECB statistics: a brief overview”, august 2005.

“European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks”, mai 2006

“TARGET2-Securities brochure”, september 2006.

“The Single Euro Payments Area (SEPA): an integrated retail payments market”, november 2006.

SÕNASTIK

Käesolev sõnastik sisaldab kuubülletäänis sageli kasutatavate terminite valikut. Põhjalikuma ja üksikasjalikuma sõnastiku leiata EKP kodulehelt (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Autonoomsed likviidsustegurid: likviidsustegurid, mis ei tulene tavaliselt kasutatavatest rahapoliitilistest vahenditest. Need hõlmavad näiteks ringluses olevaid pangatähti, valitsuse hoiuseid keskpangas ja keskpanga netovälisvarasid.

Deflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi langus.

Eelarve puudujäägi suhtarv (valitsemissektor): valitsemissektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu. Seda nimetatakse ka eelarve puudujäägi suhtarvuks.

Eelarve puudujääk (valitsemissektor): valitsemissektori laenude netoväärtus, s.t valitsemissektori kogutulude ja -kulude erinevus.

Eelarvepositsiooniväline võlamuutus (valitsemissektor): valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja valitsemissektori võla muutuse vaheline erinevus.

Eeldatav volatiilsus: mõõdab oodatavat kõikumist (aastaste portsendimäärade põhjal arvutatav standardhälve) näiteks võlakirjade ja aktsiate/osakute (või vastavate futuurlepingute) hindades, mille saab välja võtta nii võlakirjade ja aktsiate/osakute hinnast, tähtajast ning optioonihinnast kui ka riskivabast tulumäärast, kasutades sellist optiooni hindamise mudelit nagu Black-Scholesi mudel.

EKP baasintressimäärad: EKP nõukogu poolt kehtestatud intressimäärad, mis kajastavad EKP rahapoliitilist hoiakut. Nendeks on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad.

EONIA (euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär): tehingutel põhinev intressimäär, mis kehtib pankadevahelisel eurohoiuste üleöoturul. See arvutatakse osalevate pankade poolt avaldatud eurodes nomineeritud tagatiseta üleöolaenutehingute intressimäärade kaalutud keskmisena.

ERM2 (vahetuskursimehhanism 2): vahetuskursikokkulepe, mis loob raamistiku vahetuskursipoliitika alasele koostööle euroala riikide ning majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis mitteosalevate ELi liikmesriikide vahel.

EURIBOR (euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär): intressimäär, millega esmaklassiline pank on nõus laenama raha eurodes teisele esmaklassilisele pangale ning mida arvutatakse iga päev pankadevaheliste hoiuste puhul tähtajaga kuni 12 kuud.

Euroala: neid Euroopa Liidu liikmesriike hõlmav ala, kus vastavalt asutamislepingule on ühisrahana kasutusele võetud euro.

Euro efektiivsed vahetuskursid (nominaal-/reaalkurs): euro ja euroala põhiliste kaubanduspartnerite väeringute kahepoolsete vahetuskurside kaalutud keskmine. EKP avaldab euro efektiivse nominaalkursi indekseid kahe kaubanduspartnerite grupi taustal: 13 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki ja 10 põhilist kaubanduspartnerit väljastpoolt Euroopa Liitu moodustavad 23 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi (EER-23) ning eelnimetatud 23 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp ja 19 täiendavat riiki moodustavad teise 42 riigist koosneva grupi (EER-42), kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid. Keskmise kaalumisel kasutatavad

andmed kajastavad iga partnerriigi osa euroala väliskaubanduses ja arvestavad konkurentsi kolmandal turul. Euro reaalkurss on euro nominaalkurss, mis on korrutatud välismaiste kaalutud keskmiste ning kohalike hindade või kulude suhtega. Seega on need hinna ja kulude konkurentsivõime mõõtühikud.

Euroala ostujuhtide uuringud: tootmis- ja teenindussektori ettevõtlustingimuste uuring, mis on korraldatud mitmes euroala riigis ja mida kasutatakse indeksi arvutamiseks. Euroala tootmissektoris tegutsevate ostujuhtide indeks (PMI) on kaalutud keskmine näitaja, mis on arvutatud toodanguindeksi, uute tellimuste, tööhõive, tarnetähtaegade ja valmistoodangu varu alusel. Teenindussektori uuringu käigus esitatakse küsimusi äritegevuse, oodatava tulevase äritegevuse, täitmata tellimuste, uute sissetulevate tellimuste, tööhõive, sisendhindade ja müügihindade kohta. Euroala liitindeks arvutatakse tootmis- ja teenindussektorites korraldatud uuringute tulemuste ühendamise teel.

Euroopa Komisjoni uuringud: Euroopa Komisjoni nimel igas EL liikmesriigis korraldatud ühtlustatud ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Taoliste uuringute käigus esitatakse küsimused adresseeritakse tööstus-, ehitus-, jaekaubandus- ja teenindussektoris tegutsevate ettevõtete juhtidele, samuti tarbijatele. Igakuise uuringu põhjal arvutatakse liitnäitajad, mis koondavad ühte indikaatorisse (usaldusnäitaja) mitmele erinevale küsimusele antud vastused.

Eurosüsteem: keskpangandussüsteem, mis koosneb Euroopa Keskpangast ja nende ELi liikmesriikide keskpangadest, kes on euro juba kasutusele võtnud.

Fikseeritud intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus intressimäär on keskpanga poolt ette antud ning osalevad vastaspoolel pakuvad rahasummat, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäära juures.

Hinnastabiilsus: hinnastabiilsuse säilitamine on eurosüsteemi põhieesmärk. EKP nõukogu peab hinnastabiilsuseks ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alla 2% suurust kasvu. EKP nõukogu on ühtlasi selgelt väljendanud, et hinnastabiilsuse tagamiseks on tema eesmärgiks hoida inflatsiooni-määrad keskpikas perspektiivis madalamal kui 2%, kuid mitte oluliselt alla selle.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mida vastaspoolel võivad kasutada üleõhohoiustamiseks riigi keskpangas ning mille eest makstakse eelnevalt kindlaks määratud intressi.

Hüvitis töötaja kohta: hüvitis määratletakse tööandjalt töövõtjale makstava rahalise või mit-terahalise kogutasuna. Hüvitis sisaldab brutopalka, samuti preemiaid, ületunnitöö tasusid ja töötaja sotsiaalkindlustusmaksid. Hüvitis töötaja kohta määratletakse koguhüvitise ja töötajate koguarvu suhtena.

Inflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi tõus.

Inflatsiooniga indekseeritud valitsuse võlakirjad: valitsussektori poolt emiteeritud võlakirjad, mille intressimaksud ja põhisumma on seotud kindla tarbijahinnaindeksiga.

Keskcurss: vahetuskursimehhanismi ERM 2 iga liikmesriigi vääringu vahetuskurss euro suhtes, millega määratletakse ERM2 kõikumispiirid.

Kohustusliku reservi nõue: minimaalne reserv, mida krediidasutus on kohustatud eurosüsteemis hoidma. Nõude täitmist kontrollitakse keskmise päevasaldo alusel umbes ühekuise hoidmis- perioodi vältel.

Kollektiivlepinguga määratud palkade indeks: mõõdab kollektiivselt peetud läbirääkimiste

otsest tulemust põhipalga (s.t palk ilma lisatasude ja preemiateta) alusel euroala tasandil. See viitab kuupalkade eeldatavale keskmisele muutusele.

Laenamise püsivõimalus: püsivõimalus, mida vastaspoolled võivad eurosüsteemis kasutada üleölaenu saamiseks liikmesriigi keskpangast eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga ja kõlblike varade vastu.

Laenuvajadus (valitsemissektor): valitsemissektori netovõla võtmine.

M1: kitsas rahaagregaat, mis koosneb käibel olevast sularahast ning üleöhoiustest rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses (nt postkontoris või riigikassas).

M2: laiem rahaagregaat, mis koosneb M1st, kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavatest hoiustest (s.t lühiajalised säästuhoiused) ning kuni kaheaastase tähtajaga hoiustest (ehk lühiajalistest tähtajalistest hoiustest) rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

M3: lai rahaagregaat, mis koosneb M2st ja sellistest turukõlblikest instrumentidest nagu repotehingud, rahaturufondide osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjad.

Muutuva intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus vastaspoolled pakuvad nii rahasummat kui ka intressimäära, millega nad soovivad keskpangaga tehingut sooritada.

Omandiväärtpaberid: väärtpaberid, mis esindavad osalust ettevõttes. Omandiväärtpaberid kujutavad endast väärtpaberibörsidel kaubeldavaid aktsiaid (noteeritud aktsiad), mittenoteeritavaid aktsiaid ja muid aktsia- ja osakapitali vorme. Omandiväärtpaberid toodavad tavaliselt tulu dividendide näol.

Otseinvesteering: piiriülene investeering, mille eesmärk on omandada teises riigis residentse ettevõttes püsiv osalus (praktikas omandatakse omandiõiguste teostamiseks tavaliselt vähemalt 10% lihtaktsiatest/-osadest või hääleõiguslikest aktsiatest/osadest). Otseinvesteeringutena käsitletakse ka investeeringuid aktsiakapitali, reinvesteeritud tulu ning muid ettevõtete vahelisi rahapaigutusi. Otseinvesteeringute kontol kajastatakse euroala residentide poolt välismaal omandatud netovarasid (“välismaine otseinvesteering”) ning mitteresidentide poolt omandatud euroala netovarasid (“euroala otseinvesteering”).

Pankade laenutegevuse uuringud: alates 2003. aasta jaanuarist eurosüsteemi poolt kord kvartalis korraldatav uuring, mis käsitleb laenupoliitikat. Kvalitatiivse uuringu käigus esitatakse eelnevalt kindlaks määratud euroala pankadest koosnevale valimigrupile küsimusi ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõuete, laenutingimuste ja laenuõudluse arengu kohta.

Pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse kuiste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt kolm kuud.

Portfelliinvesteering: euroala residentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroalaväliste residentide poolt (“varad”); ja euroala mitteresidentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroala residentide poolt (“kohustused”). Sisaldab omandiväärtpabereid ja võlaväärtpabereid (võlakirju ja rahaturuinstrumente). Tehinguid kajastatakse tegelikult makstud või saadud hinnas, millest on maha arvatud komisjonitasud ja muud kulud. Portfelliinvesteeringuna käsitlemiseks peab osalus ettevõttes võrduma vähem kui 10%ga hääleõiguslikest lihtaktsiatest.

Põhiline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse nädalaste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt üks nädal.

Rahaagregaadi M3 kasvu kontrollväärtus: M3 aastase kasvu määr keskmise tähtaja vältel, mis vastab hindade stabiilsuse säilitamise põhimõttele. Hetkel on M3 aastase kasvu kontrollväärtuseks 4,5%.

Rahaloomeasutuse laen euroala residentidele: koosneb rahaloomeasutuse laenudest euroala residentidest mitterahaloomeasutustele (sealhulgas valitsemis- ja erasektorile) ning rahaloomeasutuse käes olevatest euroala residentidest mitterahaloomeasutuste poolt emiteeritud väärt-paberitest (aktsiad/osakud, muud omandiväärtpaberid ja võlakirjad).

Rahaloomeasutuse netovälisvarad: euroala rahaloomeasutuste välisvarad (näiteks kuld, vä-lisvaluuta pangatähed ja mündid, euroalaväliste residentide poolt emiteeritud väärt-paberid ning euroalavälistele residentidele antud laenud), millest on maha arvatud euroala rahaloomeasutuste väliskohustused (näiteks euroalaväliste residentide hoiused ja repotehingud ning nendele kuu-luvad rahaturufondide aktsiad/osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad täht-ajaga kuni kaks aastat).

Rahaloomeasutuse pikemaajalised finantskohustused: koosnevad enam kui kahe aasta pik-kustest tähtajalistest hoiustest, enam kui kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavatest hoiustest, euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud enam kui kaheaastase lepingulise tähtajaga võlakir-jadest ning euroala rahaloomeasutuste omakapitalist.

Rahaloomeasutused: finantsasutused, mis moodustavad euroala rahaloomesektori. Need hõlma-vad eurosüsteemi, (ühenduse õiguse raames defineeritud) residentidest krediidasutusi ja kõiki teisi asutusi, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste taoliste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähemalt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärt-paberitesse. Viimane grupp koosneb peamiselt rahaturufondidest.

Rahaloomeasutuste intressimäärad: intressimäärad, mida residentidest krediidasutused ja teised rahaloomeasutused (v.a keskpangad ja rahaturufondid) kohaldavad eurohoiustele ja -laenudele võrreldes euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantstee-nuseid pakkuvate ettevõtetega.

Rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss: bilanss, mille saamiseks elimineeritak-se rahaloomeasutuste omavahelised positsioonid (nt rahaloomeasutuste omavahelised laenud ja hoiused) rahaloomeasutuste koondbilansist. Bilansis esitatakse statistiline teave rahaloomeasu-tuste sektori varade ja kohustuste kohta võrreldes sellesse sektorisse mittekuuluvate euroala residentidega (s.t valitsemissektor ja muud euroala residendid) ning euroalaväliste residentide-ga. See on rahaagregaatide arvutamisel peamiseks statistiliseks allikaks ning M3e vastaskirjete regulaarse analüüsi aluseks.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon: rahvamajanduse netofinantsnõuded (või finantsko-hustused) maailma vastu, esitatuna nende sisu järgi.

Rahvusvahelised reservid: välisvarad, mis on rahandusasutustele kergesti kättesaadavad ja nende kontrolli all, et otseselt finantseerida maksebilansi tasakaalustamatust või reguleerida selle ulatust valuutaturgudele sekkumise kaudu. Euroala rahvusvahelised reservid koosnevad mitteeurodes nomineeritud nõuetest euroalaväliste residentide vastu, kullast, Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutest ja eurosüsteemi poolt Rahvusvahelises Valuutafondis hoitavast reservijäägist.

Sisemajanduse koguprodukt (SKP): tootmistegevuse lõpptulem. See vastab toodetud kaupa-dele ja teenustele miinus vahetarbimine ning pluss toodetelt ja impordilt tasutavad netomaksud. SKP jaotuse võib esitada toodangu, kulutuste või sissetulekukomponentide lõikes. Peamised ku-luartiklid, mille baasil SKPd arvutatakse, on kodumajapidamiste tarbimiskulutused, valitsemis-

sektori lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus põhivarasse, varude muutus ning kaupade ja teenuste eksport ja import (sealhulgas euroalasisene kaubavahetus).

Survey of Professional Forecasters (kutseliste prognoosijate uuring): EKP poolt alates 1999. aastast korraldatav kvartaalne uuring, mille eesmärgiks on koguda ELis asuvate finants- ja mittefinantsorganisatsioonide ekspertidelt makromajanduslikke prognoose euroala inflatsiooni, SKP reaalkasvu ja töötuse kohta.

Tulukõver: kõver, mis kirjeldab ühesuguse krediidiriski, kuid erineva tähtjaga võlakirjade intressimäära ehk kasviku ja tähtja vahelist seost kindlaksmääratud ajahetkel. Tulukõvera kalde määrab intressimäärade erinevus kahe valitud tähtja osas.

Tööjõu erikulud: kogu tööjõukulu toodanguühiku kohta, mis arvutatakse välja töötajate koguhüvitise suhtena euroala riikide sisemajanduse koguprodukti püsivhindades.

Tööjõud: töötavate inimeste ja töötute arvu summa.

Tööjõukuluindeks: mõõdab tööjõukulusid iga tegelikult töötatud tunni kohta. See hõlmab brutopalkasid (ning kõikvõimalikke preemiaid ja lisatasusid), tööandja poolt tasutavaid sotsiaalkindlustusmaksid ning muid tööjõuga seotud kulusid (näiteks koolituskulud, värbamiskulud ning palgamaksud), millest on maha arvatud riigitoetused. Tunnikulud saadakse kõigi töötajatega seotud eelnimetatud tööjõukulude kogusumma jagamisel nende poolt töötatud tundide koguarvuga (sealhulgas ületunnid).

Tööstustoodang: tööstusettevõtte poolt loodud lisandväärtus püsivhindades.

Tööstustoodangu tootjahinnad: tööstusettevõtete (v.a ehitusettevõtete) poolt euroala riikide turgudel müüdüd kõikide kaupade (v.a importkaupade) hinnad tehase värvavas (mis ei sisalda transpordihinda).

Tööviljakus: toodang etteantud tööjõusisendi kohta. Seda saab mõõta mitut moodi, kuid harilikult tehakse seda järgmiselt: püsivhindade alusel arvutatud SKP jagatakse kas tööga hõivatute või töötundide koguarvuga.

Vabad töökohad: uute loodud töökohtade, vabade töökohtade ning peatselt vabanevate töökohtade (mille täitmiseks on tööandja hiljuti rakendanud aktiivseid abinõusid) üldnimetus.

Valitsemissektor: ESA 95s määratletud sektor, kuhu kuuluvad residendist isikud, kes tegelevad peamiselt individuaalseks ja kollektiivseks tarbimiseks mõeldud turuväliste kaupade tootmise ja teenuste osutamisega ja/või riikliku tulu ja hüvede ümberjaotamisega. Valitsemissektor hõlmab ka keskvalitsust, piirkondlikke valitsusi ja kohalikke omavalitsusi ning sotsiaalkindlustusfonde. Valitsemissektorisse ei kuulu avaliku sektori omandis olevad äritegevust arendavad üksused, näiteks riigiettevõtted.

Võla suhe SKPsse (valitsemissektor): valitsemissektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu.

Võlakiri: emitendi (laenuvõtja) lubadus teha võlakirja omanikule (laenuandja) kindlaksmääratud kuupäeva(de)l tulevikus üks või enam makseid. Tavaliselt hõlmab võlakiri kindlaksmääratud intressimäära (kupong) ja/või seda müüakse diskonteerituna ehk madalama hinnaga kui emitendi poolt makstav hind tagasiostu tähtjal. Võlakirjad, mida emiteeritakse algse tagasiostu tähtjaga enam kui üks aasta, loetakse pikaajalisteks võlakirjadeks.

Võlakohustused (finantskontod): hõlmavad laene, hoiustega seotud võlakohustusi, emiteeritud võlakirju ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondi reserve (mis

tulenevad tööandja otsesest pensionikohustusest oma töötajate ees), hinnatuna turuväärtuses perioodi lõpus. Kuigi võlakohustused ei sisalda kvartaalsetes finantskontodes andmete piiratud kättesaadavuse tõttu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete (näiteks ettevõtete vahelised laenud) ning euroalaväliste pankade poolt antud laene, on need komponendid olemas aastastes finantskontodes.

Võlg (valitsemissektor): valitsemissektori brutovõlg nominaalväärtuses aasta lõpu seisuga konsolideerituna valitsemissektori asutuste siseselt ja vahel.

Väliskaubandus: kaupade eksport ja import euroalaväliste riikidega; seda mõõdetakse käibe põhjal ning mahu ja ühikuhinna indeksitena. Väliskaubandusstatistika pole otseselt võrreldav rahvamajanduse arvepidamises kajastatud ekspordi ja impordiga, sest viimane hõlmab nii euroalasiseseid kui ka -väliseid tehinguid ning ühendab kaubad ja teenused. Samuti ei ole see täielikult võrreldav kaubanimetustega maksebilansi statistikas. Peale meetodiliste kohanduste seisneb peamine erinevus selles, et väliskaubandusstatistikas sisalduvad impordi registreerimisel ka kindlustus- ja veoteenused, samas kui maksebilansi statistika registreerimisel kaubanimetustes hõlmatakse FOB-hinnad.

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks (ÜTHI): tarbijahindade mõõtühik, mille koostab Eurostat ja mis ühtlustatakse kõigi ELi liikmesriikide jaoks.

